

การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยใช้โครงงานเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพและคุณลักษณะใน
การประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

โดย
นายสรเดช เลิศวัฒนาวณิช

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2560

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยใช้โครงงานเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพและ
คุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

โดย
นายสรเดช เลิศวัฒนาวณิช

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2560

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

THE DEVELOPMENT OF ACTIVITIES FOR LEARNER'S DEVELOPMENT BY
PROJECT BASED LEARNING TO ENHANCE CAREER SKILLS AND CAREER
ATTITUDES FOR HIGH SCHOOL STUDENTS

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Education (CURRICULUM AND SUPERVISION)
Department of Curriculum and Instruction
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2017
Copyright of Graduate School, Silpakorn University

59253410 : หลักสูตรและการนิเทศ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทบัณฑิต

คำสำคัญ : การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน, โครงงาน, ทักษะอาชีพ, คุณลักษณะในการประกอบอาชีพ

นาย สรเดช เลิศวัฒนาวณิช: การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยใช้โครงงานเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพและคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัย คือ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการพัฒนา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษา 2) เพื่อพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3) เพื่อทดลองใช้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และ 4) เพื่อประเมินผล และปรับปรุงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เกี่ยวกับ ทักษะอาชีพ คุณลักษณะในการประกอบอาชีพ และความพึงพอใจของ นักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (R&D) ใช้แบบแผนการวิจัยแบบ The One-Shot Case Study โดยทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปลัมภ์ จำนวน 30 คน จากการอาสาสมัคร ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) กิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน 2) แบบประเมินทักษะอาชีพ 3) แบบประเมินคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ และ 4) แบบสอบถามความ พึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ของนักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง ต้องการให้การ จัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ของดีประจำอำเภอบ้านแพ้ว มาสร้างอาชีพและสร้างรายได้ให้กับนักเรียน โดยมี การศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น มีการนำผู้รู้ท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้านมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ ด้วย กระบวนการกลุ่ม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน การอภิปราย โดยมีครู นักเรียน เพื่อนนักเรียน และประชาชนชาวบ้าน เป็นผู้วัดและประเมินผล 2. ผลการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) เป้าหมาย 3) แนวการจัดการกิจกรรม 4) รูปแบบการจัดการกิจกรรม 5) คำอธิบายรายวิชา 6) จุดประสงค์การเรียนรู้ 7) โครงสร้างการจัดการกิจกรรม 8) สื่อ 9) การวัดและประเมินผล และ 10) แผนการจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 5 แผน แต่ละแผนจัดการเรียนรู้ด้วยโครงงาน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ 3. ผล การทดลองจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว จัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ให้ความรู้ พื้นฐาน 2) เลือกหัวข้อที่สนใจ 3) วางแผน 4) ลงมือปฏิบัติ 5) นำเสนอและอภิปราย และ 6) การวัดและประเมินผล พบว่า นักเรียนสนใจ และตั้งใจในการสร้างสรรค์เป็นผลงานโครงงานอาชีพ และ 4. ผลการประเมินและปรับปรุง กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว พบว่า 1) นักเรียนมีทักษะอาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี 2) นักเรียน มีคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี และ 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เห็นควรให้มีการปรับปรุงกิจกรรมให้มีการจัด กิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง

59253410 : Major (CURRICULUM AND SUPERVISION)

Keyword : THE DEVELOPMENT OF ACTIVITIES FOR LEARNING, PROJECT BASE LEARNING, CAREER SKILL, CAREER ATTITUDE

MR. SORADET LERTWATHANAWANIT : THE DEVELOPMENT OF ACTIVITIES FOR LEARNER'S DEVELOPMENT BY PROJECT BASED LEARNING TO ENHANCE CAREER SKILLS AND CAREER ATTITUDES FOR HIGH SCHOOL STUDENTS THESIS ADVISOR : ASSISTANT PROFESSOR CHANASITH SITHSUNGNOEN, Ph.D.

The purposes of this research were to 1) study the fundamental data and needs for the development of learner development activities to enhance the career skill and career attitude for high school students. 2) develop learner development activities. 3) implement learner development activities and 4) evaluate and improve learner development activities about career skills, career attitude and the students' opinion toward the learner development activities. This research was Research and Development using The One-Shot Case Study. The learner development activities were conducted with 30 high school students at Wattaksipipatrathupatum School in the second semester of the academic year 2017 through the Volunteer Sampling. The instruments of this research were 1) The learner development activities 2) The student's career skills evaluation form 3) The students' career attitude evaluation form and 4) the student's opinion toward the activities for learner's development. The data was analyze by percentage, mean, standard deviation and Content Analysis.

The research results were: 1.The studying of fundamental information found that the students and participants need to study about coconut which is considered the local products of BAN PAWEO to create a career and income for the students. By learn from local learning resources, Local knowledge participate in learning. 2.The results of developing the learner development activities found that the learner development activities consisted of 1) principles 2) goals 3) guidelines of activity 4) patterns of activity 5) description of learning course 6) objectives 7) framework of activities 8) materials/resources 9) measurement and evaluation and 10) 5 lesson plans of learner development activities 3.The implementation of leaner development activities by project base learning 6 steps; 1) Basically Knowledge 2) Define 3) Plan 4) Do 5) Presentation and Discussion and 6) Evaluation. The students had interest and intended in their career project and 4.The evaluation and improvement of the learner development activities found that 1) Career skills were at a good level. 2) Career attitudes were at a good level and 3) The student's opinion towards the learner development activities were at the highest level. They thought that to improve the activity that encourage self-study.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความอนุเคราะห์จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนะสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน และ ดร.ศรวิวรรณ ฉัตรสุริยวงศ์ ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คอยให้คำปรึกษา คำแนะนำ และให้ความช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ตลอดจนให้กำลังใจตลอดระยะเวลาที่ทำการวิจัยเป็นอย่างดี ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างสูง

ขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาเรียม นิลพันธุ์ ที่กรุณาเป็นประธานในการพิจารณาวิทยานิพนธ์ และ อาจารย์ ดร.พินดา จารย์อุปการะ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาให้คำแนะนำในการแก้ไข ข้อบกพร่อง ตลอดจนคณาจารย์ในสาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ และคณาจารย์ทุกท่านที่ให้ความรู้และประสบการณ์ อันมีค่ายิ่งแก่ผู้วิจัยตลอดเวลาที่ศึกษาอยู่ในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรให้ประสบความสำเร็จได้

ขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญ อาจารย์ ดร.บุญรอด ขาดิยานนท์ ดร.จันทร์เพ็ญ สุวรรณคร ดร.สาลินี อุดมผล ดร.วิจิตรา ตะโกพร ดร.พิชญาน์ พานะกิจ อาจารย์ ดร.ดวงหทัย โสมไชยวงค์ ดร.ศิรินทิพย์ เด่นดวง ดร.กิตติมา ปัทมาวิไล ดร.อรนุช มั่งมีสุขศิริ และนางสาวอุมาภรณ์ วงศ์วิสิฐศักดิ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ ปรับปรุงเครื่องมือ และกรุณาเป็นผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในการตรวจเครื่องมือประกอบการวิจัย เพื่อให้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพ

ขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปถัมภ์ นางสาววรรณมา ปุจฉาการ ตลอดจนครูโรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปถัมภ์ และผู้ที่ไม่ได้กล่าวนาม ณ ที่นี้ทุกท่าน ที่กรุณาให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ นอกจากนี้ยังให้ความช่วยเหลือ อุปการะ สนับสนุน เป็นทั้งแรงใจ แรงทรัพย์ และให้กำลังใจเสมอมา ตลอดจนความห่วงใยและปรารถนาดีแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

ขอบพระคุณบิดา มารดา และครอบครัว รวมถึง พี่ๆ เพื่อนๆ และน้องๆ รุ่นรหัส 59 สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ ทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือ อุปการะ การสนับสนุน และเป็นทั้งแรงใจ แรงทรัพย์ สนับสนุน และให้กำลังใจ ตลอดจนความห่วงใยและปรารถนาดีแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

ขอบพระคุณ บัณฑิตวิทยาลัยที่ได้กรุณามอบทุนอุดหนุนการทำวิทยานิพนธ์ จากเงินรับฝากโครงการบริการวิชาการ (โครงการอบรมภาษาอังกฤษเข้ม) ของบัณฑิตวิทยาลัย ประจำปีงบประมาณ 2561

หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ก่อให้เกิดประโยชน์และคุณค่า ผู้วิจัยขอขอบคุณความดีทั้งหมดแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดที่ทำให้วิทยานิพนธ์นี้ประสบความสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
สารบัญภาพ.....	ฐ
บทที่ 1.....	1
บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	7
คำถามวิจัย.....	12
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	12
สมมติฐานการวิจัย.....	13
ขอบเขตของการวิจัย.....	13
ระยะเวลาในการทดลอง.....	14
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	14
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	15
บทที่ 2.....	16
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	16
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 : กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	16

หลักสูตรโรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปถัมภ์	18
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	20
ความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	20
ความสำคัญของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	21
ลักษณะของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	22
กิจกรรมชุมนุม	23
ประเภทของกิจกรรมชุมนุม	23
หลักการของกิจกรรมชุมนุม.....	24
วัตถุประสงค์ของกิจกรรมชุมนุม.....	24
ขอบข่ายของกิจกรรมชุมนุม.....	24
แนวการจัดกิจกรรมชุมนุม.....	25
เงื่อนไขของกิจกรรมชุมนุม.....	25
การประเมินกิจกรรมชุมนุม.....	25
ทักษะในศตวรรษที่ 21	26
กระบวนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21.....	30
การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน (Project Base Learning).....	31
การจัดการศึกษากับการประกอบอาชีพ.....	37
ทักษะอาชีพ (Career Skills).....	47
แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ.....	58
ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสาคร.....	62
ข้อมูลทั่วไปของอำเภอบ้านแพ้ว.....	67
ข้อมูลทั่วไปของชุมชนบ้านแพ้ว.....	68
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	70
งานวิจัยในประเทศ.....	70

งานวิจัยต่างประเทศ.....	75
บทที่ 3	77
วิธีดำเนินการวิจัย	77
ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (R1 : Research) : การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการเกี่ยวกับการ พัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	79
ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (D1 : Development) : การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	89
ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (R2 : Research) : การทดลองใช้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	107
ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา (D2 : Development) : การประเมินและปรับปรุงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	109
บทที่ 4	125
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	125
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน.....	125
ตอนที่ 2 ผลการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	134
ตอนที่ 3 ผลการทดลองจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	140
ตอนที่ 4 ผลการประเมิน และปรับปรุงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	147
บทที่ 5	154
สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	154
สรุปผลการวิจัย.....	154
อภิปรายผลการวิจัย.....	158
ข้อเสนอแนะ	163
รายการอ้างอิง	165
ประวัติผู้เขียน.....	252

สารบัญตาราง

	หน้า
1 แสดงโครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปถัมภ์.....	19
2 การสังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน.....	35
3 ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการพัฒนาเส้นทางอาชีพจำแนกตามลำดับน้ำหนัก การให้ความรู้และระดับชั้น.....	37
4 การสังเคราะห์ทักษะอาชีพ.....	53
5 การสังเคราะห์คุณลักษณะในการประกอบอาชีพ.....	61
6 แสดงข้อมูลสภาพภูมิอากาศในพื้นที่ลุ่มน้ำท่าจีน.....	65
7 แสดงจำนวนอำเภอ ตำบล เทศบาล อบต. ในจังหวัดสมุทรสาคร.....	65
8 สรุปรวิธิดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน.....	87
9 สรุปรหน่วยการเรียนรู้.....	96
10 หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว.....	97
11 สรุปรวิธิดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 2 การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนา ราษฎร์อุปถัมภ์ ฉบับร่าง.....	105
12 แบบแผนการวิจัย.....	107
13 สรุปรวิธิดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนา ราษฎร์อุปถัมภ์.....	109
14 เกณฑ์การประเมินทักษะอาชีพ.....	111
15 เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ.....	115
16 สรุปรวิธิดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น.....	123
17 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสภาพและข้อมูลทั่วไปของนักเรียน.....	127

18	แสดงจำนวนและร้อยละของความต้องการเกี่ยวกับเนื้อหากิจกรรม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	128
19	แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์.....	131
20	โครงสร้างการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว.....	138
21	ผลการประเมินทักษะอาชีพ หลังการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว....	147
22	ผลการประเมินคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ หลังการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว.....	148
23	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว.....	149
24	รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	168
25	รายชื่อผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Group).....	173
26	ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องแบบประเมินความเหมาะสมของแบบสอบถามความต้องการการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สำหรับนักเรียน.....	233
27	ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องแบบประเมินความเหมาะสมของแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สำหรับผู้อำนวยการโรงเรียน และหัวหน้าฝ่ายวิชาการ.....	236
28	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของประเด็นสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)	238
29	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา.....	240

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	11
2 ขอบข่ายกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	22
3 แนวทางการจัดการศึกษาอาชีพ.....	42
4 กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การฝึกทักษะอาชีพ.....	43
5 กรอบการดำเนินการวิจัย.....	78
6 แสดงขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นในการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน..	83
7 แสดงขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามความต้องการในการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน..	86
8 แสดงขั้นตอนการสร้างประเด็นสนทนากลุ่ม.....	94
9 แสดงขั้นตอนการสร้างแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	104
10 แสดงขั้นตอนการสร้างแบบประเมินทักษะอาชีพ.....	114
11 แสดงขั้นตอนการสร้างแบบประเมินคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ.....	119
12 แสดงขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม.....	122
13 การจัดสถานที่ในการสนทนากลุ่ม (Focus Group).....	174

สารบัญภาพ

	หน้า
1 การสนทนากลุ่ม (Focus Group).....	91
2 การพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ ณ บ้านสวนเข้มชื่น.....	141
3 การพานักเรียนไปศึกษายังสถานประกอบการ.....	141
4 กิจกรรมตลาดจำลอง.....	142
5 การเลือกหัวข้อที่สนใจ และร่วมกันวางแผนโครงการอาชีพ.....	143
6 การสร้างผลงานโครงการอาชีพ กระจ่างต้นไม้ธรรมชาติจากขุยมะพร้าว.....	143
7 การสร้างผลงานโครงการอาชีพ ถ่านดับกลิ่น.....	144
8 การสร้างผลงานโครงการอาชีพ น้ำมันมะพร้าว.....	144
9 การสร้างผลงานโครงการอาชีพ พวงกุญแจกะลา.....	145
10 การสร้างผลงานโครงการอาชีพ วนมะพร้าว.....	145
11 การสร้างผลงานโครงการอาชีพ มะพร้าวแก้ว.....	145
12 กิจกรรมการนำผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายเนื่องในงานเปิดบ้าน พ.ร.....	146

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง บริบทสังคม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี การศึกษาก็เช่นกัน ถึงแม้ว่าประเทศไทยมีการปฏิรูป การศึกษามาตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2542 อย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน และรัฐบาลได้มีการจัดสรร งบประมาณเพื่อการศึกษาเพิ่มขึ้นทุกปี ซึ่งสวนทางกับผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของประเทศไทย ดังนั้นการศึกษาจึงไม่ใช่แค่เพียงการเรียนรู้ในระดับขั้นพื้นฐาน แต่เป็นการเรียนรู้เพื่อส่งเสริม ทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต มีการพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในสังคม เพื่อพัฒนามนุษย์ให้เป็นพลโลก สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมโลกได้อย่างมีความสุข ดังทัศนะของ วิจารณ์ พานิช ที่ได้กล่าวไว้ว่า “โลกสมัยใหม่ทุกอย่างเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เด็กต้องมีชีวิตอีก 50-60-70 ปี โลกมันจะเปลี่ยนไปอย่างนี้ไม่ถึงเลยว่าจะเปลี่ยนไปอย่างไร เขาต้องเป็นส่วนหนึ่งของการ เปลี่ยนแปลง เขาต้องเป็นผู้หนึ่งที่มีส่วนร่วมสร้างการเปลี่ยนแปลง หากเขาไม่ทำอย่างนั้น เขาจะถูก เปลี่ยนแปลง ชีวิตเขาจะยากลำบากมาก เพราะเขาจะเป็นผู้ถูกกระทำ...” (วิจารณ์ พานิช, 2556: 15) ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) และ แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2560-2579) ได้กล่าวว่า การที่จะพัฒนาประเทศไทยไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ให้เกิดขึ้นในอนาคตนั้น จะต้องมีการพัฒนาคน ให้เตรียมพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลง ของโลกในศตวรรษที่ 21 มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีอาชีพ มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนในการดำรงชีวิต เป็น การเตรียมนักเรียนให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคม และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 มาตรา 6 ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไป เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ถือเป็นสิ่งสำคัญท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงทาง สังคมที่เกิดขึ้น เพื่อใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมแห่งความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน อันประกอบด้วย ทักษะสำคัญ 3 กลุ่ม ดังนี้ 1) ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม 2) ทักษะสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี และ 3) ทักษะชีวิตและอาชีพ (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย, มปป : 12-16) นอกจากนี้ วิจารณ์ พานิช (2555, 16-21) ได้กล่าวถึงทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 โดยแจกแจงออกเป็น 3Rs + 8Cs + 2Ls โดยมีรายละเอียด 3Rs คือ Reading, (W) Riting, (A) Rithmetics และทักษะ ย่อย 8Cs มีทักษะย่อยๆ ดังนี้ 1) ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะในการแก้ปัญหา

2) ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม 3) ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ 4) ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ 5) ทักษะด้านการสื่อสารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ 6) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 7) ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ และ 8) ทักษะการเปลี่ยนแปลง และที่เพิ่มเติมมา 2Ls คือ ทักษะการเรียนรู้ และ ภาวะผู้นำ ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานในการที่จะพัฒนานักเรียนให้นำไปสู่ศตวรรษที่ 21 เพื่อเสริมสร้างความรู้ ทักษะในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่ๆ ได้ อันนำไปสู่การส่งเสริมเรียนรู้และปรับตัวได้ และสามารถดำรงชีวิตในยุคปัจจุบัน และเป็นการเตรียมความพร้อมผู้เรียนไปสู่ศตวรรษที่ 21 ได้ (เอกชัย พุทธสอน , 2556 : 95) อันเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการจะนำพาประเทศเข้าสู่ Thailand 4.0 โดยกลไกการขับเคลื่อน “ความมั่นคง ความมั่นคง ความยั่งยืน” ไปสู่ผู้เรียน ซึ่งเป็นคนที่สำคัญที่สุด และหลังจากนั้นคนเหล่านั้นก็จะไปสร้างนวัตกรรม เพื่อขับเคลื่อนประเทศไปสู่ Thailand 4.0 (สุวิทย์ เมษินทรีย์, 2560 : 28-32)

ทักษะอาชีพ (Career Skills) เป็นทักษะหนึ่งที่มีความสำคัญในการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 จะเห็นได้จากจุดเน้นของนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มุ่งเน้นให้โรงเรียนสร้างค่านิยมในเรื่องของการเรียนในสายอาชีพ และลดสัดส่วนการเรียนสายสามัญ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560 : 26) ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ที่มีแผนในการพัฒนาการศึกษา โดยกำหนดแนวโน้มการศึกษาต่อมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทสายอาชีพศึกษา : สายสามัญ ในปี 2560 – 2564 จากจำนวนสัดส่วนนักเรียนที่ศึกษาต่อมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทสายอาชีพศึกษา : สายสามัญ 40 : 60 ปรับสัดส่วนนักเรียนที่ศึกษาต่อมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทสายอาชีพศึกษาเพิ่มขึ้นเป็น 50 : 50 และมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้น ดังแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579 (2560 : 21) ที่ได้กล่าวถึง เป้าหมายของสัดส่วนนักเรียนที่ศึกษาต่อสายอาชีพศึกษา : สายสามัญ 70 : 30 จากแนวโน้มการศึกษา จะเห็นได้ว่ามีการให้ความสำคัญต่อการศึกษาประเภทสายอาชีพศึกษา สายอาชีพ ก่อนข้างมีความสำคัญมากขึ้นในศตวรรษที่ 21 นอกจากนี้ยังมีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน และการวัดประเมินผล ได้กำหนดมาตรฐานหลักสูตรตามระดับช่วงชั้น และมาตรฐานสมรรถนะวิชาชีพ ที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา และสถานประกอบการ เพื่อจัดกระบวนการเรียนการสอนให้นักเรียนเกิดทักษะอาชีพ ในการดำรงชีวิตในสังคมโลก ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 มาตรา 7 ที่ให้นักเรียนมีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง และมาตรา 23 ที่

เน้นกระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับในเรื่องความรู้ ทักษะในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข และในทางเดียวกันสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการศึกษา โดยมีจุดเน้นให้นักเรียนมีแรงจูงใจสู่อาชีพ ได้รับการศึกษาความรู้ ทักษะที่เหมาะสม เพื่อการมีงานทำในอนาคต เป็นกำลังคนที่สำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ ดังพระบรมราโชวาท ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานเพื่อเชิญลงพิมพ์ ในหนังสือ “วันเด็ก ประจำปี 2535” ได้มีพระราชดำรัสถึงการศึกษาไว้ว่า “คนทุกคนมีหน้าที่ที่ต้องทำ แม้เป็นเด็กก็มีหน้าที่อย่างเด็ก คือศึกษาเล่าเรียน หมายความว่า จะต้องเรียนให้รู้วิชา ฝึกหัดทำการงานต่างๆให้เป็น อบรมขัดเกลา ความประพฤติและความคิดจิตใจให้ประณีต ให้สุจริต แจ่มใส และเฉลียวฉลาดมีเหตุผล เพื่อจะได้เติบโตขึ้นเป็นคนที่มีความรู้ความสามารถ และมีประโยชน์ต่อชาติบ้านเมือง”

จากผลการวิจัยการเปรียบเทียบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพของต่างประเทศกับประเทศไทย สิริพันธ์ สุวรรณมรรคา และคณะ (2554 : 1) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพัฒนาคนของประเทศให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการประกอบอาชีพ มีคุณธรรมและจริยธรรม ได้ “กำลังคน” สำหรับการพัฒนาประเทศที่มีประสิทธิภาพ แต่จากข้อมูลแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (2560 : 37) ปรากฏว่า ในช่วงระหว่างปี 2555-2558 ช่วงอายุของเด็กไทยที่ได้รับการศึกษาในโรงเรียนเพิ่มขึ้น จาก 8.8 ปี เป็น 8.9 ปี เป็น 9.0 ปี และ เป็น 9.3 ปี ตามลำดับ ในขณะที่การศึกษาขั้นพื้นฐานมีระยะเวลาในการเรียน 12 ปี นั้นหมายความว่า มีนักเรียนส่วนหนึ่งที่ต้องออกจากโรงเรียนขณะเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หรือการศึกษาภาคบังคับ เนื่องจากมีความจำเป็นต้องออกไปทำงาน เพื่อหาเลี้ยงชีพ แต่ในขณะเดียวกัน นักเรียนที่ตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ พบว่า มีนักเรียนบางส่วนที่เรียนไปด้วย ทำงานหาเลี้ยงชีพไปด้วย ซึ่งจากสถานการณ์ที่ได้กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการส่งเสริมทักษะอาชีพให้กับนักเรียน กล่าวคือ นักเรียนที่ไม่ได้จบการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะขาดโอกาสในด้านความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ รวมถึงทักษะในการประกอบอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ SWOT ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า นักเรียนขาดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งสามารถส่งเสริมการดำเนินการศึกษาด้านอาชีพของนักเรียนให้มากขึ้น และจากข้อเสนอแนะพบว่า ควรมีการปรับปรุงหลักสูตร ส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จัดกิจกรรมให้นักเรียนเกิดทักษะอาชีพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560 : 43) ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานแรงงานจังหวัดสมุทรสาคร (2560 : 10) ที่ได้กล่าวถึง ทักษะของแรงงานที่สถานประกอบการมีความคาดหวัง คือ ทักษะความสามารถเฉพาะในวิชาชีพ ทักษะในการสื่อสาร ทักษะในการบริหารจัดการ และคุณลักษณะของแรงงานที่สถานประกอบการมีความต้องการ ไม่ว่าจะ

จะเป็น ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ สุจริต ความอดทน การตรงต่อเวลา ความขยัน หมั่นเพียร ความมีระเบียบวินัย ความใฝ่เรียนรู้ การมีจิตสาธารณะ จากปัญหาดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงการศึกษไทยที่ขาดการให้ความสำคัญของการเตรียมความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กล่าวถึง เรื่องการประกอบอาชีพไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ว่าเป็นการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับหลักการและแนวทางการดำเนินการของ Career education ที่มีการปรับมาจากอาชีวศึกษามาเป็นการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยมีเป้าหมายเพื่อใช้เป็นรูปแบบการเรียนการสอนสำหรับบุคคลที่จบการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วไม่ได้ศึกษาต่อ เพราะต้องการทำงาน เพื่อเลี้ยงชีพ จึงจัดระบบการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับหลักสูตรเตรียมอาชีวศึกษาที่มีอยู่ในปัจจุบัน โดยคำนึงถึงความต้องการของสังคม (สิริพันธ์ สุวรรณมรรคา และคณะ, 2554 : 2)

จากความสำคัญของทักษะอาชีพข้างต้น และนโยบายการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับทักษะอาชีพ การจัดการศึกษาในสถานศึกษาจึงต้องมีการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมทักษะอาชีพ โดยมีเป้าหมายที่จะพัฒนาครูผู้สอน และนักเรียนให้เกิดความตระหนักในความสำคัญ และเห็นคุณค่าการศึกษาด้านอาชีพ โดยบุคคลที่สำคัญที่สุดในกระบวนการส่งเสริมทักษะอาชีพ ก็คือ “ครู” ที่มีความสำคัญต่อคุณภาพการศึกษา และ “หลักสูตร” ที่ตอบสนองความต้องการ ความถนัดและความสนใจของนักเรียน

“หลักสูตร” ถือเป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายการศึกษา เพื่อพัฒนานักเรียนให้ไปสู่การดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 เพราะหลักสูตรมีความสำคัญต่อการส่งเสริมของบุคคล ในการปลูกฝังพฤติกรรม คุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้เด็กนักเรียนค้นพบความสามารถ ความสนใจ ความถนัดที่แท้จริงของตนเอง นอกจากนี้ยังเป็นเครื่องมือในการจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ อย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ (ชนันท ชาติทอง, 2551: 4-5) โดยจัดกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการ ความถนัด และความสนใจของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ให้จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับหลักสูตรตามความจำเป็น และความต้องการของนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น และสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560: 18-19) การนำหลักสูตรมาใช้จะประสบความสำเร็จ หากได้รับความร่วมมือ จากโรงเรียน ที่ให้ความสำคัญในการจัดหลักสูตรที่เน้นให้นักเรียนเกิดทักษะอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ให้จัดหลักสูตรทักษะอาชีพ ควบคู่กับวิชาสามัญ ไม่เพียงจัดหลักสูตรสายสามัญให้กับนักเรียนเท่านั้น แต่โรงเรียนจะต้องปรับทัศนคติ และมุมมองในการจัดการศึกษา ให้ความสำคัญในการจัดการศึกษาสายอาชีพ และส่งเสริมให้โรงเรียนที่จัดการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย จัดการศึกษาวิชาชีพที่หลากหลาย มีคุณภาพมาตรฐาน และเหมาะสมกับความ

ต้องการของแต่ละบุคคล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560: 18-19) จากการศึกษาวิจัยทัศนคติของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งพัฒนาให้นักเรียนมีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ บนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ และจุดมุ่งหมาย ที่มุ่งพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาประกอบอาชีพ

ในการพัฒนาให้นักเรียนได้พัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้มีการกำหนดให้มีกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้และ ยังมีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมการพัฒนาอย่างรอบด้านทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เพื่อให้นักเรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ อันส่งผลให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และค้นพบความสามารถ ความถนัดของตนเอง สามารถเรียนรู้ในการใช้ชีวิต และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ด้วยรูปแบบวิธีการที่หลากหลาย การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนซึ่งมีเป้าหมายหลักของกิจกรรมที่มุ่งเสริมและพัฒนานักเรียนในด้านความรู้ ทักษะ และประสบการณ์การเรียนรู้ อันนำไปสู่การเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี อันส่งผลให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553: 7)

ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษามีหลายลักษณะ หนึ่งในนั้นคือ กิจกรรมชุมนุม ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดตั้งขึ้น เพื่อตอบสนองความสนใจ ความถนัดและความสามารถของนักเรียน ตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาความรู้ ความสามารถด้านการวิเคราะห์ ทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพตามศักยภาพ และส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553: 51-52) ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) ในหมวดที่ 4 มาตรา 23 เกี่ยวกับการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม มีความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข จากผลการวิจัยการเปรียบเทียบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพของต่างประเทศกับประเทศไทย สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา และคณะ (2554 : 2) ได้ให้ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติสำหรับสถานศึกษาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ ไว้ว่า ควรมีการพัฒนาหลักสูตรที่เน้นการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และฝึกทักษะทางวิชาชีพจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดทักษะอาชีพ

โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปถัมภ์ อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก มีการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 โดยทางโรงเรียนได้ตระหนักถึงนโยบายการจัดการศึกษาที่เน้นจัดการศึกษาสายสามัญควบคู่ การศึกษาสายอาชีพ การให้ความสำคัญกับการศึกษาสายอาชีพ โดยมุ่งเน้นให้ยกเรียนเกิดทักษะอาชีพ สามารถนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคมอย่างมีความสุข เนื่องจาก อัตราการศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ของนักเรียน มีจำนวนลดลง จาก ข้อมูลอัตราการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปถัมภ์ ในปีการศึกษา 2558 มีจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ตัดสินใจศึกษาต่อ จำนวน 53 คน จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 78 คน คิดเป็น ร้อยละ 67.91 นั้นหมายถึง มีนักเรียนจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 32.09 ไม่ได้ศึกษาต่อ และในปี 2559 มีจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ตัดสินใจศึกษาต่อ จำนวน 50 คน จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 88 คน คิดเป็น ร้อยละ 56.81 นั้นหมายความว่า มีจำนวนนักเรียนจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 43.19 ไม่ได้ศึกษาต่อ ด้วยบริบทของสภาพ ครอบครัวยุคใหม่ สิ่งแวดล้อม ทำให้นักเรียนต้องทำงานเพื่อหาเลี้ยงชีพสำหรับครอบครัว ไม่ว่าจะเป็น นักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาต่อ นักเรียนที่ศึกษาต่อ หรือนักเรียนที่อยู่ในช่วงกำลังศึกษา ดังนั้น จึงควร ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการประกอบอาชีพที่ถูกต้อง ทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพ รวมถึงคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา เพื่อให้ นักเรียนเกิดทักษะ อาชีพ สามารถนำความรู้ ความสามารถ ทักษะ กระบวนการไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตอย่างมี ความสุข จากการสำรวจ รายวิชาตามหลักสูตรโรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปถัมภ์ พบว่ามี รายวิชาที่จัดการเรียนรู้เกี่ยวกับความรู้ด้านอาชีพ การประกอบอาชีพ แต่ยังไม่พบกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนที่ส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพให้กับนักเรียนที่สามารถนำไปใช้ ในชีวิตการทำงานได้

จากความสำคัญและความจำเป็นดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนโรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนา ราษฎร์อุปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นในการส่งเสริมทักษะอาชีพให้กับ นักเรียน ผู้วิจัยจึงดำเนินการพัฒนากิจกรรมใหม่ ที่สามารถส่งเสริมนักเรียนให้มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็น สำหรับการประกอบอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนเห็นถึงความสำคัญของวิชาชีพ การประกอบอาชีพ และ

รู้จักการวางแผนในการประกอบอาชีพ อันเป็นการสร้างอาชีพให้กับนักเรียน เพื่อเป็นการส่งเสริมทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ อันเป็นหนึ่งในทักษะที่จำเป็นสำหรับนักเรียนในศตวรรษที่ 21 และรองรับการเข้าสู่ไทยแลนด์ 4.0

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา ค้นคว้าแนวคิด หลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยสำหรับการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา ไว้ดังนี้

แนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีจากผลงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยได้ระบุขั้นตอนการพัฒนากิจกรรมผู้เรียนที่สอดคล้องกับแนวความคิดของนักการศึกษาหลายท่าน เช่น งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง นาฏศิลป์สร้างสรรค์ไทย-พม่า สัมพันธ์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ของ ธีราภรณ์ ชูชื่น (2557 : 15), ได้ทำการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยมีกระบวนการพัฒนา 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการ 2) การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3) การทดลองจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และ 4) การประเมินผลและการปรับปรุงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ สุภัทรา จำปาเงิน (2548: 11-12), อันธิกา วงษ์จำปา (2549: 14), สาลิกา สำเภาทอง (2553: 8-9) และ กิ่งกมล ปิยมาตากุล (2557: 12-13) ที่ได้ทำการวิจัยการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยมีกระบวนการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการ 2) การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3) การทดลองจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และ 4) การประเมินผลและการปรับปรุงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

จากการศึกษาการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของ ธีราภรณ์ ชูชื่น (2557 : 16), ผู้วิจัยได้ทำการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการ 2) เป้าหมาย 3) แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 4) คำอธิบายรายวิชา 5) จุดประสงค์การเรียนรู้ 6) โครงสร้างการจัดกิจกรรม 7) สื่อ 8) การวัดและประเมินผล 9) หน่วยการเรียนรู้ ในขณะที่กิ่งกมล ปิยมาตากุล (2557: 14) ได้ทำการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย 12 องค์ประกอบ โดยมีความแตกต่างขององค์ประกอบของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีความแตกต่างกัน 3 ประการ ดังนี้ 1) คุณสมบัติ

ของผู้เรียน 2) รูปแบบการจัดกิจกรรม 3) คำชี้แจง ที่เพิ่มขึ้นมา นอกจากนั้นยังมีแผนการจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน แทนหน่วยการเรียนรู้อีกด้วย

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน (Project Base Learning)

ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงขั้นตอนกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ (Project Base Learning) วัชรา เล่าเรียนดี (2548: 101) สุวิทย์และอรทัย มูลคำ (2545:86) กระทรวงศึกษาธิการ (2550: 4-5) วัชรินทร์ โพธิ์เงิน พรจิต ประทุมสุวรรณ และสันติ หุตะมาน (2557: 10) ดุษฎี โยเหลา และคณะ (2557: 20-23) และไพฑูรย์ นันทะสุคนธ์ และวัลภา อยู่ทอง (2557: 55-59) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้แบบโครงการว่าเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง จากการลงมือปฏิบัติจริง โดยมีการศึกษาค้นคว้าความรู้ตามความสนใจของนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนกระบวนการที่ต่อเนื่อง โดยมีขั้นตอนหลักสำคัญ 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ชี้นำเสนอเรื่องที่สนใจจะศึกษา 2) ชี้นำวางแผน 3) ชี้นำปฏิบัติ และ 4) ชี้นำประเมินผล ในขณะที่ วัชรา เล่าเรียนดี (2548: 101), วัชรินทร์ โพธิ์เงิน พรจิต ประทุมสุวรรณ และสันติ หุตะมาน (2557: 10) ดุษฎี โยเหลา และคณะ (2557: 20-23) และไพฑูรย์ นันทะสุคนธ์ และวัลภา อยู่ทอง (2557: 55-59) ได้มีขั้นตอนในการเตรียมความพร้อม ให้ความรู้ทั่วไป ก่อนที่จะทำการเลือกหัวข้อเรื่องที่สนใจ โดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ไว้ 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ให้ความรู้พื้นฐาน 2) เลือกหัวข้อที่สนใจ 3) วางแผน 4) ลงมือปฏิบัติ 5) นำเสนอและอภิปราย และ 6) การวัดและประเมินผล

แนวคิดเกี่ยวกับทักษะอาชีพ

ผู้วิจัยยังได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีจากผลงานวิจัยเกี่ยวกับทักษะอาชีพ วิจารย์ พานิช (2555: 48-58) ได้กล่าวถึงทักษะอาชีพไว้ดังนี้ 1) ความยืดหยุ่นและการปรับตัว (Flexibility and Adaptability) ประกอบด้วย 1.1 การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง 1.2 มีความยืดหยุ่น เป็นการนำผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น มาใช้ประโยชน์อย่างได้ผล มีการจัดการเชิงบวกต่อคำชม คำตำหนิ และความผิดพลาดที่เกิดขึ้น สามารถนำเอาความเห็นและความเชื่อที่แตกต่างหลากหลายของทีมงานจากหลากหลายวัฒนธรรม มาทำความเข้าใจ ทำให้งานลุล่วง 2) การริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นตัวของตัวเอง (Initiative and Self-Direction) ประกอบด้วย 2.1 การจัดการเป้าหมายและเวลา 2.2 การทำงานได้ด้วยตนเอง และ 2.3 สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง (Self-directed learner) 3) ทักษะสังคมและสังคมข้ามวัฒนธรรม (Social and Cross-Cultural Skills) ประกอบด้วย 3.1 การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างเกิดผลดี 3.2 การทำงานในทีมที่แตกต่างหลากหลายอย่างได้ผลดี 4) การมีผลงานและความรับผิดชอบตรวจสอบได้ (Productivity and Accountability) ประกอบด้วย 4.1 การจัดการโครงการ 4.2 การผลิตผลงาน และ 5) ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ (Leadership and Responsibility) ประกอบด้วย 5.1 สามารถชี้แนะและเป็นผู้นำแก่ผู้อื่น 5.2 มีความรับผิดชอบต่อ

ผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับจันทร์เพ็ญ สุวรรณคร (2558 : 135), กระทบวงศศึกษาธิการ (2551: 56) และ รัตนศรี พรหมใจรักษ์ (2555: 78) ได้กล่าวถึงทักษะอาชีพว่าเป็นความสามารถพื้นฐานที่ผู้ประกอบอาชีพต้องมี ซึ่งประกอบด้วย 5 ทักษะ ดังนี้ 1) ทักษะกระบวนการทำงาน 2) ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา 3) ทักษะการทำงานร่วมกัน 4) ทักษะแสวงหาความรู้ 5) ทักษะการจัดการ ในขณะที่สำนักงานแรงงานจังหวัดสมุทรสาคร (2560 : 32) ได้กล่าวถึงทักษะอาชีพไว้ 6 ทักษะ ดังนี้ 1) ทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ 2) ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ 3) ทักษะการใช้คณิตศาสตร์และการคำนวณ 4) ทักษะในการสื่อสาร 5) ทักษะในการบริหารจัดการ และ 6) ทักษะความสามารถเฉพาะในวิชาชีพ โดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์ทักษะอาชีพไว้ 5 ทักษะ ดังนี้ 1) ทักษะการสื่อสารและมนุษยสัมพันธ์ 2) ทักษะกระบวนการทำงาน 3) ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา 4) ทักษะแสวงหาความรู้ และ 5) ทักษะการจัดการ

แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ

สำนักงานบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน ศูนย์ส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัย อ้างถึงใน วรณวีร์ บุญคุ้ม และคณะ (2558 : 30), กรมวิชาการ (2544), สาลินี อุดมผล (2558: 147-148) และ จันทร์เพ็ญ สุวรรณคร (2558: 134) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะในการประกอบอาชีพในทำนองเดียวกันว่าเป็นพฤติกรรมอันพึงประสงค์สำหรับการประกอบอาชีพที่ผู้ประกอบอาชีพต้องมีซึ่งประกอบด้วยหลายคุณลักษณะ โดยได้เสนอคุณลักษณะในการประกอบอาชีพที่เหมือนกัน ดังนี้ 1) ความซื่อสัตย์ 2) ความขยัน 3) ความอดทน และ 4) ความรับผิดชอบ ในขณะที่ สำนักงานบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน ศูนย์ส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัย อ้างถึงใน วรณวีร์ บุญคุ้ม และคณะ (2558 : 30), กรมวิชาการ (2544) และ จันทร์เพ็ญ สุวรรณคร (2558: 134) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะในการประกอบอาชีพเพิ่มเติมที่เหมือนกัน ดังนี้ 1) ตรงต่อเวลา 2) มีความสามารถและความถนัดในงานอาชีพ และ 3) ทศนคติที่ดีต่ออาชีพที่ทำ รักในงานอาชีพ ในขณะที่สำนักงานแรงงานจังหวัดสมุทรสาคร (2560 : 32) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะในการประกอบอาชีพไว้ 8 คุณลักษณะ ดังนี้ 1) มีความซื่อสัตย์ สุจริต 2) ความอดทน 3) ความขยัน หมั่นเพียร 4) การตรงต่อเวลา 5) ความรับผิดชอบหน้าที่ 6) ความมีระเบียบวินัย 7) ความใฝ่เรียนรู้ และ 8) การมีจิตสาธารณะ โดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์คุณลักษณะสำคัญในการประกอบอาชีพ 6 คุณลักษณะ ดังนี้ 1) มีความซื่อสัตย์ 2) มีความขยันและความอดทน 3) มีความรับผิดชอบ 4) มีความเสียสละ 5) มีระเบียบวินัย และ 6) ทศนคติที่ดีต่ออาชีพที่ทำ

จากการศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรจาก แนวคิด หลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้สังเคราะห์กระบวนการพัฒนาหลักสูตรมาเป็นกรอบแนวคิดที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ใน

การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยมีขั้นตอนและองค์ประกอบของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research: R₁) ในขั้นตอนนี้จะเป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ โดย 1) วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุบลณ์ 2) ศึกษาแนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3) ศึกษาความต้องการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รูปแบบ เนื้อหา สื่อ และการวัดการประเมินผลจากนักเรียน 4) ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ (ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ประชาชนชาวบ้าน และสถานประกอบการ) และ 5) ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Development: D₁) เป็นการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ ซึ่งประกอบด้วย 1) หลักการ 2) เป้าหมาย 3) แนวการจัดกิจกรรม 4) รูปแบบการจัดกิจกรรม 5) คำอธิบายรายวิชา 6) จุดประสงค์การเรียนรู้ 7) โครงสร้างการจัดกิจกรรม 8) สื่อ 9) การวัดและประเมินผล และ 10) แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จากนั้นทำการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน ด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) และนำหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมาทำการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร ให้มีความสมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (Research: R₂) เป็นการทดลองใช้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ โดยนำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่พัฒนาแล้วไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุบลณ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 30 คน

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา (Development: D₂) เป็นการประเมินผลและปรับปรุงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในด้านพัฒนาการทักษะอาชีพของนักเรียน และพัฒนาการคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุบลณ์ อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้กำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการทำวิจัยดัง แผนภูมิที่ 1 ดังต่อไปนี้

ศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และ คุณลักษณะในการประกอบอาชีพ	ประเมินกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน
<p>แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สุภัทรา จำปาเงิน (2548: 11-12), อันธิกา วงษ์จำปา (2549: 14), กระทรวงศึกษาธิการ (2553: 51-54), สาลิกา สำเภาทอง (2553: 8-9), กิ่งมล ปิยามาทากุล (2557: 12-13) และ อีราภรณ์ ชูชื่น (2557: 9)</p> <p>แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน สุวิทย์และอรทัย มูลคำ (2545:86), วิชรา เล่าเรียนดี (2548: 101), กระทรวงศึกษาธิการ (2550: 4-5), ดุษฎี โยเหลา และคณะ (2557: 20-23), ไพฑูรย์ นันทะสุนันท์ และวัลภา อยู่ทอง (2557: 55-59) และ วิชรินทร์ โพธิ์เงิน พรจิต ประทุมสุวรรณ และ สันติ หุตะมาน (2557: 10)</p> <p>แนวคิดเกี่ยวกับทักษะอาชีพ กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 56), วิจารย์ พานิช (2555: 48-58), รัตนศรี พรหมใจรักษ์ (2555: 78), มาเรียม นิลพันธุ์ และคณะ (2556 : บทคัดย่อ), Manpower Group (2556) อ้างถึงใน จันทร์เพ็ญ สุวรรณคร (2558: 138), วรางคนา ชูเชิดรัตน์ (2557: 18), จันทร์เพ็ญ สุวรรณคร (2558: 126-148), สาลินี อุดมผล (2558: 18), และ สำนักงานแรงงานจังหวัดสมุทรสาคร (2560 : 32)</p> <p>แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ กระทรวงศึกษาธิการ (2544), สำนักงานบริหารงาน การศึกษานอกโรงเรียน ศูนย์ส่งเสริมการศึกษาตาม อัยาศัย อ้างถึงใน วรณวีร์ บุญคุ้ม และคณะ (2558 : 30), จันทร์เพ็ญ สุวรรณคร (2558: 134), สาลินี อุดมผล (2558: 147-148) และ สำนักงานแรงงานจังหวัดสมุทรสาคร (2560 : 32)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. หลักการ 2. เป้าหมาย 3. แนวการจัดกิจกรรม 4. รูปแบบการจัดกิจกรรม กิจกรรมการเรียนรู้โครงงาน 6 ชั้น <ol style="list-style-type: none"> 4.1 ให้ความรู้พื้นฐาน 4.2 เลือกหัวข้อที่สนใจ 4.3 วางแผน 4.4 ลงมือปฏิบัติ 4.5 นำเสนอและอภิปราย 4.6 การวัดและประเมินผล 5. คำอธิบายรายวิชา 6. จุดประสงค์การเรียนรู้ 7. โครงสร้างการจัดกิจกรรม 8. สื่อ/แหล่งเรียนรู้ 9. การวัดและประเมินผล 10. แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 5 แผน ได้แก่ <ol style="list-style-type: none"> 10.1 ของดีบ้านแพ้ว 10.2 เลือกแล้วงานฉัน 10.3 ร่วมด้วยช่วยกัน 10.4 งานฉันมีดี 10.5 หลักสี่ตลาดบ้านแพ้ว 	<p>ทักษะอาชีพ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ทักษะการสื่อสารและมนุษยสัมพันธ์ 2. ทักษะกระบวนการทำงาน 3. ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา 4. ทักษะแสวงหาความรู้ 5. ทักษะการจัดการ <p>คุณลักษณะในการประกอบอาชีพ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีความซื่อสัตย์ 2. มีความขยันและความอดทน 3. มีความรับผิดชอบ 4. มีความเสียสละ 5. มีระเบียบวินัย 6. มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพที่ทำ <p>ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน</p>

คำถามวิจัย

1. ข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปลัมภ์ อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร เป็นอย่างไร

2. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปลัมภ์ อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร มีคุณภาพระดับใด

3. ผลการทดลองใช้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปลัมภ์ อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร เป็นอย่างไร

4. ผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปลัมภ์ อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ในประเด็นต่อไปนี้

4.1 ทักษะอาชีพของนักเรียนหลังการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอยู่ในระดับใด และเป็นอย่างไร

4.2 คุณลักษณะในการประกอบอาชีพของนักเรียนหลังการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอยู่ในระดับใด และเป็นอย่างไร

4.3 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาอยู่ในระดับใด

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปลัมภ์ อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปลัมภ์ อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

2. เพื่อพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปถัมภ์ อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

3. เพื่อทดลองใช้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปถัมภ์ อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

4. เพื่อประเมินผลและปรับปรุงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปถัมภ์ อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร เกี่ยวกับ

- 4.1 ทักษะอาชีพของนักเรียน
- 4.2 คุณลักษณะในการประกอบอาชีพของนักเรียน
- 4.3 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

สมมติฐานการวิจัย

หลังจากการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว พบว่า

1. ทักษะอาชีพของนักเรียนหลังการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอยู่ในระดับดี
2. คุณลักษณะในการประกอบอาชีพของนักเรียนอยู่ในระดับดี
3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 11 ห้องเรียน จำนวน 305 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 30 คน จากการอาสาสมัครเข้าเรียนชุมนุม เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

2.1.1 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 ทักษะอาชีพ

2.2.2 คุณลักษณะในการประกอบอาชีพ

2.2.3 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ระยะเวลาในการทดลอง

ระยะเวลาในการทดลองใช้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปถัมภ์ อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรม ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 20 ชั่วโมง

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ผู้วิจัยได้ให้ความหมายศัพท์เฉพาะสำหรับการวิจัย ดังนี้

1. **กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน** หมายถึง กิจกรรมที่มุ่งพัฒนานักเรียนในด้านความรู้ ทักษะ และประสบการณ์การเรียนรู้ โดยจัดกิจกรรมในรูปแบบ ชุมนุม เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว ของโรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปถัมภ์ ที่จัดขึ้นอย่างเป็นระบบ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อตอบสนองความต้องการ ความถนัด ความสนใจ ของนักเรียน ด้วยความสมัครใจ ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษา

2. **โครงงานเป็นฐาน** หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง จากการลงมือปฏิบัติจริง โดยมีการศึกษาค้นคว้าความรู้ตามความสนใจของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน กระบวนการที่ต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้และประสบการณ์ในการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ผ่านขั้นตอนและกระบวนการอย่างเป็นระบบ โดยมีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ให้ความรู้พื้นฐาน 2) เลือกหัวข้อที่สนใจ 3) วางแผน 4) ลงมือปฏิบัติ 5) นำเสนอ และอภิปราย และ 6) การวัดและประเมินผล

3. **ทักษะอาชีพ** หมายถึง ความสามารถพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพ ซึ่งบ่งบอกว่าผู้เรียนเป็นผู้ที่มีลักษณะโดยประเมินจาก 5 ทักษะย่อย ดังนี้ 1) ทักษะการสื่อสารและมนุษยสัมพันธ์ 2) ทักษะกระบวนการทำงาน 3) ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา 4) ทักษะแสวงหาความรู้ และ 5) ทักษะการจัดการ

4. คุณลักษณะในการประกอบอาชีพ หมายถึง นิสัย หรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์สำหรับการประกอบอาชีพที่ผู้ประกอบอาชีพต้องมี ซึ่งบ่งบอกว่าผู้เรียนเป็นผู้ที่มีลักษณะโดยประเมินจาก 6 คุณลักษณะ ดังนี้ 1) มีความซื่อสัตย์ 2) มีความขยันและความอดทน 3) มีความรับผิดชอบในการทำงาน 4) มีความเสียสละ 5) มีระเบียบวินัย และ 6) มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพที่ทำ

5. ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับความรู้สึกในรูปแบบความชื่นชม เห็นคุณค่าและความสำคัญของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปถัมภ์ ที่ประเมินจากแบบสอบถามความพึงพอใจที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น

6. นักเรียน หมายถึง ผู้เรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปถัมภ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560

ประโยชน์ที่ได้รับ

หลังจากการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว ประโยชน์ที่ได้รับ มีดังนี้

1. นักเรียนเกิดทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ
2. เป็นแนวทางสำหรับครูในการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยโครงการ
3. เป็นแนวทางสำหรับโรงเรียน ในการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ ซึ่งผู้วิจัยได้เรียบเรียงตามลำดับ ดังนี้ 1) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปถัมภ์ : กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมชุมนุม 3) ทักษะในศตวรรษที่ 21 4) การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน 5) การจัดการศึกษากับการประกอบอาชีพ 6) ทักษะอาชีพ 7) คุณลักษณะในการประกอบอาชีพ 8) ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสาคร และ 9) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 : กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ความนำ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านความรู้ ด้านทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 นอกจากนั้นแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ได้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญในการเตรียมพร้อมผู้เรียน เพื่อเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาอย่างมั่นคงและต่อเนื่อง ทั้งด้านความรู้ การดำรงชีวิต พร้อมทั้งมีสมรรถนะ และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560: 65) โดยมุ่งเน้นส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะอาชีพสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสงบสุข

วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งเน้นในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้ และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอด

ชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

หลักการ

หลักการที่สำคัญของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สอดคล้องกับงานวิจัย มีดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค และมีคุณภาพ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
3. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

หลักสูตรโรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปถัมภ์

ข้อมูลทั่วไป

โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปถัมภ์ ตั้งอยู่ที่ 17 หมู่ 2 ตำบลยกกระบัตร อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร 74120 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปัจจุบันโรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปถัมภ์จัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1 - ม.3) และ ช่วงชั้นที่ 4 (ม.4 - ม.6) มีจำนวนนักเรียนรวมทั้งหมด 305 คน โดยแบ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 181 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 124 คน

วิสัยทัศน์

ภายในปี 2561 โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปถัมภ์ มุ่งพัฒนาความรู้ควบคู่คุณธรรม ก้าวล้ำเทคโนโลยี เสริมคนดี สร้างงาน สืบสานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พัฒนาเทียบเคียงสู่มาตรฐานสากล

พันธกิจ

1. พัฒนาคุณภาพวิชาการสู่มาตรฐานสากล
2. ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมอันพึงประสงค์ และดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง
3. พัฒนาคุณภาพบุคลากรให้มีความสามารถและใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทันต่อการเปลี่ยนแปลง นำไปสู่การจัดการเรียนรู้ และการประกอบอาชีพ
4. พัฒนาบุคลากรตามจรรยาบรรณและมาตรฐานวิชาชีพ
5. จัดทำระบบประกันคุณภาพการศึกษาและการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
6. เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

เป้าหมาย

ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่งและและอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างมีความสุข

โครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุบลมณี

ตารางที่ 1 โครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุบลมณี

กลุ่มสาระการเรียนรู้/กิจกรรม	เวลาเรียน			
	ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น			ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
	ม 1	ม 2	ม 3	ม 4-6
กลุ่มสาระการเรียนรู้				
ภาษาไทย	120/3	120/3	120/3	240/6
คณิตศาสตร์	120/3	120/3	120/3	240/6
วิทยาศาสตร์	120/3	120/3	120/3	240/6
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	160/4	160/4	160/4	320/8
สุขศึกษาและพลศึกษา	80/2	80/2	80/2	120/3
ศิลปะ	80/2	80/2	80/2	120/3
การทำงานอาชีพและเทคโนโลยี	80/2	80/2	80/2	120/3
ภาษาต่างประเทศ	120/3	120/3	120/3	240/6
รวมเวลาเรียน(พื้นฐาน)	880/22	880/22	880/22	1,640/41
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	120	120	120	360
รายวิชา/กิจกรรมที่สถานศึกษาจัดเพิ่มเติมตามความพร้อมและจุดเน้น	200/5	200/5	200/5	ไม่น้อยกว่า 1,600 ชั่วโมง
	*ไม่น้อยกว่า 200 ชั่วโมง ต่อปี			
รวมเวลาเรียนทั้งหมด	1,200	1,200	1,200	รวม 3 ปี ไม่น้อยกว่า 3,600 ชั่วโมง
	*ไม่น้อยกว่า 1,200 ชั่วโมง			

จากตารางที่ 1 โครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุบลมณี มีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 120 ชั่วโมง โดยแบ่งออกเป็นกิจกรรมแนะแนว จำนวน 40 ชั่วโมง กิจกรรมนักเรียน ซึ่งประกอบด้วยลูกเสือ-เนตรนารี จำนวน 40 ชั่วโมง และกิจกรรมชุมนุม จำนวน 40 ชั่วโมง ต่อปีการศึกษา

จากการศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 : กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุบลมณี ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมพัฒนา

ผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพและมุ่งเน้นเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นพัฒนาผู้เรียนความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อการประกอบอาชีพ สามารถสร้างงานและอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยในการจัดกิจกรรมชุมนุมในครั้งนี้จะเป็นชุมนุมส่งเสริมทักษะอาชีพ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 20 ชั่วโมง

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพ โดยกำหนดให้มีกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมในการพัฒนาอย่างรอบด้านทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ อันส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และค้นพบความสามารถ ความถนัดของตนเอง สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

ความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

จากการให้ความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สุนันท์ ศิริวรรณ (2544 : 20) และกรรณิกา ภูระหงษ์ (2547 : 14) ได้ให้ความหมายว่า เป็นกิจกรรมผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความสมัครใจ ไม่มีหน่วยกิต ไม่มีคะแนนเข้ามาเกี่ยวข้อง ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษา และสถาบันการศึกษา โดยเป็นการจัดกิจกรรมที่ตอบสนองความสนใจ และพัฒนาการของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับเสริมสร้างประสบการณ์ความรู้ และประสบการณ์ชีวิตให้กับผู้เรียน (ดำรง ประเสริฐกุล, 2542 : 18) ซึ่งสอดคล้องกับ Good (1973 : 9) และ Frederick (1959 : 6) เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ และตอบสนองความสนใจของผู้เรียน โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนอยากทำในสิ่งที่นอกเหนือจากในห้องเรียน หรือกิจกรรมนอกเหนือตามที่หลักสูตรกำหนด เพื่อพัฒนาทักษะและส่งเสริมให้นักเรียนมีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้เรียนด้วยกัน และครูผู้สอน (Watson 2006 และ Smith 2006) นอกจากนั้นยังเป็นการเสริมความถนัด ความสนใจ สมัครใจ โดยไม่ได้บังคับ และยังเป็นการส่งเสริมความเจริญเติบโตของนักเรียน (จิตรรัตน์ โปธิมาภะ, 2523 : 3)

นอกจากนั้นกระทรวงศึกษาธิการ (2546 ข : 2) ยังได้กล่าวในทำนองเดียวกันกับสุขพัชรา ชิมเจริญ (2545 : 3) ว่ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นการจัดกิจกรรมอย่างเป็นระบบ มีรูปแบบ กระบวนการวิธีที่หลากหลายให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ รู้จักและเข้าใจตนเอง มุ่งเสริมเจตคติ คุณค่าชีวิต คุณธรรม จริยธรรม และพัฒนาผู้เรียนทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสติปัญญา ปฏิบัติตนให้เห็นประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติ และดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

กล่าวโดยสรุป กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมที่จัดขึ้นอย่างเป็นระบบ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อตอบสนองความต้องการ ความถนัด ความสนใจ ของผู้เรียน ด้วยความสมัครใจ ส่งเสริมให้ผู้เรียนทำสิ่งที่นอกเหนือจากในห้องเรียน หรือนอกเหนือตามที่หลักสูตรกำหนด ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษา และสถาบันการศึกษา เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ความรู้ และประสบการณ์ชีวิตให้กับผู้เรียน รู้จักและเข้าใจตนเอง และพัฒนาผู้เรียนทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสติปัญญา ปฏิบัติตนให้เห็นประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติ และดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

ความสำคัญของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

เพื่อเป็นการพัฒนาผู้เรียนทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสติปัญญาของผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน คงไม่เพียงพอสำหรับการพัฒนา ไพบูลย์ นาคะสุวรรณ และ วันนอร์ มะทา (2528 : 7) ได้กล่าวว่า สิ่งที่สำคัญในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อดึงเอาความสนใจและความกระตือรือร้น ไปสู่เป้าหมายที่สนใจ ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 1) ที่กล่าวในเรื่องของความสำคัญของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ที่มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี และอยู่ร่วมกันในสังคม ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง ค้นพบความสามารถ ความถนัดของตนเอง เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองให้เต็มตามศักยภาพอย่างรอบด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม (วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล, 2558 : 37) นอกจากนี้ ใจจริง บุญเรืองรอด (2534 : 35-40) ได้กล่าวว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นเครื่องมือ ที่ส่งเสริมและขยายความสนใจของผู้เรียนแต่ละคนให้กว้างขึ้น เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ค้นหาความถนัด ความสามารถ และความสนใจของตัวเอง อันส่งผลให้กระบวนการเรียนรู้นั้นมีคุณค่าและมีความหมายมากขึ้น เนื่องจากเป็นสิ่งที่ผู้เรียนมีความถนัด มีความสนใจ และตอบสนองความต้องการของผู้เรียน

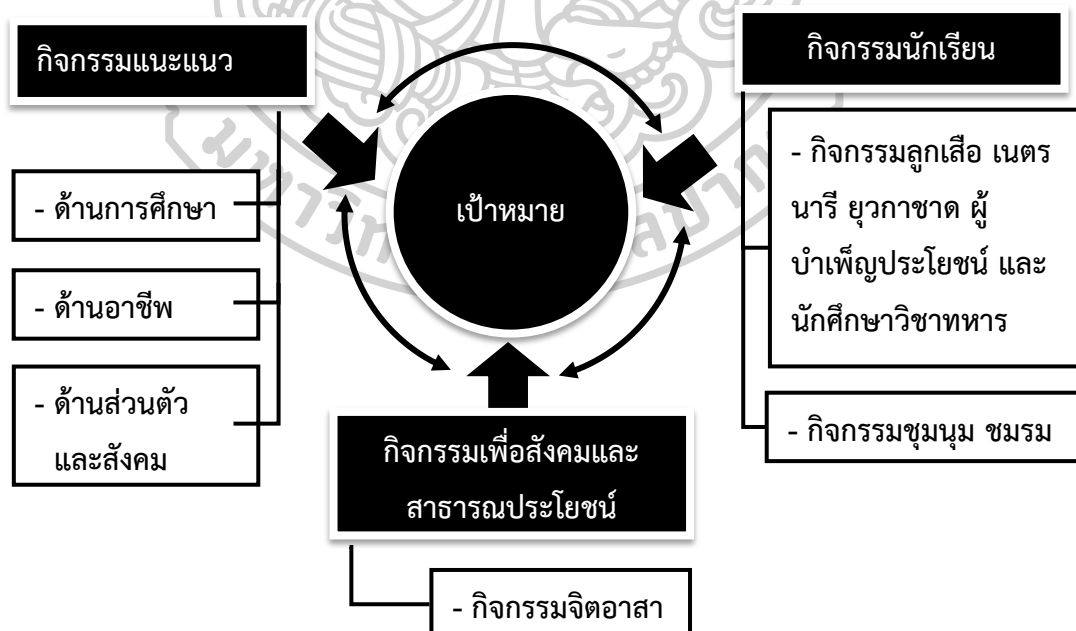
นอกจากนั้น แกลทเธอร์น และสเปนเซอร์ (Glatthorn and Spencer, 1986 : 98-100) ได้กล่าวว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นการส่งเสริมวิชาการต่างๆ ช่วยให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง ค้นพบความถนัดและความสนใจของตนเอง เห็นคุณค่าในการประกอบสัมมาชีพ นอกจากนี้ยังเป็นการพัฒนาภาวะผู้นำ และความสามารถในการตัดสินใจของนักเรียน พัฒนาการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนสมาชิกด้วยกัน ซึ่งถือว่ามีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ไม่สามารถแยกออกจากหลักสูตรได้ ในทำนองเดียวกัน แม็คคาวน์ และสเปนเซอร์ (McKown and Spencer, 1954 : 2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ว่า กิจกรรมการเรียนการสอน มีความสำคัญ

เท่ากับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งมีวิธีการ รูปแบบ กระบวนการ หรือเครื่องมือที่แตกต่างกันไป แต่ล้วนมีจุดมุ่งหมายพื้นฐานของการศึกษาเดียวกัน

จากความสำคัญที่นักการศึกษาได้กล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่าการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นสิ่งที่สำคัญและมีความจำเป็นที่จะต้องจัดในสถานศึกษา ควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในหลักสูตร เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ ค้นพบความสามารถ ความถนัดและความสนใจของตนเอง ได้รู้จักตนเองมากขึ้นผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้เห็นแนวทางในการดำรงชีวิตในอนาคต เห็นคุณค่าของตนเอง และยังส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดคุณธรรม จริยธรรม ต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ

ลักษณะของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีเป้าหมายเพื่อมุ่งเน้นในการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนในด้านต่างๆ ทั้งด้านความรู้ ทักษะ และประสบการณ์การเรียนรู้ไปสู่การเกิดสมรรถนะ อันนำไปสู่คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 อีกทั้งให้ผู้เรียนได้ค้นพบและใช้ศักยภาพที่มีในตนเองอย่างเต็มที่ เลือก และตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผลเหมาะสมกับตนเอง สามารถวางแผนชีวิตและอาชีพได้อย่างเหมาะสม เป็นการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้ครอบคลุม 3 ลักษณะ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 : 19)

แผนภูมิที่ 2 ขอบข่ายกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้แบ่งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบ่งออกเป็น 3 กิจกรรม ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 : 19)

1. กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเอง เข้าใจตนเอง ค้นพบความถนัด ความสามารถของตนเองตามศักยภาพ เสริมสร้างทักษะชีวิต และสัมพันธภาพที่ดี ความสามารถในการคิดตัดสินใจ แก้ปัญหา กำหนดและวางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียนและอาชีพ โดยผู้สอนมีบทบาทในการให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียน เพื่อการพัฒนาผู้เรียนให้สามารถอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างมีความสุข

2. กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่เกิดจากความสนใจของผู้เรียน โดยมุ่งพัฒนาคุณลักษณะที่นอกเหนือจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือนอกเหนือจากที่หลักสูตรกำหนด เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันพัฒนาอย่างเป็นระบบ คือมีการวางแผน ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ และมีการประเมินและปรับปรุง โดยจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจและความสามารถของผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วย

2.1 กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และรักษาดินแดง

2.2 กิจกรรมชุมนุม ชมรม

3. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนแสดงถึงความรับผิดชอบ ความดีงาม ความเสียสละต่อสังคม ชุมชน และท้องถิ่น ตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร เช่น กิจกรรมอาสาพัฒนาต่างๆ กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม

กิจกรรมชุมนุม

กิจกรรมชุมนุม เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดตั้งขึ้นตามความสนใจ ความถนัดของผู้เรียนที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันหรือมีความสนใจร่วมกัน ด้วยความสมัครใจโดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาชุมนุม ชมรมเป็นผู้ดูแล ให้คำแนะนำ คำปรึกษาในการปฏิบัติกิจกรรม เพื่อเติมเต็มศักยภาพการเรียนรู้ เพิ่มพูนความรู้ และเสริมประสบการณ์ให้กับผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 : 51)

ประเภทของกิจกรรมชุมนุม

สุพจน์ วิทลีสวตินุ (2552 : 19-20) ได้กล่าวว่า ประเภทของกิจกรรมชุมนุมที่จัดขึ้นในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนนั้นสามารถจัดได้ โดยแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1. กิจกรรมกลุ่มเสริมทักษะด้านวิชาการ เป็นกิจกรรมกิจกรรมที่เสริมในด้านความรู้ทางวิชาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ เช่น ชุมนุมวิทยาศาสตร์

2. กิจกรรมชุมนุมเลือกตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน เป็นกิจกรรมชุมนุมอื่นๆ ตามที่สถานศึกษาจัดขึ้นเพื่อพัฒนาทักษะต่างๆ ที่นอกเหนือตามที่หลักสูตรกำหนด และไม่ใช้กิจกรรมประเภทกลุ่มเสริมทักษะด้านวิชาการ เช่น ชุมนุมส่งเสริมอาชีพ

หลักการของกิจกรรมชุมนุม

กิจกรรมชุมนุม มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นกิจกรรมที่เกิดจากการสร้างสรรค์และออกแบบกิจกรรมของผู้เรียนตามความสมัครใจ
2. เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนร่วมกันทำงานเป็นทีม ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ และช่วยกันแก้ปัญหา
3. เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน
4. เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียน รวมทั้งบริบทของสถานศึกษา และ

ท้องถิ่น

วัตถุประสงค์ของกิจกรรมชุมนุม

กิจกรรมชุมนุม มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผู้เรียน ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัด และความต้องการของตน
2. เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ ความสามารถด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ให้เกิดประสบการณ์ทั้งทางวิชาการและวิชาชีพตามศักยภาพ
3. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม
4. เพื่อให้ผู้เรียนทำงานร่วมกันผู้อื่นได้ตามวิถีประชาธิปไตย

ทั้งนี้ วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมชุมนุมของสถานศึกษาในแต่ละแห่งสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม ตามสภาพแวดล้อมและบริบทของสถานศึกษา โดยผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และนักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมชุมนุมด้วย

ขอบข่ายของกิจกรรมชุมนุม

กิจกรรมชุมนุม มีขอบข่ายที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นกิจกรรมที่เกื้อกูล ส่งเสริมการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้กว้างขวางลึกซึ้งยิ่งขึ้น
2. เป็นกิจกรรมจัดตามความสนใจของผู้เรียน
3. เป็นกิจกรรมที่สามารถจัดได้ทั้งในและนอกสถานศึกษา และทั้งในและนอกเวลาเรียน

แนวการจัดกิจกรรมชุมนุม

แนวทางในการจัดกิจกรรมชุมนุม ของสถานศึกษา สามารถปรับได้ตามความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมบริบทสถานศึกษา ดังนี้

1. สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมได้หลากหลายรูปแบบ มีความยืดหยุ่นทั้งสถานที่ รูปแบบของกิจกรรม และระยะเวลาในการจัดกิจกรรม
2. หากสถานศึกษามีการจัดตั้งชุมนุมอยู่แล้ว ควรมีการสำรวจความถนัด ความสนใจและความสามารถของผู้เรียนในการเลือกเข้าร่วมกิจกรรมชุมนุม
3. หากสถานศึกษา ยังไม่มีการจัดตั้งชุมนุม ควรให้ผู้เรียนเป็นผู้ร่วมกันจัดตั้งชุมนุม ด้วยความสมัครใจ โดยเชิญครูเป็นครูที่ปรึกษาชุมนุม และร่วมกันดำเนินกิจกรรมชุมนุมตามระเบียบปฏิบัติการของสถานศึกษา
4. ครูที่ปรึกษาเป็นผู้คอยให้คำแนะนำ คำปรึกษา กระตุ้น และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้จากกิจกรรมชุมนุม และมีการเผยแพร่กิจกรรม

เงื่อนไขของกิจกรรมชุมนุม

กิจกรรมชุมนุม มีเงื่อนไขที่สำคัญ ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมชุมนุม ในแต่ละระดับชั้น สถานศึกษาควรจัดให้เป็นไปตามโครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษา
2. สมาชิกชุมนุม ต้องเข้าร่วมกิจกรรมและปฏิบัติตามระเบียบของชุมนุม และมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามที่กำหนดไว้ของแต่ละกิจกรรม
3. สถานศึกษามีระบบการกำกับติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของชุมนุมอย่างต่อเนื่อง

การประเมินกิจกรรมชุมนุม

การประเมินกิจกรรมชุมนุม เป็นการตรวจสอบความสามารถและพัฒนาการด้านต่างๆ ของผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ของแต่ละกิจกรรม ซึ่งมีแนวทางการประเมินกิจกรรมชุมนุมที่หลากหลายวิธี และการประเมินตามสภาพจริง โดยกำหนดผลการประเมินเป็น “ผ่าน” และ “ไม่ผ่าน”

ผ่าน	หมายถึง	ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมครบตามเกณฑ์ ปฏิบัติกิจกรรมและมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
------	---------	--

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบตามเกณฑ์ ไม่ผ่านการปฏิบัติกิจกรรม หรือมี ผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมชุมนุม สรุปได้ว่า กิจกรรมชุมนุมเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่จัดตั้งขึ้นตามความสนใจ ความถนัดของผู้เรียนที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันหรือมีความสนใจร่วมกัน ด้วยความสมัครใจ มาร่วมกันทำงานเป็นทีม ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ และช่วยกันแก้ปัญหา โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาชุมนุม ชมรมเป็นผู้ดูแล ให้คำแนะนำ คำปรึกษาในการปฏิบัติกิจกรรม ซึ่งกิจกรรมมีรูปแบบที่หลากหลาย มีความยืดหยุ่นทั้งสถานที่ รูปแบบของกิจกรรม และระยะเวลาในการจัดกิจกรรม โดยไม่มีคะแนนเข้ามาเกี่ยวข้อง แต่มีการประเมินผล โดยกำหนดผลการประเมินเป็น “ผ่าน” และ “ไม่ผ่าน”

ทักษะในศตวรรษที่ 21

ทักษะที่สำคัญในการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 เป็นสิ่งสำคัญในการดำรงชีวิตในสังคมแห่งความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ซึ่งสำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย (มปป : 12-16) ได้กล่าวถึงทักษะสำคัญ 3 กลุ่ม ดังนี้

1. ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม เป็นการเตรียมความพร้อมในด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา ความคิดสร้างสรรค์ การสื่อสาร และความคิดเชิงวิเคราะห์และการทำงานร่วมกัน
2. ทักษะสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการใช้สื่ออย่างมีวิจารณญาณ และปฏิบัติงานได้หลากหลาย โดยอาศัยความรู้ในด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี
3. ทักษะชีวิตและอาชีพ เป็นความสามารถในการดำรงชีวิตและทำงานในยุคปัจจุบันให้ประสบความสำเร็จ มีความเป็นผู้นำและผู้ตาม สามารถปรับตัวในสภาวะการเปลี่ยนแปลง และคิดสร้างสรรค์ ผลิตภัณฑ์ใหม่ เพื่อตอบสนองความต้องการดำรงชีวิตของแต่ละบริษัท

นอกจากนั้น วิจารณ์ พานิช (2556, 16-21) และสำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย (มปป : 12-16) ได้กล่าวถึงทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. องค์ความรู้สำคัญ ได้แก่

- 1.1 ความรู้เกี่ยวกับโลก (Global Awareness) เป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจและกำหนด

ประเด็นสำคัญต่อการสร้างความเป็นโลก การขับเคลื่อนทางวัฒนธรรม ศาสนา และการดำรงชีวิตร่วมกันอย่างเหมาะสมตามบริบทต่างๆ เข้าใจความเป็นมนุษย์ เชื้อชาติและวัฒนธรรม

1.2 ความรู้เกี่ยวกับการเงิน เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ และการเป็นผู้ประกอบการ (Financial, Economics, Business and Entrepreneurial Literacy) เป็นการสร้างความรู้และวิธีการเชิงเศรษฐกิจที่เหมาะสม และใช้ทักษะการเป็นผู้ประกอบการในการยกระดับ และเพิ่มประสิทธิผลด้านอาชีพ

1.3 ความรู้ด้านการเป็นพลเมืองที่ดี (Civic Literacy) เป็นการสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติตนต่อสังคม และความเป็นพลเมืองในระดับท้องถิ่นและสากล รวมถึงส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางสังคม ผ่านกระบวนการทางการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย ไปสู่สังคมในระดับต่างๆ

1.4 ความรู้ด้านสุขภาพ (Health Literacy) เป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจข้อมูลทางด้านสุขภาพอนามัย เสริมสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีต่อภาวะสุขอนามัยที่ระดับชาติและสากล เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต

1.5 ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Literacy) เป็นการสร้างความรู้ความตระหนักในการอนุรักษ์และป้องกันสภาพแวดล้อม สร้างความร่วมมือทางสังคมในการวิเคราะห์กำหนดวิธีการป้องกัน แก่ไข และอนุรักษ์และพัฒนาสภาพแวดล้อม

2. ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ได้แก่

2.1 ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม จะเป็นตัวกำหนดความพร้อมของนักเรียนเข้าสู่โลกการทำงานที่มีความซับซ้อนมากขึ้นในปัจจุบัน โดยใช้กระบวนการ Project-Based Learning: PBL เริ่มจากการตั้งคำถามให้ผู้เรียนสนใจ อยากรู้ ตามประสบการณ์พื้นฐานของผู้เรียนแต่ละคน นำไปสู่การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน เพื่อหาคำตอบที่มีความน่าจะเป็นไปได้มากที่สุด โดยมีการสืบค้น รวบรวม ความรู้ จากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่น่าเชื่อถือ มาสร้างกระบวนการและวิธีการหาคำตอบหรือ สร้างผลงานใหม่ๆ ที่สร้างสรรค์ และเป็นประโยชน์ต่อสังคม หรือที่เรียกว่า "นวัตกรรม" ได้แก่ ความริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรม การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา และการสื่อสารและการร่วมมือ

2.2 ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี เนื่องด้วยในปัจจุบันมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อและเทคโนโลยีมาก มาย ผู้เรียนจึงต้องมีความสามารถในการแสดงทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและ ปฏิบัติงานได้หลากหลาย โดยอาศัยความรู้ในหลายด้าน ดังนี้ ด้านความรู้ด้านสารสนเทศ ด้านความรู้เกี่ยวกับสื่อ และ ด้านความรู้ด้านเทคโนโลยี

2.3 ทักษะด้านชีวิตและอาชีพ ในการดำรงชีวิตและทำงานในยุคปัจจุบันให้ประสบความสำเร็จ นักเรียนจะต้องพัฒนาทักษะชีวิตที่สำคัญดังต่อไปนี้

2.3.1 ความยืดหยุ่นและการปรับตัว (Flexibility and Adaptability) เป็นการทำงานให้บรรลุเป้าหมายแบบมีหลักการ และไม่เลือนลางภายใต้การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

และไม่คาดคิด ทั้งมีข้อจำกัดด้านทรัพยากร เวลา และการมีคู่แข่ง โดยใช้วิกฤตให้เป็นโอกาส ในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง ปรับตัวให้เข้ากับบทบาทที่แตกต่างไป กับงานที่มีกำหนดการที่เปลี่ยนไป และบริบทที่เปลี่ยนไป ในด้านความยืดหยุ่น เป็นการนำผลที่เกิดขึ้นมาใช้ประโยชน์เชิงบวกต่อคำชม คำตำหนิ และความผิดพลาด มาทำให้งานลุล่วง ดังนั้นความยืดหยุ่นจึงทำให้งานบรรลุผลสำเร็จ ไม่ใช่เพื่อให้ทุกคนสบายใจ

2.3.2 การริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นตัวของตัวเอง (Initiative and Self-Direction) เป็นการกำหนดเป้าหมายที่เป็นรูปธรรม และนามธรรม มีการคำนวณประสิทธิภาพการใช้เวลากับการจัดการภาระงานการทำงานต้องทำงานสำเร็จได้ด้วยตนเอง โดยกำหนดตัวงาน ติดตามผลงาน นอกจากนั้นยังต้องฝึกทักษะการเป็นผู้เรียนรู้ได้ด้วยตนเองที่มีการมองเห็นโอกาสเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ มีการริเริ่มการพัฒนาทักษะ ทบทวนประสบการณ์ในอดีต เพื่อคิดหาทางพัฒนาในอนาคต อันนำไปสู่ระดับอาชีพ

2.3.3 ทักษะสังคมและสังคมข้ามวัฒนธรรม เป็นการดำรงชีวิตอยู่ในสภาพแวดล้อมและผู้คน ที่มีความแตกต่างหลากหลาย ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น เกิดการทำงานในทีมที่แตกต่างหลากหลาย มีการเคารพความแตกต่างทางวัฒนธรรม

2.3.4 การเป็นผู้สร้างหรือผู้ผลิต (Productivity) และความรับผิดชอบ เชื่อถือได้ (Accountability) เป็นการกำหนดขั้นตอนวิธีการทำงานในการสร้างชิ้นงาน ผลงาน หรือผลิตภัณฑ์ อย่างมีหลักการ มีการกำหนดเป้าหมาย และวิธีการบรรลุเป้าหมายภายใต้ของจำกัดที่มีอยู่ โดยการกำหนดลำดับความสำคัญ วางแผน และการจัดการ ผลิตภัณฑ์ และผลงาน ที่ได้จากการผลิต ต้องมีคุณภาพเพื่อแสดงถึงทักษะการทำงานอย่างเป็นระบบและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ โดยจะต้องยอมรับข้อบกพร่องที่อาจเกิดขึ้น อันนำไปสู่การปรับแก้ไข หรือยกเลิก เพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อการทำงาน

2.3.5 ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ (Responsibility) ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ควรมีภาวะผู้นำและความรับผิดชอบแบบกระจายบทบาท จากการรับผิดชอบต่อตนเอง รับผิดชอบต่อการทำงานแบบประสานสอดคล้องเป็นคณะทำงาน และรับผิดชอบต่อเครือข่ายร่วมมือแบบพันธมิตรการทำงาน อันนำไปสู่เป้าหมายร่วมกัน ซึ่งต้องพัฒนาทักษะมนุษยสัมพันธ์และทักษะการแก้ปัญหาในการชักนำผู้อื่นให้เห็นเป้าหมายร่วมกัน และทำงานให้บรรลุผลสำเร็จร่วมกัน และไม่ใช้อำนาจโดยขาดจริยธรรม

และคุณธรรม

3. ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นของคนในศตวรรษที่ 21 คือ การเรียนรู้ โดยสามารถแจกแจงออกเป็น 3Rs + 8Cs + 2Ls ดังนี้

3.1 3Rs ได้แก่ 1) Reading ทักษะการอ่าน 2) (W) Riting, ทักษะการเขียน และ 3) (A) Rithmetics ทักษะการคำนวณ ซึ่งเป็นทักษะขั้นพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21

3.2 8Cs มีทักษะย่อยๆ ดังนี้

3.2.1 ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะในการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving)

3.2.2 ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม (Creativity and Innovation)

3.2.3 ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration Teamwork and Leadership)

2.3.4 ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross-cultural Understanding)

2.3.5 ทักษะด้านการสื่อสารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ (Communication Information and Media Literacy)

2.3.6 ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and Media Literacy)

2.3.7 ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Self-reliance)

2.3.8 ทักษะการเปลี่ยนแปลง (Change)

3.3 2Ls ได้แก่ Learning Skills (ทักษะการเรียนรู้) และ Leadership (ภาวะผู้นำ) นอกจากนี้ กระทรวงศึกษา (2559) ได้มีการกล่าวถึงทักษะในศตวรรษที่ 21 8Cs ดังนี้

3.3.1 ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะในการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving)

3.3.2 ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม (Creativity and Innovation)

3.3.3 ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration Teamwork and Leadership)

3.3.4 ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross-cultural Understanding)

3.3.5 ทักษะด้านการสื่อสารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ (Communication Information and Media Literacy)

3.3.6 ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and Media Literacy)

3.3.7 ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Self-reliance)

3.3.8 มีคุณธรรม มีเมตตา กรุณา มีระเบียบวินัย (Compassion)

จากการศึกษา ทักษะในศตวรรษที่ 21 ของวิจารณ์ พานิช (2556, 16-21) และ กระทรวงศึกษาธิการ (2559) ต่างกันตรง C ตัวที่ 8 ไม่ได้เป็น ทักษะการเปลี่ยนแปลง (Change) แต่เป็น มีคุณธรรม มีเมตตา กรุณา มีระเบียบวินัย ซึ่งเป็นคุณลักษณะพื้นฐานสำคัญของทักษะขั้นต้นทั้งหมด และเป็นคุณลักษณะที่เด็กไทยจำเป็นต้องมี ดังนั้นเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้ทักษะในศตวรรษที่ 21 ของกระทรวงศึกษาธิการ (2559)

กระบวนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

เยาวเรศ ภัคดีจิตร (2557 : 1-8) ได้กล่าวถึงกระบวนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ว่าการเรียนรู้ที่แท้จริงนั้นอยู่ในโลกของความเป็นจริง อยู่ในชีวิตจริง เป็นลักษณะรูปธรรม แต่การเรียนรู้ในรายวิชาต่างๆ ในห้องเรียนนั้นเป็นการเรียนแบบสมมติ เป็นการเรียนในลักษณะนามธรรม ดังนั้น การออกแบบการเรียนรู้ในชั้นเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้การเรียนรู้ในลักษณะนามธรรมนั้นสามารถนำไปใช้ในสภาพที่ใกล้เคียงชีวิตจริงที่สุด เพื่อให้เห็นในลักษณะรูปธรรม ครูต้องเปลี่ยนเป้าหมายการเรียนรู้จากเน้นเรียนวิชาเพื่อได้ความรู้ ไปสู่การพัฒนาทักษะที่สำคัญต่อชีวิตในยุคใหม่ โดยจะต้องจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 จากการลงมือปฏิบัติ (Learning by doing)

กระบวนการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ เป็นแนวคิดที่สนับสนุนให้ลงมือปฏิบัติสิ่งต่างๆ ด้วยตนเองตามความสนใจ ตามความถนัดและศักยภาพ รวมถึงการเรียนรู้ด้วยตนเองจากการลงมือปฏิบัติ เพราะจะทำให้เกิดความเชื่อมั่นเป็นแรงจูงใจให้เกิดการเรียนรู้ ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ เกิดความสนุกสนานและมีความสุขในการเรียน ซึ่งสามารถจัดการเรียนรู้ในลักษณะดังนี้

1. การเรียนรู้ผ่านการทำงาน (Work-based Learning) การจัดการเรียนรู้แบบนี้ เป็นการส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดพัฒนาการทุกด้าน ผ่านการฝึกปฏิบัติจริง ฝึกฝนทักษะทางสังคม ทักษะชีวิต ทักษะวิชาชีพการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง โดยสถานศึกษาอาจจะจัดการเรียนการสอนร่วมกัน

และสถานประกอบการในชุมชนตั้งแต่การกำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดเนื้อหากิจกรรม และวิธีการวัดและประเมินผล

2. การเรียนรู้ผ่านโครงการ (Project-based Learning) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง โดยการศึกษา สืบค้น ทดลอง และสรุปผลจากการศึกษา โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก (facilitator) หรือผู้ให้คำแนะนำ (guide) ทำหน้าที่ออกแบบกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่ม และให้คำปรึกษา เพื่อให้โครงการบรรลุตามวัตถุประสงค์ของแต่ละกลุ่มที่ตั้งไว้ ดังนั้น สิ่งที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนรู้ด้วย PBL จึงไม่ได้มีเพียงองค์ความรู้ (knowledge) เท่านั้น แต่เป็นทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (learning and innovation skills) ทักษะชีวิตและประกอบอาชีพ (Life and Career skills) ทักษะด้านข้อมูลข่าวสาร การสื่อสารและเทคโนโลยี (Information Media and Technology Skills) การออกแบบโครงการที่ดีจะกระตุ้นให้เกิดการค้นคว้าอย่างกระตือรือร้นและผู้เรียนจะได้ฝึกการใช้ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และแก้ปัญหา (critical thinking & problem solving) ทักษะการสื่อสาร (communicating) และทักษะการสร้างความร่วมมือ (collaboration)

จากการศึกษา ทักษะในศตวรรษที่ 21 จะเห็นได้ว่าเป็นทักษะสำคัญสำหรับผู้เรียนในการนำพาผู้เรียนไปสู่ศตวรรษที่ 21 ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกใช้ทักษะในศตวรรษที่ 21 ของกระทรวงศึกษาธิการ (2559) โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ผ่านโครงการ (Project-based Learning) โดยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง จากความสนใจของผู้เรียน โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก (facilitator) หรือผู้ให้คำแนะนำ (guide) เพื่อให้โครงการบรรลุตามวัตถุประสงค์ของแต่ละกลุ่มที่ตั้งไว้ ด้วยกระบวนการสำรวจ ค้นคว้า ทดลอง และสรุปผลเพื่อนำมาใช้ในงานวิจัยฉบับนี้

การจัดการเรียนรู้แบบโครงการ (Project Base Learning)

การจัดการเรียนรู้แบบโครงการ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองจากการลงมือปฏิบัติจริง โดยมีการศึกษาค้นคว้าความรู้ตามความสนใจของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน กระบวนการที่ต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้และประสบการณ์ในการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 24 ที่กล่าวเกี่ยวกับการจัดการกระบวนการเรียนรู้ โดยให้สถานศึกษาจัดการกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

ดังนั้น การจัดการเรียนรู้แบบโครงการจะพัฒนาผู้เรียนให้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองจากความสนใจ ผ่านขั้นตอนและกระบวนการอย่างเป็นระบบ โดยมีนักการศึกษาหลายท่านได้เสนอขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ ดังนี้

สุวิทย์ และอรรถัย มูลคำ (2545: 86) กล่าวถึงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบโครงการดังนี้
การจัดการเรียนรู้แบบโครงการมีขั้นตอนสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. การเลือกหัวข้อเรื่องหรือปัญหาที่จะศึกษา
2. การวางแผน ประกอบด้วย
  - 2.1 การกำหนดจุดประสงค์
  - 2.2 การตั้งสมมุติฐาน
  - 2.3 การกำหนดวิธีการศึกษา

3. การลงมือปฏิบัติ
4. การเขียนรายงาน
5. การนำเสนอผลงาน

วัชรรา เล่าเรียนดี (2548: 101) ได้เสนอกระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการไว้ 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. ครูให้ความรู้ต่างๆ ไปที่จะให้ผู้เรียนได้ทำการศึกษาและค้นคว้า เพื่อใช้ในการทำโครงการ
2. ผู้เรียนเลือกหัวข้อที่สนใจจะศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม จากนั้นจัดกลุ่มผู้เรียนที่สนใจในหัวข้อเดียวกันให้อยู่กลุ่มเดียวกัน
3. ผู้เรียนแลกเปลี่ยนแนวคิด และร่วมกันวางแผนการดำเนินงาน กำหนดวิธีการศึกษาค้นคว้า แหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า และแบ่งหน้าที่รับผิดชอบให้กับสมาชิกในแต่ละคนในกลุ่ม
4. แต่ละกลุ่มดำเนินการตามแผนที่วางไว้ เก็บข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า แล้วสรุปเพื่อเตรียมนำเสนอหน้าชั้นเรียน

5. ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายโครงการของแต่ละกลุ่มในชั้นเรียน
6. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนจากการทำโครงการ
7. วัดและประเมินผลการเรียนรู้โครงการ ประเมินผลการปฏิบัติงาน การร่วมมือกันปฏิบัติ และการนำเสนอรายงาน โดยผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันกำหนดเกณฑ์การประเมิน วิธีการประเมิน

กระทรวงศึกษาธิการ (2550: 4-5) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบโครงการไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ชี้นำเสนอ เป็นขั้นที่ผู้สอนเสนอประเด็นหรือหัวข้อต่างๆ ให้ผู้เรียนศึกษา เล่นเกม หรือใช้เทคนิคการตั้งคำถาม เพื่อนำไปสู่แนวทางในการวางแผน

2. **ขั้นวางแผน** เป็นขั้นที่ผู้เรียนร่วมกันวางแผน โยการระดมความคิด อภิปรายร่วมกัน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติในขั้นต่อไป

3. **ขั้นปฏิบัติ** เป็นการปฏิบัติของผู้เรียนและสรุปรายงานผลที่เกิดขึ้นจากการวางแผนร่วมกัน

4. **ขั้นประเมินผล** เป็นการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โดยมีผู้สอน ผู้เรียน และเพื่อนร่วมกันประเมิน

ไพฑูรย์ นันตะสุคนธ์ และวัลภา อยู่ทอง (2557: 55-59) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานไว้ 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. การเตรียมความพร้อม โดยผู้สอนเป็นผู้จัดเตรียมขอบเขตของโครงงานแหล่งข้อมูล และคำถามนำ

2. การกำหนดและเลือกหัวข้อ โดยกลุ่มผู้เรียนเป็นผู้กำหนดหัวข้อที่จะทำโครงงานร่วมกัน รวมถึงศึกษาความเป็นไปได้ของหัวข้อที่จะทำโครงงาน จากนั้นนำเสนอผู้สอน

3. การเขียนเค้าโครงของโครงงาน โดยผู้เรียนศึกษาขอบเขตโครงงาน แหล่งข้อมูล แล้วร่วมกันวางแผนการดำเนินโครงงาน รวมถึงแบ่งหน้าที่รับผิดชอบให้กับสมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม และกำหนดระยะเวลาในการดำเนินโครงงาน

4. การปฏิบัติโครงงาน โดยสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มดำเนินการปฏิบัติโครงงานตามแผนและหน้าที่รับผิดชอบที่ได้ออกไว้ โดยมีผู้สอนคอยให้คำปรึกษาและร่วมกันแก้ปัญหาไปพร้อมกับผู้เรียน

5. การนำเสนอผลงาน ผู้เขียนสรุปผลการดำเนินงาน จัดทำรายงานและนำเสนอผลงานโครงงาน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่ม

6. การประเมินผล โดยผู้สอนเป็นผู้ประเมินโครงงานอย่างต่อเนื่อง ด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย และประเมินตามสภาพจริง

ดุซงกี โยเหลา และคณะ (2557: 20-23) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานไว้ 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. **ขั้นให้ความรู้พื้นฐาน** โดยผู้สอนให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการทำโครงงานเบื้องต้น เพื่อให้ผู้เรียนใช้ในการทำโครงงาน ในขั้นแสวงหาความรู้

2. **ขั้นกระตุ้นความสนใจ** เป็นการเตรียมกิจกรรมของผู้สอนที่จะกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน ดึงดูดผู้เรียนให้เกิดความสนุกสนานในการทำโครงงาน

3. **ขั้นจัดกลุ่มร่วมมือ** เป็นขั้นที่ผู้สอนให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มเพื่อแสวงหาความรู้ โดยใช้กระบวนการกลุ่มในการวางแผน แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติร่วมกัน

4. ขั้นแสวงหาความรู้ เป็นการดำเนินการแสวงหาความรู้ และลงมือทำโครงการ ตามหัวข้อที่กลุ่มสนใจ หรือตามหัวข้อที่ตกลงร่วมกันกับผู้สอน โดยขอคำปรึกษาจากผู้สอนเป็นระยะ เมื่อเกิดปัญหา แล้วร่วมกันเขียนรูปเล่ม สรุปรายงานจากการทำโครงการ

5. ขั้นสรุปสิ่งที่เรียนรู้ โดยผู้เรียนสรุปสิ่งที่เรียนรู้จากการทำโครงการ

6. ขั้นนำเสนอผลงานและประเมินผล ให้ผู้เรียนนำเสนอผลงานการเรียนรู้จากการทำโครงการ นำเสนอผลงานให้เพื่อนร่วมชั้น และผู้เรียนอื่นๆ ได้ชม และประเมินผลตามสภาพจริง

นอกจากนั้น วัชรินทร์ โพธิ์เงิน พรจิต ประทุมสุวรรณ และสันติ หุตะมาน (2557: 10) ยังได้นำหลักการของโครงการเป็นฐานไปใช้กับผู้เรียนสายอาชีวศึกษา (V-Project Based Learning) โดยมีขั้นตอน ทั้งหมด 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การเตรียมความพร้อม โดยผู้สอนเตรียมแหล่งข้อมูล คำถามนำ รวมถึงข้อมูลต่างๆ เช่น ข้อความ คลิปวิดีโอ และสื่อออนไลน์

2. ศึกษาความเป็นไปได้ ผู้เรียนจะได้ศึกษาข้อมูลต่างๆ จากการเตรียมความพร้อมของผู้สอน และแลกเปลี่ยนข้อมูลกับสมาชิกในกลุ่มเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดทำโครงการ

3. กำหนดหัวข้อ โดยสมาชิกในกลุ่ม ร่วมกันกำหนดหัวข้อที่จะนำมาทำเป็นโครงการ จากนั้นวางแผนการจัดทำโครงการ กำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ

4. การดำเนินงานสร้างชิ้นงานและทดสอบ สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มดำเนินตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ดำเนินการสร้าง โดยมีผู้สอนให้คำปรึกษา และมีการทดสอบผลงาน เพื่อวัดประสิทธิภาพของผลงานที่สร้างขึ้น

5. นำเสนอผลงาน ผู้เรียนจัดทำรายงานและเตรียมนำเสนอผลงาน

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐานที่นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวไว้ ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน เพื่อใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ดังตารางที่ 2 การสังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน

ตารางที่ 2 การสังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน

ศัพทมูลวิทยา และ คำอธิบาย (2545: 86)	วิชา เสาเรียนดี (2548: 101)	กระทรวงศึกษา ธิการ (2550: 4-5)	วัชรินทร์ โพธิ์เงิน พร จิต ประทุมสุวรรณ และสันติ หุตะมาน (2557: 10)	ดุสิต โยธธา และ คณะ (2557: 20- 23)	ไพฑูรย์ นันทะสุดิน และวัลลา อยู่ทอง (2557: 55-59)	ผลจากการสังเคราะห์
1. การเลือกหัวข้อเรื่องหรือปัญหาที่จะศึกษา	1. ครูให้ความรู้ทั่วไป	1. ชื่นนำเสนอ	1. การเตรียมความพร้อม	1. ชื่นให้ความรู้พื้นฐาน	1. การเตรียมความพร้อม	1. ให้ความรู้พื้นฐาน (Basically Knowledge)
2. การวางแผน	2. ผู้เรียนเลือกหัวข้อที่สนใจ	2. ชื่นวางแผน	2. ศึกษาความเป็นไปได้	2. ชื่นกระตุ้นความสนใจ	2. การกำหนดและเลือกหัวข้อ	2. เลือกหัวข้อที่สนใจ (Define)
3. การลงมือปฏิบัติ	3. ผู้เรียนแลกเปลี่ยนแนวคิด และร่วมกันวางแผน	3. ชื่นปฏิบัติ	3. กำหนดหัวข้อ	3. ชื่นจัดกลุ่มร่วมมือ	3. การเขียนเค้าโครงของโครงงาน	3. วางแผน (Plan)
4. การเขียนรายงาน	4. แต่ละกลุ่มดำเนินการตามแผนที่วางไว้	4. ชื่นประเมินผล	4. การดำเนินงานสร้างชิ้นงานและทดสอบ	4. ชื่นแสวงหาความรู้	4. การปฏิบัติ	4. ลงมือปฏิบัติ (Do)
5. การนำเสนอผลงาน	5. ผู้เรียนร่วมกันอภิปราย	5. ชื่นนำเสนอผลงาน	5. นำเสนอผลงาน	5. ชื่นสรุปสิ่งที่เรียนรู้	5. การนำเสนอผลงาน	5. นำเสนอและอภิปราย (Presentation and Discussion)
	6. ผู้สอนและผู้เรียนสรุป			6. ชื่นนำเสนอผลงานและประเมินผล	6. การประเมินผล	6. การวัดและประเมินผล (Evaluation)

จากตารางที่ 2 การสังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยมีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. ให้ความรู้พื้นฐาน (Basically Knowledge) โดยครูผู้สอนเตรียมแหล่งข้อมูล เตรียมสื่อข้อมูล เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานที่ต้องการให้นักเรียนรู้ในเบื้องต้น เพื่อให้ผู้เรียนเห็นขอบเขตของการศึกษาในครั้งนี้ รวมถึงกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน ดึงดูดผู้เรียนให้เกิดความสนใจ
2. เลือกหัวข้อที่สนใจ (Define) ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาถึงความเป็นไปได้ของหัวข้อที่ผู้เรียนสนใจจะศึกษา ค้นคว้า จากนั้นนำเสนอหัวข้อที่สนใจ เพื่อร่วมกันอภิปรายและทำข้อสรุป
3. วางแผน (Plan) สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันกำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน กำหนดระยะเวลาในการดำเนินโครงการ และแบ่งหน้าที่รับผิดชอบให้กับสมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม โดยมีผู้สอนคอยให้คำปรึกษา
4. ลงมือปฏิบัติ (Do) โดยการดำเนินการตามแผนที่แต่ละกลุ่มได้วางไว้ และร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของแต่ละกลุ่ม โดยมีผู้สอนคอยอำนวยความสะดวกในการลงมือปฏิบัติ
5. นำเสนอและอภิปราย (Presentation and Discussion) ให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน โดยการนำเสนอผลงานให้เพื่อนร่วมชั้น และผู้เรียนอื่นๆ ได้ชม เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน
6. การวัดและประเมินผล (Evaluation) เป็นการประเมินผลงาน โดยการประเมินตามสภาพจริง โดยการประเมินตนเอง เพื่อน และผู้สอน และมีการให้ข้อคิดเห็นสำหรับผลงาน เพื่อนำข้อคิดเห็นกลับมาปรับปรุง แก้ไขผลงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

สรุปแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงาน (Project Base Learning) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาผู้เรียนให้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองจากความสนใจ ผ่านขั้นตอน กระบวนการที่ต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ โดยเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง โดยจัดให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ได้พิจารณาขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงาน 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) ให้ความรู้พื้นฐาน 2) เลือกหัวข้อที่สนใจ 3) วางแผน 4) ลงมือปฏิบัติ 5) นำเสนอและอภิปราย และ 6) การวัดและประเมินผล

การจัดการศึกษากับการประกอบอาชีพ

นโยบายการศึกษาของประเทศไทยเกี่ยวกับการศึกษาที่พัฒนามนุษย์ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายประการแรกของการศึกษา คือ การเตรียมผู้เรียนเพื่อการใช้ชีวิต รวมถึงชีวิตแห่งการทำงาน ซึ่งการศึกษาได้พยายามจัดให้เกิดขึ้น (Evans, Hoyt, & Mangum, 1973)

หลักสูตรและการเรียนการสอนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำเป็นที่จะต้องดำเนินการเพื่อการประกอบอาชีพเพื่อให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงคุณค่า และความคิดเพื่อการประกอบอาชีพ ซึ่งจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัย พบว่าสามารถจัดกลุ่มของโครงสร้างเนื้อหาของการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ (Evans, Hoyt, & Mangum, 1973) ดังนี้ คือ 1) โลกของการประกอบอาชีพ 2) คุณค่าของการทำงาน 3) นิสัยของการทำงาน 4) ความพึงพอใจและการปรับตัวในอาชีพ 5) การตัดสินใจเกี่ยวกับอาชีพ และ 6) การตัดสินใจในการประกอบอาชีพ

สถานศึกษาและครูสอนควรให้ความสำคัญกับการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มี 1) การสร้างแรงจูงใจ ความตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของการประกอบอาชีพ (Career Motivation) 2) การสร้างความเข้าใจในอาชีพ (Career Orientation) 3) การสำรวจโลกแห่งอาชีพในยุคปัจจุบันและศักยภาพและความสนใจของตนเอง (Career Exploration) และ 4) การเตรียมสู่เส้นทางการประกอบอาชีพ (Career Preparation) ซึ่งการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพนั้นจำเป็นต้องเน้นให้ผู้เรียนมีความคิดที่เป็นเหตุเป็นผลในการทำงาน สังสมความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการทำงาน ซึ่งจะต้องพัฒนาความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการพัฒนาเส้นทางอาชีพ (Career Development) ของผู้เรียนในช่วงอายุตั้งแต่ 9-15 ปี นั้นหมายถึงผู้เรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาตอนปลายถึงมัธยมศึกษาตอนต้น โดยดำเนินการแบ่งน้ำหนักการให้ความรู้เป็น 3 ระดับ ได้แก่ 1) การแนะนำ 2) การพัฒนา และ 3) การเน้นย้ำ ดังตัวอย่างตารางที่ 3 ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554: 6-7)

ตารางที่ 3 ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการพัฒนาเส้นทางอาชีพจำแนกตามลำดับน้ำหนักการให้ความรู้และระดับชั้น

ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการพัฒนาเส้นทางอาชีพ	น้ำหนักการให้ความรู้		
	แนะนำ	พัฒนา	เน้นย้ำ
อุปสงค์และอุปทานของงานและอาชีพที่มีผลต่อการวางแผนประกอบอาชีพ		ม.1-3	

ตารางที่ 3 ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการพัฒนาเส้นทางอาชีพจำแนกตามลำดับน้ำหนักการให้ความรู้
และระดับชั้น (ต่อ)

ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการพัฒนาเส้นทางอาชีพ	น้ำหนักการให้ความรู้		
	แนะนำ	พัฒนา	เน้นย้ำ
ความชำนาญเฉพาะทางในงานทำให้เกิดพึงอาศัยกัน		ม.1-3	
สภาพแวดล้อมและศักยภาพส่วนบุคคลมีอิทธิพลต่อการพัฒนาเส้นทางอาชีพ		ม.1-3	
อาชีพและวิถีการใช้ชีวิตมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน		ม.1-3	
บุคคลจากหลากหลายอาชีพสามารถเรียนรู้ที่จะปฏิบัติงานและใช้ชีวิตได้อย่างพึงพอใจ		ม.1-3	
การพัฒนาเส้นทางอาชีพต้องดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและหลากหลายทางเลือก		ม.1-3	
บุคคลและสถาบันที่หลากหลายมีอิทธิพลต่อนิสัยและโครงสร้างของการทำงาน		ม.1-3	
บุคคลต้องมีความรับผิดชอบต่อการวางแผนอนาคตการทำงานของตนเอง	ม.1-3		
ลักษณะของงานและบุคคลจะต้องปรับให้เข้ากับสังคมที่เกิดความเปลี่ยนแปลงได้	ม.1-3		
ความเข้าใจและการยอมรับตนเองเป็นสิ่งสำคัญของชีวิต			ม.1-3
มนุษย์มีความต้องการที่จะได้รับเกียรติและเห็นคุณค่า			ม.1-3
อาชีพต่างๆ มีทั้งที่มาและความมุ่งหมายของอาชีพ			ม.1-3
อาชีพมีความหลากหลายและอาจจะจัดเป็นกลุ่มอาชีพได้แตกต่างกันไปได้หลายแบบ			ม.1-3
การทำงานมีความหมายที่แตกต่างกันไปตามแต่ละบุคคลที่ต่างกัน		ม.1-3	
การศึกษากับการทำงานมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน			ม.1-3
แต่ละบุคคลมีความสนใจ ความสามารถ ทักษะคติและการให้คุณค่าที่แตกต่างกัน			ม.1-3

จากตารางข้างต้น จะเห็นได้ว่าการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา ไม่ได้หมายถึงการให้ผู้เรียนตัดสินใจเลือกอาชีพตั้งแต่เยาว์วัย แต่เป็นการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ได้ฝึกฝน มีความรู้และทัศนคติที่ดีอันนำไปสู่การประกอบอาชีพในอนาคต

จากการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ และการปฏิบัติงานของ กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 8-9) พบว่า โรงเรียนที่เปิดสอนแผนการเรียนวิชาอาชีพส่วนใหญ่พบ ปัญหาต่างๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็นการขาดแคลนในด้านวัสดุ อุปกรณ์ โรงฝึกงาน ครูผู้สอนวิชาอาชีพ มีจำนวนไม่เพียงพอ และขาดเอกสารหลักสูตร/คู่มือต่างๆ เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกมี จำนวนไม่เพียงพอ ซึ่งการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพที่เน้นกระบวนการเรียนการสอนจะช่วย พัฒนาให้ผู้เรียนได้รู้จักการคิดวิเคราะห์ สามารถมองเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ และมี คุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ นอกจากนี้ยังช่วยให้โรงเรียนได้สร้างความสัมพันธ์กับ ชุมชน โดยเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน โดยมีแนว ทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพ โดยเน้นการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียน การสอนวิชาอาชีพเพื่อให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงจากการทำโครงการอาชีพ ซึ่งในการจัดการเรียน การสอนที่บูรณาการทักษะอาชีพ สาลีณี อุดมผล (2558: 18) ได้กล่าวถึงการนำ “อาชีพ” เป็นฐานใน การบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ เพื่อเตรียมผู้เรียนเข้าสู่ “อาชีพ” ในอนาคต โดยจัดทำหลักสูตร ให้กับนักเรียนในสายสามัญโดยใช้อาชีพเป็นฐานในการบูรณาการ ซึ่งจะส่งผลดีต่อผู้เรียน เพื่อเป็น ทางเลือกให้กับนักเรียนแต่ละคนที่จะมุ่งไปศึกษาต่อในสาขาและคณะที่ผู้เรียนแต่ละคนต้องการ ได้ รู้จักตนเอง และเข้าใจตนเอง รู้ถึงความสามารถ ความถนัดของตนเอง เพื่อเป็นแนวทางไปสู่เส้นทางใน การศึกษาต่อในอนาคต ซึ่งแน่นอนผู้เรียนจะได้ตระหนักถึงคุณค่าของการประกอบอาชีพในสายต่างๆ ที่เชื่อมโยงความรู้กับทักษะกระบวนการต่างๆ เพื่อใช้บนโลกของความเป็นจริงและโลกแห่งการทำงาน และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปต่อยอดสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ ได้ ตัดสินใจเป็น รู้จักแก้ปัญหา และ ประเมินสถานการณ์ อันนำไปสู่ holistic thinking ซึ่งจะสะท้อนให้ผู้เรียนทำงานนอกเหนือจากสิ่งที่ ได้เรียนในชั้นเรียน แต่เป็นการเรียนรู้ในห้องเรียน หรือนอกเหนือตามที่หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนด ตามความรู้ ความสามารถ และความถนัดของผู้เรียน แต่ละคน โดยการเชื่อมโยงองค์ความรู้จากกลุ่มวิชาต่างๆ มาประยุกต์ใช้ในการทำงานในชีวิตจริง

นอกจากนั้นชมพูนุท จาริบุรณภาพ (2547: 28-29) ได้กล่าวเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อ ส่งเสริมอาชีพ เป็นการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ และทักษะในการประกอบ อาชีพ โดยพิจารณาความต้องการของผู้เรียนในแต่ละบุคคล ซึ่งสามารถแบ่งการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริม อาชีพออกเป็น 2 รูปแบบ ดังนี้

1. การฝึกทักษะอาชีพ เป็นการฝึกอบรบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น โดยคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพ เพื่อนำความรู้ที่ได้มาใช้แก้ไขปัญหาความยากจน สร้างความมั่นคงให้กับผู้เรียน และครอบครัวของผู้เรียนได้

2. การพัฒนาอาชีพ เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะกลุ่มพัฒนาอาชีพ ที่มีอาชีพในลักษณะเดียวกัน อาชีพประเภทเดียวกันมารวมกลุ่มกัน เพื่อพัฒนาอาชีพให้ดีขึ้น โดยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และแสวงหาความประสบการณ์ความรู้ร่วมกัน เพื่อให้การประกอบอาชีพมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

อัคราภรณ์ ไคว์คชาภรณ์ (2538: 39-43) ได้กล่าวเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ เป็นการจัดการศึกษาด้านอาชีพให้กับผู้เรียนที่อยู่นอกระบบโรงเรียน เพื่อให้ผู้เรียนที่อยู่นอกระบบโรงเรียนมีช่องทางทำมาหากิน คิดเป็น แก้ปัญหาเป็น มีความรู้ มีทักษะ และทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ โดยการจัดหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอนให้ยืดหยุ่น เหมาะกับสภาพบริบทของผู้เรียน และความต้องการของผู้เรียนในท้องถิ่นนั้นๆ และชุมชน โดยแบ่งรูปแบบการจัดการศึกษาวิชาชีพระยะสั้นออกเป็น 4 แบบ คือ

1. การฝึกอาชีพระยะสั้นแบบชั้นเรียน เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน โดยจัดอยู่ในสถานศึกษา หรือสถานประกอบการ ที่มีความพร้อมในด้านอุปกรณ์การเรียนการสอนและครูสอน มาร่วมแสวงหาความรู้และประสบการณ์ร่วมกัน โดยมีวิทยากรมาให้ความรู้เป็นครั้งคราวตามความต้องการของผู้เรียนในแต่ละท้องถิ่น

2. การฝึกอาชีพเคลื่อนที่ เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนโดยจัดเป็นหน่วยเคลื่อนที่ออกไปสอนประชาชนทั่วไปในชนบท ตามหมู่บ้านห่างไกล หรือเปิดสอนโดยจัดหาวิทยากรในท้องถิ่นนั้นๆ เป็นผู้สอน เป็นปราชญ์ชาวบ้าน

3. การฝึกทักษะและลงมือประกอบอาชีพไปพร้อมกับการเรียน โดยการใช้หลักสูตรระยะสั้นเป็นเรื่องเดียวจบในตัว

4. การจัดการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อสร้างงานอาชีพในชนบท (กศ.อช.) เป็นโครงการทดลองจัดการศึกษาด้านอาชีพ เพื่อส่งเสริมให้ชนบทมีงานทำ โดยได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) ซึ่งกำหนดยุทธศาสตร์ให้ดำเนินงานให้เหมาะสมกับสภาพการประกอบอาชีพในชนบท เช่น การวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการด้านอาชีพที่แท้จริงของกลุ่มเป้าหมาย ความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย การจัดฝึกอบรมวิชาชีพ การนำผู้เรียนไปเรียนในสถานประกอบการทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยมีการบูรณาการระหว่างเนื้อหาทางความรู้ และทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาด้านอาชีพ พบว่า มีนักวิชาการได้เสนอขั้นตอนการจัดกิจกรรม ดังนี้

มาเรียม นิลพันธุ์ และคณะ (2556: บทคัดย่อ) ได้เสนอขั้นตอนแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกรอบแผนการจัดการศึกษาตลอดชีวิต มุ่งสู่ความเป็นเลิศด้านอาชีพท้องถิ่น โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาความต้องการของผู้เรียน
2. กำหนดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ (เนื้อหา แนวทาง รูปแบบ)
  - 2.1 รายวิชาเพิ่มเติม
  - 2.2 รายวิชาพื้นฐาน
  - 2.3 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
  - 2.4 โครงการ กิจกรรมตามความสนใจ
3. จัดทำคำอธิบายรายวิชา โครงสร้างรายวิชา
4. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้
  - 4.1 กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้
  - 4.2 การออกแบบการเรียนรู้
  - 4.3 การออกแบบวิธีการจัดการเรียนรู้
5. สรุปผลการเรียนรู้
6. ประเมินและปรับปรุงการออกแบบการจัดการเรียนรู้

มัทนียา ค้อมทอง, 2552: 42) ได้เสนอขั้นตอนกระบวนการของกิจกรรมที่ส่งผลต่อการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. จัดบรรยากาศการเรียนรู้ร่วมกันและกำหนดวัตถุประสงค์ในการฝึกทักษะอาชีพ
  2. จัดกลุ่มผู้เรียน กลุ่มละ 5-7 คน
  3. ประชุมร่วมกันเพื่อวางแผน วินิจฉัย สร้างเป้าหมาย และกำหนดประเด็นที่จะต้องเรียนรู้ และปฏิบัติ
    4. ดำเนินการฝึกทักษะอาชีพตามความต้องการของผู้เรียน
    5. ประเมินความก้าวหน้าและวางแผนการเรียนรู้ในขั้นต่อไป
    6. ดำเนินการฝึกทักษะอาชีพซ้ำตามกระบวนการเดิม
    7. จัดทำเอกสารเพื่อสรุปกระบวนการเรียนรู้เพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป
- รังษิ ทองพันธุ์ (2551: 66-70) ได้กล่าวถึงแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพไว้ ดังนี้

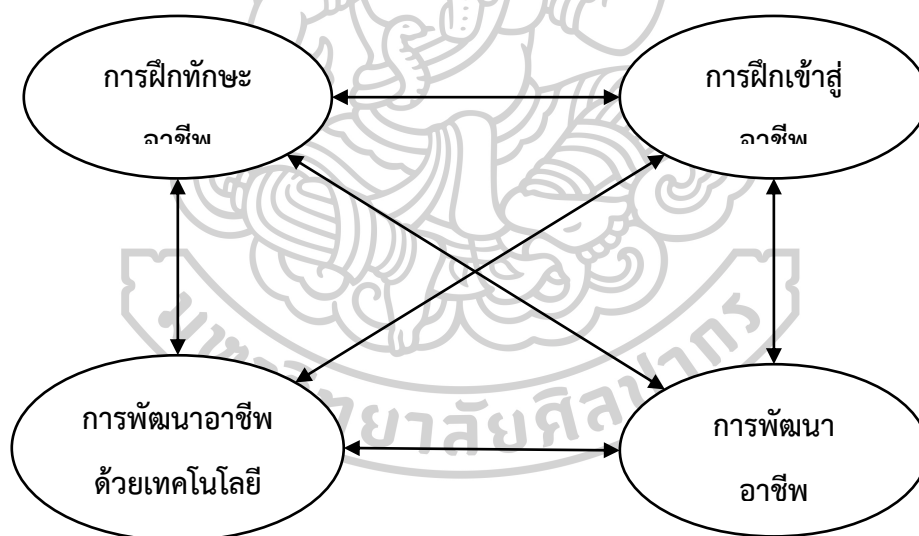
1. การฝึกทักษะอาชีพ : วิเคราะห์ความต้องการของผู้ร่วมกิจกรรมและความต้องการของผู้เรียนโดยฝึกทักษะอาชีพ ในลักษณะการศึกษาอาชีพหลักสูตรระยะสั้นหรือกิจกรรมรูปแบบการสาธิตและการปฏิบัติจริง ที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้มีความรู้และทักษะพื้นฐานในอาชีพ

2. การเข้าสู่อาชีพ : จัดกิจกรรมต่อเนื่องจากการฝึกทักษะอาชีพหรือจัดเป็นกิจกรรมเฉพาะ เพื่อพัฒนากลุ่มเป้าหมายให้สามารถคิด วิเคราะห์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาตนเองเพื่อเข้าสู่อาชีพ โดยจัดให้มีกระบวนการแนะแนวอาชีพที่มีประสิทธิภาพ

3. การพัฒนาอาชีพ : พัฒนาอาชีพของกลุ่มเป้าหมายในลักษณะกลุ่มพัฒนาอาชีพ โดยจัดให้มีการร่วมกลุ่มของผู้มีอาชีพประเภทเดียวกันเพื่อความเป็นเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แสวงหา ความรู้และประสบการณ์ ตลอดจนพัฒนาอาชีพของกลุ่มโดยกระบวนการกลุ่ม (group process)

4. การพัฒนาอาชีพด้วยเทคโนโลยี : พัฒนาอาชีพของกลุ่มเป้าหมายด้วยเทคโนโลยี โดยเน้น การจัดกิจกรรมให้กับกลุ่มเป้าหมายสถานประกอบการและผู้ที่ต้องการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการ พัฒนากิจการและศักยภาพของตนเอง เช่น การนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาใช้ในการพาณิชย์ (E-commerce) การจัดสร้างระบบฐานข้อมูลหรือการนำเสนอองานด้วยคอมพิวเตอร์ หรือการนำ เครื่องมืออุปกรณ์ทันสมัยมาใช้เพื่อเพิ่มผลผลิต

แนวทางการจัดการศึกษาอาชีพทั้ง 4 แนวทางดังกล่าว เป็นกิจกรรมที่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่ง ทั้งการเรียนรู้และการประกอบอาชีพ ดังแผนภูมิที่ 3

แผนภูมิที่ 3 แนวทางการจัดการศึกษาอาชีพ

ที่มา : แนวทางการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนตามนโยบายงบประมาณ 2546

จากแผนภูมิที่ 3 ความสัมพันธ์ดังกล่าว สามารถอธิบายได้ว่า การจัดการเรียนรู้ในแต่ละ กิจกรรมมิได้ขาดจากกัน เช่น

1. กลุ่มพัฒนาอาชีพ เมื่อดำเนินกิจกรรมเรียนรู้แล้วพบว่า ถ้าจะพัฒนาอาชีพกลุ่มของตนเข้าสู่ การแข่งขัน จะต้องเรียนรู้ทักษะบางอย่าง ผู้จัดการศึกษาจะต้องอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนได้เข้าสู่ กิจกรรมฝึกทักษะอาชีพตามความประสงค์

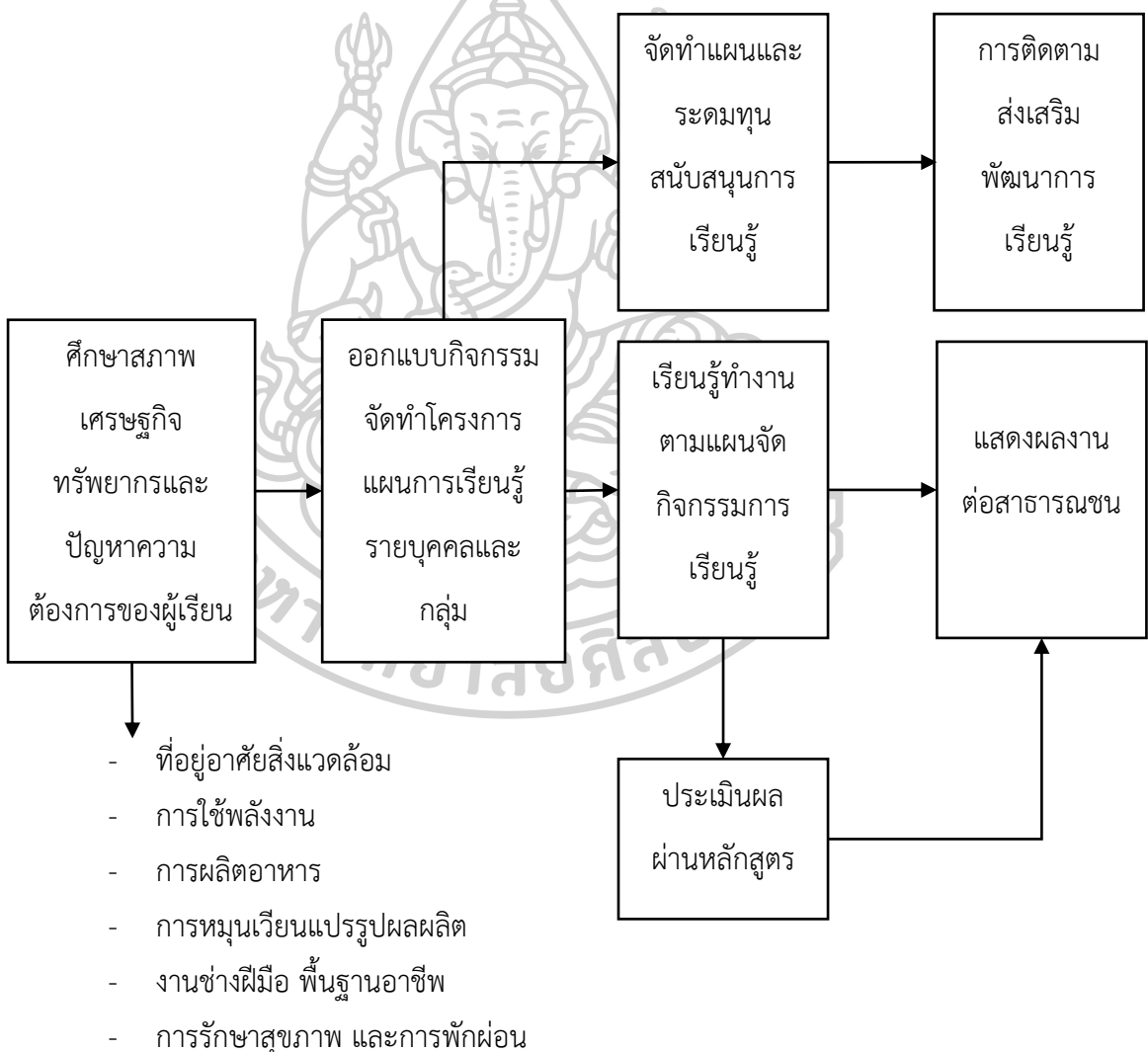

2. กลุ่มเข้าสู่อาชีพ เมื่อเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้แล้วมีความมั่นใจว่ากลุ่มที่เรียนรู้ในอาชีพเดียวกันสามารถรวมกลุ่มกันได้แน่นอน ถึงแม้จะยังไม่เข้าสู่อาชีพแต่ประสงค์จะเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาอาชีพผนวกเข้าไปกับการเรียนก็สามารถทำได้

นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงหลักการของการฝึกทักษะอาชีพไว้ 4 ประเด็น ดังนี้

1. เป็นการฝึกทักษะพื้นฐานเพื่อนำไปเป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพให้กับประชาชน
2. มุ่งเน้นสาระทักษะที่เกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่และสามารถนำไปใช้สร้างอาชีพได้
3. เป็นการเรียนรู้ที่ตอบสนองปัญหาความต้องการของเอกตบุคคลหรือกลุ่ม
4. ใช้กระบวนการฟื้นฟูองค์ความรู้ ทดลองทำ ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ประสบการณ์กันเองภายในชุมชน เป็นหลักในการจัดการศึกษา

แผนภูมิที่ 4 กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การฝึกทักษะอาชีพ

ที่มา : แนวทางการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนตามนโยบายงบประมาณ 2546

ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการพัฒนาด้านอาชีพ

ทฤษฎีของ Tiedeman and Hare

Tiedeman and Hare, 1963 (อ้างถึงใน มาเรียม นิลพันธุ์ และคณะ, 2556) ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาด้านอาชีพว่า เป็นกระบวนการสร้างเอกลักษณ์ในการทำงานของตนเอง เพื่อให้สามารถอยู่ได้ และเป็นปรากฏการณ์ทางจิตวิทยา และสังคมวิทยาพัฒนาการด้านอาชีพ โดยเน้นการตัดสินใจเลือกอาชีพ และการปรับตัวในอาชีพ โดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ระยะการเตรียมเลือกอาชีพ (Period of Anticipation or Preoccupation) สามารถแบ่งออกเป็น 4 ขั้น คือ

1. ขั้นการสำรวจ (Exploration Stage) เพื่อค้นหาทางเลือก โดยการประเมินตนเองจาก ความสนใจ ความสามารถ ความถนัด ประสบการณ์และลักษณะของแต่ละอาชีพ
2. ขั้นตอนการก่อตัวของความคิด (Crystallization Stage) เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินตนเองมาพิจารณาร่วมกับค่านิยม และเป้าหมายในชีวิตของตนเอง
3. ขั้นตอนทดลองเลือกอาชีพ (Choice Stage) เป็นขั้นที่ต้องตัดสินใจเลือกอาชีพ ซึ่งอาจจะเป็นการเลือกชั่วคราวหรือถาวรก็ขึ้นกับข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนการก่อตัวของความคิด
4. ขั้นการพิจารณารายละเอียด (Clarification Stage) เป็นขั้นตอนในการตัดสินใจเลือกอาชีพที่ถาวร แน่นนอน โดยการหาข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่ยังสงสัย หรือไม่มีรายละเอียดเพียงพอ

ระยะที่ 2 ระยะการประกอบอาชีพและการปรับตัว (Period of Implementation and Adjustment) สามารถแบ่งออกเป็น 3 ขั้น คือ

1. ขั้นการเข้าสู่การศึกษาหรืออาชีพ (Induction Stage) เป็นการเตรียมตัวศึกษาสาขาวิชาชีพ หรือเตรียมตัวประกอบอาชีพ หรือเลือกอาชีพที่ตัดสินใจไปแล้ว โดยทั่วไปจะยอมรับและปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่
2. ขั้นการปรับปรุง (Reformation Stage) เป็นการได้รับการยอมรับในสภาพแวดล้อมของการศึกษาหรืออาชีพที่เลือกแล้ว โดยมีการประนีประนอมระหว่างกัน จนสามารถปรับตัวตามกลุ่มได้
3. ขั้นความมั่นคง (Integration Stage) เป็นขั้นของการประสบความสำเร็จและความมั่นคงในการศึกษาหรือการประกอบอาชีพ

ทฤษฎีความต้องการของ Hoppock

Hoppock (อ้างถึงใน อุไรวรรณ จันทร์สกุลถาวร, 2540) ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับความก้าวหน้าอาชีพไว้ว่า การที่คนจะเลือกอาชีพนั้น จะเลือกอาชีพบนพื้นฐานของความต้องการที่ตนพึงพอใจ ถึงแม้ว่าบางคนจะสามารถระบุได้ชัดเจน บางคนไม่สามารถระบุได้ชัดเจน ซึ่งข้อมูลที่สำคัญสำหรับการเลือกอาชีพ คือ ความต้องการส่วนตัวของแต่ละบุคคล และลักษณะของอาชีพนั้นๆ

ตลอดจนความรู้ความสามารถในอาชีพ โดยการเลือกอาชีพนั้นอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ตลอด หากการเปลี่ยนแปลงนั้นนำมาซึ่งความก้าวหน้าและการตอบสนองความต้องการบุคคลได้มากกว่าเดิม

ทฤษฎีพัฒนาความก้าวหน้าในอาชีพ Super

ซูเปอร์ (Super, 1957 : 99-108) ได้กล่าวถึงความก้าวหน้าในอาชีพ โดยพิจารณาความรู้ทางจิตวิทยาพัฒนาการ และแนวคิดมโนทัศน์ต่อตนเอง โดยให้แนวคิดว่า คนจะแสดงพฤติกรรมออกมาแบบใดนั้นมาจากความคิดของคนนั้น โดยการพิจารณาเลือกตัดสินใจเลือกอาชีพนั้นเกี่ยวข้องกับประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual differences) เป็นทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล เนื่องจากบุคคลแต่ละบุคคล ย่อมมีความรู้ ความสามารถ ความสนใจ และความถนัดที่ต่างกันไป การเลือกอาชีพจึงมีความแตกต่างเช่นกัน โดยควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. ความสามารถหลายๆ อย่างในตัวบุคคล (Multipotentiality) ในแต่ละบุคคลจะมีขีดความสามารถในตัวของแต่ละบุคคล ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำงาน ซึ่งจะนำเอาอีกคนหนึ่งมาเปรียบเทียบกับไม่ได้ เพราะแต่ละคนก็มีขีดความสามารถที่ต่างกันไป

3. ภาระสอนของความสามารถในอาชีพ (occupational ability patterns) ภาระสอนของความสามารถในอาชีพของแต่ละอาชีพมีความแตกต่างกันไป เช่น ความสามารถความสนใจและบุคลิกภาพ โดยในแต่ละอาชีพก็ต้องการบุคคลที่มีความสามารถความสนใจและบุคลิกภาพ ต่างกันไป

4. การเลียนแบบบทบาทของรูปแบบ (identification and role of model) การเลียนแบบบทบาทของรูปแบบในการประกอบอาชีพ นั่นก็คือ บิดา มารดาหรือบุคคลอื่นมีผลต่อการเลือกอาชีพของเด็ก ดังนั้นผู้ใหญ่ควรที่จะเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็ก

5. ความต่อเนื่องของการตัดสินใจเลือกจะต้องจัดให้เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง (continuous process) เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมที่แต่ละบุคคลอาศัยอยู่หรือทำงานตามประสบการณ์และเวลา ที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพก็ต้องเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง

6. ช่วงของชีวิต (life stage) เนื่องจากกระบวนการเลือกอาชีพเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องตามช่วงอายุของบุคคล ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นขั้นได้ 5 ขั้น ดังนี้

6.1 ขั้นของการเจริญเติบโต (Growth Stage) เป็นช่วงอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 14 ปี เป็นช่วงที่สร้างสมทัศนคติและองค์ประกอบต่างๆ โดยในช่วงปลายของระยะนี้จะเริ่มเรียนรู้โลกของอาชีพ และสั่งสมประสบการณ์เพื่อใช้ในการตัดสินใจเลือกอาชีพต่อไป

6.2 ขั้นของการสำรวจและค้นหา (Exploratory Stage) อยู่ในช่วงอายุ 14-25 ปี เป็นช่วงที่พยายามทำความเข้าใจตนเอง เลือกอาชีพด้วยการเลียนแบบจากผู้ใหญ่

6.3 ขั้นของการสร้างหลักฐาน (Establishment Stage) อยู่ในช่วงอายุ 25-45 ปี เป็นช่วงที่เริ่มเข้าสู่โลกแห่งการทำงาน มีการปรับตัว และการพัฒนาความก้าวหน้าทางอาชีพ เพื่อสร้างความมั่นคงให้กับครอบครัว

6.4 ขั้นของชีวิตมั่นคง (Maintenance Stage) อยู่ในช่วงอายุ 45-65 ปี เป็นช่วงที่พยายามสร้างความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน และเห็นความสำคัญของครอบครัวมากขึ้น

6.5 ขั้นของความเสื่อมถอย (Decline Stage) เป็นช่วงอายุ 65 ปีขึ้นไป เป็นช่วงสุดท้ายของการทำงาน ส่วนใหญ่บุคคลในวัยนี้จะทำงานตามหน้าที่ และความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย

7. กระสวนของอาชีพ (career patterns) ขึ้นอยู่กับระดับสังคม เศรษฐกิจและโอกาส เช่น อาชีพบางอย่างทำให้เปลี่ยนแปลงบ่อย แต่บางอาชีพก็ไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนงานบ่อย

8. การพัฒนาอาชีพ การพัฒนาอาชีพที่เหมาะสมควรได้รับการแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง โดยการให้ทดลองฝึกงานตามโอกาสสมควร

9. การพัฒนาอาชีพเป็นผลของการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม (development of the result of interaction) ในที่นี้หมายถึงการอบรมเลี้ยงดูจะเป็นสิ่งที่ช่วยประเมินข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพและทดลองการวางแผนอาชีพ เพื่อทำให้เกิดความเข้าใจตนเองซึ่งถือเป็นการทำความรู้จักตนเอง ประเมินความเป็นไปได้ของความรู้ ความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเอง

10. การเปลี่ยนแปลงในกระบวนการประกอบอาชีพ (the dynamics of career patterns) ขึ้นกับระดับสังคม เศรษฐกิจของบิดา มารดา สติปัญญา ความสามารถและความสนใจของบุคคล ซึ่งมีค่าไม่คงที่ สิ่งเหล่านี้มีผลต่อความเข้าใจในกระบวนการพัฒนาอาชีพ ซึ่งเป็นประโยชน์สำหรับกระบวนการประกอบอาชีพ

11. ความพอใจในงานขึ้นกับความแตกต่างระหว่างบุคคลตำแหน่งและบทบาทของบุคคล (job satisfaction: individual differences, status and role) บุคคลจะพอใจในงาน หากงานนั้นไปกับวิถีชีวิตความสามารถ

12. งานคือวิถีทางของชีวิต (work is a way of life) งานเป็นวิถีทางแห่งชีวิตของบุคคลได้พบทางออกที่ใช้แสดงถึงความสามารถ ความสนใจ บุคลิกภาพ ค่านิยมของบุคคลนั้นๆ และความสามารถกระทำได้ตามบทบาทที่บุคคลนั้นเลือกแล้ว

สรุปได้ว่า ในการจัดการเรียนการสอนจำเป็นที่จะต้องส่งเสริมในเรื่องของอาชีพเพื่อให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงคุณค่า และความคิดเพื่อการประกอบอาชีพ โดยสถานศึกษาและผู้สอนควรให้ความสำคัญกับการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกฝน มีความรู้และทัศนคติ

ที่ดีอันนำไปสู่การประกอบอาชีพในอนาคต โดยการบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ เพื่อเตรียมผู้เรียนเข้าสู่ “อาชีพ” ในอนาคต ซึ่งอาจจะจัดทำหลักสูตรให้กับนักเรียนในสายสามัญโดยใช้อาชีพเป็นฐานในการบูรณาการ เพื่อเปิดโอกาสให้กับนักเรียนได้รู้ถึงความสามารถ ความถนัดของตนเอง เพื่อเป็นแนวทางไปสู่เส้นทางในการศึกษาต่อในอนาคต ด้วยการฝึกทักษะอาชีพ และพัฒนาอาชีพ เพื่อให้ผู้เรียนที่อยู่นอกระบบโรงเรียนมีช่องทางทำมาหากิน คิดเป็น แก้ปัญหาเป็น มีความรู้ มีทักษะ และทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ

ทักษะอาชีพ (Career Skills)

ทักษะอาชีพ เป็นทักษะที่สามารถตอบสนองความต้องการของมนุษย์ เป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างให้บุคคลมีความเข้าใจในตนเองมากขึ้นพร้อมสำหรับการประกอบอาชีพที่ดีในอนาคต การพัฒนาทักษะอาชีพ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้บุคคลมีความรู้ ความเข้าใจ มีความสนใจและความถนัดที่สอดคล้องกับงาน รวมถึงช่วยในเรื่องของการวางแผนสำหรับอาชีพในอนาคต (จันทร์เพ็ญ สุวรรณคร , 2558 : 126) นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงการพัฒนาการใช้ทักษะอาชีพสำหรับผู้เรียนในสถานศึกษา โดยเริ่มต้นจากการสำรวจความต้องการของผู้เรียน ความสอดคล้องเหมาะสมกับชุมชน บริบทและสภาพแวดล้อมของผู้เรียน จากนั้นทำการพัฒนาหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพให้กับผู้เรียน โดยคำนึงถึงความสามารถ ความถนัด ความสนใจ แหล่งประกอบการรอบตัวผู้เรียนที่สนับสนุนการฝึกทักษะอาชีพ ทั้งนี้กระบวนการพัฒนาผู้เรียนมีกระบวนการควรจัดให้เป็นระบบและต่อเนื่อง โดยสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ ซึ่งสอดคล้องกับมาเรียม นิลพันธุ์ และคณะ (2556: บทคัดย่อ) สรุปผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาแนวทางการนำ กรอบแผนการจัดการศึกษาตลอดชีวิต มุ่งสู่ความเป็นเลิศอาชีพท้องถิ่น พบว่า ทุกภาคในประเทศไทยมีการเรียนรู้ท้องถิ่น ได้แก่ 1) ด้านเกษตรกรรมท้องถิ่น 2) ด้านอุตสาหกรรมท้องถิ่น 3) ด้านการบริการท่องเที่ยวท้องถิ่น 4) ด้านศิลปะการแสดงท้องถิ่น และ 5) ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยแต่ละภูมิภาคจะมีกรอบเนื้อหาสาระที่แตกต่างกัน ขึ้นกับบริบทของแต่ละพื้นที่ แต่ไม่ว่าจะเป็นกรอบการเรียนรู้ท้องถิ่นใดก็ล้วนสนับสนุนให้ผู้เรียนมีความรู้ และเกิดทักษะอาชีพท้องถิ่น โดยมีการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชนเข้ามามีบทบาทส่วนร่วม

นอกจากนั้น วิจารณ์ พานิช (2555: 48-58) ยังได้กล่าวถึงทักษะด้านชีวิตและอาชีพ ในการดำรงชีวิตและทำงานในยุคปัจจุบันให้ประสบความสำเร็จ โดยผู้เรียนจะต้องพัฒนาทักษะชีวิตที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. ความยืดหยุ่นและการปรับตัว (Flexibility and Adaptability) เป็นการรับมือกับการปรับเปลี่ยนอะไรบางอย่างในการทำงานอย่างไม่คาดฝัน ทำให้การวางแผนการทำงานแบบตายตัวใช้

ไม่ได้ผล ซึ่งต้องอาศัยการปรับตัวและการยืดหยุ่นในการเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงนี้ ซึ่งการใช้วิกฤติที่มีอยู่ให้เป็นโอกาส ใช้ปัญหาที่เกิดขึ้นให้เป็นโอกาสหาทางออกอย่างสร้างสรรค์ ถือเป็น การปรับตัว ที่สุดยอด ในการบรรลุเป้าหมายของงาน โดยครูจะต้องออกแบบการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดทักษะ ดังนี้

1.1 การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง เป็นการปรับตัวเข้ากับบทบาทที่แตกต่าง งานที่ได้รับมอบหมาย กำหนดการที่เปลี่ยนไป และบริบทที่เปลี่ยนไป โดยสามารถทำงานได้ผลดีในสภาพของความไม่ชัดเจน ไม่แน่นอน และในสภาพที่ลำดับความสำคัญของงานเปลี่ยนไป

1.2 มีความยืดหยุ่น เป็นการนำผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น มาใช้ประโยชน์อย่างได้ผล มีการจัดการเชิงบวกต่อคำชม คำตำหนิ และความผิดพลาดที่เกิดขึ้น สามารถนำเอาความเห็นและความเชื่อที่แตกต่างหลากหลายของทีมงานจากหลากหลายวัฒนธรรม มาทำความเข้าใจ ทำให้งานลุล่วง

2. การริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นตัวของตัวเอง (Initiative and Self-Direction) เป็นการเน้นการพึ่งพาตนเองในการทำงาน เนื่องจากในการทำงานร่วมกัน ที่อาศัยความร่วมมือสูง ในขณะที่เดียวกัน ก็ต้องการการพึ่งตนเองด้วย โดยการจะพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะนี้คือการจัดการเรียนรู้แบบ PBL : Project Based Learning โดยครูจะต้องออกแบบการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดทักษะ ดังนี้

2.1 การจัดการเป้าหมายและเวลา โดยจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธวิธีระยะสั้น (Tactical) และเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ระยะยาว (Strategic) และเวลาในการจัดการภาระงานอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 การทำงานได้ด้วยตนเอง เป็นการกำหนดตัวเอง คอยติดตามผลงานเอง และกำหนดลำดับความสำคัญของงานด้วยตนเอง

2.3 สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง (Self-directed learner) เป็นการขยายความเชี่ยวชาญของตนเอง เพื่อพัฒนาทักษะไปสู่ระดับมืออาชีพ สามารถทบทวน ใคร่ครวญ ประสบการณ์ในอดีต เพื่อใช้คิดหาทางพัฒนาในอนาคต และที่สำคัญคือเอาจริงเอาจังต่อการเรียนรู้ว่าเป็นกระบวนการที่ต้องทำตลอดชีวิต

3. ทักษะสังคมและสังคมข้ามวัฒนธรรม (Social and Cross-Cultural Skills) เป็นการ ทำงานร่วมกันและดำรงชีวิตร่วมกันในสภาพแวดล้อมที่ผู้คนมีความหลากหลายโดยไม่รู้สึกรังแก และสามารถทำงานให้บรรลุเป้าหมายได้ โดยครูจะต้องออกแบบการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดทักษะ ดังนี้

3.1 การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างเกิดผลดี เป็นการแสดงพฤติกรรมในเชิงบวก รู้ว่าเมื่อไหร่ควรจะเป็นผู้ฟัง รู้ว่าเมื่อไหร่ควรจะเป็นผู้พูด

3.2 การทำงานในทีมที่แตกต่างหลากหลายอย่างได้ผลดี เป็นการเคารพ และร่วมกันทำงานบนพื้นฐานความแตกต่างทางวัฒนธรรม เป็นการยกระดับความแตกต่างทางวัฒนธรรมไปสู่การสร้างแนวความคิดใหม่ วิธีการทำงานแบบใหม่ หรือคุณภาพของผลงาน

4. การมีผลงานและความรับผิดชอบตรวจสอบได้ (Productivity and Accountability) เป็นการใช้เครื่องมือด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นตัวช่วยอำนวยความสะดวกในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีการเก็บข้อมูลเพื่อความโปร่งใสตรวจสอบได้ โดยอาศัยทักษะในการกำหนดเป้าหมายและบรรลุเป้าหมาย โดยจะต้องมีการวางแผน การลงมือปฏิบัติ และการประเมินผลว่าผลงานที่ได้นั้นมีคุณภาพดีหรือไม่ กระบวนการทำงานเหมาะสมหรือไม่อย่างไร โดยครูจะต้องออกแบบการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดทักษะ ดังนี้

4.1 การจัดการโครงการ เป็นการกำหนดเป้าหมายและดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย ถึงแม้จะเจออุปสรรค หรือปัญหาต่างๆ ก็ตามก็สามารถจัดการบริหารโครงการให้บรรลุเป้าหมายได้ โดยคำนึงถึงการลำดับความสำคัญ การวางแผน และการบริหารจัดการ

4.2 การผลิตผลงาน เป็นการแสดงความสามารถในการสร้างผลงานให้มีคุณภาพที่ดี ได้แก่ 1) ความสามารถด้านการทำงานอย่างมีจริยธรรม และด้วยท่าทีเชิงบวก 2) การจัดการเวลาและโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ 3) การทำงานหลายอย่างในเวลาเดียวกัน (multitasking) 4) ร่วมงานอย่างจริงจัง เชื่อถือได้ และตรงต่อเวลา 5) นำเสนอตนเองอย่างมีอาชีพ และมีมารยาท 6) ทำงานร่วม และร่วมมือเป็นทีมอย่างได้ผลดี 7) เคารพและเห็นคุณค่าของความแตกต่างหลากหลายในทีมงาน และ 8) รับผิดชอบต่อผลงานที่เกิดขึ้น

5. ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ (Leadership and Responsibility) มี 3 ระดับ คือ 1) รับผิดชอบต่อตนเอง 2) รับผิดชอบต่อการทำงานประสานสอดคล้องกันภายในทีม และ 3) ความร่วมมือกันในทีมเพื่อไปสู่เป้าหมายที่ยิ่งใหญ่ร่วมกัน โดยครูจะต้องออกแบบการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดทักษะ ดังนี้

5.1 สามารถชี้แนะและเป็นผู้นำแกผู้อื่น เป็นการใช้ทักษะมนุษยสัมพันธ์และทักษะแก้ปัญหาในการชักนำผู้อื่นไปสู่เป้าหมาย ทำให้ผู้อื่นเกิดพลังในการทำงาน หรือสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้อื่นได้ใช้ศักยภาพหรือความสามารถออกมาสูงสุด เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จร่วมกัน โดยใช้อำนาจอย่างมีจริยธรรมและคุณธรรม

5.2 มีความรับผิดชอบต่อผู้อื่น เป็นการถือเอาประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง มาก่อนประโยชน์ส่วนตน

สำนักงานแรงงานจังหวัดสมุทรสาคร (2560 : 32) ได้กล่าวถึง ทักษะของแรงงานที่สถานประกอบการมีความคาดหวัง มีดังนี้

1. ทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ
2. ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์
3. ทักษะการใช้คณิตศาสตร์และการคำนวณ

4. ทักษะในการสื่อสาร
5. ทักษะในการบริหารจัดการ
6. ทักษะความสามารถเฉพาะในวิชาชีพ

กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 56) และ จันทรเพ็ญ สุวรรณคร (2558 : 135) ได้กล่าวถึงทักษะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพ ซึ่งประกอบด้วย

1. ทักษะกระบวนการทำงาน เป็นการลงมือทำงานด้วยตนเอง ทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม โดยเน้นการฝึกฝนวิธีการทำงานอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ทำงานได้สำเร็จและบรรลุตามเป้าหมาย โดยมีขั้นตอนดังนี้

1.1 การวิเคราะห์งาน เป็นการมองภาพรวมของงานเมื่อได้รับมอบหมายว่าเป้าหมายของงานคืออะไร จะมีวิธีการอย่างไรให้บรรลุเป้าหมาย

1.2 การวางแผนในการทำงาน เป็นการกำหนดเป้าหมายของงาน วางแผนระยะเวลาดำเนินงาน กำลังคนที่ใช้ รวมถึงค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

1.3 การลงมือทำงาน เป็นการดำเนินงานตามที่ได้วางแผนไว้ ด้วยความมุ่งมั่นอดทน และรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย

1.4 การประเมินผลการทำงาน เป็นกระบวนการตรวจสอบว่าการวางแผนการดำเนินงาน และการดำเนินงานสามารถปฏิบัติได้ตามแผนหรือไม่ รวมถึงงานที่ออกมามีคุณภาพหรือไม่

2. ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา เป็นกระบวนการที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกแก้ปัญหามาตามขั้นตอน โดยมีขั้นตอน ดังนี้

2.1 การสังเกต โดยการฝึกฝนนักเรียนให้เป็นคนที่เป็นคนช่างสังเกต

2.2 วิเคราะห์ เป็นการนำปัญหาที่เกิดขึ้นมาวิเคราะห์และลำดับความสำคัญ รวมถึงวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น

2.3 สร้างทางเลือก นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ลำดับความสำคัญ และสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นมาสร้างทางเลือก

2.4 ประเมินทางเลือก เป็นการประเมินเพื่อเลือกทางเลือกที่ได้สร้างไว้ โดยเลือกทางเลือกที่เหมาะสมกับการนำไปใช้ในการแก้ปัญหาที่ดีที่สุด

3. ทักษะการทำงานร่วมกัน เป็นการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น มีความสุข ปราศจากความขัดแย้ง เน้นการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ โดยมีหลักการ ดังนี้

3.1 รู้จักบทบาทหน้าที่ในกลุ่ม โดยการฝึกฝนในการทำงานร่วมกันภายในกลุ่ม รู้จักหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเอง

3.2 มีทักษะในการฟัง พูด โดยการฝึกฝนให้รู้จักการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และฝึกฝนการพูดให้เหมาะสม

3.3 มีคุณธรรมในการทำงานร่วมกัน โดยการฝึกให้มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้การทำงานเกิดความราบรื่น ไม่มีอุปสรรคในการทำงาน

3.4 สรุปลผลโดยการทำรายงาน โดยการสรุปผลออกมาให้เป็นรูปธรรมในรูปแบบของการจัดทำรายงาน

3.5 นำเสนอรายงาน โดยการฝึกฝนทักษะในการนำเสนอรายงานการปฏิบัติงานของกลุ่มในรูปแบบต่างๆ

4. ทักษะแสวงหาความรู้ เป็นการค้นคว้าหาความรู้ เพื่อนำความรู้ที่ได้มาสร้างองค์ความรู้ใหม่ โดยอาจมาจากการคิด การศึกษา การทดลอง หรือจากประสบการณ์ตรง โดยปฏิบัติ ดังนี้

4.1 กำหนดปัญหา ตั้งหัวข้อหรือประเด็นในการศึกษาค้นคว้า

4.2 การวางแผนในการสืบค้นข้อมูล โดยการกำหนดเป้าหมายว่าจะสืบค้นข้อมูลอะไร จากที่ไหน ด้วยวิธีการอย่างไร

4.3 การดำเนินการ เป็นการดำเนินการสืบค้นข้อมูลตามแผนที่ได้วางไว้ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสืบค้น โดยการนำข้อมูลมาพิจารณาถึงองค์ประกอบและความสัมพันธ์ของข้อมูล

4.5 การสรุปผลจากการสืบค้นและจัดบันทึก เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มาสรุปผลและจัดบันทึกเก็บไว้ เพื่อให้ง่ายต่อการค้นหา

5. ทักษะการจัดการ เป็นการจัดการระบบงานและระบบคนให้สามารถดำเนินงานได้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ โดยสามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

5.1 การจัดการระบบงาน (การทำงานเดียว) เป็นการจัดการงานที่รับผิดชอบ โดยการจัดสรรเวลาและงานให้เป็นระบบ

5.2 การจัดการระบบคน (การทำงานกลุ่ม) โดยนำมาใช้ในการคัดเลือกคนเข้ามาทำงาน จัดสรรคนให้เหมาะสมกับงาน มีบรรยากาศในการทำงาน เพื่อสร้างทีมในการทำงานร่วมกันจนสำเร็จ

รัตนศรี พรหมใจรักษ์ (2555: 8-9) ได้กล่าวถึงทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพว่าเป็นความสามารถพื้นฐานที่ผู้ประกอบอาชีพต้องมีไว้ ดังนี้

1. ทักษะกระบวนการทำงาน เป็นกระบวนการทำงานทั้งรายบุคคล และการทำงานเป็นกลุ่ม เพื่อให้ทำงานได้สำเร็จและบรรลุตามเป้าหมาย

2. ทักษะการทำงานร่วมกัน เป็นการมุ่งเน้นให้ผู้เรียนทำงานอย่างมีกระบวนการตามขั้นตอนการทำงาน และทำงานร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

3. ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา เป็นการฝึกให้ผู้เรียนได้มีกระบวนการในการคิดแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน และเป็นระบบ

4. ทักษะแสวงหาความรู้ เป็นการเน้นให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ต่างๆ เกี่ยวกับเรื่อง que ผู้เรียนสนใจ

5. ทักษะการจัดการ เป็นการจัดการระบบงาน (ทำงานเป็นรายบุคคล) และระบบคน (ทำงานเป็นกลุ่ม) ให้สามารถดำเนินงานได้บรรลุตามเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ Manpower Group (2556) อ้างถึงใน จันท์เพ็ญ สุวรรณคร (2558: 138) ยังได้สรุปทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ ดังนี้

1. ทักษะในการด้านการสื่อสารและมนุษยสัมพันธ์ (Communication & Relation skills) เป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกัน เพื่อสร้างความรักใคร่ ความนับถือ ความจงรักภักดี และความร่วมมือในการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยเป็นการประสานงานกับบุคคลอื่นๆ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสบความสำเร็จ

2. ทักษะในการวางแผน (Organizing and Planning skills) เป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการดำเนินการ เพราะการวางแผนจะทำให้การดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทำให้งานที่ออกมามีคุณภาพ และประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ทักษะในการแก้ปัญหา (Problem solving skills) เป็นความสามารถในการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ โดยการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างมีหลักการและวิธีการที่เป็นระบบ ตั้งแต่สาเหตุของปัญหา กำหนดวิธีการดำเนินการแก้ไขปัญหา วิเคราะห์ผลการดำเนินการ รวมถึงการวัดผลการดำเนินการแก้ไขปัญหา เพื่อสร้างมาตรฐานในการป้องกันการเกิดปัญหาเดิมอีกครั้ง

4. ทักษะในด้านเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ (Technology and Computer skills) เป็นสิ่งสำคัญในตลาดแรงงานปัจจุบัน ที่มีการนำเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์เข้ามามีบทบาทในการกำหนดความต้องการของตลาดแรงงาน เพื่อให้การทำงานมีความรวดเร็ว ตามยุคสมัยปัจจุบัน และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

5. ทักษะและความสามารถทางด้านภาษา (Linguistic skills) การสื่อสารมีความสำคัญมากขึ้นในการทำงาน ด้วยความก้าวหน้าของการสื่อสารที่ไม่ได้มีแต่เพียงประเทศไทย แต่มีการสื่อสารระหว่างต่างประเทศ ดังนั้นภาษาอังกฤษจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ควรมี

จากแนวคิดของนักการศึกษาเกี่ยวกับทักษะอาชีพดังกล่าว ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์ทักษะอาชีพไว้ ดังตารางที่ 4 การสังเคราะห์ทักษะอาชีพ

ตารางที่ 4 การสังเคราะห์ทักษะอาชีพ

กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 56) และ จันทบุรี (2558 : 135)	วิจารณ์ พานิช (2555: 48-58)	รัตนศรี พรหมใจเจริญ (2555: 8-9)	Manpower Group (2556) อ้างถึงใน จันทบุรี (2558: 138)	สำนักงานแรงงาน จังหวัดสมุทรสาคร (2560 : 32)	ผลจากการสังเคราะห์
1. ทักษะกระบวนการทำงาน 1.1 การวิเคราะห์งาน 1.2 การวางแผนในการทำงาน 1.3 การลงมือทำงาน 1.4 การประเมินผลการทำงาน 2. ทักษะการทำงานร่วมกัน 2.1 การสังเกต 2.2 วิเคราะห์ 2.3 สร้างทางเลือก 2.4 ประเมินทางเลือก	1. ความยืดหยุ่นและการปรับตัว 1.1 การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง 1.2 มีความยืดหยุ่น 2. การริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นตัวของตัวเอง 2.1 การจัดการเป้าหมายและเวลา 2.2 การทำงานได้ด้วยตนเอง 2.3 สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง	1. ทักษะกระบวนการทำงาน 2. ทักษะการทำงานร่วมกัน 3. ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา 4. ทักษะแสวงหาความรู้ 5. ทักษะการจัดการ	1. ทักษะในการสื่อสารและการสื่อสารและมนุษยสัมพันธ์ 2. ทักษะในการวางแผน 3. ทักษะในการแก้ปัญหา 4. ทักษะในการใช้เทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ 5. ทักษะและความสามารถทางภาษา	1. ทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ 2. ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ 3. ทักษะการใช้คณิตศาสตร์และการคำนวณ 4. ทักษะในการสื่อสาร 5. ทักษะในการบริหารจัดการ 6. ทักษะความสามารถเฉพาะในวิชาชีพ	1. ทักษะการสื่อสารและมนุษยสัมพันธ์ (Communication and Human Skill) 1.1 รู้จักบทบาทหน้าที่ในกลุ่ม 1.2 มีทักษะในการฟัง พูด 1.3 มีความเป็นผู้นำ และผู้ตาม 2. ทักษะกระบวนการทำงาน (Process Skill) 2.1 การกำหนดเป้าหมาย 2.2 การวางแผนในการทำงาน

ตารางที่ 4 การสังเคราะห์ทักษะอาชีพ (ต่อ)

กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 56) และ จันทบุรี เพ็ญ สุวรรณคร (2558 : 135)	วิจารณ์ พานิช (2555: 48-58)	รัตนศรี พรหมใจรักษ์ (2555: 8-9)	Manpower Group (2556) อ้างถึงใน จันทบุรีเพ็ญ สุวรรณคร (2558: 138)	สำนักงานแรงงาน จังหวัดสมุทรสาคร (2560 : 32)	ผลจากการสังเคราะห์
<p>3. ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา</p> <p>3.1 รู้จักบทบาทหน้าที่ในกลุ่ม</p> <p>3.2 มีทักษะในการฟังพูด</p> <p>3.3 มีคุณธรรมในการทำงานร่วมกัน</p> <p>3.4 สรุปผลโดยการทำรายงาน</p> <p>3.5 นำเสนอรายงาน</p> <p>4. ทักษะแสวงหาความรู้</p> <p>4.1 กำหนดปัญหา ตั้งหัวข้อหรือประเด็นใน</p>	<p>3. ทักษะสังคมและสังคมข้ามวัฒนธรรม (Social and Cross-Cultural Skills)</p> <p>3.1 การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างเกิดผลดี</p> <p>3.2 การทำงานในทีมที่แตกต่างกันหลากหลายอย่าง ได้ผลดี</p> <p>4. การมีผลงานและความรับผิดชอบตรวจสอบได้</p>				<p>2.3 การดำเนินงาน</p> <p>2.4 การประเมินผลการทำงาน</p> <p>3. ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา (Problem Solving Skill)</p> <p>3.1 การสังเกต</p> <p>3.2 การวิเคราะห์</p> <p>3.3 ทักษะการประเมิน</p> <p>3.4 เลือกรูปวิธีการและประเมิน</p> <p>4. ทักษะแสวงหาความรู้ (Inquiry Skill)</p> <p>4.1 กำหนดปัญหา</p>

ตารางที่ 4 การสังเคราะห์ทักษะอาชีพ (ต่อ)

กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 56) และ จังหวัด พิษณุพนธ์ (2558 : 135)	วจิการณั พานิช (2555: 48-58)	รัตนศรี พรทมใจริภักษั (2555: 8-9)	Manpower Group (2556) อ้าถึงใน จันทรพิญ สุวรณ คร (2558: 138)	ส้านกงานแรงงาน จันทรพิญสุทรสตร (2560 : 32)	ผลจากการสังเคราะษั
การศีกษาคันคว้า 4.2 การวางแผนในการ สืบค้นข้อมูล 4.3 การดำเนินการ 4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ที่ได้จากการสืบค้น 4.5 การสรุปผลจากการ สืบค้นและจดบันทึก 5. ทักษะการจัดการ 5.1 การจัดการ ระบบงาน (การทำงานเดี่ยว) 5.2 การจัดการระบบคน (การทำงานกลุ่ม)	4.1 การจัดการ โครงการ 4.2 การผลิตผลงาน 5. ภาพผู้นำและความ รับผิดชอบ 5.1 สามารถชี้แนะ และเป็นผู้นำแก่ผู้อื่น 5.2 มีความ รับผิดชอบต่อผู้อื่น				4.2 การวางแผน ใน การสืบค้นข้อมูล 4.3 การดำเนินการ 4.4 การวิเคราะห์ ข้อมูลที่ได้จากการสืบค้น 4.5 การสรุปผลและ นำไปใช้ 5. ทักษะการจัดการ (Management Skill) 5.1 การจัดการ ระบบงาน (การทำงาน เดี่ยว) 5.2 การจัดการระบบ คน (การทำงานกลุ่ม)

จากตารางที่ 4 การสังเคราะห์ทักษะอาชีพ เป็นแนวคิดเกี่ยวกับทักษะอาชีพดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ทักษะอาชีพ เป็นทักษะพื้นฐานจำเป็นที่ใช้ในการประกอบอาชีพเบื้องต้น โดยประกอบด้วย ทักษะต่างๆ ดังนี้

1. ทักษะการสื่อสารและมนุษยสัมพันธ์ (Communication and Human Skill) เป็นการสร้างความสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกันในการทำงาน สร้างสร้างความรักใคร่ ความนับถือ ความจงรักภักดี และความร่วมมือในการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานระหว่างกัน การประสานงานกับบุคคลอื่นๆ รู้จักบทบาทหน้าที่ในกลุ่ม มีทักษะในการฟัง พูด มีภาวะผู้นำและผู้ตามในการทำงาน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย

1.1 รู้จักบทบาทหน้าที่ในกลุ่ม โดยการฝึกฝนในการทำงานร่วมกันภายในกลุ่ม รู้จักหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเอง

1.2 มีทักษะในการฟัง พูด โดยการฝึกฝนให้รู้จักการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และฝึกฝนการพูดให้เหมาะสม

1.3 ความเป็นผู้นำ และผู้ตาม โดยการฝึกฝนให้รู้จักการเป็นผู้นำที่ดี สามารถนำพากลุ่มให้บรรลุตามเป้าหมายของงานได้ ในขณะที่เดียวกันก็สามารถเป็นผู้ตามที่ดี เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุตามเป้าหมายของงานได้

2. ทักษะกระบวนการทำงาน (Process Skill) เป็นการลงมือทำงานอย่างเป็นระบบ ทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม โดยการวิเคราะห์งาน เพื่อกำหนดเป้าหมายของงาน จากนั้นร่วมกันวางแผนในการทำงานกลุ่ม กำหนดบทบาทหน้าที่รับผิดชอบของแต่ละคน วางแผนวิธีการดำเนินงาน ระยะเวลา งบประมาณ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของงาน โดยมีขั้นตอน ดังนี้

2.1 การกำหนดเป้าหมาย เป็นการร่วมกันวิเคราะห์สภาพรวมของงานเมื่อได้รับมอบหมาย โดยมีการกำหนดเป้าหมายในการทำงาน เพื่อเป็นแนวทางในการทำงานของกลุ่ม

2.2 การวางแผนในการทำงาน เป็นการร่วมกันวางแผนในการทำงานกลุ่ม กำหนดบทบาทหน้าที่รับผิดชอบของแต่ละคน วางแผนวิธีการดำเนินงาน ระยะเวลา งบประมาณ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกลุ่มที่ได้วางไว้ในขั้นต้น

2.3 การดำเนินงาน เป็นการดำเนินงานตามที่ได้วางแผนกันไว้ ด้วยความรับผิดชอบต่อความมุ่งมั่นต่องานที่ได้รับมอบหมาย รู้จักหน้าที่ของตนเอง เพื่อให้งานกลุ่มดำเนินการต่อไปได้ และบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

2.4 การประเมินผลการทำงาน เป็นการตรวจสอบกระบวนการทำงาน ว่าเป็นไปตามแผนที่ได้วางไว้หรือไม่ อย่างไร รวมถึงประเมินผลชิ้นงานที่ออกมาว่าตรงตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ อย่างไร ควรข้อปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องอย่างไร

3. ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา (Problem Solving Skill) เป็นความสามารถในการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ ด้วยการสังเกต วิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา เพื่อหาวิธีการในการแก้ปัญหา และประเมินการดำเนินการแก้ไขปัญหว่าสามารถแก้ปัญหาได้จริงหรือไม่ อย่างไร เพื่อป้องกันการเกิดปัญหาเดิมอีกครั้ง โดยมีขั้นตอน ดังนี้

3.1 การสังเกต โดยการฝึกฝนนักเรียนให้เป็นคนที่เป็นคนช่างสังเกต

3.2 การวิเคราะห์ เป็นการนำปัญหาที่ได้มาจากการสังเกตมาวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น

3.3 หาวิธีการแก้ไข นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นมาสร้างทางเลือกวิธีการแก้ไข

3.4 เลือกวิธีการและประเมิน เป็นการเลือกวิธีการแก้ไขปัญหามาใช้ในการแก้ปัญหา จากนั้นประเมิน ว่าสามารถแก้ปัญหาได้จริงหรือไม่ อย่างไร เพื่อหาทางเลือกวิธีการแก้ปัญหาที่ดีที่สุด

4. ทักษะแสวงหาความรู้ (Inquiry Skill) เป็นการค้นคว้าหาความรู้ เพื่อนำความรู้ที่ได้มาสร้างองค์ความรู้ใหม่ โดยอาจมาจากการคิด การศึกษา การทดลอง หรือจากประสบการณ์ตรง โดยปฏิบัติ จากผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญ และการนำเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในการแสวงหาความรู้ เพื่อนำความรู้ที่ได้มาใช้ในการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของงาน โดยมีขั้นตอน ดังนี้

4.1 กำหนดปัญหา ตั้งหัวข้อหรือประเด็นในการศึกษาค้นคว้า

4.2 การวางแผนในการสืบค้นข้อมูล โดยการกำหนดเป้าหมายว่าจะสืบค้นข้อมูลอะไร จากที่ไหน ด้วยวิธีการอย่างไร

4.3 การดำเนินการ เป็นการดำเนินการสืบค้นข้อมูลตามแผนที่ได้วางไว้ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสืบค้น โดยการนำข้อมูลมาพิจารณาถึงองค์ประกอบและความสัมพันธ์ของข้อมูล

2.5 การสรุปผลและนำไปใช้ เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มาสรุปผลและนำไปใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหา

5. ทักษะการจัดการ (Management Skill) เป็นการจัดสรรเวลาและงานให้เป็นระบบ จัดสรรคนให้เหมาะสมกับงาน มีบรรยากาศในการทำงาน เพื่อสร้างทีมในการทำงานร่วมกันจนสำเร็จ ให้สามารถดำเนินงานได้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ โดยแบ่งออกเป็น

5.1 การจัดการระบบงาน (การทำงานเดี่ยว)

5.2 การจัดการระบบคน (การทำงานกลุ่ม)

สรุปแนวคิดเกี่ยวกับทักษะอาชีพ เป็นความสามารถพื้นฐานสำหรับการประกอบอาชีพ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ได้พิจารณาทักษะอาชีพประกอบด้วย 5 ทักษะ ดังนี้ 1) ทักษะการสื่อสารและมนุษยสัมพันธ์ 2) ทักษะกระบวนการทำงาน 3) ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา 4) ทักษะแสวงหาความรู้ และ 5) ทักษะการจัดการ

แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ

เป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษา คือ การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต และสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ แต่สิ่งหนึ่งที่ทำให้การประกอบอาชีพมีความเจริญมั่นคง คือ นิสัยรักการทำงานและจริยธรรมในการทำงาน ซึ่งถือเป็นส่วนสำคัญที่สุด ควบคู่ไปกับความรู้ทางวิชาการ เกี่ยวกับการทำงาน เช่น การวางแผนการประกอบอาชีพ การดำเนินการประกอบอาชีพตามแผนที่กำหนด การตรวจสอบ ปรับปรุง และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีคุณลักษณะที่สำคัญ ดังต่อไปนี้ (สาลินี อุตมผล, 2558: 147-148)

1. มีความซื่อสัตย์ในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ปฏิบัติงานด้วยความจริงใจ และไม่คดโกง หรือหลอกลวงผู้อื่น เราจึงจะได้รับความไว้วางใจจากเพื่อนร่วมงาน
2. มีความเสียสละในการทำงานร่วมกับผู้อื่น เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว รู้จักการแบ่งปัน การช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังผลประโยชน์ตอบแทน
3. มีความยุติธรรมในการทำงาน ไม่ลำเอียงหรือถือสิ่งใดสิ่งหนึ่งตามที่เชื่อ มีความเป็นกลาง ยึดความถูกต้องเป็นหลัก ไม่มีอคติกับเรื่องต่างๆ
4. มีความประหยัดในการทำงาน ไม่ฟุ่มเฟือย คำนึงถึงความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากร โดยการนำสิ่งที่เหลือใช้หรือสิ่งที่ไม่มีประโยชน์แล้วมาดัดแปลง ปรับปรุง และแก้ไขเพื่อให้มีคุณค่ามากขึ้น
5. มีความขยันและความอดทนในการทำงาน มีความมุ่งมั่นในงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความรู้ความสามารถ ประเมินและปรับปรุงการทำงาน
6. มีความรับผิดชอบในการทำงาน มีความรับผิดชอบต่องาน ผู้ร่วมงาน ผู้บริโภค สังคมและสิ่งแวดล้อม
7. การประกอบอาชีพที่สุจริต การเลือกประกอบอาชีพที่สุจริต ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ไม่เป็นภัยต่อสังคม

สำนักงานแรงงานจังหวัดสมุทรสาคร (2560 : 32) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะของแรงงานที่สถานประกอบการต้อง มีดังนี้

1. มีความซื่อสัตย์ สุจริต
2. ความอดทน
3. ความขยัน หมั่นเพียร

4. การตรงต่อเวลา
5. ความรับผิดชอบหน้าที่
6. ความมีระเบียบวินัย
7. ความใฝ่เรียนรู้
8. การมีจิตสาธารณะ

จันทร์เพ็ญ สุวรรณนคร (2558: 134) และ กระทรวงศึกษาธิการ (2544) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะพื้นฐานที่พึงประสงค์ต่อการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกัน ดังนี้

1. มีความซื่อสัตย์สุจริต
2. มีความสามัคคี
3. มีความรับผิดชอบ
4. มีระเบียบวินัย
5. มีความขยัน
6. มีความอดทน
7. มีความกระตือรือร้น
8. มีความตรงต่อเวลา
9. มีความสามารถและความถนัดในงานอาชีพ
10. มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพที่ทำ และรักในงานที่ทำ

นอกจากนี้สำนักงานบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน ศูนย์ส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัย อ้างถึงใน วรรณวีร์ บุญคุ้ม และคณะ, 2558 : 30 ได้เสนอคุณลักษณะที่สำคัญของบุคคลในการประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ ดังนี้

1. ความขยันอดทน ทำงานประเภทหนักเอาเบาสู้ ไม่ท้อถอยในการทำงาน
2. ประหยัด
3. ฉลาด มีไหวพริบ
4. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
5. รู้เท่าทันคน เหตุการณ์ และมองเห็นการณ์ไกล
6. ซื่อสัตย์ มีคุณธรรม
7. มีมนุษยสัมพันธ์
8. มีสุขภาพดี
9. มีความสามารถและความถนัดในงานอาชีพ
10. มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพที่ทำ รักในงานที่ทำ
11. ตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบ

12. ไล่หาความรู้ แสวงหาแนวทางใหม่ในการทำงาน

จากแนวคิดคุณลักษณะในการประกอบอาชีพดังกล่าว ผู้วิจัยได้สังเคราะห์คุณลักษณะสำคัญในการประกอบอาชีพจากแนวคิดของนักการศึกษาไว้ ดังตารางที่ 5 การสังเคราะห์คุณลักษณะในการประกอบอาชีพ

จากตารางที่ 5 การสังเคราะห์คุณลักษณะในการประกอบอาชีพ ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์คุณลักษณะในการประกอบอาชีพ ซึ่งเป็นคุณลักษณะพื้นฐานสำหรับการประกอบอาชีพ สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยมีคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ 6 ประการ ดังนี้

1. มีความซื่อสัตย์ (Honest) เป็นการพูดความจริง ไม่พูดโกหก ยอมรับผิดเมื่อทำผิด ไม่ใส่ร้ายความผิดให้กับผู้อื่น และไม่ลักขโมยของหรือยืมของโดยไม่ได้รับอนุญาต
2. มีความขยันและความอดทน (Diligent and Patient) มีความมุ่งมั่นในงานที่ได้รับผิดชอบอย่างเต็มความสามารถ ไม่ย่อท้อต่อปัญหาที่เกิดขึ้น และพร้อมเผชิญกับปัญหาที่เกิดขึ้นทุกเมื่อ
3. มีความรับผิดชอบในการทำงาน (Responsible) มีความตรงต่อเวลา ทำงานเสร็จทันตามเวลาที่กำหนด
4. มีความเสียสละ (Sacrifice) ในการทำงานร่วมกับผู้อื่น เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน รู้จักการแบ่งปัน การช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังผลประโยชน์ตอบแทน
5. มีระเบียบวินัย (Discipline) รักษากติกา มารยาทในการทำงานและการอยู่ร่วมกัน ไม่ทำอะไรตามใจตนเอง และไม่สร้างความเดือดร้อนให้กับผู้อื่น
6. มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพที่ทำ (Attitude) รักในงานอาชีพ มีความสุขในงานที่ตนเองทำ และพยายามที่จะพัฒนาอาชีพที่ตนเองทำอยู่เสมอ

สรุปแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ เป็นนิสัยรักการทำงานและจริยธรรมในการทำงาน ซึ่งถือเป็นส่วนสำคัญที่สุด ควบคู่ไปกับความรู้ทางวิชาการ เกี่ยวกับการทำงาน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ได้พิจารณาประกอบด้วย 6 คุณลักษณะ ดังนี้ 1) มีความซื่อสัตย์ 2) มีความขยันและอดทน 3) มีความรับผิดชอบ 4) มีความเสียสละ 5) มีระเบียบวินัย และ 6) มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพที่ทำ

ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสมุทรสาคร

สำนักงานจังหวัดสมุทรสาคร (2560 : 1-23) ได้กล่าวถึง จังหวัดสมุทรสาคร เป็นจังหวัดชายทะเล ตั้งอยู่บริเวณปากแม่น้ำท่าจีน จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ได้กล่าวไว้ว่า ในสมัยกรุงศรีอยุธยานั้นได้มีชุมชนขนาดใหญ่ ตั้งอยู่บริเวณปากอ่าวไทยโดยมีชาวจีนเป็นจำนวนมากนำเรือสำเภาเข้ามาจอดเทียบท่าเพื่อทำการค้าขาย แลกเปลี่ยนสินค้า และพักอาศัยอยู่ จึงได้มีการเรียกชาวบ้านเหล่านั้นว่า “บ้านท่าจีน” และในสมัยแผ่นดินสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ ในปี พ.ศ. 2099 ได้โปรดให้ยกฐานะจาก “บ้านท่าจีน” ขึ้นเป็น “เมืองสาครบุรี” เพื่อเป็นหัวเมืองสำหรับเรียกกระดมพลเวลาเกิดสงคราม และเป็นเมืองด่านหน้าป้องกันข้าศึกศัตรูที่จะเข้ามารุกรานทางทะเล ต่อมาในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 ทรงโปรดให้เปลี่ยนชื่อ “เมืองสาคร

บุรี” เป็น “เมืองสมุทรสาคร” ซึ่งมีความหมายว่า เมืองแห่งทะเลและแม่น้ำ จากนั้นในปี พ.ศ. 2456 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 โปรดเกล้าฯ ให้ทางราชการเปลี่ยนจากคำว่า “เมือง” เป็นคำว่า “จังหวัด” ทั่วทุกแห่งในพระราชอาณาจักร ดังนั้น “เมืองสมุทรสาคร” จึงได้เปลี่ยนชื่อเป็น “จังหวัดสมุทรสาคร” ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา

ตราประจำจังหวัดสมุทรสาคร

จังหวัดสมุทรสาคร ได้มีการใช้ตราประจำจังหวัดสมุทรสาคร เป็นรูปเรือสำเภาจีนแล่นอยู่ในทะเล ด้านหลังเป็นโรงงานและปล่องไฟ ซึ่งหมายถึง ความรุ่งเรืองที่มีมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยตราประจำจังหวัดสมุทรสาครนั้นได้มีการเริ่มใช้เมื่อ พ.ศ. 2483 ในสมัยที่หลวงวิเศษภักดี (ชื่น วิเศษภักดี) เป็นผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรสาคร

ธงประจำจังหวัดสมุทรสาคร

ธงประจำจังหวัดสมุทรสาครโดยใช้สีน้ำทะเลและสีชมพูเป็นสีพื้นธง ตรงกลางมีรูปเรือสำเภา

ต้นไม้ประจำจังหวัดสมุทรสาคร

ต้นไม้ประจำจังหวัดสมุทรสาคร คือ ต้นพญาสัตบรรณ หรือ ต้นตีน (Alstonia scholaris) เป็นพันธุ์ไม้มงคลพระราชทานประจำจังหวัดสมุทรสาคร รู้จักกันทั่วไปในนามของ ต้นตีนเป็ด เป็นไม้ยืนต้น เปลือกสีเทาอ่อน ใบเรียงกันเป็นวงคล้ายตีนเป็ด มีดอกสีขาวอมเขียว ออกดอกเป็นกลุ่มบนช่อตามปลายกิ่งไม้ เป็นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ มีความสูงประมาณ 12 - 20 เมตร มีถิ่นกำเนิดดั้งเดิมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

คำขวัญจังหวัดสมุทรสาคร

“เมืองประมง ดงโรงงาน ลานเกษตร เขตประวัติศาสตร์”

“Fishery Town, Industrial Community Agricultural Field, Historical Site”

ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดสมุทรสาครเป็นจังหวัดชายทะเล ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำท่าจีนและปากอ่าวไทย อยู่ในเขตพื้นที่ภาคกลางตอนล่างของประเทศไทย ประมาณเส้นรุ้งที่ 130 องศาเหนือ และเส้นแวงที่ 100 องศาตะวันออก เป็นจังหวัดปริมณฑลกรุงเทพมหานคร อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครตามระยะทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 35 (ถนนพระราม 2) ประมาณ 30 กิโลเมตรมีพื้นที่ 872.347 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 545,216 ไร่ ซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับจังหวัดนครปฐม
ทิศใต้	ติดทะเลอ่าวไทย
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับกรุงเทพมหานคร
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับจังหวัดสมุทรสงคราม และจังหวัดราชบุรี

สภาพภูมิประเทศ

จังหวัดสมุทรสาคร มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มชายฝั่งทะเล สูงจากระดับน้ำทะเล ประมาณ 1.00 - 2.00 เมตร พื้นที่ด้านทิศตะวันตก เป็นที่ราบลุ่มในเขตน้ำจืด เขตจังหวัดถูกแบ่งเป็น 2 ส่วน ด้วยแม่น้ำท่าจีนซึ่งไหลผ่านตอนกลางจังหวัด ไหลคดเคี้ยวตามแนวเหนือใต้ลงสู่อ่าวไทยที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร ระยะทางยาว 70 กิโลเมตร พื้นที่ตอนบนของจังหวัดในเขตอำเภอบ้านแพ้ว และอำเภอกระทุ่มแบนมีความอุดมสมบูรณ์ของดิน และมีโครงข่ายแม่น้ำลำคลองเชื่อมโยงถึงกันกระจายอยู่ทั่วพื้นที่ กว่า 170 สายทั้งที่เป็นคลองธรรมชาติและคลองที่ขุดขึ้นเพื่อนำน้ำจืดมาใช้ในการเพาะปลูก และการชลประทาน ช่วยในการระบายน้ำและใช้ในการคมนาคมขนส่ง สภาพพื้นที่จึงเหมาะที่จะทำการเพาะปลูกพืชนาชนิด และบางส่วนเป็นย่านธุรกิจอุตสาหกรรมและที่อยู่อาศัย พื้นที่ตอนล่างของจังหวัดในเขตอำเภอเมืองสมุทรสาครอยู่ติดชายฝั่งทะเลยาว 41.8 กิโลเมตร เหมาะแก่การทำนาเกลือ การทำประมง และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง

สภาพภูมิอากาศ

จังหวัดสมุทรสาคร มีสภาพภูมิอากาศเป็นแบบฝนเมืองร้อน (Tropical Climate) เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากลมบก ลมทะเล และมีลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือรวมทั้งพายุดีเปรสชันที่พัดผ่านมาจากทะเลจีนใต้ จึงทำให้มีความชื้นในอากาศสูง มีฝนตกปานกลาง ปริมาณฝนตกเฉลี่ย ทั้งปี อยู่ที่ 988.1 มิลลิเมตร อุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 27.8 องศาเซลเซียส มีความชื้นสัมพัทธ์ ต่ำสุด 50 สูงสุด 95

สภาพอุตุนิยมวิทยาและอุทกวิทยา

ข้อมูลภูมิอากาศจากสถานีตรวจอากาศของกรมอุตุนิยมวิทยาที่อยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำท่าจีน และพื้นที่ข้างเคียงรวมถึงสรุปข้อมูลภูมิอากาศที่สำคัญประกอบด้วย อุณหภูมิความชื้นสัมพัทธ์ เมฆปกคลุม ความเร็วลม และปริมาณการระเหยอากาศ รวมถึงปริมาณการคายระเหยของพืชอ้างอิงที่คำนวณจากวิธี Modified Penman สำหรับพื้นที่ลุ่มน้ำท่าจีน สรุป ได้ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงข้อมูลสภาพภูมิอากาศในพื้นที่ลุ่มน้ำท่าจีน

ข้อมูลภูมิอากาศที่สำคัญ	หน่วย	ช่วงพิสัยค่ารายเดือนเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ยรายปี
อุณหภูมิ	องศาเซลเซียส	24.7 – 30.1	27.8
ความชื้นสัมพัทธ์	เปอร์เซ็นต์	71.5 – 81.5	75.9
ความเร็วลม	น็อต	1.5 – 2.6	2.1
เมฆปกคลุม	0-10 อ็อกต้า	3.0 – 9.0	5.6

ที่มา : สถานีตรวจอากาศ กรมอุตุนิยมวิทยา, 2559

การปกครอง

ประชากรตามทะเบียนราษฎรของจังหวัดสมุทรสาคร ณ เดือนมกราคม 2560 มีจำนวนรวม 557,512 คน เป็นเพศชาย 269,214 คน เพศหญิง 288,298 คน ความหนาแน่นเท่ากับ 636 คนต่อตารางกิโลเมตร อำเภอที่มีประชากรมากที่สุดคือ อำเภอเมืองสมุทรสาคร มีประชากร 286,686 คน รองลงมาคือ อำเภอกระทุ่มแบน มีประชากร 172,898 คน และอำเภอบ้านแพ้ว มีประชากร 97,928 คน โดยแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 3 อำเภอ 40 ตำบล 290 หมู่บ้าน 62 ชุมชน ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนอำเภอ ตำบล หมู่บ้าน เทศบาล อบต. ในจังหวัดสมุทรสาคร

อำเภอ	พื้นที่ (ตร.กม.)	ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาล	อบต.	หมายเหตุ
เมืองสมุทรสาคร	492,040	18	116	5	12	1 เทศบาลนคร 4 เทศบาลตำบล
กระทุ่มแบน	135,276	10	76	4	6	1 เทศบาลนคร 1 เทศบาลเมือง 2 เทศบาลตำบล
บ้านแพ้ว	245,031	12	98	3	7	3 เทศบาลตำบล
รวม	872,347	40	290	12	25	

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดสมุทรสาคร, 2559

เศรษฐกิจ

จังหวัดสมุทรสาครเป็นเมืองแห่งเศรษฐกิจที่มีศักยภาพทั้งทางด้านการอุตสาหกรรม การประมงและการเกษตรกรรม จากข้อมูลสถิติผลิตภัณฑ์มวลรวม (GPP) ประจำปี 2557 ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) พบว่า จังหวัดสมุทรสาครเป็นจังหวัด 1 ใน 10 ของประเทศที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสูงตลอด และมีผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (GPP Per Capita) ในปี พ.ศ.2557 เป็นอันดับที่ 7 ของประเทศ

อุตสาหกรรม

จังหวัดสมุทรสาคร เป็นจังหวัดที่มีศักยภาพเอื้อต่อการประกอบธุรกิจอุตสาหกรรม เนื่องจากอยู่ในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร มีการคมนาคมขนส่งที่สะดวกและรวดเร็วประกอบกับมีโครงสร้างพื้นฐานและปัจจัยการผลิตที่เหมาะสมต่อการลงทุน จึงมีผู้ประกอบการด้านธุรกิจอุตสาหกรรมให้ความสนใจมาลงทุนตั้งโรงงานอุตสาหกรรมในเขตจังหวัดสมุทรสาครเป็นจำนวนมาก ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2512 - 2559 จังหวัดสมุทรสาคร มีโรงงานอุตสาหกรรมตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 5,916 แห่ง เงินลงทุน 792,976.28 ล้านบาท ลูกจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม จำนวน 435,445 คน ซึ่งสาขาอุตสาหกรรมที่มีการลงทุนมากที่สุด 5 อันดับแรกของจังหวัดสมุทรสาคร ได้แก่ อุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะ อุตสาหกรรมพลาสติก อุตสาหกรรมสิ่งทอ และอุตสาหกรรมกระดาษและผลิตภัณฑ์จากกระดาษ

การประมง

จังหวัดสมุทรสาคร มีชายฝั่งทะเลยาว 41.8 กิโลเมตร เป็นจังหวัดที่มีศักยภาพด้านการประมงทั้งน้ำจืด น้ำกร่อยและทะเล รวมถึงเกิดธุรกิจที่ต่อเนื่องจากการประมง จึงทำให้เกิดอาชีพด้านการประมง และอาชีพอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประมงจำนวนมาก เป็นศูนย์กลางในการจำหน่ายสินค้าสัตว์น้ำ โดยมีตลาดค้าสินค้าสัตว์น้ำขนาดใหญ่ ได้แก่ ตลาดทะเลไทย ตลาดกลางการค้ากุ้ง และตลาดลีลานอกจากนี้ชาวประมงจังหวัดสมุทรสาคร ยังได้ทำการประมงนอกน่านน้ำไทย โดยมีเรือประมงทะเล ที่เป็นเรือบรรทุกห้องเย็นขนถ่ายสินค้าสัตว์น้ำ ที่ไปร่วมทำการประมง ในน่านน้ำต่างประเทศ ซึ่งวัตถุดิบที่จับได้จะเป็นปลาชนิดต่างๆ เช่น ปลาเก๋า ปลากะพง ปลาหมึก โดยเรือบรรทุก ขนถ่ายสินค้าสัตว์น้ำ (เรือแม่) จะนำสินค้าสัตว์น้ำกลับขึ้นฝั่ง โดยมีท่าเทียบเรือและรถตู้คอนเทนเนอร์ตลอดจนแพปลารองรับด้วยศักยภาพในการทำการประมงของชาวประมงสมุทรสาครดังกล่าว ส่งผลให้จังหวัดสมุทรสาคร เป็นแหล่งธุรกิจการประมงขนาดใหญ่ครบวงจร ซึ่งมีทั้งการทำประมงทะเล การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ รวมถึงอุตสาหกรรมต่อเนื่อง

การเกษตร

จังหวัดสมุทรสาครมีแม่น้ำท่าจีนไหลผ่านตอนกลางพื้นที่ มีโครงข่ายแม่น้ำ ลำคลองที่เชื่อมโยงถึงกันกระจายอยู่ทั่วพื้นที่ มีระบบชลประทานที่ดี และมีพื้นที่ตอนล่างติดทะเลอ่าวไทย จึงได้รับอิทธิพลจากลมบก ลมทะเล รวมทั้งลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ ทำให้มีภูมิอากาศที่ไม่ร้อนมากนัก และมีความชุ่มชื้น เนื่องจากมีฝนตกตามฤดูกาล และไม่มีภัยธรรมชาติที่รุนแรง ประกอบกับสภาพพื้นที่เป็นพื้นที่ราบลุ่ม รวมทั้งความอุดมสมบูรณ์ของดิน เหมาะแก่การทำการเกษตร ทำให้พื้นที่ในเขตอำเภอบ้านแพ้ว และพื้นที่บางส่วนของอำเภอเมืองสมุทรสาคร และอำเภอกระทุ่มแบน มีความเหมาะสมต่อการทำการเกษตรกรรม

ข้อมูลทั่วไปของอำเภอบ้านแพ้ว

ศูนย์บริการข้อมูลอำเภอ (2560) ได้กล่าวว่า อำเภอบ้านแพ้วในอดีตนั้นมีสภาพเป็นป่าทึบชายทะเล อุดมสมบูรณ์ด้วยสัตว์ป่า ทั้งสัตว์บก สัตว์น้ำ และไม้นานาชนิด ต่อมาเมื่อมีประชาชนจากชุมชนใกล้เคียงของ จ.นครปฐม และจากที่อื่นๆ เดินทางเข้ามาจับสัตว์ป่า มากันเป็นกลุ่มเกรงว่าจะหลงทางพลัดหลงกัน จึงชักธงปักไว้สูงๆ ให้มองเห็นได้ชัดเจนเรียกว่า “แพ้ว” เพื่อป้องกันการหลงทางและเป็นจุดนัดพบ เช่นใช้ไม้เป็นเสาธงผูกผ้าไว้ที่ปลายไม้ (เรียกว่า แพ้วธง) จนกระทั่งประชาชนอพยพมาอาศัยอยู่ในพื้นที่มากขึ้น จึงได้เรียกชุมชนชาวบ้านที่อยู่บริเวณนี้ว่า “หมู่บ้านแพ้ว” ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 เมื่อปี พ.ศ. 2409 ได้มีการขุดคลองเชื่อมระหว่างแม่น้ำท่าจีนและแม่น้ำแม่กลอง ชื่อว่า "คลองดำเนินสะดวก" เพื่อประโยชน์ทางการชล-ประทาน การเกษตรและเป็นเส้นทางคมนาคม (ทางน้ำ) สำคัญ เสมือนเส้นเลือดใหญ่ของพื้นที่ จนมีประชาชนเข้าอยู่อาศัยทำกินมากขึ้น จึงยกฐานะทางปกครองเป็นหมู่บ้าน ตำบล ขึ้นกับ อำเภอบ้านบ่อ จังหวัดสมุทรสาคร ปี พ.ศ. 2450 ต่อมาได้รวมพื้นที่บางตำบลของอำเภอต่างๆใน จังหวัดสมุทรสาคร และ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ยกฐานะเป็น "อำเภอบ้านแพ้ว" เมื่อปี 2468 โดยมี ขุนนิวาสภาปี (แจ้ง สกกุลวงษ์) เป็นนายอำเภอคนแรก

การปกครอง

อำเภอบ้านแพ้ว แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 12 ตำบล , 72 หมู่บ้าน ประกอบด้วย ตำบล บ้านแพ้ว, หลักสาม, ยกกระบัตร, โรงเข้, หนองสองห้อง, หนองบัว, หลักสอง, เจ็ดริ้ว, คลองตัน, อำแพง, สวนส้ม และเกษตรพัฒนา

มีจำนวนประชากรชาย จำนวน 44,401 คน ประชากรหญิง จำนวน 46,977 คน รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 91,378 คน ความหนาแน่นของประชากร 21,418 คน/ตร.กม.

อาณาเขตตำบล

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
ทิศใต้	ติดต่อกับ	อำเภอเมืองสมุทรสาคร และอำเภอเมืองสมุทรสงคราม
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	อำเภอดำเนินสะดวก และอำเภอบางแพ (จังหวัดราชบุรี)

เนื้อที่

มีพื้นที่จำนวน 245.031 ตารางกิโลเมตร

ภูมิประเทศ

เป็นพื้นที่ราบลุ่มเหมาะสำหรับทำการเกษตร

สภาพภูมิอากาศโดยทั่วไป

แบบมรสุม มี 3 ฤดู ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 1,360 มม./ปี อุณหภูมิเฉลี่ย 28.7 องศา C.

ข้อมูลทั่วไปของชุมชนบ้านแพ้ว

อำเภอบ้านแพ้ว เป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดสมุทรสาคร ตั้งอยู่ในบริเวณพื้นที่ราบริมฝั่งคลองดำเนินสะดวกที่เชื่อมต่อระหว่างแม่น้ำท่าจีนกับแม่น้ำแม่กลอง ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ ทำสวนผลไม้ ทำสวนกล้วยไม้ สวนมะพร้าว ทำสวนพืชผักนาชนิด และเลี้ยงปลา เลี้ยงกุ้ง โดยมีผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญประจำอำเภอบ้านแพ้ว ได้แก่ มะพร้าวน้ำหอม ส้ม องุ่น กล้วยไม้ เป็นต้น ดังคำขวัญประจำอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ที่ว่า

“แดนดินกลิ่นดอกส้ม ดงองุ่นหวาน น้ำตาลบริสุทธิ์ สุดสวยด้วยกล้วยไม้ หลากหลายไม้ผล นานาพันธุ์”

เป็นดินแดนแห่งการเกษตร ด้วยสภาพพื้นที่ส่วนใหญ่ของบ้านแพ้ว เป็นพื้นที่ที่เอื้อต่อการทำเกษตรกรรม เนื่องจากมีดินที่สมบูรณ์ และมีปริมาณน้ำเพียงพอต่อการทำเกษตร ผู้คนในบ้านแพ้วส่วนใหญ่จึงประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก ไม่ว่าจะเป็นสวนผลไม้ สวนมะพร้าว รวมถึงกล้วยไม้

พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอ ได้แก่

1. มะพร้าวน้ำหอม เป็นพืชอีกชนิดหนึ่งที่มีการปลูกกันอย่างกว้างขวาง เนื่องจากมีคุณลักษณะพิเศษ คือ น้ำมะพร้าวและเนื้อมะพร้าวมีรสชาติหวานกลมกล่อมและมีกลิ่นหอมชื่นใจ เนื่องจากสภาพดินของจังหวัดสมุทรสาครมีความอุดมสมบูรณ์เหมาะสม และปัจจุบันเป็นพืชที่นิยม

บริโภคทั้งในประเทศ และต่างประเทศ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวก็นิยมรับประทาน

2. มะนาว เป็นไม้ผลตระกูลส้มประเภทหนึ่งที่ปลูกกันอย่างแพร่หลาย โดยแหล่งปลูกที่สำคัญของจังหวัดสมุทรสาคร ได้แก่ อำเภอบ้านแพ้ว อำเภอกะทู้แม่แบน และบางส่วนของอำเภอเมืองสมุทรสาคร จัดได้ว่าเป็นพืชที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ ที่ตลาดมีความต้องการสูงตลอดทั้งปี

3. มะม่วง เป็นไม้ผลขนาดใหญ่อายุยืนแข็งแรง นอกจากผลของมะม่วงแล้วยังสามารถใช้ประโยชน์ จากต้นหรือเนื้อไม้ ได้อีกด้วย เช่น การก่อสร้างการทำพื้น ทำถ่าน เป็นต้น โดยทั่วไปแล้วมะม่วงเป็น พืชที่ชอบลักษณะอากาศที่แห้งแล้งและชุ่มชื้นหรือมีฝนตกสลับกันเป็นช่วง ๆ

4. กัลยไม้ เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญชนิดหนึ่งของจังหวัดสมุทรสาคร โดยมีพื้นที่ปลูกกัลยไม้ ทั้งหมด 4,198 ไร่ แหล่งปลูกที่สำคัญ ได้แก่ อำเภอเมืองสมุทรสาคร อำเภอบ้านแพ้ว และอำเภอกะทู้แม่แบน แหล่งปลูกส่วนใหญ่อยู่ในเขตอำเภอกะทู้แม่แบน ตลาดกัลยไม้เป็นความต้องการของผู้บริโภคที่สูงขึ้นทุกปี จึงมีโอกาสนำมาขายตลาดได้อีกมาก

แหล่งเรียนรู้ในชุมชนบ้านแพ้ว

แหล่งเรียนรู้ในชุมชนบ้านแพ้ว ประกอบด้วย 1) ตลาดน้ำบ้านแพ้ว-หลักสี่ 2) สวนผลไม้บ้านแพ้ว และ3) วัดหลักสี่ราษฎร์สโมสร ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ ไม่มีเอกสาร ตำรา ผู้ที่สนใจต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองหากสงสัยสามารถสอบถามข้อมูลเบื้องต้นได้จากผู้ดูแลแหล่งเรียนรู้หรือปราชญ์ชาวบ้าน

1. ตลาดน้ำบ้านแพ้ว-หลักสี่ เป็นตลาดน้ำที่ชาวสวนบ้านแพ้วนำพืชผัก ผลไม้ และผลิตภัณฑ์พื้นบ้านมาจำหน่าย โดยทางเรือซึ่งสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้มาก จัดเฉพาะในวันเสาร์ - อาทิตย์ นักท่องเที่ยวชมมักจะมาที่นี่เสมอๆ

2. สวนผลไม้บ้านแพ้ว เนื่องจากในเขตอำเภอบ้านแพ้ว ชาวบ้านทำสวนทั้งผลไม้ สวนผัก สวนกัลยไม้ สวนมะพร้าว สวนองุ่น สวนฝรั่ง อำเภอบ้านแพ้วเป็นแหล่งผลไม้หลากหลายชนิด และเป็นที่ยอมรับว่าผลไม้เมืองนี้มีรสชาติหอมหวานโดยเฉพาะ ฝรั่ง มะพร้าว น้ำหอม พุทรา และแก้วมังกร นอกจากนี้ จะชมสวนแล้วยังมีโอกาสชมการทำน้ำตาลจากมะพร้าว การทำขนมไทย อาทิเช่น ทองหยิบ ฟอยทอง เม็ดขนุน อีกด้วย

3. วัดหลักสี่ราษฎร์สโมสร สร้างขึ้นบนที่ดินของนางแจ่ม วาสุกี ผู้มีจิตศรัทธาที่ดินให้เป็นธรณีสงฆ์สำหรับสร้างวัด และได้ตั้งชื่อวัดตามชื่อหลักแบ่งเขตคลองว่า วัดใหม่หลักสี่ ตั้งอยู่ใน มณฑลนครไชยศรี ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นวัดหลักสี่ราษฎร์สโมสร ปัจจุบันตั้งอยู่เลขที่ 17 หมู่ 2 ตำบลยกกระบัตร อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร เดินทางรถยนต์ส่วนตัวจากอำเภอบ้านแพ้ว ข้ามคลองดำเนินสะดวก มีทางแยกเชิงสะพานเลี้ยวขวา เข้าวัดธรรมจริยาภิรมย์ ขับตรงไปผ่านวัด พอถึง

สามแยกขับไปตามถนนจนถึงถนนลาดยาง แล้วเลี้ยวขวาก็จะถึงวัด เรือโดยสารนั่งจากท่าเรือมาลี้ที่ตลาดหลักสามไปลงที่วัดหลักสี่ ตามประวัติหลวงพ่อโตวัดหลักสี่เป็นพระพุทธรูปหินทรายแดงปางมารวิชัย สันนิษฐานว่าอยู่ในสมัยอุททอง พระพักตร์ค่อนข้างกลม มีพระขนงติดกันยาวเป็นปีกกา พระเนตรปูดโปนพระโอษฐ์ยิ้มเล็กน้อย ถือเป็นพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ที่ชาวดำเนินสะดวกให้ความเคารพศรัทธา มาหลายชั่วคนงานนมัสการหลวงพ่อโต ถือเป็นงานใหญ่ของที่นี่ ประมาณเดือนมีนาคม ของทุกปี จะเป็นเทศกาลที่ทุกคนในแถบริมคลองดำเนินสะดวกจะรอคอยกับ "งานปิดทองประจำปีหลวงพ่อโตวัดหลักสี่ฯ" เป็นอีกกิจกรรมที่จัดอย่างยิ่งใหญ่และอลังการมีการแห่ องค์หลวงพ่อโตจำลอง ทางน้ำไปตามลำน้ำคลองดำเนินสะดวก ให้ชาวบ้านที่อยู่ริมคลองได้สักการบูชากันเพื่อเป็นสิริมงคล

อำเภอบ้านแพ้ว เป็น 1 ใน 3 อำเภอของจังหวัดสมุทรสาคร เป็นพื้นที่ราบลุ่มเหมาะสำหรับทำการเกษตร ด้วยสภาพพื้นที่ส่วนใหญ่ของบ้านแพ้ว เป็นพื้นที่ที่เอื้อต่อการทำเกษตรกรรม เนื่องจากมีดินที่สมบูรณ์ และมีปริมาณน้ำเพียงพอต่อการทำเกษตร เนื่องจากตั้งอยู่ในบริเวณพื้นที่ราบริมฝั่งคลองดำเนินสะดวกที่เชื่อมต่อระหว่างแม่น้ำท่าจีนกับแม่น้ำแม่กลอง อาชีพหลักของชาวบ้านแพ้วส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ ทำสวนผลไม้ ทำสวนกล้วยไม้ สวนมะพร้าว ทำสวนพืชผักนาชนิด และเลี้ยงปลาเลี้ยงกุ้ง โดยมีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอ ได้แก่ มะพร้าว น้ำหอม มะนาว และมะม่วง นอกจากนี้ยังมีแหล่งเรียนรู้ภายในชุมชน ได้แก่ 1) ตลาดน้ำบ้านแพ้ว-หลักสี่ 2) สวนผลไม้บ้านแพ้ว และ 3) วัดหลักสี่ราษฎร์สโมสร รวมถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นจากปราชญ์ชาวบ้าน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรทั้งงานวิจัยในประเทศ และงานวิจัยต่างประเทศ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

งานวิจัยในประเทศ

กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นของผู้ที่จะเข้าทำงานในสถานประกอบการ ตลอดจนศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนด้านอาชีพ จากผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 219 คน ครู จำนวน 3,242 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 8,134 คน ผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 1,570 คน กรรมการโรงเรียนจำนวน 469 คนและผู้ประกอบการจำนวน 380 คน เก็บข้อมูลโดยแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพของผู้เรียนพบว่าคุณลักษณะพื้นฐานที่พึงประสงค์ต่อการประกอบอาชีพของนักเรียนในมุมมองของผู้บริหารคือความสามัคคี สำหรับครู นักเรียน และผู้ปกครองคือความซื่อสัตย์ ส่วนผู้ประกอบการเห็นว่าความขยันและความอดทน นอกจากนั้นยังพบว่า แนวทางการจัดการเรียนการสอนด้านอาชีพในชั้นเรียน สอนให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงโดยให้ทำโครงการ มีการ

ประเมินผลการเรียนรู้จากผลงานหรือผลผลิต และจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาชีพโดย
การให้ทำโครงการอาชีพ

สาธิตา สำเภาทอง (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดย
ใช้ของเล่นพื้นบ้าน เพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่
1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการพัฒนากิจกรรมพัฒนา
ผู้เรียน 2) พัฒนาและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3) ทดลองใช้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
และ 4) ประเมินผลและปรับปรุงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่หนึ่งโรงเรียนบ้านสวนหลวง (รัตนวิจิตรพิทยาคาร) จำนวน 40 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัด
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนควรใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงและใช้ความรู้
วิทยาศาสตร์พื้นฐานบนความเป็นไทย 2) แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมี ค่าประสิทธิภาพ 80.59
/ 80.63 3) ผลการเรียนรู้ของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05 และ 4) ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่มีคะแนนสูงสุดคือทักษะการสังเกต
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านความสามารถในการคิดอยู่ในระดับดีเยี่ยมคุณลักษณะอันพึงประสงค์
รักความเป็นไทยอยู่ในระดับดีเยี่ยม เจตคติทางวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับดีเยี่ยม และความพึงพอใจของ
นักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอยู่ในระดับพึงพอใจมาก

สิริพันธ์ สุวรรณมรรคา และคณะ (2554 : ค-ช) ได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการจัดการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกอบอาชีพ โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบการจัดการศึกษา
ขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพของต่างประเทศกับประเทศไทย 2) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและ
ปัจจัยเงื่อนไขที่ส่งผลต่อความสำเร็จการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพของโรงเรียนที่
มีการปฏิบัติที่น่าสนใจในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสังกัดอื่นๆ 3) เพื่อ
ศึกษาแนวทางของความร่วมมือขององค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการ
จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพ และ 4) เพื่อนำเสนอทางเลือกเกี่ยวกับแนวทางการจัด
การศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพเพื่อการตัดสินใจเชิงนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยนำเดินการโดยการศึกษาเอกสารและกรณีศึกษาที่เป็นโรงเรียนที่มีการปฏิบัติ
ที่น่าสนใจจำนวน 24 โรงเรียน 4 ภูมิภาคและการจัดกิจกรรมสนทนากลุ่มระดับภูมิภาคทั้ง 4 ภูมิภาค
4 ครั้งและระดับประเทศ 1 ครั้ง ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้น
พื้นฐานควรเน้นการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และวิธีการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งกิจกรรม
พัฒนาผู้เรียนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีความตระหนักและรับประสบการณ์จริงในระหว่างการศึกษา
เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงและถ่ายโยงความรู้ไปสู่การปฏิบัติงานที่มีคุณภาพ และการประกอบอาชีพที่
เหมาะสมได้ในอนาคต ตามหลักการของการจัดการศึกษาเพื่อประกอบอาชีพ โดยมีจุดประสงค์เพื่อ
ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนได้ 1) มีความคิดที่เป็นเหตุเป็นผลในการทำงาน 2) สังสมความรู้และ

ทักษะที่จำเป็นในการทำงาน 3) รู้จักการหาโอกาสและช่องว่างในการทำงาน และ 4) สำรวจและก้าวเข้าสู่โลกแห่งการทำงานตลอดระยะเวลา

ฉวีวรรณ ไตรรัตนานนท์ (2555 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนาทักษะชีวิตในกิจกรรมแนะแนวชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยโครงการ โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมแนะแนวด้วยโครงการ 2) ศึกษาความสามารถในการทำโครงการของนักเรียน 3) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมแนะแนวด้วยโครงการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/2 โรงเรียนบ้านปล่องเหล็กม ภาควิชาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 51 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการเรียนรู้ทักษะชีวิตของนักเรียนก่อนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียน 2) ความสามารถในการทำโครงการโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง และ 3) ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมแนะแนวด้วยโครงการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

กิงกมล ปิยมาตากุล (2557 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง สร้างสรรค์นาฏยลีลาอาเซียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2) พัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3) ทดลองจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และ 4) ประเมินผล และปรับปรุงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนอนุบาลเดิมบางนางบวช (วัดท่าช้าง) อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 30 คน จำนวน 20 ชั่วโมง ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนและผู้เกี่ยวข้องเห็นความสำคัญและต้องการให้จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเรียน เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับนาฏศิลป์อาเซียน นาฏศิลป์ไทย และนาฏศิลป์สร้างสรรค์ มีการสร้างสรรค์ทำรำขึ้นใหม่ โดยมีครูเป็นผู้จัดการเรียนรู้และประเมินผล 2) ผลการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย หลักการ เป้าหมาย คุณสมบัติของผู้เรียน แนวการจัดกิจกรรม รูปแบบการจัดกิจกรรม คำอธิบายรายวิชา จุดประสงค์ โครงสร้าง การจัดกิจกรรม สื่อการวัดและประเมินผล คำชี้แจงและแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 8 แผน จัดกิจกรรมแบบสาธิตและเน้นที่การปฏิบัติ โดยมีความเหมาะสมและสอดคล้องระหว่าง 0.80 -1.00 3) ผลการทดลองจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบบสาธิตและเน้นที่การปฏิบัติ 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1. ชื่นนำเข้าสู่บทเรียน 2. ชั้นศึกษา /วิเคราะห์ 3. ชั้นปฏิบัติ/ฝึกหัด/ทดลอง 4. ชั้นสรุป/เสนอผลการเรียนรู้ และ 5. ชั้นปรับปรุงการเรียนรู้/นำไปใช้ 4) ผลการเรียนรู้หลังการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสูงกว่าก่อนจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีความสามารถในการปฏิบัติสร้างสรรค์นาฏยลีลาอาเซียนอยู่ในระดับดี นักเรียนมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

ธีราภรณ์ ชูชื่น (2557 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเรื่อง นาฏศิลป์สร้างสรรค์ไทย-พม่าสัมพันธ์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

- 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- 2) พัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- 3) ทดลอง จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และ
- 4) ประเมินผลและปรับปรุงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยทดลองใช้กับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนวัดน่วมกานนท์ อำเภอเมืองจังหวัดสมุทรสาครจำนวน 20 คนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 เป็นเวลา 20 ชั่วโมง ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนและผู้เกี่ยวข้องเห็นความสำคัญและต้องการให้การจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่าสัมพันธ์ คาดหวังให้นักเรียนได้ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับนาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์พม่า และมีการ สร้างสรรค์ทำรำขึ้นมาใหม่ โดยมีผู้รู้ในท้องถิ่นร่วมจัดการเรียนรู้และประเมินผล 2) ผลการพัฒนา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย 1. หลักการ 2. เป้าหมาย 3. แนวการจัด กิจกรรม 4. รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5. คำอธิบายรายวิชา 6. จุดประสงค์การเรียนรู้ 7. โครงสร้างการจัดกิจกรรม 8. สื่อ 9. การวัดและประเมินผล และ 10. หน่วยการเรียนรู้จำนวน 6 หน่วย โดยจัดการเรียนรู้แบบประสบการณ์และเน้นที่การปฏิบัติ ซึ่งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีความ เหมาะสมและสอดคล้อง เท่ากับ $\bar{X} = 4.60$ S.D. = 0.54 3) ผลการทดลองจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า นักเรียนมีความสนใจตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมนักเรียนร่วมกันทำงานสร้างสรรค์ทำรำนาฏศิลป์ไทย และนาฏศิลป์พม่า ออกแบบเครื่องแต่งกายของการแสดงนาฏศิลป์ไทยนาฏศิลป์พม่าออกแบบการ แปรแถวได้เป็นอย่างดีนักเรียนได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการเรียนรู้ฝึกการทำงานเป็นกลุ่มฝึกการ คิดสร้างสรรค์ร่วมกันผลิตชิ้นงานตามความสนใจ 4) ผลการเรียนรู้หลังการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสูง กว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักเรียนมีความสามารถในการปฏิบัติ นาฏศิลป์สร้างสรรค์ไทยพม่าสัมพันธ์อยู่ในระดับดีมาก และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนอยู่ในระดับมาก

ราตรี เสนาป่า (2559 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา ผลการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็น ฐานที่มีต่อทักษะการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 เรื่อง งานและพลังงานสำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยมีจุดมุ่งหมายดังนี้ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเปรียบเทียบ ทักษะการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนโดยการ จัดการเรียนรู้แบบโครงงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปี การศึกษา 2558 โรงเรียนท่าปลาประชาอุทิศ จำนวน 38 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนมี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ. 05 2) นักเรียนที่ ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานมีค่าเฉลี่ยของทักษะการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่

21 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอยู่ในระดับดีเยี่ยม และ 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรม
รูปการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานอยู่ในระดับมากที่สุด

สาลินี อุดมผล (2558 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการอาชีพเพื่อ
ส่งเสริมทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และคุณลักษณะด้านอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรบูรณา
การอาชีพ 2) พัฒนาหลักสูตรบูรณาการอาชีพ 3) ทดลองใช้หลักสูตรบูรณาการอาชีพ กับโรงเรียน
บ้านหนองสองห้อง 4) ประเมินประสิทธิผลหลักสูตรบูรณาการอาชีพ และ 5) ขยายผลการใช้หลักสูตร
บูรณาการอาชีพ ทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านหนองตะโก จำนวน 70 คน
ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานพบว่าควรมีหลักสูตรที่มุ่งเน้นด้านอาชีพโดยใช้แนวคิด
การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการอาชีพ สำหรับนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 2) ผลการพัฒนา
หลักสูตรบูรณาการอาชีพประกอบด้วย 3 ส่วน คือ 1. หลักสูตรบูรณาการอาชีพ ประกอบด้วย
วิสัยทัศน์หลักการ วัตถุประสงค์ โครงสร้างเนื้อหา เวลาเรียน แนวทางการดำเนินกิจกรรม
แนวทางการใช้สื่อ แนวทางการวัดและประเมินผล และรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการอาชีพ
2. คู่มือการใช้และ 3. หน่วยและแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีค่าประสิทธิภาพหลักสูตรเท่ากับ
82.40/92.39 3) ผลการทดลองใช้หลักสูตรบูรณาการอาชีพ ส่งผลให้เกิดอาชีพที่มีลักษณะแตกต่างกัน
ไปตามเนื้อหาของหน่วยการเรียนรู้ 4) ประสิทธิผลของหลักสูตรบูรณาการอาชีพพบว่านักเรียนมี
ทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์อยู่ในระดับมาก และคุณลักษณะด้านอาชีพอยู่ในระดับมาก และ
5) ผลการขยายผลหลักสูตรบูรณาการอาชีพ พบว่า ทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และ
คุณลักษณะด้านอาชีพ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น อยู่ในระดับมาก

จันทร์เพ็ญ สุวรรณคร (2559 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษากระบวนการจัดการกิจกรรมแนะแนว
เพื่อเสริมสร้างการใช้ทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีวัตถุประสงค์
เพื่อ 1) พัฒนาและหาประสิทธิภาพของกระบวนการที่ 2) ประเมินประสิทธิผลการใช้กระบวนการที่
และ 3) ขยายผลกระบวนการที่ ผลการวิจัยพบว่า 1) ชื่อกระบวนการที่คือ “UNIQUE Model” มีหลัก
สำคัญในการจัดกิจกรรม 5 ด้าน คือ 1. การจัดกิจกรรมแนะแนว 2. การสร้างความรู้ 3. การเรียนรู้
กลุ่มมนุษยนิยม 4. การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ และ 5. การมีส่วนร่วมของชุมชน การจัดการกิจกรรม
บูรณาการ 5 รูปแบบการสอนเข้าด้วยกันคือ (1) การเรียนรู้แบบร่วมมือ (2) การใช้กิจกรรมเป็นฐาน
(3) การใช้กรณีศึกษาเป็นฐาน (4) การใช้ปัญหาเป็นฐาน และ (5) การมีส่วนร่วมของชุมชนมี 5
องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการวัตถุประสงค์ขั้นตอนการจัดกิจกรรม การวัดและประเมินผล และปัจจัย
สนับสนุน ประสิทธิภาพของกระบวนการที่คือ 81.57/81.27 2) ประสิทธิผลของกระบวนการที่ พบว่า
2.1) หลังร่วมกิจกรรมแนะแนวตามกระบวนการที่ นักเรียนมีผลการใช้ทักษะชีวิตและอาชีพสูงกว่าก่อน
ร่วมกิจกรรมแนะแนว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2.2) นักเรียนกลุ่มทดลอง มีผลการใช้

ทักษะชีวิตและอาชีพแตกต่างกับนักเรียนกลุ่มควบคุม โดยนักเรียนกลุ่มทดลองมีผลการใช้ทักษะชีวิตและอาชีพสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 3) ผลการขยายผลกระบวนการทัศน์ พบว่า นักเรียนมีผลการใช้ทักษะชีวิตและอาชีพหลังร่วมกิจกรรมแนะแนวสูงกว่าก่อนร่วมกิจกรรมแนะแนว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พัชรี สร้อยสกุล (2559 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ในเขตพัฒนาอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออก โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนารูปแบบการฝึกทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 และหาประสิทธิภาพของคู่มือโดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ประกอบการจำนวน 367 คน ครูอาชีวศึกษาเอกชนจำนวน 307 คนและนักศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนจำนวน 361 คน ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 มากที่สุดโดยเรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยได้ ดังนี้ 1) ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม 2) ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ 3) ทักษะด้านความร่วมมือการทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ 4) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 5) ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา 6) ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนการทัศน์ 7) ทักษะอาชีพ และ 8) ทักษะการเรียนรู้ ประสิทธิภาพของคู่มือการพัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์แห่งศตวรรษที่ 21 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.18 / 84.60 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 80 / 80 และผลการฝึกทักษะความคิดสร้างสรรค์ก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยต่างประเทศ

Hargerty (1970 : 2401A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น รัฐมิชิแกน เพื่อศึกษาระเบียบวิธีการจัดกิจกรรมนักเรียน และองค์ประกอบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการการจัดกิจกรรมนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า กิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น รัฐมิชิแกน เป็นที่ยอมรับ และถูกให้ความสำคัญในการเป็นเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรในโรงเรียน ถึงแม้จะยังมีข้อบกพร่องอยู่บ้าง แต่มีแนวโน้มที่จะนำกิจกรรมนักเรียนเข้าไปในหลักสูตรของโรงเรียนและเปิดชั้นเรียนพิเศษ

Hargrave (2004 : Abstract) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานกับนักเรียนเกรด 6 ผลการศึกษาพบว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยโครงงานจะช่วยกระตุ้นนักเรียนให้ประสบความสำเร็จในการทำงานได้ เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงงานมีรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย และพัฒนาความสามารถในการทำงานของนักเรียน โดยให้นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกัน ทำให้การจัดการเรียนรู้ด้วยโครงงานส่งผลให้เกิดผลสำเร็จในเชิงบวกกับผู้เรียนนักเรียน โดยผ่านการกิจกรรมที่นักเรียนจะเรียนรู้ได้เสนอปัญหาที่นักเรียนสนใจจะทำ และเรียนรู้ผ่านกระบวนการการ

ทำงาน ได้พัฒนาความคิดและการปรับปรุงงานที่ได้รับมอบหมาย และสามารถเชื่อมโยงไปสู่ความเป็นจริงภายนอกได้

Christine Joy BASHAM (2011 : Abstract) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการแนะนำอาชีพในปัจจุบัน สำหรับนักเรียนเกรด 13 ว่ามีประโยชน์สำหรับนักเรียนหรือไม่ ในช่วงระหว่างที่รอการตัดสินใจในการเลือกแนวทางการศึกษาของนักเรียน โดยมีการศึกษาหลักสูตรเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาแนะนำด้านอาชีพซึ่งเป็นหลักสูตรที่กำหนดไว้ เพื่อใช้เป็นส่วนหนึ่งในการตรวจสอบและพิจารณาคุณสมบัติของวิชาชีพ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนต้องการการให้คำปรึกษา คำแนะนำ เพื่อที่จะทำการตัดสินใจเกี่ยวกับอาชีพ และสิ่งที่นักเรียนและผู้ปกครองควรได้รับการพิจารณาเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาอาชีพใด ๆ โดยมีผู้ปกครองเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการอาชีพ และควรให้ความสำคัญกับครูที่ปรึกษาและการจัดการบริหารหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ

สรุป

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนในด้านความรู้ ทักษะ และประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ ค้นพบความสามารถ ความถนัดและความสนใจของตนเอง ได้รู้จักตนเองมากขึ้นผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้เห็นแนวทางในการดำรงชีวิตในอนาคต เห็นคุณค่าของตนเอง และยังส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดคุณธรรม จริยธรรม ต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project Base Learning) 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ให้ความรู้พื้นฐาน 2) เลือกหัวข้อที่สนใจ 3) วางแผน 4) ลงมือปฏิบัติ 5) นำเสนอและอภิปราย และ 6) การวัดและประเมินผล ที่พัฒนาผู้เรียนจากความสนใจ ผ่านขั้นตอน กระบวนการที่ต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ โดยเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง จัดให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ด้วยการฝึกทักษะอาชีพ และพัฒนาอาชีพ เพื่อให้ผู้เรียนมีช่องทางทำมาหากิน คิดเป็น แก้ปัญหาเป็น มีความรู้ มีทักษะ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ การพัฒนา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพจากรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลาย ทั้งใน ห้องเรียน และนอกห้องเรียน ทั้งรายบุคคล และกระบวนการกลุ่ม การศึกษานอกสถานที่ รวมถึงการลงมือปฏิบัติจริง เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความอยากรู้ มีความกระตือรือร้นในการศึกษา ค้นคว้า สืบค้น ข้อมูล ร่วมกันวิเคราะห์ อภิปราย และแสดงความคิดเห็นร่วมกัน โดยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และขั้นตอนที่ 4 การประเมินและปรับปรุงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปถัมภ์ อำเภอ บ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร เป็นลักษณะของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R & D) วิธีการวิจัยแบบก่อนทดลอง (Pre Experimental Designs) แบบแผนการวิจัยแบบ The One-Shot Case Study ใช้กับนักเรียนโรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปถัมภ์ ชั้นมัธยมศึกษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 จำนวน 30 คน โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยไว้ 4 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

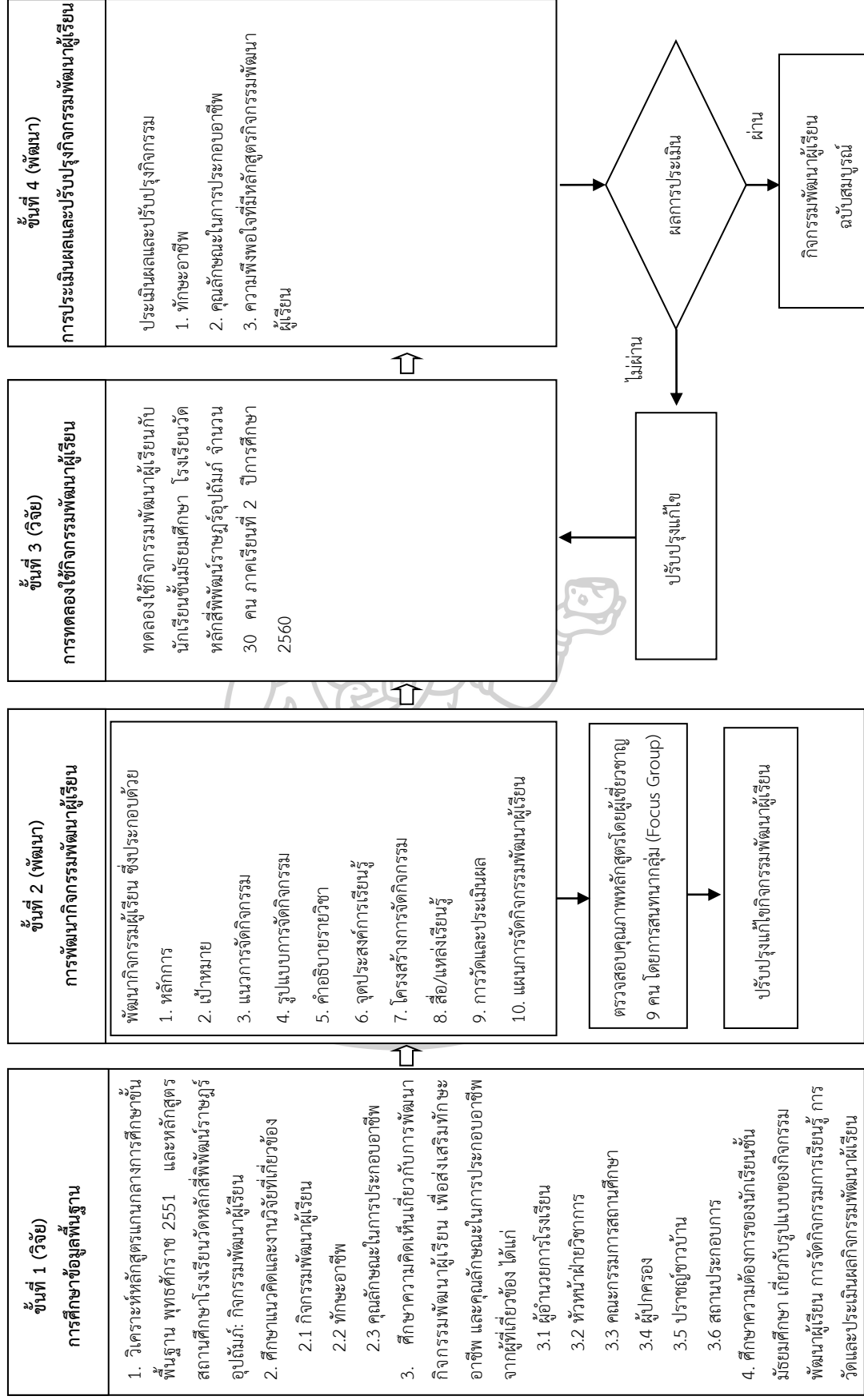
ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (R_1 : Research) : การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (D_1 : Development) : การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว

ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (R_2 : Research) : การทดลองใช้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา (D_2 : Development) : การประเมินและปรับปรุงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว

การดำเนินการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปถัมภ์ แต่ละขั้นตอนผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังแผนภูมิที่ 5

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (R1 : Research) : การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุบลณ์: กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
2. เพื่อศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพจากผู้ที่เกี่ยวข้อง
4. เพื่อศึกษาความต้องการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา เกี่ยวกับรูปแบบของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

กลุ่มเป้าหมาย

1. ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 1 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 1 คน ผู้ปกครอง จำนวน 1 คน ประชาชนชาวบ้าน จำนวน 1 คน และสถานประกอบการ จำนวน 1 คน
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 30 คน โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุบลณ์

วิธีการดำเนินการ

1. วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุบลณ์: กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ที่สอดคล้องกับการจัดทำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
2. ศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ โดยศึกษาจากเอกสาร
3. ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมพัฒนาเรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา จากผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และประชาชนชาวบ้าน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ ในประเด็นเกี่ยวกับความสำคัญ และองค์ประกอบที่จำเป็นของการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เนื้อหา กิจกรรม สื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

4. ศึกษาความต้องการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา เกี่ยวกับรูปแบบของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 30 คน โดยใช้แบบสอบถาม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยใช้แบบสัมภาษณ์ในการสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการกับผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปลัมภ์ จำนวน 1 คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 1 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 1 คน และการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการกับผู้ปกครอง จำนวน 1 คน ปราชญ์ชาวบ้าน จำนวน 1 คน สถานประกอบการ จำนวน 1 คน และใช้แบบสอบถามกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 30 คน รวมทั้งสิ้น 36 คน โดยใช้เวลาเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าวประมาณ 1 สัปดาห์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย สำหรับศึกษาข้อมูลพื้นฐาน และความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ มีดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นในการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (Interview Form) ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง (Structured Interview) จำนวน 1 ฉบับ สำหรับการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปลัมภ์ หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และแบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง (Structured Interview) จำนวน 1 ฉบับ สำหรับคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ปราชญ์ชาวบ้าน และสถานประกอบการ เกี่ยวกับความคิดเห็นในการพัฒนา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ ชื่อ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งการทำงาน และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 ประเด็นสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ 3 ประเด็น ดังนี้ 1) ความสำคัญและความจำเป็นของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ 2) รูปแบบและแนวทางในการพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ 3) เนื้อหาของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ และ 4) รูปแบบการวัดและประเมินผลการพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว

การสร้างแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นในการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นในการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยมีขั้นตอนการสร้าง ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎีจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ

ขั้นที่ 2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวล เพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างของเครื่องมือ และขอบเขตของเนื้อหาในพฤติกรรมบ่งชี้ โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ขั้นที่ 3 สร้างแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นในการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามขอบเขตเนื้อหาในพฤติกรรมบ่งชี้ที่กำหนด จากนั้นนำแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นในการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่สร้างเสร็จเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบ ให้ข้อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

ขั้นที่ 4 นำแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นในการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรอาชีพจำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 1 คน รวมทั้งหมด จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 2 คน
2. ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรอาชีพ จำนวน 2 คน
3. ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 1 คน

เพื่อตรวจสอบคุณภาพ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยมีลักษณะเป็นมาตรฐานประเมินค่า 5 ระดับ กำหนดเกณฑ์การพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558: 179)

ระดับ 5 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินความเหมาะสมของแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการศึกษาข้อมูลเพื่อสังเคราะห์เป็นแนวคิดในการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว ผลการประเมินพิจารณาค่าเฉลี่ยคะแนนความสอดคล้องตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและนำมาแปลความหมายเกณฑ์ ดังนี้ (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558: 196)

ค่าเฉลี่ยคะแนนอยู่ระหว่าง 4.50-5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยคะแนนอยู่ระหว่าง 3.50-4.49 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ยคะแนนอยู่ระหว่าง 2.50-3.49 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ยคะแนนอยู่ระหว่าง 1.50-2.49 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

ค่าเฉลี่ยคะแนนอยู่ระหว่าง 1.00-1.49 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

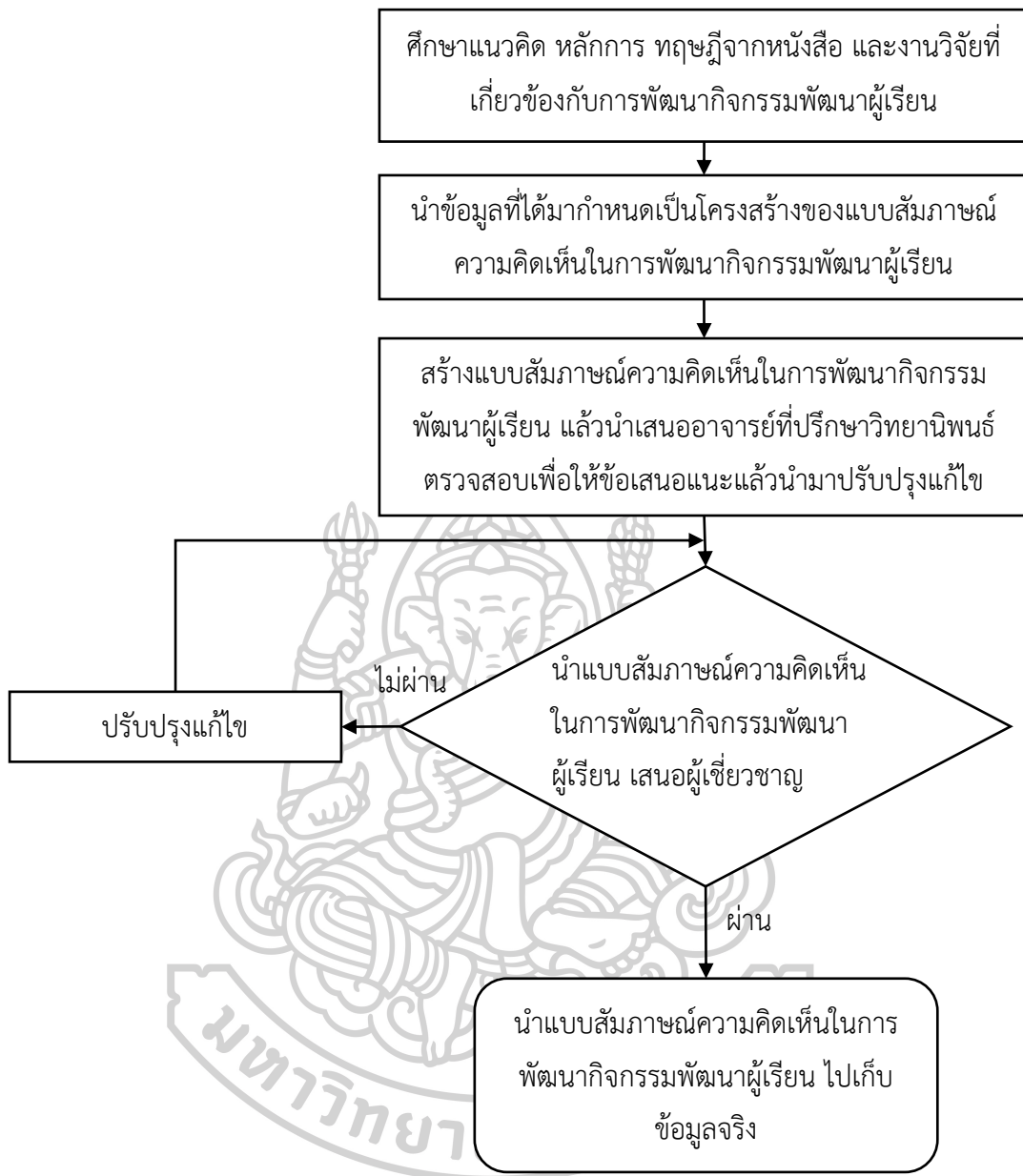
พิจารณาค่าความสอดคล้องที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานน้อยกว่า 1.00 แสดงว่า แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นในการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่พัฒนาขึ้น มีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ ได้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) มีค่าอยู่ระหว่าง 4.60-5.00 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.45-0.55

ขั้นที่ 5 นำแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นในการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมาปรับปรุงแก้ไข โดยปรับข้อคำถามแบบสัมภาษณ์ให้ชัดเจน โดยใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย และเหมาะสมกับผู้สัมภาษณ์ จากนั้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อความสมบูรณ์ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นที่ 6 นำแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นในการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไปเก็บข้อมูลจริง กับผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยสรุปขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นในการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพได้ ดังแผนภูมิที่ 6 ดังนี้

แผนภูมิที่ 6 แสดงขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นในการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์

ขั้นที่ 1 ทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปถัมภ์ หัวหน้าฝ่ายวิชาการ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ประชาชน ชวบ้าน และสถานประกอบการ เพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์เกี่ยวกับ 1) ความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ 2) รูปแบบและแนวทางในการพัฒนากิจกรรมผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการ

ประกอบอาชีพ 3) เนื้อหาของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ และ 4) รูปแบบการวัดและประเมินผลการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว

ขั้นที่ 2 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองกับผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปลัมภ์ และหัวหน้าฝ่ายวิชาการ โดยการสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ราษฎรชาวบ้าน และสถานประกอบการ โดยการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ เริ่มจากผู้วิจัยแนะนำตนเอง สร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง ใช้คำถามที่ชัดเจน หลีกเลี่ยงคำถามที่ชี้นำคำตอบ หรือเป็นผลกระทบต่ออารมณ์ของผู้ให้สัมภาษณ์ จดบันทึก ขออนุญาต หากมีการบันทึกเสียง หรือถ่ายรูปในการสัมภาษณ์ครั้งนี้ จากนั้นจัดเตรียมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นในการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 1 ฉบับ โดยการวิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลทั่วไปในตอนต้นที่ 1 ใช้สถิติร้อยละ (%) จากนั้นนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย ส่วนในตอนต้นที่ 2 โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอแบบพรรณนาความเรียง

2. แบบสอบถามความต้องการในการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (Questionnaire)

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปลัมภ์ จำนวน 1 ฉบับ เพื่อศึกษาความต้องการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รูปแบบ เนื้อหา และการวัดการประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ได้แก่ เพศ และระดับชั้น

ตอนที่ 2 ความต้องการเกี่ยวกับเนื้อหา กิจกรรม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งข้อคำถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การสร้างแบบสอบถามความต้องการในการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามความต้องการในการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยมีขั้นตอนการสร้างดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ

ขั้นที่ 2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาวิเคราะห์ เพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างของเครื่องมือ และขอบเขตของเนื้อหาในพฤติกรรมบ่งชี้ โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

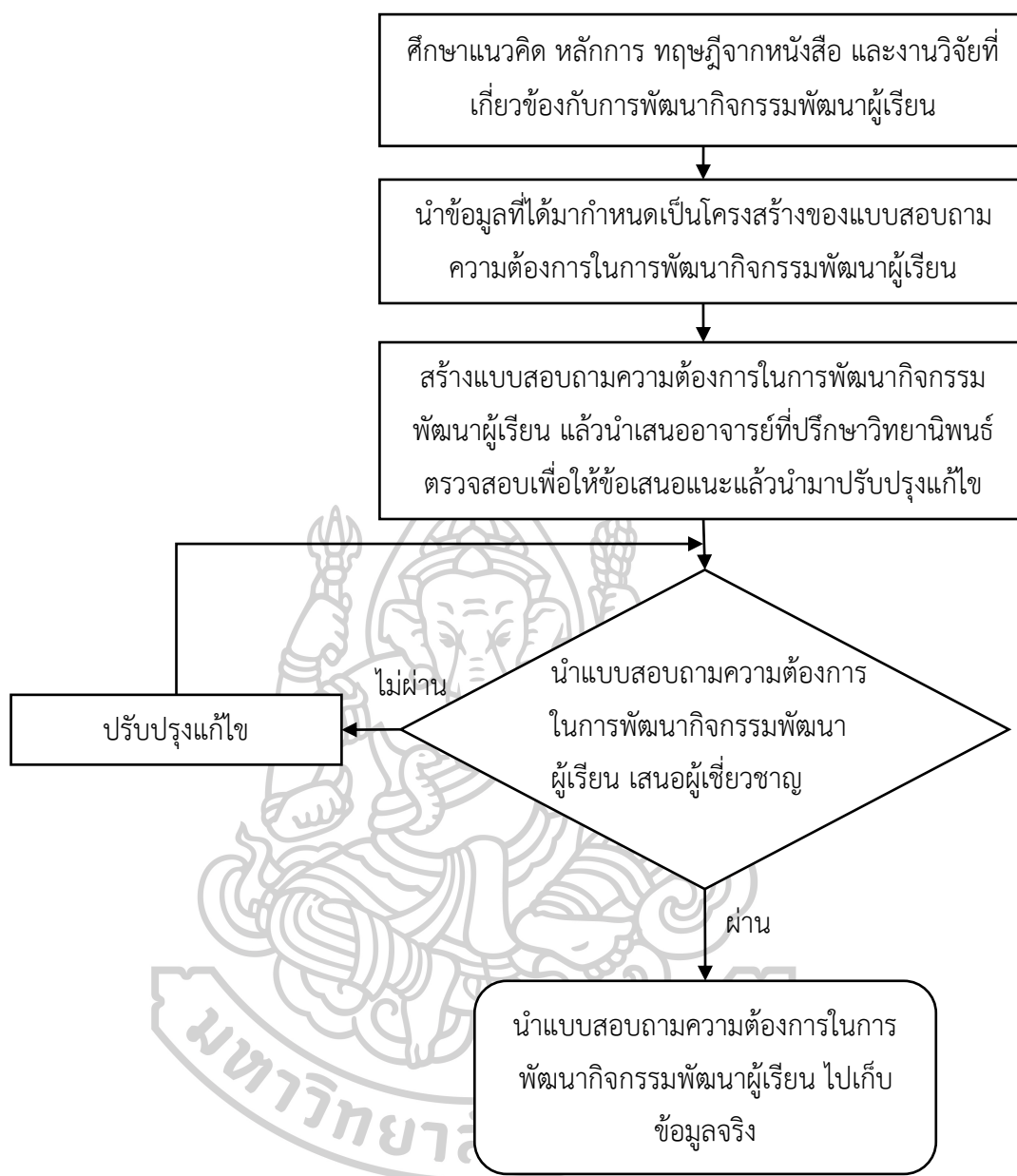
ขั้นที่ 3 สร้างแบบสอบถามความต้องการในการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามขอบเขตเนื้อหาในพฤติกรรมบ่งชี้ที่กำหนด จากนั้นนำแบบสอบถามความต้องการในการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่สร้างเสร็จเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบ ให้ข้อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามความต้องการในการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรอาชีพจำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 1 คน รวมทั้งหมดจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ กำหนดเกณฑ์การพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ ดังที่กล่าวไว้ข้างต้น ได้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) มีค่าอยู่ระหว่าง 4.60–5.00 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.45-0.55

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินความเหมาะสมของแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาข้อมูลเพื่อสังเคราะห์เป็นแนวคิดในการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว ผลการประเมินพิจารณาค่าเฉลี่ยคะแนนความสอดคล้องตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและนำมาแปลความหมายเกณฑ์ ดังที่กล่าวไว้ข้างต้น

ขั้นที่ 5 นำแบบสอบถามความต้องการในการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมาปรับปรุงแก้ไข โดยปรับข้อคำถามให้ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย เหมาะสมกับนักเรียน และปรับข้อคำถามของความต้องการเรียนในเนื้อหาของดีบ้านแพ้ว ให้มีความหลากหลายมากขึ้น จากนั้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้งเพื่อความสมบูรณ์ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นที่ 6 นำแบบสอบถามความต้องการในการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไปเก็บข้อมูลจริงกับนักเรียนกลุ่มทดลอง โดยสรุปขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามได้ ดังแผนภูมิที่ 7 ดังนี้

แผนภูมิที่ 7 แสดงขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามความต้องการในการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นที่ 1 ทำหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหลักสี่พิพัฒนราษฎร์อุปถัมภ์ เพื่อขออนุญาตให้นักเรียนตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รูปแบบ เนื้อหา และการวัดการประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ

ขั้นที่ 2 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปถัมภ์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 30 คน โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้

ขั้นที่ 3 ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้นักเรียนคนละฉบับ และอธิบายคำถาม เพื่อทำความเข้าใจที่ตรงกันในการตอบแบบสอบถาม

ขั้นที่ 4 รวบรวมแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมา เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รูปแบบ เนื้อหา และการวัดการประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ โดยวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปในตอนต้นที่ 1 และในตอนต้นที่ 2 โดยการใช้สถิติ ค่าร้อยละ (%) ตอนต้นที่ 3 โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

จากขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ผู้วิจัยได้สรุปวิธีดำเนินการวิจัย ดังตารางที่ 8 ดังนี้
ตารางที่ 8 สรุปวิธีดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย/ เอกสาร	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ ข้อมูล
1. เพื่อวิเคราะห์ หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตร สถานศึกษา โรงเรียนวัดหลักสี่ พัฒนาราษฎร์ อุปถัมภ์: กิจกรรม พัฒนาผู้เรียน	ศึกษาและวิเคราะห์ หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนและหลักสูตร สถานศึกษา โรงเรียนวัดหลักสี่ พัฒนาราษฎร์ อุปถัมภ์	หลักสูตร แกนกลาง การศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนและ หลักสูตร สถานศึกษา โรงเรียนวัดหลักสี่ พัฒนาราษฎร์ อุปถัมภ์	หลักสูตร แกนกลาง การศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กิจกรรม พัฒนาผู้เรียน และหลักสูตร สถานศึกษา โรงเรียนวัดหลัก สี่พัฒนาราษฎร์ อุปถัมภ์	วิเคราะห์ เนื้อหา (Content Analysis)

ตารางที่ 8 สรุปวิธีดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน (ต่อ)

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย/ เอกสาร	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ ข้อมูล
2. เพื่อศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ	ศึกษาแนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจาก การศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ	วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพจากผู้ที่เกี่ยวข้อง	การสัมภาษณ์	ผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ - ผู้บริหารโรงเรียน - หัวหน้าฝ่ายวิชาการ - คณะกรรมการสถานศึกษา - ผู้ปกครอง - ประชาชนชาวบ้าน - สถานประกอบการ	แบบสัมภาษณ์ ความคิดเห็นในการพัฒนา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	วิเคราะห์โดยใช้ - ค่าร้อยละ (%) - วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ตารางที่ 8 สรุปวิธีดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน (ต่อ)

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย/ เอกสาร	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ ข้อมูล
4. เพื่อศึกษาความต้องการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัดการเรียนรู้อะไรและการวัดและประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา	การสอบถาม	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปถัมภ์ จำนวน 30 คน	แบบสอบถาม ความต้องการในการพัฒนา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	วิเคราะห์โดยใช้ - ค่าร้อยละ (%) - วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (D1 : Development) : การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปถัมภ์ ฉบับร่าง
2. เพื่อประเมินแผนพัฒนากิจกรรมผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปถัมภ์ ฉบับร่าง
3. เพื่อปรับปรุงแผนพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ฉบับร่าง

กลุ่มเป้าหมาย

ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 9 คน

วิธีการดำเนินการ

ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการ การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยมีวิธีการดำเนินการ ดังนี้ นำข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์ขั้นตอนที่ 1 คือ ชั้นศึกษาข้อมูลพื้นฐานมาใช้ในการพัฒนา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วย ขั้นตอนย่อย 3 ขั้นตอน คือ 1) การพัฒนากิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนฉบับร่าง 2) ประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนฉบับร่างโดยผู้เชี่ยวชาญ และ 3) การปรับปรุง กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนฉบับร่าง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนฉบับร่าง โดยผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 จาก การวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การศึกษาความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การ วัดและประเมินผล และข้อเสนอแนะต่างๆ ที่ผ่านการร่วมกันวิเคราะห์แล้วดำเนินการพัฒนา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนฉบับร่างที่ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) เป้าหมาย 3) แนวการจัดกิจกรรม 4) รูปแบบ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5) คำอธิบายรายวิชา 6) จุดประสงค์การเรียนรู้ 7) โครงสร้างการจัด กิจกรรม 8) สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้ 9) การวัดและประเมินผล 10) แผนการจัดกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน จำนวน 5 แผน ประกอบด้วย 1) ของดีบ้านแพ้ว 2) เลิกแล้วงานฉัน 3) ร่วมด้วยช่วยกัน 4) งานฉันมีดี และ 5) หลักสี่ตลาดบ้านแพ้ว

2. การหาประสิทธิภาพกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนฉบับร่าง เมื่อสร้างกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนฉบับ ร่าง ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนก่อนนำไปทดลองใช้ โดยตรวจสอบด้าน ความเหมาะสมและความสอดคล้องขององค์ประกอบของโครงสร้างกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยมี รายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สร้างประเด็นสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยสิ่งที่ต้องการ ตรวจสอบ คือ ส่วนประกอบของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ 1) หลักการ 2) เป้าหมาย 3) แนวการจัด กิจกรรม 4) รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5) คำอธิบายรายวิชา 6) จุดประสงค์การเรียนรู้ 7) โครงสร้างการจัดกิจกรรม 8) สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้ 9) การวัดและประเมินผล 10) แผนการจัด กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นการพิจารณาว่ามีความเหมาะสมกับสภาพปัญหาความจำเป็นกับการ พัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนหรือไม่ และสอดคล้องกันหรือไม่ เพียงใด

ขั้นตอนที่ 2 ทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อเชิญผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน มาร่วมการสนทนากลุ่มในครั้งนี้ จากนั้นผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ฉบับร่าง โดยนำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนฉบับร่างที่พัฒนาขึ้น ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ตรวจสอบความเหมาะสม แล้วจึงให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพโดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

2.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 3 คน ตรวจสอบความสอดคล้องของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่พัฒนาขึ้นว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนหรือไม่ และตรวจสอบแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนว่ามีความสอดคล้องกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนหรือไม่

2.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรอาชีพ จำนวน 2 คน ตรวจสอบเกี่ยวกับความสอดคล้องของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่พัฒนาขึ้นว่าสอดคล้องกับทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพหรือไม่

2.3 ผู้เชี่ยวชาญด้านโครงการ จำนวน 1 คน ตรวจสอบเกี่ยวกับความสอดคล้องของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่พัฒนาขึ้นว่าสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการหรือไม่

2.4 ผู้เชี่ยวชาญด้านข้อมูลท้องถิ่น จำนวน 1 คน ตรวจสอบเกี่ยวกับความสอดคล้องของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่พัฒนาขึ้นว่าสอดคล้องกับข้อมูลท้องถิ่นหรือไม่

2.5 ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 2 คน ตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องของการประเมินผลการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในวันอาทิตย์ ที่ 24 ธันวาคม 2560 เวลา 9.00 ณ ห้องประชุมบัณฑิตภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพ คือ ประเด็นสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วยความคิดเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับองค์ประกอบของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อพิจารณาความถูกต้อง เหมาะสมและตรวจสอบความสอดคล้องของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยมีผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 3 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรอาชีพ จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านโครงการ จำนวน 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านข้อมูลท้องถิ่น จำนวน 1 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 2 คน

ภาพที่ 1 การสนทนากลุ่ม (Focus Group)

3. การปรับปรุงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนฉบับร่าง นำผลการหาประสิทธิภาพกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนฉบับร่าง ของผู้เชี่ยวชาญ จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) มาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังต่อไปนี้

1. ประเด็นสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยการสนทนาในประเด็นเกี่ยวกับความเหมาะสม และความสอดคล้องของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ที่ผู้วิจัยได้ทำการพัฒนาขึ้น โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มมาวิเคราะห์ เพื่อทำการปรับปรุงแก้ไขกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งกลุ่มบุคคลที่เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 3 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรอาชีพ จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านโครงการ จำนวน 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านข้อมูลท้องถิ่น จำนวน 1 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 2 คน โดยกำหนดประเด็นการสนทนากลุ่มเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ร่วมสนทนา

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว ได้แก่ ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) เป้าหมาย 3) แนวการจัดกิจกรรม 4) รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5) คำอธิบายรายวิชา 6) จุดประสงค์การเรียนรู้ 7) โครงสร้างการจัดกิจกรรม 8) สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้ 9) การวัดและประเมินผล และ 10) แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การสร้างประเด็นสนทนากลุ่ม โดยมีขั้นตอนในการสร้าง ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎีจากหนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ขั้นที่ 2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวล เพื่อกำหนดเป็นประเด็นโครงสร้างของ เครื่องมือ และขอบเขตของเนื้อหาในพฤติกรรมบ่งชี้ โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์

ขั้นที่ 3 สร้างประเด็นสนทนากลุ่มตามขอบเขตเนื้อหาในพฤติกรรมบ่งชี้ที่กำหนด จากนั้นนำ ประเด็นสนทนากลุ่มที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบ ให้ข้อเสนอแนะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

ขั้นที่ 4 นำประเด็นสนทนากลุ่ม เสนอผู้เชี่ยวชาญด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 5 คน โดยมีผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรอาชีพ

จำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 1 คน เพื่อพิจารณาตรวจสอบคุณภาพ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบประเมินค่า ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม ไปให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านพิจารณาลงความเห็นและให้คะแนนเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

+1	หมายถึง	แน่ใจว่ามีความสอดคล้องสอดคล้อง
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้อง
-1	หมายถึง	แน่ใจว่าไม่มีความสอดคล้อง

แล้วนำคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Objective Congruence : IOC) จากสูตร (มาเรียม นิลพันธุ์ 2558 : 177)

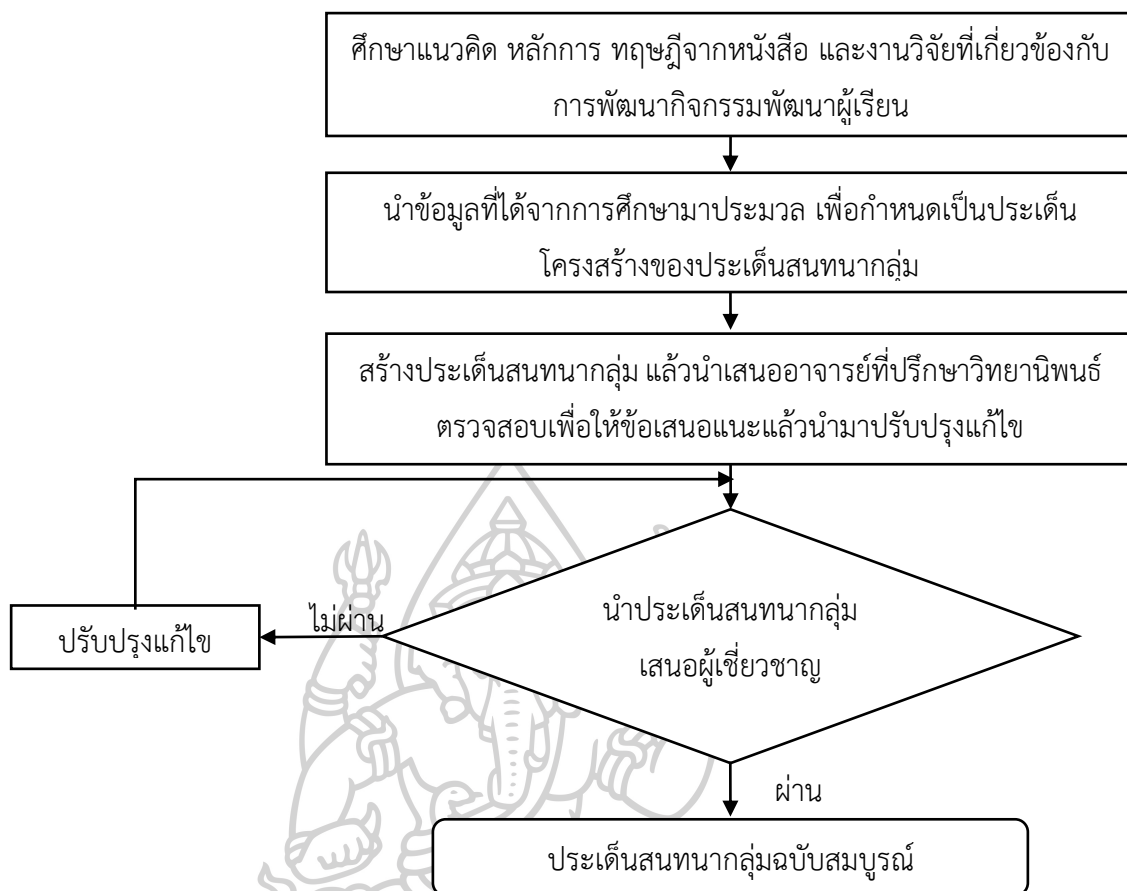
$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC	หมายถึง	ดัชนีความสอดคล้องของประเด็นสนทนากลุ่ม
$\sum R$	หมายถึง	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
N	หมายถึง	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่คำนวณได้จะต้องมีค่า 0.5 ขึ้นไป จึงจะถือว่ามีความสอดคล้อง เหมาะสม สามารถนำไปใช้ได้ (มาเรียม นิลพันธุ์ 2558 : 177) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของประเด็นสนทนากลุ่ม ที่คำนวณได้ มีค่าระหว่าง 0.60-1.00 แสดงว่าประเด็นสนทนากลุ่ม มีความสอดคล้องและเหมาะสม สามารถนำไปใช้ได้ ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะ และให้ปรับปรุง โดยปรับข้อความให้มีภาษาที่เข้าใจง่าย กระชับ ได้ใจความ ซึ่งผู้วิจัยได้แก้ไขปรับปรุง โดยปรับภาษาที่ใช้ในข้อความให้เข้าใจง่าย กระชับ ได้ใจความ

ขั้นที่ 5 นำประเด็นสนทนากลุ่มมาปรับปรุงแก้ไข โดยปรับข้อความ ให้มีความกระชับ และครอบคลุมมากขึ้น จากนั้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อความสมบูรณ์ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นที่ 6 นำประเด็นสนทนากลุ่ม ไปดำเนินการสนทนากลุ่ม โดยสรุปขั้นตอนการสร้างประเด็นสนทนากลุ่มได้ ดังแผนภูมิที่ 8 ดังนี้

แผนภูมิที่ 8 แสดงขั้นตอนการสร้างประเด็นสนทนากลุ่ม

การดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

1. ผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) กำหนดประเด็นสนทนากลุ่มเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยมีผู้จัดบันทึกการสนทนากลุ่ม (Note Taker) จำนวน 3 คน และผู้ช่วยเหลือ (Assistants) จำนวน 1 คน
2. กำหนดผู้ร่วมสนทนากลุ่ม (Discussion) ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยผู้ร่วมสนทนากลุ่มในครั้งนี้เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 3 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรอาชีพ จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านโครงการ จำนวน 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านข้อมูลท้องถิ่น จำนวน 1 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 2 คน
3. ผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) กำหนดประเด็นสนทนากลุ่มเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไป ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ได้แก่ 1) หลักการ 2) เป้าหมาย 3) แนวการจัดกิจกรรม 4) รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5) คำอธิบายรายวิชา 6) จุดประสงค์การเรียนรู้ 7) โครงสร้างการจัดกิจกรรม 8) สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้ 9) การวัดและประเมินผล 10) แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เป็นผู้สังเกตการณ์ในการจัดสนทนากลุ่ม

4. เริ่มการสนทนากลุ่ม โดยผู้วิจัยแนะนำผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม และคณะของผู้วิจัย สร้างบรรยากาศความเป็นกันเอง และขออนุญาตบันทึกเสียง จากนั้นจึงชี้แจงวัตถุประสงค์ของการสนทนากลุ่มในครั้งนี้ เกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว

5. เริ่มการสนทนากลุ่มตามประเด็นสนทนากลุ่ม โดยผู้วิจัยเป็นผู้นำประเด็นมาตั้งคำถามในการสนทนากลุ่มให้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทุกคนได้แสดงความคิดเห็นในแต่ละประเด็น จากนั้นผู้วิจัยทำการสรุปประเด็นในแต่ละประเด็นอีกครั้ง เพื่อสร้างความเข้าใจตรงกัน และควบคุมระยะเวลาในการสนทนากลุ่มให้เป็นไปตามที่กำหนด

6. เมื่อผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มแสดงความคิดเห็นครบทุกประเด็นคำถาม ผู้วิจัยได้กล่าวขอบคุณ พร้อมทั้งมอบของที่ระลึก สำหรับผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม และปิดการสนทนากลุ่ม

7. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูล และจัดเตรียมข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา เป็นการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอเป็นแบบเขียนพรรณนาความเรียง

2. แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การสร้างและตรวจสอบแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 5 แผน ใช้เวลาสอน 20 ชั่วโมง เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา กำหนดขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎีจากหนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รูปแบบ ขั้นตอนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา เพื่อสร้างแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ขั้นที่ 3 สร้างแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ตรวจสอบเพื่อให้ข้อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

ตารางที่ 10 หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว

หน่วย ที่	ชื่อ เรื่อง	จุดประ สงค์การ เรียนรู้	สาระการ เรียนรู้	ภาระงาน/ ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล	ขั้นตอน การจัด กิจกรรม โดยใช้ โครง งานเป็น ฐาน	ทักษะ อาชีพ	คุณลักษณะ ในการ ประกอบ อาชีพ	เวลา (ชั่วโมง)
1	ของดี บ้าน แพ้ว	1. นักเรียน สามารถ อธิบาย ความ สำคัญของ การ ประกอบ อาชีพได้ 2. นักเรียน สามารถ อธิบาย ปัจจัยใน การ ประกอบ อาชีพให้ ประสบ ความ สำเร็จได้ 3. นักเรียน สามารถ วางแผน กลยุทธ์ การตลาด การทำ บัญชี รายรับ- รายจ่าย คำนวณ ต้นทุน กำไรได้	1. ข้อมูล ทั่วไป เกี่ยวกับ การ ประกอบ อาชีพ 1.1 ความ สำคัญของ การ ประกอบ อาชีพ 1.2 ปัจจัยใน การ ประกอบ อาชีพให้ ประสบ ความสำเร็จ 1.3 การ วางกลยุทธ์ การตลาด การทำ บัญชี รายรับ- รายจ่าย คำนวณ ต้นทุน กำไร	1. ใบงานที่ 1 Mind Mapping เรื่อง ความ สำคัญของ การ ประกอบ อาชีพ และ ปัจจัยใน การ ประกอบ อาชีพให้ ประสบ ความ สำเร็จ 2. ใบงานที่ 2 แผนกล ยุทธ์ การตลาด การทำ บัญชี รายรับ- รายจ่าย คำนวณ ต้นทุน กำไร 3. ใบงานที่ 3 Mind Mapping	1. แบบ ประเมิน Mind Mapping เรื่อง ความสำคัญ ของการ ประกอบ อาชีพ และ ปัจจัยในการ ประกอบ อาชีพให้ ประสบ ความสำเร็จ 2. แบบ ประเมินแผน กลยุทธ์ การตลาด การทำบัญชี รายรับ- รายจ่าย คำนวณ ต้นทุน กำไร 3. แบบ ประเมิน Mind Mapping เรื่อง ประโยชน์	1. ให้ ความรู้ พื้นฐาน	1. ทักษะ แสวง หา ความรู้	1. ความขยัน และอดทน 2. ความ รับผิดชอบใน การทำงาน 3. มีระเบียบ วินัย	5

ตารางที่ 10 หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว (ต่อ)

หน่วย ที่	ชื่อ เรื่อง	จุดประ สงค์การ เรียนรู้	สาระการ เรียนรู้	ภาระงาน/ ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล	ขั้นตอน การจัด กิจกรรม โดยใช้ โครงงาน เป็น ฐาน	ทักษะ อาชีพ	คุณลักษณะ ในการ ประกอบ อาชีพ	เวลา (ชั่วโมง)
		4. นักเรียน อธิบาย ประโยชน์ ของส่วน ต่างๆ ของ ต้น มะพร้าวได้	2.ข้อมูล ทั่วไป เกี่ยวกับ มะพร้าว ผลไม้สร้าง รายได้ 2.1 ประวัติ ความ สำคัญของ มะพร้าว ผลไม้สร้าง รายได้หลัก ของบ้าน แพ้ว 2.2 ส่วนประ กอบของ มะพร้าว และส่วน ต่างๆ ของ ต้น มะพร้าว 2.3 การ นำส่วน ต่างๆ ของ ต้น มะพร้าว และ	เรื่อง ประโยชน์ ของส่วน ต่างๆ ของ ต้น มะพร้าว	ของส่วน ต่างๆ ของ ต้นมะพร้าว ได้ 4. แบบ ประเมิน ทักษะอาชีพ 5. แบบ ประเมิน คุณลักษณะ ในการ ประกอบ อาชีพ				

ตารางที่ 10 หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว (ต่อ)

หน่วย ที่	ชื่อ เรื่อง	จุดประ สงค์การ เรียนรู้	สาระการ เรียนรู้	ภาระงาน/ ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล	ขั้นตอน การจัด กิจกรรม โดยใช้ โครงงาน เป็น ฐาน	ทักษะ อาชีพ	คุณลักษณะ ในการ ประกอบ อาชีพ	เวลา (ชั่วโมง)
			มะพร้าวไป ใช้ ประโยชน์						
2	เลือก แล้ว งาน ฉันทัน	1. นักเรียน สามารถ กำหนด หัวข้อเรื่อง ของ โครงงาน อาชีพได้ อย่าง เหมาะสม 2. นักเรียน สามารถ วางแผน โครงงาน อาชีพได้	1. การ กำหนดหัว เรื่อง โครงงาน อาชีพ 2. การ วางแผน โครงงาน อาชีพ	1. ใบงานที่ 4 แบบ บันทึก หัวข้อและ การ วางแผน โครงงาน อาชีพ	1. แบบ ประเมินแบบ บันทึกหัวข้อ และการ วางแผน โครงงาน อาชีพ 2. แบบ ประเมิน ทักษะอาชีพ 3. แบบ ประเมิน คุณลักษณะ ในการ ประกอบ อาชีพ	2. เลือก หัวข้อที่ สนใจ 3. วางแผน วางแผน อาชีพ	1. ทักษะ การ สื่อ สาร และ มนุษย สัมพันธ์ 2. ทักษะ กระ บวนการ ทำงาน 3. ทักษะ การ แก้ปัญหา หา 4. ทักษะ แสวง หา ความรู้	1. ความขยัน และอดทน 2. ความรับผิดชอบ ในการทำงาน 3. ความ เสียสละ	3

ตารางที่ 10 หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว (ต่อ)

หน่วย ที่	ชื่อ เรื่อง	จุดประสงค์ การเรียนรู้	สาระ การ เรียนรู้	ภาระ งาน/ ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล	ขั้นตอน การจัด กิจกรรม โดยใช้ โครง งานเป็น ฐาน	ทักษะ อาชีพ	คุณลักษณะ ในการ ประกอบ อาชีพ	เวลา (ชั่วโมง)
3	ร่วม ด้วย ช่วย กัน	1. นักเรียน สามารถลง มือปฏิบัติทำ โครงการ อาชีพได้	1. การ ลงมือ ปฏิบัติ ดำเนิน การ โครงการ อาชีพ		1. แบบ ประเมิน ทักษะอาชีพ 2. แบบ ประเมิน คุณลักษณะ ในการ ประกอบ อาชีพ	4. ลงมือ ปฏิบัติ	1. ทักษะ การสื่อ สารและ มนุษย สัมพันธ์ 2. ทักษะ กระ บวนการ ทำงาน 3. ทักษะ การแก้ ปัญหา 4. ทักษะ การ จัดการ	1. ความ ซื่อสัตย์ 2. ความขยัน และอดทน 3. ความ รับผิดชอบใน การทำงาน 4. ความ เสียสละ 5. มีระเบียบ วินัย	5
4	งาน ฉันมีดี	1. นักเรียน สามารถ นำเสนอและ อภิปราย โครงการ อาชีพได้	1. การ นำเสนอ และ อภิปราย โครงการ อาชีพ	1. ผลงาน โครงการ อาชีพ	1. แบบ ประเมินผล งานโครงการ อาชีพ 2. แบบ ประเมิน ทักษะอาชีพ	5. นำเสนอ และ อภิปราย	1. ทักษะ การ สื่อสาร และ มนุษย สัมพันธ์	1. ความ ซื่อสัตย์ 2. ความขยัน และอดทน 3. ความรับ	3

ตารางที่ 10 หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว (ต่อ)

หน่วย ที่	ชื่อ เรื่อง	จุดประสงค์ การเรียนรู้	สาระ การ เรียนรู้	ภาระ งาน/ ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล	ขั้นตอน การจัด กิจกรรม โดยใช้ โครงงาน เป็น ฐาน	ทักษะ อาชีพ	คุณลักษณะ ในการ ประกอบ อาชีพ	เวลา (ชั่วโมง)
		2. นักเรียนสามารถวัดและประเมินผลโครงงานอาชีพได้ 3. นักเรียนสามารถปรับปรุ้งแก้ไขผลงานโครงงานอาชีพได้	2. การวัดและประเมินผลโครงงานอาชีพ		3. แบบประเมินคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ		2. ทักษะการแก้ปัญหา 3. ทักษะการจัดการ	ผิด ชอบในการทำงาน 4. ความเสียสละ 5. มีระเบียบวินัย 6. มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพที่ทำ	
5	หลักสี่ ตลาด บ้าน แพ้ว	1. นักเรียนสามารถประกอบอาชีพได้	1. การประกอบอาชีพ		1. แบบประเมินทักษะอาชีพ 2. แบบประเมินคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ	5. นำเสนอและอภิปราย 6. การวัดและประเมินผล	1. ทักษะการสื่อสารและมนุษยสัมพันธ์ 2. ทักษะกระบวนการทำงาน	1. ความซื่อสัตย์ 2. ความขยันและอดทน 3. ความรับผิดชอบในการทำงาน 4. ความเสียสละ 5. มีระเบียบวินัย	4

ตารางที่ 10 หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว (ต่อ)

หน่วย ที่	ชื่อ เรื่อง	จุดประสงค์ การเรียนรู้	สาระ การ เรียนรู้	ภาระ งาน/ ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล	ขั้นตอน การจัด กิจกรรม โดยใช้ โครงงาน เป็น ฐาน	ทักษะ อาชีพ	คุณลักษณะ ในการ ประกอบ อาชีพ	เวลา (ชั่วโมง)
							3. ทักษะ การแก้ปัญหา 4. ทักษะ แสวงหา ความรู้ 5. ทักษะ การจัดการ	6. มีทัศนคติ ที่ดีต่ออาชีพ ที่ทำ	

จากตารางที่ 10 แสดงรายละเอียดของหน่วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 5 แผน ดังนี้

แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ 1 เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว

แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ 2 เรื่อง เลือกแล้วงานฉันทัน

แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ 3 เรื่อง ร่วมด้วยช่วยกัน

แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ 4 เรื่อง งานฉันทันมีดี

แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ 5 เรื่อง หลักสี่ตลาดบ้านแพ้ว

ขั้นที่ 4 ดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อหาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ขั้นที่ 5 ปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

5.1 หลักการ และแนวการจัดกิจกรรม ควรเพิ่มเติมการจัดกิจกรรมโดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เพิ่มไปอีก 1 ข้อ เพื่อให้เป็นหลักในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้วยโครงงาน

5.2 เป้าหมาย เนื่องจากเป้าหมายหลักของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเน้นส่งเสริมทักษะ อาชีพ คุณลักษณะในการประกอบอาชีพของนักเรียน จึงควรเพิ่มเติมรายละเอียดเกี่ยวกับ ทักษะ อาชีพ คุณลักษณะในการประกอบอาชีพของนักเรียน

5.3 คำอธิบายรายวิชา ควรเขียนในลักษณะด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะหรือ เจตคติของนักเรียน โดยเน้นส่งเสริมทักษะอาชีพ คุณลักษณะในการประกอบอาชีพของนักเรียน

5.4 จุดประสงค์การเรียนรู้ ควรจัดกลุ่มจุดประสงค์การเรียนรู้ ที่มีลักษณะเดียวกันให้อยู่ด้วยกัน เน้นจุดประสงค์การเรียนรู้ที่พึงให้นักเรียนเกิด โดยแบ่งออกเป็นด้านพุทธิพิสัย ด้านทักษะพิสัย และด้านจิตพิสัย

5.5 โครงสร้างการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ควรปรับเนื้อหาให้มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับเวลาในการจัดกิจกรรมในแต่ละขั้นตอน

5.6 สื่อประกอบกิจกรรม ควรระบุให้ชัดเจนว่ามีการใช้สื่ออะไรประกอบกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนบ้าง และแบ่งเป็นสื่อการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ และบุคคล

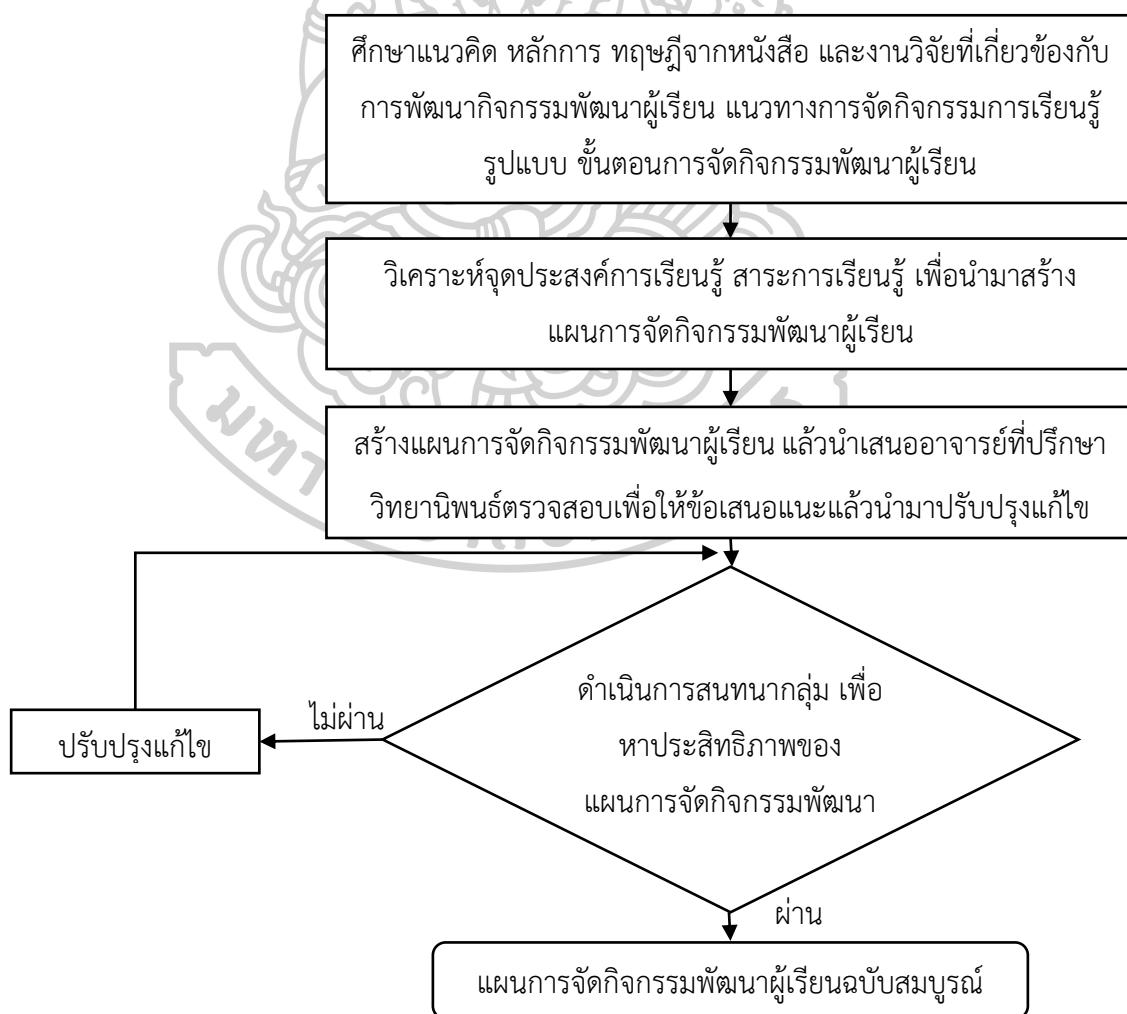
5.7 ควรปรับลักษณะกิจกรรม และใบงานให้เป็นลักษณะเกม หรือกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนไม่เกิดความเบื่อหน่าย หรือหนีวิชาการเกินไป แต่ปรับกิจกรรมให้เป็นในลักษณะเรียนรู้ผ่านกิจกรรม ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนุกในการเรียน

5.8 แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้ยุบรวมแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนย่อย เป็นในลักษณะหน่วยการเรียนรู้ จาก 20 แผน ยุบเหลือเป็น 5 แผน โยแต่ละแผนให้แสดงถึงขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยโครงการ ที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์มา

5.9 เกณฑ์การวัดและประเมินผล ในแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนควรปรับให้กระชับ ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย และสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

5.10 เกณฑ์การวัดและประเมิน แบบประเมินทักษะอาชีพและแบบประเมินคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ ให้ปรับรายละเอียดการประเมินให้ชัดเจน ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย แสดงออกถึงพฤติกรรมของผู้เรียนที่เห็นชัด สามารถวัดได้

ขั้นที่ 6 นำแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 รวม 20 ชั่วโมง โดยสรุปขั้นตอน ดังแผนภูมิที่ 9 ดังนี้

แผนภูมิที่ 9 แสดงขั้นตอนการสร้างแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

จากขั้นตอนที่ 2 การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปถัมภ์ ฉบับร่าง ผู้วิจัยได้สรุปวิธีการดำเนินการวิจัย ดังตารางที่ 11 โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 11 สรุปวิธีดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 2 การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปถัมภ์ ฉบับร่าง

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย/ เอกสาร	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ ข้อมูล
1. เพื่อพัฒนา กิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน เพื่อ ส่งเสริมทักษะ อาชีพ และ คุณลักษณะในการ ประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษา โรงเรียนวัดหลักสี่ พัฒนาราษฎร์ อุปถัมภ์	พัฒนากิจกรรม พัฒนาผู้เรียน ซึ่ง ประกอบด้วย - หลักการ - เป้าหมาย - แนวการจัด กิจกรรม - รูปแบบการจัด กิจกรรม - คำอธิบายรายวิชา - จุดประสงค์การ เรียนรู้ - โครงสร้างการจัด กิจกรรม - สื่อการเรียนรู้/ แหล่งเรียนรู้ - การวัดและ ประเมินผล - แผนการจัด กิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน	- ผู้วิจัย - ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน ได้แก่ 1. ผู้เชี่ยวชาญด้าน กิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน จำนวน 3 คน 2. ผู้เชี่ยวชาญด้าน หลักสูตรอาชีพ จำนวน 2 คน 3. ผู้เชี่ยวชาญด้าน โครงการ จำนวน 1 คน 4. ผู้เชี่ยวชาญด้าน ข้อมูลท้องถิ่น จำนวน 1 คน 5. ผู้เชี่ยวชาญด้าน วัดและประเมินผล จำนวน 2 คน	- ประเด็นการ สนทนากลุ่ม (Focus Group) - กิจกรรม พัฒนาผู้เรียน ฉบับร่าง	วิเคราะห์ เนื้อหา (Content Analysis)

ตารางที่ 11 สรุปวิธีดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 2 การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปถัมภ์ ฉบับร่าง (ต่อ)

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย/ เอกสาร	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ ข้อมูล
2. เพื่อประเมิน กิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน เพื่อส่งเสริม ทักษะอาชีพ และ คุณลักษณะในการ ประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษา โรงเรียนวัดหลักสี่ พัฒนาราษฎร์ อุปถัมภ์ ฉบับร่าง	- ตรวจสอบความ เหมาะสมของ องค์ประกอบใน แผนกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน - ตรวจสอบความ สอดคล้องของ แผนกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน	- อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ - ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน ได้แก่ 1. ผู้เชี่ยวชาญด้าน กิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน จำนวน 3 คน 2. ผู้เชี่ยวชาญด้าน หลักสูตรอาชีพ จำนวน 2 คน 3. ผู้เชี่ยวชาญด้าน โครงการ จำนวน 1 คน 4. ผู้เชี่ยวชาญด้าน ข้อมูลท้องถิ่น จำนวน 1 คน 5. ผู้เชี่ยวชาญด้าน วัดและประเมินผล จำนวน 2 คน	- ประเด็นการ สนทนากลุ่ม (Focus Group)	- วิเคราะห์ เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (R2 : Research) : การทดลองใช้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้าน แพ้ว

วัตถุประสงค์

เพื่อทดลองใช้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปถัมภ์ ทั้งนี้เพื่อพิจารณาผลที่เกิดขึ้นจากกระบวนการทดลองใช้
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดังกล่าว ซึ่งใช้ในการทดลองจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ใช้วิธีการวิจัยแบบก่อน
ทดลอง (Pre Experimental Designs) แบบแผนการวิจัยแบบ The One-Shot Case Study (มา
เรียม นิลพันธุ์, 2558 : 143)

แบบแผนการวิจัย

ตารางที่ 12 แบบแผนการวิจัย

ทดลอง	สอบ
X	T ₂

X	หมายถึง	การทดลองใช้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว
T ₂	หมายถึง	การประเมินทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพหลังการจัด กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว

กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ที่กำลังศึกษา ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ซึ่งได้จากการ
อาสาสมัคร (Volunteer Sampling) จำนวน 30 คน เข้าเรียนในชุมชนของดีบ้านแพ้ว

วิธีการดำเนินการ

วิธีการดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนวัด
หลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปถัมภ์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่
พัฒนาขึ้น

ขั้นที่ 2 ทดลองจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผู้วิจัยทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โดยดำเนินกิจกรรมตามแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ขั้นที่ 3 ในการทดลองจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา มีขั้นตอน ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยแนะนำวิธีการและขั้นตอนในการเสนอแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปลัมภ์

3.2 ผู้วิจัยดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ระยะเวลา 20 ชั่วโมง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โดยจัดกิจกรรมในห้องเรียน และนอกห้องเรียน ทั้งรายบุคคล และกระบวนการกลุ่ม ประกอบด้วย การสนทนา ชักถาม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การศึกษานอกสถานที่ รวมถึงการลงมือปฏิบัติจริง และใบกิจกรรม การศึกษาจากเอกสาร หนังสือ สื่อเทคโนโลยีต่างๆ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความอยากรู้ มีความกระตือรือร้นในการศึกษา ค้นคว้า สืบค้นข้อมูล ร่วมกันวิเคราะห์ อภิปราย และแสดงความคิดเห็นร่วมกัน เป็นการฝึกการสื่อสาร กระบวนการทำงาน การแก้ปัญหา การแสวงหาความรู้ และการจัดการ

3.3 หลังจากจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้กับนักเรียนจบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแล้ว ทำการสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
2. แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

จากขั้นตอนที่ 3 การทดลองจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้สรุปวิธีการดำเนินการวิจัย ดังตารางที่ 13 โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 13 สรุปวิธีดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้าน
แพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปถัมภ์

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย/ เอกสาร	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ ข้อมูล
เพื่อทดลองใช้ กิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน เพื่อ ส่งเสริมทักษะ อาชีพ และ คุณลักษณะในการ ประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษา โรงเรียนวัดหลักสี่ พัฒนาราษฎร์ อุปถัมภ์	1. ทดลองใช้ กิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนกับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนวัดหลักสี่ พัฒนาราษฎร์ อุปถัมภ์ จำนวน 30 คน	- นักเรียนชั้น มัธยมศึกษา จำนวน 30 คน	- แผนการจัด กิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน - เอกสาร ประกอบ แผนการจัด กิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน	วิเคราะห์โดยใช้ - วิเคราะห์ เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา (D2 : Development) : การประเมินและปรับปรุงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว

วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมินทักษะอาชีพ
2. เพื่อประเมินคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ
3. เพื่อสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
4. เพื่อปรับปรุงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

วิธีการดำเนินการ

ในการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้
ขั้นที่ 1 ประเมินทักษะอาชีพของนักเรียน โดยใช้แบบประเมินทักษะอาชีพ

ขั้นที่ 2 ประเมินคุณลักษณะในการประกอบอาชีพของนักเรียนโดยใช้แบบประเมิน
คุณลักษณะในการประกอบอาชีพ

ขั้นที่ 3 สอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยใช้แบบสอบถาม
ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษา เกี่ยวกับด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านสื่อประกอบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการวัด
และประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ขั้นที่ 4 การปรับปรุง แก้ไขกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยนำผลการประเมินผลและข้อเสนอแนะ
มาใช้ในการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีความสมบูรณ์และเหมาะสมในการนำไปใช้

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการทดลองจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 1) แบบประเมินทักษะอาชีพ 2) แบบประเมิน
คุณลักษณะในการประกอบอาชีพ และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรม
พัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. แบบประเมินทักษะอาชีพ

แบบประเมินทักษะอาชีพ แบ่งเป็น 5 ประเด็น ดังนี้ 1) ทักษะการสื่อสารและมนุษยสัมพันธ์
2) ทักษะกระบวนการทำงาน 3) ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา 4) ทักษะแสวงหาความรู้ และ
5) ทักษะการจัดการ โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบคุณภาพ (Rubric Score) จำแนกระดับ
ความสามารถออกเป็น 4 ระดับ โดยแบบประเมินมีส่วนบันทึกความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
จากผู้ประเมิน

การสร้างแบบประเมินทักษะอาชีพ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบประเมินทักษะอาชีพ โดยมีขั้นตอนการสร้างดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมินจากเอกสาร ทักษะอาชีพ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ
การสร้างแบบประเมินทักษะอาชีพ

ขั้นที่ 2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาประมวล เพื่อกำหนดโครงสร้างและขอบข่ายเนื้อหาของ
เครื่องมือ และขอบเขตของเนื้อหาในพฤติกรรมบ่งชี้ โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์

ขั้นที่ 3 สร้างแบบประเมินทักษะอาชีพ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ
เพื่อให้ข้อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข โดยแบบประเมินทักษะอาชีพ แบ่งออกเป็น 5 ประเด็น

ดังนี้ 1) ทักษะการสื่อสารและมนุษยสัมพันธ์ 2) ทักษะกระบวนการทำงาน 3) ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา 4) ทักษะแสวงหาความรู้ และ 5) ทักษะการจัดการ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแบบคุณภาพ (Rubric) จำนวน 4 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังตารางที่ 14 เกณฑ์การประเมินทักษะอาชีพ

ตารางที่ 14 เกณฑ์การประเมินทักษะอาชีพ

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ				หมายเหตุ
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)	
1. ทักษะการสื่อสารและมนุษยสัมพันธ์ ในประเด็นต่อไปนี้ 1.1 สื่อสารระหว่างตนเองกับคน รอบข้างได้เข้าใจ 1.2 สามารถประสานงานร่วมกับ บุคคลอื่นได้ 1.3 เป็นผู้ฟัง ผู้พูดที่ดีในการทำงาน 1.4 เป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดีในการทำงาน	4 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้ครบถ้วนทั้ง 4 ประเด็น 3 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้ 3 ประเด็น 2 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้เพียง 2 ประเด็น 1 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้เพียง 1 ประเด็น				
2. ทักษะกระบวนการทำงาน ใน ประเด็นต่อไปนี้ 2.1 มีการกำหนดเป้าหมายของงาน 2.2 มีการวางแผน 2.3 ดำเนินงานตามที่ได้วางแผนไว้ 2.4 มีการประเมินผลการทำงาน	4 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้ครบถ้วนทั้ง 4 ประเด็น 3 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้ 3 ประเด็น 2 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้เพียง 2 ประเด็น 1 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้เพียง 1 ประเด็น				
3. ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ใน ประเด็นต่อไปนี้ 3.1 มีการสังเกต 3.2 วิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา 3.3 หาวิธีการในการแก้ปัญหา 3.4 เลือกวิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น	4 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้ครบถ้วนทั้ง 4 ประเด็น 3 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้ 3 ประเด็น 2 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้เพียง 2 ประเด็น 1 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้เพียง 1 ประเด็น				

ตารางที่ 14 เกณฑ์การประเมินทักษะอาชีพ (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ				หมายเหตุ
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)	
<p>4. ทักษะแสวงหาความรู้ ใน ประเด็นต่อไปนี้</p> <p>4.1 มีการกำหนดประเด็นใน การศึกษา</p> <p>4.2 มีการวางแผนในการสืบค้น</p> <p>4.3 ดำเนินการตามแผนที่วางไว้</p> <p>4.4 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการ สืบค้น แล้วนำมาสรุปผลและ นำไปใช้</p>	<p>4 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้ครบถ้วนทั้ง 4 ประเด็น</p> <p>3 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้ 3 ประเด็น</p> <p>2 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้เพียง 2 ประเด็น</p> <p>1 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้เพียง 1 ประเด็น</p>				
<p>5. ทักษะการจัดการ ในประเด็น ต่อไปนี้</p> <p>5.1 สามารถแบ่งหน้าที่ให้กับ สมาชิกในกลุ่มได้อย่างชัดเจน</p> <p>5.2 สามารถจัดการบริหารงาน เดี่ยวได้ตรงตามแผนที่วางไว้</p> <p>5.3 สามารถจัดการบริหารงาน กลุ่มได้ตรงตามแผนที่วางไว้</p> <p>5.4 สามารถส่งงานได้ทันตาม เวลาที่กำหนด</p>	<p>4 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้ครบถ้วนทั้ง 4 ประเด็น</p> <p>3 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้ 3 ประเด็น</p> <p>2 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้เพียง 2 ประเด็น</p> <p>1 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้เพียง 1 ประเด็น</p>				

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาข้อมูล ผลการประเมินพิจารณาค่าเฉลี่ย คะแนนทักษะอาชีพของนักเรียนและนำมาแปลความหมายเกณฑ์ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย

3.50 – 4.00

2.50 – 3.49

ระดับคุณภาพ

มีทักษะอาชีพอยู่ในระดับดีมาก

มีทักษะอาชีพอยู่ในระดับดี

1.50 – 2.49

มีทักษะอาชีพอยู่ในระดับพอใช้

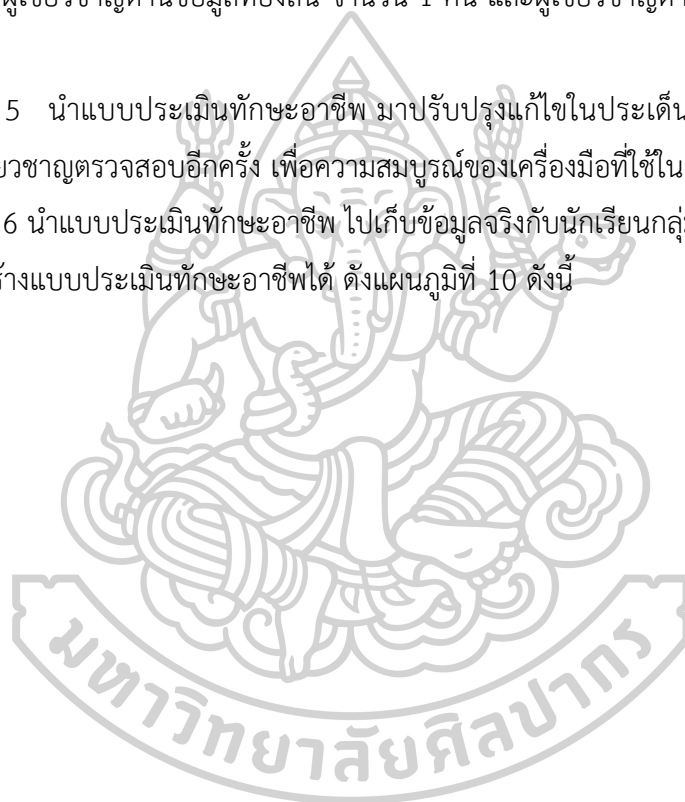
1.00 – 1.49

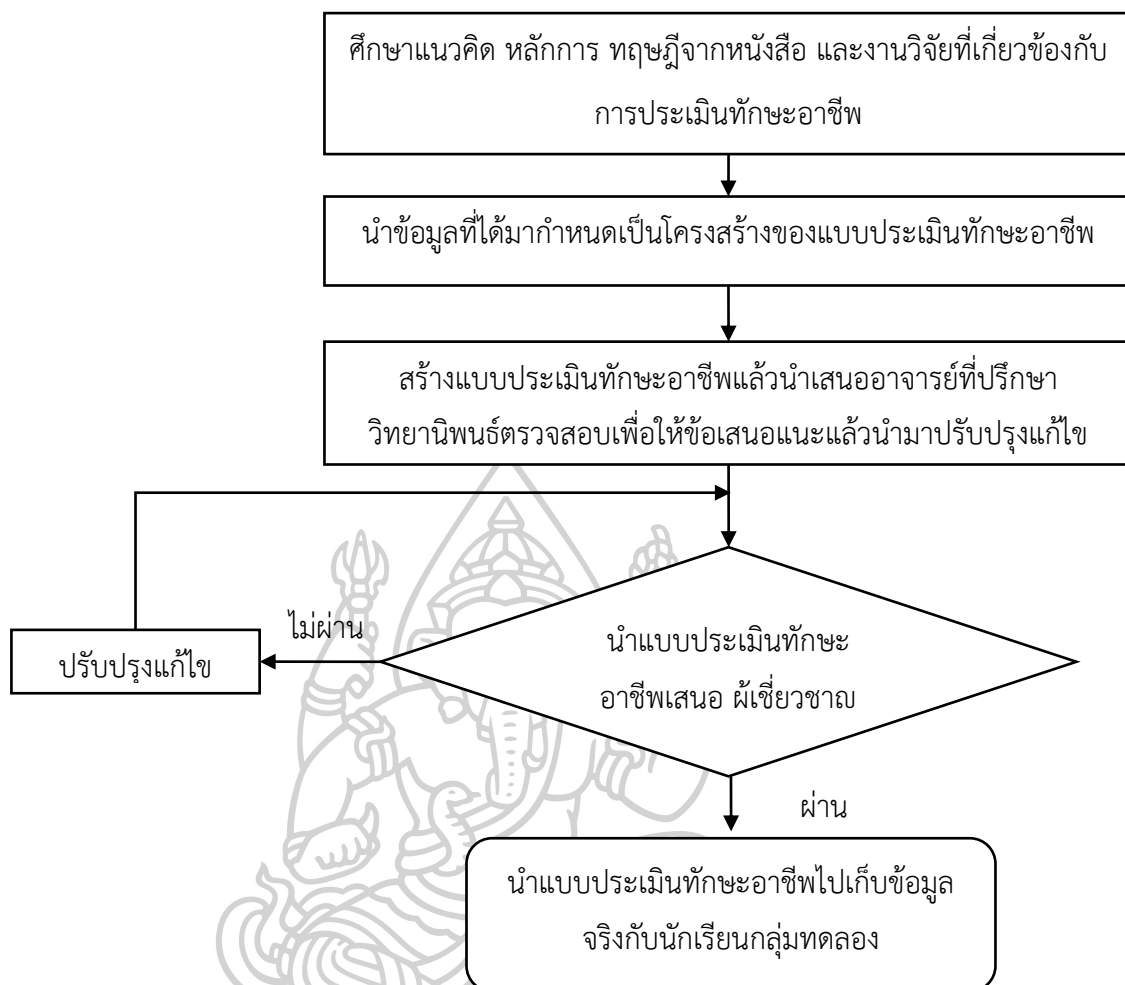
มีทักษะอาชีพอยู่ในระดับปรับปรุง

ขั้นที่ 4 นำแบบประเมินทักษะอาชีพเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 9 คน พิจารณาตรวจสอบคุณภาพของโครงร่างกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยการใช้การสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อพิจารณาความถูกต้อง เหมาะสมและตรวจสอบความสอดคล้องของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดำเนินการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยมีผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 3 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรอาชีพ จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านโครงการงาน จำนวน 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านข้อมูลท้องถิ่น จำนวน 1 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 2 คน

ขั้นที่ 5 นำแบบประเมินทักษะอาชีพ มาปรับปรุงแก้ไขในประเด็นที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ แล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อความสมบูรณ์ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นที่ 6 นำแบบประเมินทักษะอาชีพ ไปเก็บข้อมูลจริงกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยสรุปขั้นตอนการสร้างแบบประเมินทักษะอาชีพได้ ดังแผนภูมิที่ 10 ดังนี้

แผนภูมิที่ 10 แสดงขั้นตอนการสร้างแบบประเมินทักษะอาชีพ

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำผลจากการประเมินทักษะอาชีพ มาวิเคราะห์โดยใช้ระดับความสามารถหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงมาตรฐาน (S.D.) และเสนอค่าเป็นร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2. แบบประเมินคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ

แบบประเมินคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ แบ่งเป็น 6 ประเด็น ดังนี้ 1) ความซื่อสัตย์ 2) ความขยันและความอดทน 3) ความรับผิดชอบ 4) ความเสียสละ 5) ระเบียบวินัย และ 6) มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพที่ทำ โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบคุณภาพ (Rubric Score) จำแนกระดับความสามารถออกเป็น 3 ระดับ โดยแบบประเมินมีส่วนบันทึกความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้ประเมิน

การสร้างแบบประเมินคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบประเมินคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ โดยมีขั้นตอนการสร้างดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมินจากเอกสาร คุณลักษณะในการประกอบอาชีพ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมินคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ

ขั้นที่ 2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาประมวล เพื่อกำหนดโครงสร้างและขอบข่ายเนื้อหาของเครื่องมือ และขอบเขตของเนื้อหาในพฤติกรรมบ่งชี้ โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ขั้นที่ 3 สร้างแบบประเมินคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ เพื่อให้ข้อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข โดยแบบประเมินคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ แบ่งออกเป็น 6 ประเด็น ดังนี้ 1) ความซื่อสัตย์ 2) ความขยันและความอดทน 3) ความรับผิดชอบ 4) ความเสียสละ 5) ระเบียบวินัย และ 6) มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพที่ทำ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแบบคุณภาพ (Rubric) จำนวน 3 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังตารางที่ 15 เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ

ตารางที่ 15 เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			หมายเหตุ
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)	
1. มีความซื่อสัตย์ ในประเด็นต่อไปนี้ 1.1 พูดความจริง ไม่พูดโกหก 1.2 ยอมรับผิดเมื่อทำผิด ไม่ใส่ร้ายความผิดให้กับผู้อื่น 1.3 ไม่ลักขโมยของหรือหยิบของโดยไม่ได้รับอนุญาต	3 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้ครบถ้วนทั้ง 3 ประเด็น 2 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้เพียง 2 ประเด็น 1 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้เพียง 1 ประเด็น			

ตารางที่ 15 เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			หมายเหตุ
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)	
<p>2. มีความขยันและอดทน ใน ประเด็นต่อไปนี้</p> <p>2.1 มีความมุ่งมั่นในงานที่ได้ รับผิดชอบอย่างเต็มความสามารถ</p> <p>2.2 ไม่ย่อท้อต่อปัญหาที่เกิดขึ้น</p> <p>2.3 พร้อมเผชิญกับปัญหาที่เกิดขึ้นทุกเมื่อ</p>	<p>3 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้ครบถ้วนทั้ง 3 ประเด็น</p> <p>2 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้เพียง 2 ประเด็น</p> <p>1 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้เพียง 1 ประเด็น</p>			
<p>3. มีความรับผิดชอบ ในประเด็น ต่อไปนี้</p> <p>3.1 เข้าชั้นเรียนตรงเวลา</p> <p>3.2 มีการเตรียมอุปกรณ์ หรือ ทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย</p> <p>3.3 ทำงานเสร็จทันตามเวลาที่ กำหนด</p>	<p>3 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้ครบถ้วนทั้ง 3 ประเด็น</p> <p>2 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้เพียง 2 ประเด็น</p> <p>1 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้เพียง 1 ประเด็น</p>			
<p>4. มีความเสียสละ ในประเด็น ต่อไปนี้</p> <p>4.1 รู้จักการแบ่งปันสิ่งของ ให้กับเพื่อน</p> <p>4.2 รู้จักช่วยเหลือเพื่อนร่วมงาน</p> <p>4.3 เห็นประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าส่วนตน</p>	<p>3 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้ครบถ้วนทั้ง 3 ประเด็น</p> <p>2 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้เพียง 2 ประเด็น</p> <p>1 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้เพียง 1 ประเด็น</p>			

ตารางที่ 15 เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			หมายเหตุ
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)	
5. มีระเบียบวินัย ในประเด็น ต่อไปนี้ 5.1 ปฏิบัติตามข้อตกลงร่วมกัน ในชั้นเรียน 5.2 แต่งกายถูกต้องตาม ระเบียบของโรงเรียน 5.3 เป็นแบบอย่างที่ดีในการ ทำงานร่วมกัน	3 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้ครบถ้วนทั้ง 3 ประเด็น 2 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้เพียง 2 ประเด็น 1 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้เพียง 1 ประเด็น			
6. มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพที่ทำ ใน ประเด็นต่อไปนี้ 6.1 มีความภาคภูมิใจในงานที่ ตนเองทำ 6.2 มีความสุขในงานที่ตนเอง ทำ 6.3 มีการพัฒนาอาชีพที่ตนเอง ทำอยู่เสมอ	3 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้ครบถ้วนทั้ง 3 ประเด็น 2 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้เพียง 2 ประเด็น 1 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้เพียง 1 ประเด็น			

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินคุณลักษณะในการประกอบอาชีพที่ใช้ในการศึกษาข้อมูล ผลการประเมินพิจารณาค่าเฉลี่ยคะแนนคุณลักษณะในการประกอบอาชีพของนักเรียนและนำมาแปลความหมายเกณฑ์ ดังนี้

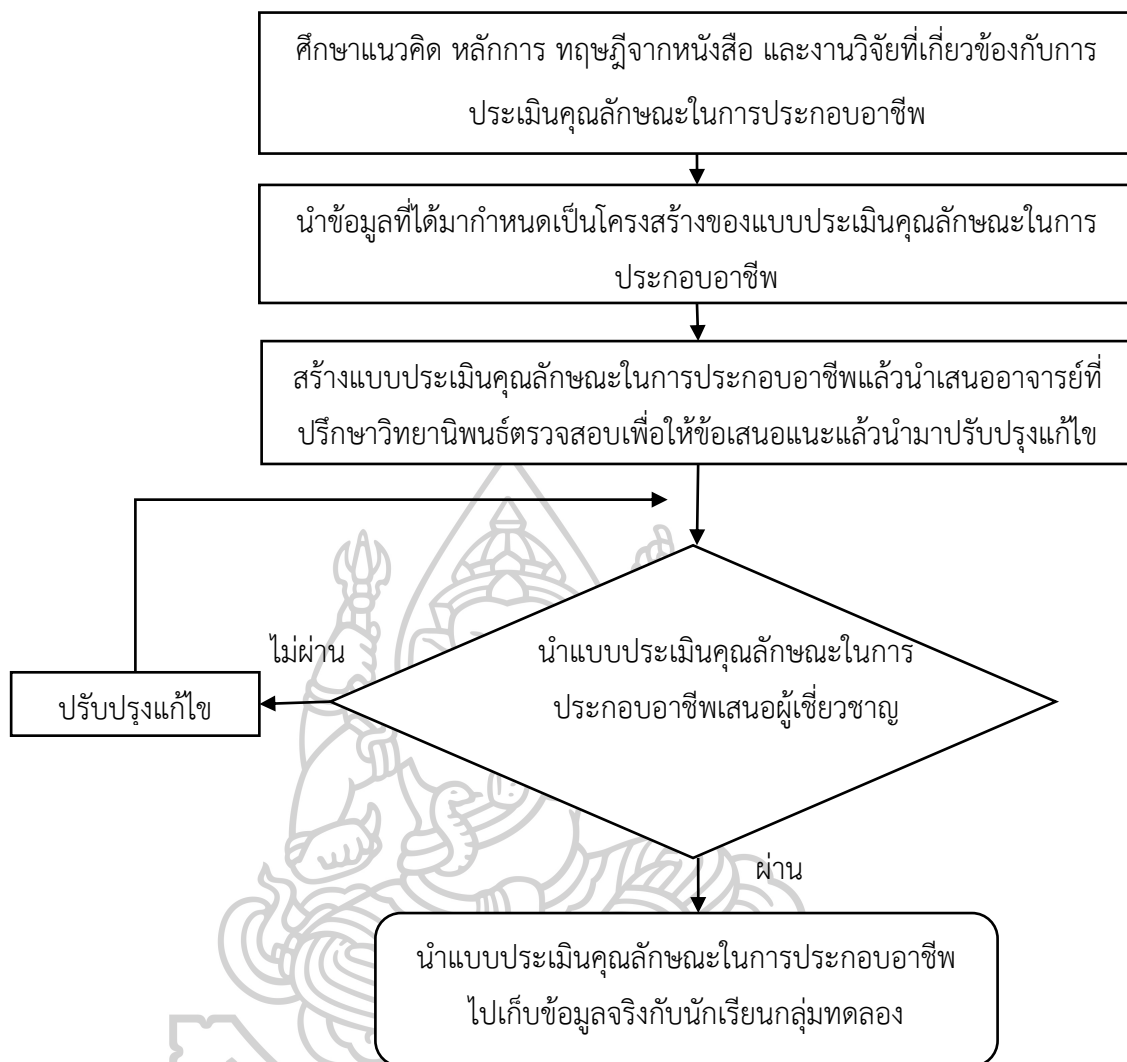
คะแนนเฉลี่ย	มีความสามารถในระดับ
2.50 – 3.00	ดี
1.50 – 2.49	พอใช้
1.00 – 1.49	ปรับปรุง

ขั้นที่ 4 นำแบบประเมินคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ เสนอผู้เชี่ยวชาญด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 9 คน พิจารณาตรวจสอบคุณภาพของโครงสร้างกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยใช้การสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อพิจารณาความถูกต้อง เหมาะสมและตรวจสอบความสอดคล้องของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยมีผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรอาชีพ จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้าน ภาระงาน จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านข้อมูลท้องถิ่น จำนวน 1 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและ ประเมินผล จำนวน 2 คน

ขั้นที่ 5 นำแบบประเมินคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ มาปรับปรุงแก้ไขในประเด็นที่ ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อความสมบูรณ์ของเครื่องมือที่ใช้ในการ วิจัย

ขั้นที่ 6 นำแบบประเมินคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ ไปเก็บข้อมูลจริงกับนักเรียนกลุ่ม ตัวอย่าง โดยสรุปขั้นตอนการสร้างแบบประเมินคุณลักษณะในการประกอบอาชีพได้ ดังแผนภูมิที่ 11 ดังนี้

แผนภูมิที่ 11 แสดงขั้นตอนการสร้างแบบประเมินคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำผลจากการประเมินคุณลักษณะในการประกอบอาชีพมาวิเคราะห์โดยใช้ระดับความสามารถหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงมาตรฐาน (S.D.) และเสนอค่าเป็นร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจและความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อ

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว เกี่ยวกับความพึงพอใจในด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านสื่อประกอบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการวัดและประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และด้านประโยชน์ที่ได้รับ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยมีระดับการให้คะแนน 5 ระดับ

การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยมีขั้นตอนการสร้างดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาวិเคราะห์ เพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างของเครื่องมือ และขอบเขตของเนื้อหาในพฤติกรรมบ่งชี้ โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ขั้นที่ 3 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตามขอบเขตเนื้อหาในพฤติกรรมบ่งชี้ที่กำหนด จากนั้นนำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ที่สร้างเสร็จเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบ ให้ข้อเสนอแนะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข โดยมีรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ได้แก่ เพศ ระดับชั้น

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว ซึ่งข้อคำถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) แบ่งเป็น 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2) ด้านสื่อประกอบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3) ด้านการวัดและประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และ 4) ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน รวมจำนวน 13 ข้อ โดยเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

ให้คะแนน 5 คะแนน	หมายถึง	พึงพอใจระดับมากที่สุด
ให้คะแนน 4 คะแนน	หมายถึง	พึงพอใจระดับมาก
ให้คะแนน 3 คะแนน	หมายถึง	พึงพอใจระดับปานกลาง
ให้คะแนน 2 คะแนน	หมายถึง	พึงพอใจระดับน้อย
ให้คะแนน 1 คะแนน	หมายถึง	พึงพอใจระดับน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ที่ใช้ในการศึกษาข้อมูล ผลการประเมินพิจารณา

ค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจของนักเรียนและนำมาแปลความหมายเกณฑ์ ดังนี้ (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558: 196)

ค่าเฉลี่ยคะแนนอยู่ระหว่าง 4.50-5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยคะแนนอยู่ระหว่าง 3.50-4.49 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับมาก

ค่าเฉลี่ยคะแนนอยู่ระหว่าง 2.50-3.49 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยคะแนนอยู่ระหว่าง 1.50-2.49 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยคะแนนอยู่ระหว่าง 1.00-1.49 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับน้อยที่สุด

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา เสนอผู้เชี่ยวชาญด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 5 คน โดยมีผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรอาชีพ จำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 1 คน เพื่อพิจารณาตรวจสอบคุณภาพ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบประเมินค่า ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม ไปให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านพิจารณาลงความเห็นและให้คะแนนเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

+1 หมายถึง แนใจว่ามีความสอดคล้องสอดคล้อง

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้อง

-1 หมายถึง แนใจว่าไม่มีความสอดคล้อง

แล้วนำคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Objective Congruence : IOC) จากสูตร (มาเรียม นิลพันธุ์ 2558 : 177)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องของข้อความในแบบสอบถาม

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่คำนวณได้จะต้องมีค่า 0.5 ขึ้นไป จึงจะถือว่ามีความสอดคล้อง เหมาะสม สามารถนำไปใช้ได้ (มาเรียม นิลพันธุ์ 2558 : 177) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว ที่คำนวณได้ มีค่าระหว่าง 0.60-1.00 แสดงว่าแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว มีความสอดคล้องและเหมาะสม สามารถนำไปใช้ได้ ทั้งนี้

ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะ และให้ปรับปรุง โดยปรับภาษาที่ใช้ในแบบสอบถามให้กระชับขึ้น เข้าใจง่ายขึ้น เนื่องจากเป็นเครื่องมือที่ใช้กับนักเรียน

ขั้นที่ 5 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา มาปรับปรุงแก้ไขในประเด็นที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อความสมบูรณ์ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นที่ 6 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ไปเก็บข้อมูลจริงกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยสรุปขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามได้ ดังแผนภูมิที่ 12 ดังนี้

แผนภูมิที่ 12 แสดงขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำผลจากการประเมินมาวิเคราะห์โดยใช้ระดับคะแนน เสนอเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผู้วิจัยได้สรุปวิธีการดำเนินการวิจัยตารางที่ 16 ดังนี้

ตารางที่ 16 สรุปวิธีดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย/ เอกสาร	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ ข้อมูล
1. เพื่อประเมิน ทักษะอาชีพ	- ประเมินทักษะ อาชีพ	- นักเรียนชั้น มัธยมศึกษา จำนวน 30 คน	- แบบประเมิน ทักษะอาชีพ (Rating Scale)	วิเคราะห์โดยใช้ ค่า - ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) - ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.) - วิเคราะห์ เนื้อหา (Content Analysis)
2. เพื่อประเมิน คุณลักษณะในการ ประกอบอาชีพ	- เพื่อประเมิน คุณลักษณะในการ ประกอบอาชีพ	- นักเรียนชั้น มัธยมศึกษา จำนวน 30 คน	- แบบประเมิน คุณลักษณะใน การประกอบ อาชีพ (Rating Scale)	วิเคราะห์โดยใช้ ค่า - ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) - ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.) - วิเคราะห์ เนื้อหา (Content Analysis)

ตารางที่ 16 สรุปวิธีดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา (ต่อ)

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย/ เอกสาร	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ ข้อมูล
3. เพื่อสอบถาม ความพึงพอใจของ นักเรียนที่มีต่อ หลักสูตรกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษา โรงเรียนวัดหลักสี่ พิพัฒนราษฎร์ อุปถัมภ์	- เพื่อประเมิน ความพึงพอใจของ นักเรียนที่มีต่อ กิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน เรื่อง ของดี บ้านแพ้ว สำหรับ นักเรียนชั้น มัธยมศึกษา โรงเรียนวัดหลักสี่ พิพัฒนราษฎร์ อุปถัมภ์ หลังการ ใช้กิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน	- นักเรียนชั้น มัธยมศึกษา จำนวน 30 คน	- แบบสอบถาม ความพึงพอใจ ของนักเรียนที่มี ต่อกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้าน แพ้ว สำหรับ นักเรียนชั้น มัธยมศึกษา โรงเรียนวัดหลัก สี่พิพัฒนราษฎร์ อุปถัมภ์	วิเคราะห์โดยใช้ ค่า - ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) - ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.) - วิเคราะห์ เนื้อหา (Content Analysis)
4. เพื่อปรับปรุง กิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน เรื่อง ของดี บ้านแพ้ว สำหรับ นักเรียนชั้น มัธยมศึกษา โรงเรียนวัดหลักสี่ พิพัฒนราษฎร์ อุปถัมภ์	- นำผลการ ประเมินมาแก้ไข ปรับปรุง	- ผู้วิจัย		วิเคราะห์โดยใช้ ค่า - ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) - ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.) - วิเคราะห์ เนื้อหา (Content Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ประกอบด้วย ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน และความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตอนที่ 2 ผลการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตอนที่ 3 ผลการทดลองการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และตอนที่ 4 ผลการประเมิน และปรับปรุงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน และความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา มีรายละเอียด ดังนี้ 1) ผลการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนา ราษฎร์อุปถัมภ์ ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2) ผลการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ 3) ผลการศึกษาความต้องการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา เกี่ยวกับรูปแบบของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 30 คน 4) ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพจากผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 1 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 1 คน ผู้ปกครอง จำนวน 1 คน ประชาชนชาวบ้าน จำนวน 1 คน และสถานประกอบการ จำนวน 1 คน

1. ผลการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนา ราษฎร์อุปถัมภ์ ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1.1 การศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรที่กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยในมาตรฐานการเรียนรู้ได้ระบุสิ่งที่นักเรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : ความนำ) โดยมีจุดเน้นที่สำคัญในการพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ พร้อมทั้งมีความรู้ และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อการประกอบอาชีพ โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และ

พัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 3) ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ เพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม โดยการจัดกิจกรรมที่จัดตามความสนใจของผู้เรียน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง โดยการนำองค์ความรู้ ทักษะจากการเรียนรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนมา ปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาตนเอง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 16)

1.2 การศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปถัมภ์ ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้าน เพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้ผู้เรียนมีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย โดยการจัดกิจกรรมตามความสนใจของผู้เรียน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม สามารถอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้จัดทำและกำหนดเนื้อหาสาระในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว ให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปถัมภ์ โดยยึดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นตัวกำหนดกรอบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 40 ชั่วโมง ต่อปีการศึกษา (โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปถัมภ์ 2559 : 13)

2. ผลศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ

การศึกษาแนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และเอกสารเกี่ยวกับทักษะอาชีพและคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรมที่เน้นการจัดกิจกรรมตามความสนใจของผู้เรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และเห็นคุณค่าในการประกอบอาชีพ รวมทั้งเป็นผู้มีระเบียบวินัย ศีลธรรม จริยธรรม สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยการเรียนรู้จากสิ่งใกล้ตัวในท้องถิ่นของตนเองที่ผู้เรียนสนใจ มาสร้างอาชีพให้กับผู้เรียน โดยเน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ ที่ส่งเสริมให้บุคคลมีความรู้ ความเข้าใจ มีความสนใจและความถนัดที่สอดคล้องกับงาน และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ ซึ่งเป็นนิสัยรักการทำงานและจริยธรรมในการทำงาน ซึ่งถือเป็นส่วนสำคัญที่สุด ควบคู่ไปกับความรู้ทางวิชาการ เกี่ยวกับการทำงาน นอกจากนั้นยังมีการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชนเข้ามามีบทบาทส่วนร่วม ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

3. ผลศึกษาความต้องการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา เกี่ยวกับรูปแบบของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล การศึกษาความต้องการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา เกี่ยวกับรูปแบบของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนวัดหลักสี่พิพัฒนราษฎร์อุปถัมภ์ จำนวน 30 คน ด้วยแบบสอบถาม โดยวิเคราะห์ข้อมูลจาก 1) สภาพและข้อมูลทั่วไปของนักเรียน 2) ความต้องการเกี่ยวกับเนื้อหา กิจกรรม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และ 3) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 สภาพและข้อมูลทั่วไปของนักเรียน วิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติค่าร้อยละ ดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสภาพและข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

สภาพและข้อมูลทั่วไปของนักเรียน	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1) ชาย	11	36.67
2) หญิง	19	63.33
รวม	30	100.00
2. ระดับชั้น		
1) ม.1	2	6.67
2) ม.2	10	33.33
3) ม.3	0	0.00
4) ม.4	9	30.00
5) ม.5	1	3.33
6) ม.6	8	26.67
รวม	30	100.00

จากตารางที่ 17 พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 63.33 เพศชาย จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 36.67 ส่วนใหญ่กำลังศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 มัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00

มัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 มัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 มัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.33 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 0 คน คิดเป็นร้อยละ 0.00

ตอนที่ 2 ความต้องการเกี่ยวกับเนื้อหากิจกรรม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน วิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติค่าร้อยละ ดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18 แสดงจำนวนและร้อยละของความต้องการเกี่ยวกับเนื้อหากิจกรรม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ความต้องการเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	จำนวน	ร้อยละ
1. ด้านเนื้อหากิจกรรม		
1.1 ดอกไม้ เพื่อการส่งออก ผลไม้สร้างรายได้		
1) กล้วยไม้	9	30.00
2) ส้ม	1	3.33
3) มะพร้าว	28	93.33
4) องุ่น	2	6.67
1.2 งานฝีมือภูมิปัญญาท้องถิ่น		
1) การสานกก	4	13.33
2) การสานเสื่อ	3	10.00
3) งานช่างไม้	9	30.00
4) การปักผ้า	14	46.67
5) อื่นๆ (โปรดระบุ).....	4	13.33
1.3 เกษตรบ้านแพ้ว ยุคใหม่		
1) การปลูกผักไฮโดรโปนิกส์	16	53.33
2) การเลี้ยงกุ้ง	14	46.67
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้		
1) การศึกษานอกสถานที่ในชุมชน	26	87.67
2) การศึกษาจากใบความรู้ที่ครูเตรียมให้	6	20.00
3) การสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน	7	23.33

ตารางที่ 18 แสดงจำนวนและร้อยละของความต้องการเกี่ยวกับเนื้อหากิจกรรม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (ต่อ)

ความต้องการเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	จำนวน	ร้อยละ
4) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยครูร่วมกับผู้รู้ท้องถิ่น	18	60.00
5) การจัดกิจกรรมกลุ่มและการศึกษาค้นคว้าและการปฏิบัติ	24	80.00
6) ครูเป็นผู้ให้ความรู้	5	16.67
3. ด้านสื่อการเรียนรู้		
1) มีการยกตัวอย่างประกอบ	10	33.33
2) มีรูปภาพประกอบและมีสีสันสวยงาม	19	63.33
3) นำเสนอเนื้อหาพอเข้าใจ ตัวหนังสืออ่านง่าย	12	40.00
4) มีการอธิบายขั้นตอนอย่างละเอียดทุกขั้นตอน	10	33.33
4. ด้านวิธีการวัดและประเมินผล		
1) การทดสอบ	3	10.00
2) การตรวจชิ้นงาน (ชิ้นงานของนักเรียน)	13	43.33
3) การสอบถาม	9	30.00
4) การสัมภาษณ์	8	26.67
5) การสังเกตพฤติกรรม	8	26.67
5. ด้านผู้ประเมินผล		
1) ตนเอง	15	50.00
2) ครูผู้สอน	19	63.33
3) ผู้รู้ในท้องถิ่น	12	40.00
4) เพื่อนนักเรียน	15	50.00
5) ผู้ปกครอง	8	26.67

จากตารางที่ 18 พบว่า ความต้องการเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านเนื้อหากิจกรรม ส่วนใหญ่ต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับมะพร้าว จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 93.33 การปลูกผักไฮโดรโปนิคส์ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 53.33 การปักผ้า จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 46.67 การเลี้ยงกุ้ง จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 46.67 กล้วยไม้ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 งานช่างไม้ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 การสานกก จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33

อื่นๆ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 การสานเสื่อ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 อนุรักษ์
จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 และส้ม จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.33

ความต้องการด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่วนใหญ่ต้องการการศึกษานอกสถานที่
ในชุมชน จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 87.67 การจัดกิจกรรมกลุ่มและการศึกษาค้นคว้าและ
การปฏิบัติ จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยครูร่วมกับผู้รู้ท้องถิ่น
จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 การสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน จำนวน 7 คน คิดเป็น
ร้อยละ 23.33 การศึกษาจากใบความรู้ที่ครูเตรียมให้ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 และครูเป็น
ผู้ให้ความรู้ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67

ความต้องการด้านสื่อการเรียนรู้ ส่วนใหญ่ต้องการมีรูปภาพประกอบและมีสีสันสวยงาม
จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 63.33 นำเสนอเนื้อหาพอเข้าใจ ตัวหนังสืออ่านง่าย จำนวน 12 คน
คิดเป็นร้อยละ 40.00 มีการยกตัวอย่างประกอบ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และมีการ
อธิบายขั้นตอนอย่างละเอียดทุกขั้นตอน จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33

ความต้องการด้านวิธีการวัดและประเมินผล ส่วนใหญ่ต้องการ การตรวจชิ้นงาน (ชิ้นงานของ
นักเรียน) จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 43.33 การสอบถาม จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00
การสัมภาษณ์ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 การสังเกตพฤติกรรม จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ
26.67 และการทดสอบ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00

ความต้องการด้านผู้ประเมินผล ส่วนใหญ่ต้องการครูผู้สอน จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ
63.33 ตนเอง จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 เพื่อนนักเรียน จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ
50.00 ผู้รู้ในท้องถิ่น จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 และผู้ปกครอง จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อย
ละ 26.67

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6

จากการศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6
พบว่า มีความต้องการให้มีการจัดกิจกรรมโดยใช้ของดีบ้านแพ้ว ในการสร้างรายได้ให้กับนักเรียน ดัง
คำกล่าวของนักเรียนคนหนึ่ง กล่าวว่า

“...ผมอยากทำงาน เพื่อหารายได้เสริมครับ”

“...อยากมีรายได้ เพื่อไปช่วยเหลือครอบครัว”

4. ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้ดำเนินการเก็บ
รวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 1 คน คณะกรรมการ

สถานศึกษา จำนวน 1 คน ผู้ปกครอง จำนวน 1 คน ประชาชนชาวบ้าน จำนวน 1 คน และสถานประกอบการ จำนวน 1 คน โดยวิเคราะห์ข้อมูลจาก 1) สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ 2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญ และองค์ประกอบที่จำเป็นของการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และเนื้อหากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และ 3) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม มีรายละเอียดดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ วิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติค่าร้อยละ ดังตารางที่ 19

ตารางที่ 19 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

สภาพและข้อมูลทั่วไปของนักเรียน	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1) ชาย	2	33.33
2) หญิง	4	66.67
รวม	6	100.00
2. อายุ		
1) 30-40 ปี	1	16.67
2) 41-50 ปี	2	33.33
3) 51 ปีขึ้นไป	3	50.00
รวม	6	100.00
3. ระดับการศึกษาสูงสุด		
1) มัธยมศึกษาตอนต้น	1	16.67
2) มัธยมศึกษาตอนปลาย	1	16.67
3) ปริญญาตรี	2	33.33
4) ปริญญาโท	2	33.33
รวม	6	100.00

ตารางที่ 19 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ (ต่อ)

สภาพและข้อมูลทั่วไปของนักเรียน	จำนวน	ร้อยละ
4. อาชีพ		
1) ข้าราชการ	3	50.00
2) เกษตรกร	1	16.67
3) ค้าขาย	1	16.67
4) รับจ้างทั่วไป	1	16.67
รวม	6	100.00

จากตารางที่ 19 พบว่า ผู้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 เพศชาย จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 มีอายุระหว่าง 51 ปีขึ้นไป จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 อายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.33 อายุระหว่าง 30-40 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 ระดับการศึกษาสูงสุดคือปริญญาโท จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ปริญญาตรี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 มัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 มีอาชีพข้าราชการ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 อาชีพเกษตรกร จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 อาชีพค้าขาย จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 และอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญ และองค์ประกอบที่จำเป็นของการพัฒนา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และเนื้อหากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว ของผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ประชาชนชาวบ้าน และสถานประกอบการ มีผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญ และความจำเป็นของการพัฒนา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์มีความคิดเห็นที่สอดคล้องเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นในบ้านเกิดตัวนักเรียนเอง มาสร้างเป็นอาชีพในการสร้างรายได้ให้กับผู้เรียน เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมผู้เรียนให้ตระหนักถึงคุณค่าความสำคัญของดีในท้องถิ่นตัวเอง ดังคำกล่าวของผู้ให้สัมภาษณ์ท่านหนึ่งที่ได้อีกกล่าวว่า

“...ของดีบ้านแพ้ว เป็นของดีใกล้ตัวนักเรียน ที่นักเรียนควรจะนำมาเรียนรู้ และนำมาผ่านกระบวนการเพื่อเพิ่มมูลค่า เพื่อสร้างเป็นเอกลักษณ์ของตัวเอง ในการสร้างอาชีพและรายได้ให้กับตัวเองและครอบครัว”

(ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปถัมภ์)

“...จะมีสิ่งไหน ที่ดีและมีคุณค่าไปมากกว่าของดีในท้องถิ่นของตัวเอง ซึ่งผู้เรียนควรจะรู้จักของดีประจำอำเภอบ้านแพ้ว ของดีในท้องถิ่นตัวเองก่อนที่จะไปเรียนรู้สิ่งไกลตัวผู้เรียน”

(คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน)

“...แถวนี่มะพร้าวมีเยอะมาก จะสอนอะไรก็ได้ให้เด็กได้มีงานทำ ให้รู้จักทำงานหาเงินเลี้ยงตัวเองและช่วยเหลือครอบครัวได้บ้าง”

(ผู้ปกครอง)

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหา กิจกรรม และสื่อการเรียนรู้ ของการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนกล่าวในทำนองเดียวกัน ว่าควรจัดเนื้อหาในสิ่งที่ผู้เรียนมีความสนใจ และต้องการที่จะเรียน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นในบ้านแพ้ว ที่เป็นของดีในอำเภอบ้านแพ้ว เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยความสนใจที่จะอยากเรียนรู้ จะทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน โดยเน้นการใช้สื่อที่เป็นของจริง เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง ส่วนกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษา รวมถึงอาจนำปราชญ์ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังคำกล่าวของผู้ให้สัมภาษณ์ท่านหนึ่งที่ได้กล่าวว่า

“...เด็กจะเรียนรู้ได้ดีที่สุด เมื่อต้องเผชิญกับเหตุการณ์จริง ของจริง ที่ไม่ใช่เพียงการเรียนในห้องเรียน ดังนั้นการนำนักเรียนออกจากห้องเรียน ไปเรียนรู้นอกสถานที่บ้าง อาจจะทำให้เปิดโลกทัศน์ของเด็กได้มากขึ้น”

(คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน)

“...การได้ไปเรียนรู้ในสถานที่จริง จะทำให้นักเรียนได้เข้าใจและได้เรียนรู้จากของจริง นอกจากนั้น ยังเป็นการอนุรักษ์ของดีของเราให้รุ่นลูกรุ่นหลานได้เรียนรู้ และอนุรักษ์ต่อไป”

(ปราชญ์ชาวบ้าน)

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล ของการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลเกี่ยวกับการประเมินตามสภาพจริง โดยเน้นการประเมินที่ไม่ได้เน้นเพียงความรู้จากการทดสอบด้วยข้อสอบเท่านั้น แต่ยังเน้นในด้านทักษะ และคุณลักษณะ ผ่านกระบวนการสังเกตพฤติกรรม การสัมภาษณ์หรือประเมินจากชิ้นงานของผู้เรียน จากการลงมือปฏิบัติ ดังคำกล่าวของผู้ให้สัมภาษณ์ท่านหนึ่งที่ได้กล่าวว่า

“...การวัดและประเมินผลนักเรียนเพียงกระดาษใบเดียวนั้น ถือเป็นการทดสอบที่ไม่สามารถวัดความสามารถที่แท้จริงของนักเรียนได้ ต้องอาศัยการสังเกตพฤติกรรม การสัมภาษณ์เพิ่มเติม จึงจะสามารถบ่งบอกความสามารถที่แท้จริงของนักเรียนได้”

(หัวหน้าฝ่ายวิชาการโรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปถัมภ์)

“...สิ่งหนึ่งที่จะบอกว่าเด็กคนไหนทำได้หรือไม่ นั่น ไม่ได้วัดกันที่กระดาษเท่านั้น ควรจะมีการวัดกันที่ชิ้นงาน จากการทำงานของเด็ก”

(สถานประกอบการ)

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ผลการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ข้อมูลชั้นที่ 1 ได้แก่ 1) วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปถัมภ์ ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2) ศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ 3) สอบถามความต้องการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา เกี่ยวกับรูปแบบของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา 4) สัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพจากผู้อำนวยการ หัวหน้าฝ่ายวิชาการ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ประชาชนชาวบ้าน และสถานประกอบการ โดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ 1) ผลการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (ฉบับร่าง) 2) ผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (ฉบับร่าง) และ 3) การปรับปรุงแก้ไขกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ผลการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (ฉบับร่าง)

ผู้วิจัยได้นำผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากขั้นตอนการศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา และได้ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รวมทั้งคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านหลักสูตรอาชีพ ด้านโครงการ ด้านข้อมูลท้องถิ่น และด้านการวัดและประเมินผล เพื่อขอคำแนะนำและข้อเสนอแนะในการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) เป้าหมาย 3) แนวการจัดกิจกรรม 4) รูปแบบการจัดกิจกรรม 5) คำอธิบายรายวิชา 6) จุดประสงค์การเรียนรู้ 7) โครงสร้างการจัดกิจกรรม 8) สื่อ/แหล่งเรียนรู้ 9)

การวัดและประเมินผล และ 10) แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 5 แผน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. หลักการ

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีหลักการสำคัญ ดังนี้

- 1.1 มีเป้าหมายของการจัดกิจกรรมที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม และครอบคลุมผู้เรียนที่เรียนทุกคน
- 1.2 เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียน ได้พัฒนาตนเองอย่างรอบด้านเต็มศักยภาพตามความสนใจ ความถนัด ความต้องการ เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะ
- 1.3 เป็นกิจกรรมที่ปลูกฝังและส่งเสริมจิตสำนึกในการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ในลักษณะต่างๆ ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ประเพณี และวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ
- 1.4 เป็นกิจกรรมที่ยึดหลักการมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ประชาชนชาวบ้าน องค์กร และหน่วยงานอื่น มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม
- 1.5 เป็นการจัดกิจกรรมโดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน

2. เป้าหมาย

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมุ่งส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนใช้ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์จากการเรียนรู้ไปพัฒนาตนเองให้เกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และทักษะอาชีพ 5 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการสื่อสารและมนุษยสัมพันธ์ ทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะแสวงหาความรู้ และทักษะการจัดการ อันจะนำไปสู่คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ 6 คุณลักษณะ ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความขยันและความอดทน ความรับผิดชอบ ความเสียสละ ระเบียบวินัย และมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพที่ทำ

3. แนวการจัดกิจกรรม

สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษา เข้าร่วมกิจกรรม โดยมีแนวการจัดกิจกรรม ดังนี้

1. ให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมตามความสนใจ
2. ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมผ่านประสบการณ์ที่หลากหลาย ฝึกการทำงานที่สอดคล้องกับชีวิตจริง ตลอดจนสะท้อนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ของผู้เรียน

3. จัดกิจกรรมแบบรายบุคคล กิจกรรมกลุ่ม โดยให้ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการ โดยการศึกษา และแสวงหาความรู้ประกอบการจัดการอย่างเป็นระบบ เน้นกระบวนการทำงาน การสื่อสาร การมีมนุษยสัมพันธ์ และกระบวนการแก้ปัญหาในการดำเนินกิจกรรม

4. ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้แบบร่วมมือมากกว่าเน้นการแข่งขันบนพื้นฐาน การปฏิบัติตามวิถีประชาธิปไตย

5. ใช้วิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ครอบคลุมกระบวนการ

6. จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่กิจกรรม

4. รูปแบบการจัดกิจกรรม

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว ใช้รูปแบบการจัดการ เรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ซึ่งมีองค์ประกอบการสอน 6 ชั้น ดังนี้

1. **ให้ความรู้พื้นฐาน** โดยครูผู้สอนเตรียมแหล่งข้อมูล เตรียมสื่อข้อมูล เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐาน ที่ต้องการให้นักเรียนรู้ในเบื้องต้น เพื่อให้ผู้เรียนเห็นขอบเขตของการศึกษาในครั้งนี้ รวมถึงกระตุ้น ความสนใจของผู้เรียน ดึงดูดผู้เรียนให้เกิดความสนใจ

2. **เลือกหัวข้อที่สนใจ** ผู้เรียนแต่ละคนเลือกหัวข้อที่สนใจจะศึกษา ค้นคว้าเพิ่มเติม จากนั้น จับกลุ่มผู้เรียนที่เลือกหัวข้อเดียวกันที่สนใจ ให้อยู่ด้วยกัน แล้วร่วมกันศึกษาถึงความเป็นไปได้ของ หัวข้อที่ผู้เรียนสนใจจะศึกษา ค้นคว้า จากนั้นนำเสนอหัวข้อที่สนใจต่อผู้สอน เพื่อขอความเห็นชอบ

3. **วางแผน** สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันกำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน กำหนดระยะเวลาใน การดำเนินโครงงาน และแบ่งหน้าที่รับผิดชอบให้กับสมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม โดยมีผู้สอนคอยให้ คำปรึกษา

4. **ลงมือปฏิบัติ** โดยการดำเนินการตามแผนที่แต่ละกลุ่มได้วางไว้ และร่วมกันแก้ปัญหาที่ เกิดขึ้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของแต่ละกลุ่ม โดยมีผู้สอนคอยเฝ้าอำนวยความสะดวกในการลงมือ ปฏิบัติ

5. **นำเสนอและอภิปราย** ให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน โดยการนำเสนอผลงานให้ เพื่อนร่วมชั้น และผู้เรียนอื่นๆ ได้ชม เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

6. **การวัดและประเมินผล** เป็นการประเมินผลงาน โดยการประเมินตามสภาพจริง โดยการ ประเมินตนเอง เพื่อน และผู้สอน และมีการให้ข้อคิดเห็นสำหรับผลงาน เพื่อนำข้อคิดเห็นกลับมา ปรับปรุง แก้ไขผลงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

5. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษา สสำรวจ วิเคราะห์ เกี่ยวกับความสำคัญของการประกอบอาชีพ ปัจจัยในการประกอบ อาชีพให้ประสบความสำเร็จ ผลไม้ประจำอำเภอบ้านแพ้ว ประโยชน์ของส่วนต่างๆ ของต้นมะพร้าว การปลูก การดูแลรักษามะพร้าว การแปรรูปผลิตภัณฑ์มะพร้าว เพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้า

การออกแบบผลิตภัณฑ์สินค้า การวางแผนกลยุทธ์การตลาด การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย คำนวณต้นทุน กำไร

โดยการใช้ทักษะการทำโครงการ ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ ด้วยทักษะในการด้านการสื่อสาร และมนุษยสัมพันธ์ ทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะแสวงหาความรู้ และทักษะการจัดการ ก่อให้เกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

เพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการประกอบอาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ ความซื่อสัตย์ ความขยันและความอดทน ความรับผิดชอบ ความเสียสละ ความประหยัดในการทำงาน และทัศนคติที่ดีต่ออาชีพที่ทำ อันนำไปสู่คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ

6. จุดประสงค์การเรียนรู้

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว มีจุดประสงค์การเรียนรู้ ประกอบด้วย 3 ด้าน

1. ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain)

- 1.1 อธิบายการปลูก การดูแลรักษา และประโยชน์ของส่วนต่างๆ ของต้นมะพร้าว
- 1.2 อธิบายกลยุทธ์การตลาด การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย คำนวณต้นทุน กำไร

2. ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain)

- 2.1 ทดลองขายสินค้า
- 2.2 เกิดทักษะอาชีพ ได้แก่ ทักษะในการด้านการสื่อสารและมนุษยสัมพันธ์ ทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะแสวงหาความรู้ และทักษะการจัดการ

3. ด้านจิตพิสัย (Affective Domain)

- 3.1 เห็นคุณค่าและความสำคัญของการประกอบอาชีพ
- 3.2 มีคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความขยันและความอดทน ความรับผิดชอบ ความเสียสละ ความประหยัดในการทำงาน และทัศนคติที่ดีต่ออาชีพที่ทำ

รวม 7 จุดประสงค์การเรียนรู้

7. โครงสร้างการจัดกิจกรรม

โครงสร้างการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว มีรายละเอียดดังตารางที่ 20 ดังนี้

ตารางที่ 20 โครงสร้างการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว

หน่วยที่	ชื่อหน่วย	จุดประสงค์การเรียนรู้ข้อที่	เวลา (ชั่วโมง)
1	ของดีบ้านแพ้ว	1.1 / 1.2	6
2	เลือกแล้วงานฉัน	2.2 / 3.2	2
3	ร่วมด้วยช่วยกัน	2.2 / 3.2	5
4	งานฉันมีดี	2.2 / 3.2	2
5	หลักสี่ตลาดบ้านแพ้ว	2.1 / 2.2 / 3.1 / 3.2	5
รวม			20

8. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

1. สื่อการเรียนรู้

1.1 รูปภาพสวนมะพร้าว

1.2 วิดีทัศน์เกี่ยวกับมะพร้าว ผลไม้สร้างรายได้ประจำอำเภอบ้านแพ้ว

1.3 คอมพิวเตอร์

1.4 อินเทอร์เน็ต

1.5 ใบงานที่ 1 เรื่อง การปลูก การดูแลรักษา และประโยชน์ของส่วนต่างๆ ของต้น

มะพร้าวได้

1.6 ใบงานที่ 2 เรื่อง แผนกลยุทธ์การตลาด การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย คำนวณ

ต้นทุน กำไร

1.7 ใบงานที่ 3 เรื่อง แบบบันทึกหัวข้อและการวางแผนโครงการอาชีพ

1.8 อุปกรณ์-วัสดุในการทำผลงานโครงการอาชีพ

1.9 ผลงานโครงการอาชีพ

2. แหล่งเรียนรู้

2.1 สวนมะพร้าว

2.2 ศูนย์การเรียนรู้ผลิตภัณฑ์จากมะพร้าว

2.3 งานเปิดบ้าน พ.ร.

3. บุคคล

3.1 เจ้าของสวนมะพร้าว ปราชญ์ชาวบ้าน

3.2 เจ้าของศูนย์การเรียนรู้ผลิตภัณฑ์จากมะพร้าว ปราชญ์ชาวบ้าน

3.3 ผู้เชี่ยวชาญด้านการตลาด

9. การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลระหว่างเรียนและหลังเรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยการวัดมีความครอบคลุมทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ด้านพุทธิพิสัย

1.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปลูก การดูแลรักษา และประโยชน์ของส่วนต่างๆ ของต้นมะพร้าว

1.2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลยุทธ์การตลาด การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย คำนวณต้นทุน กำไร

2. ด้านทักษะพิสัย

2.1 ทักษะอาชีพ

2.2 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

3. ด้านจิตพิสัย

3.1 คุณลักษณะในการประกอบอาชีพ

3.2 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

เกณฑ์การประเมินด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย

ผ่าน	หมายถึง	ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมครบร้อยละ 80 ตามเกณฑ์ ปฏิบัติกิจกรรมและมีผลงาน/ชิ้นงานครบตามจุดประสงค์ การเรียนรู้ที่กำหนด
------	---------	---

ไม่ผ่าน	หมายถึง	ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบร้อยละ 80 ตาม เกณฑ์ ไม่ผ่านการปฏิบัติกิจกรรม หรือมี ผลงาน/ชิ้นงาน/ คุณลักษณะไม่ครบตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด
---------	---------	---

10. แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 5 แผน รวม 20 ชั่วโมง โดยผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 ท่าน พิจารณาตรวจสอบคุณภาพของโครงร่างกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยใช้ การสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อพิจารณาความถูกต้อง เหมาะสมและตรวจสอบความสอดคล้อง ของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สำหรับการนำไปทดลอง ดังนี้

แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ 1 เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว

แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ 2 เรื่อง เลือกแล้วงานฉันทัน

แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ 3 เรื่อง ร่วมด้วยช่วยกัน

แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ 4 เรื่อง งานฉันทันมีดี

แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ 5 เรื่อง หลักสี่ตลาดบ้านแพ้ว

ตอนที่ 3 ผลการทดลองจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ภายหลังการปรับปรุงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้นำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปัถม์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 จำนวน 30 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 รวมระยะเวลาที่ใช้ดำเนินการทั้งหมด 20 ชั่วโมง ตามแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ผลการทดลองการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีรายละเอียด ดังนี้

ก่อนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ก่อนการทดลอง ผู้วิจัยได้ชี้แจงทำความเข้าใจกับนักเรียนถึงจุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว โดยการชี้แจงการดำเนินการศึกษาการใช้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และแนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้โครงงาน ที่ผู้เรียนจะต้องแบ่งกลุ่ม เพื่อแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ ร่วมมือกันในการสร้างสรรค์ผลงานโครงงานอาชีพ การศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษา โดยอาศัยกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม และเน้นการประเมินตามสภาพจริง ซึ่งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว ทั้ง 5 แผน จะดำเนินการจัดกิจกรรมโดยใช้โครงงานเป็นฐาน 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) ให้ความรู้พื้นฐาน 2) เลือกหัวข้อที่สนใจ 3) วางแผน 4) ลงมือปฏิบัติ 5) นำเสนอและอภิปราย และ 6) การวัดและประเมินผล เมื่อผู้เรียนเข้าใจตรงกันแล้วจึงดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ผู้วิจัยจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ 1-5 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โดยมีรายละเอียดตามขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยโครงงาน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ให้ความรู้พื้นฐาน แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ 1 เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว เวลา 6 ชั่วโมง โดยครูเป็นผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ เกี่ยวกับความสำคัญของการประกอบอาชีพ ปัจจัยสำคัญในการประกอบอาชีพ และเรียนรู้เกี่ยวกับมะพร้าว ของดีประจำอำเภอบ้านแพ้ว การแปรรูปมะพร้าว และกลยุทธ์การตลาด การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย ต้นทุน-กำไร โดยมีปราชญ์ชาวบ้าน ผู้เชี่ยวชาญมาร่วมจัดกิจกรรมการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้นอกสถานที่ของจริง โดยไปยังแหล่งเรียนรู้ ณ บ้านสวนเข้มชื่น อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งเจ้าของบ้านสวนเข้มชื่น ได้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับการปลูกมะพร้าว การดูแลรักษา รวมถึงประโยชน์จากส่วนต่างๆ

ของมะพร้าว และให้นักเรียนได้ชมผลิตภัณฑ์ที่สร้างจากมะพร้าว เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างผลิตภัณฑ์ให้กับนักเรียน

ภาพที่ 2 การพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ ณ บ้านสวนเข้มชื่น

หลังจากนั้น นักเรียนยังได้เรียนรู้เกี่ยวกับการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากมะพร้าวไปสู่อุตสาหกรรม เพื่อศึกษาขั้นตอน กระบวนการแปรรูปมะพร้าว เพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้า จากโรงงานอุตสาหกรรม การแปรรูปมะพร้าว อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร และการนำผลิตภัณฑ์ไปสู่การจำหน่ายในร้านค้า กลยุทธ์การขาย บทบาทการเป็นผู้ขาย เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และนำองค์ความรู้ที่ได้เรียนรู้ มาสร้างสรรค์เป็นผลงานโครงงานอาชีพของตนเอง

ภาพที่ 3 การพานักเรียนไปศึกษายังสถานที่ประกอบการ

นอกจากนั้น นักเรียนยังได้เรียนรู้กลยุทธ์การตลาด การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย ต้นทุน-กำไร ผ่านกิจกรรมตลาดจำลอง ซึ่งได้เชิญผู้เชี่ยวชาญด้านการตลาดมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในโรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุบลมณี โดยนักเรียนจะแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ขาย และกลุ่มผู้ซื้อ และศึกษาบทบาทหน้าที่ของการเป็นผู้ขาย และผู้ซื้อจากผู้เชี่ยวชาญด้านการตลาด จากนั้นดำเนินกิจกรรม

ตลาดจำลอง เพื่อเรียนรู้กระบวนการขาย การตลาด จากนั้นกลับมาทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย เพื่อคำนวณต้นทุน-กำไร

ภาพที่ 4 กิจกรรมตลาดจำลอง

ซึ่งผลการทำกิจกรรม พบว่า นักเรียนมีความสุข สนุกสนานที่ได้เรียนรู้จากปราชญ์ชาวบ้าน ผู้เชี่ยวชาญ รวมถึงมีความตื่นตัว และกระตือรือร้นในการเรียนรู้ จากการศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนนอกระบบที่ โดยนักเรียนให้ความสนใจ ให้ความร่วมมือ และมีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม

ขั้นที่ 2 เลือกหัวข้อที่สนใจ แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ 2 เรื่อง เลือกแล้วงานฉัน เวลา 1 ชั่วโมง โดยครูเป็นผู้จัดกิจกรรม ให้นักเรียนเลือกหัวข้อที่สนใจ โดยการให้นักเรียนแต่ละคน เลือกหัวข้อที่นักเรียนสนใจ จากนั้นจับกลุ่มนักเรียนที่มีความสนใจกลุ่มเดียวกัน อยู่กลุ่มร่วมกัน เพื่อทำการศึกษาถึงความเป็นไปได้ของหัวข้อ แล้วนำเสนอหัวข้อโครงการอาชีพเพื่อขอความเห็นชอบ

ขั้นที่ 3 วางแผน แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ 2 เรื่อง เลือกแล้วงานฉัน เวลา 1 ชั่วโมง โดยครูเป็นผู้จัดกิจกรรม ให้นักเรียนร่วมกันวางแผนการดำเนินโครงการอาชีพ โดยเมื่อกลุ่มไหนที่ได้หัวข้อแล้ว ให้ดำเนินการวางแผน กำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ และแบ่งหน้าที่รับผิดชอบให้กับสมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม โดยมีผู้สอนคอยให้คำปรึกษา ซึ่งนักเรียนแต่ละคนมีความกระตือรือร้นในการหาข้อมูล เพื่อกำหนดหัวข้อ และมีความสุขในการทำงาน ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน มีการบริหารจัดการทำงานกลุ่ม มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบกัน ภายในกลุ่ม เพื่อให้กลุ่มบรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

ภาพที่ 5 การเลือกหัวข้อที่สนใจ และร่วมกันวางแผนโครงการอาชีพ

ขั้นที่ 4 ลงมือปฏิบัติ แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ 3 เรื่อง ร่วมด้วยช่วยกัน เวลา 5 ชั่วโมง โดยมีนักเรียนเป็นผู้ดำเนินการตามแผนที่แต่ละกลุ่มได้วางไว้ และมีครูเป็นผู้อำนวยการความสะดวกในการให้คำแนะนำ คำปรึกษา ในการดำเนินการ ซึ่งนักเรียนบางกลุ่มมีความกระตือรือร้น มีความขยัน มีความรับผิดชอบ สามารถบริหารจัดการทั้งบุคคล และงานได้ดี จึงทำให้สามารถดำเนินงานตามแผนที่ได้วางไว้ได้อย่างเป็นระบบ ในขณะเดียวกัน บางกลุ่มก็ไม่สามารถดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ได้ เนื่องจากสมาชิกบางคนในกลุ่มไม่มีความขยัน ความรับผิดชอบ หรือบางกลุ่มไม่สามารถบริหารจัดการคนและงานได้อย่างเป็นระบบ ซึ่งบางกลุ่มก็ได้รับการแก้ไข การช่วยเหลือจากครูผู้สอนหรือเพื่อนคอยเอื้ออำนวยความสะดวกในการลงมือปฏิบัติ เพื่อให้กระบวนการดำเนินงานภายในกลุ่มสามารถขับเคลื่อนไปได้ตามแผนที่วางไว้ โดยผลงานของนักเรียนนั้น มีจำนวน 6 ชิ้น ดังนี้

1) กระทงต้นไม้ธรรมชาติจากขุยมะพร้าว โดยการนำขุยมะพร้าวมาปั่นให้ละเอียด แล้วนำมาผสมกับกาวที่ทำจากแป้งเปียกผสมกับน้ำ จากนั้นนำมาอัดในกระทงใบใหญ่ แล้วนำกระทงใบเล็กมาซ้อนทับ เพื่อขึ้นรูปเป็นกระทง แล้วปรับแต่งรูปทรงให้สวยงาม จากนั้นนำไปตากแดดให้แห้ง เพื่อลดการเกิดเชื้อรา แล้วนำไปบรรจุใส่ห่อให้สวยงาม โดยกระทงต้นไม้ธรรมชาติจากขุยมะพร้าวเป็นกระทงต้นไม้ เพื่อลดการใช้ขยะถุงดำในการปลูกต้นไม้ อีกทั้งกระทงต้นไม้ที่ทำจากขุยมะพร้าวนั้นยังเป็นมิตรต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอีกด้วย

ภาพที่ 6 การสร้างผลงานโครงการอาชีพ กระทงต้นไม้ธรรมชาติจากขุยมะพร้าว

2) ถ่านดับกลิ่นจากรกมะพร้าว โดยการนำรกมะพร้าวมาเผาเพื่อให้เป็นถ่าน แล้วนำมาผสมกาว ปั้นเป็นก้อนกลมๆ แล้วนำไปตากแดดให้แห้ง จากนั้นนำไปบรรจุห่อโดยนำถ่านก้อนที่ตากแดดจนแห้งนั้นมาบรรจุใส่กระดาษห่อ โดยถ่านดับกลิ่นจากรกมะพร้าว ใช้ในการดับกลิ่นไม่พึงประสงค์

ภาพที่ 7 การสร้างผลงานโครงการอาชีพ ถ่านดับกลิ่น

3) น้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น ด้วยวิธีการสกัดเย็นแบบธรรมชาติ ปลอดภัย ปราศจากสารเคมี ปลอดภัย โดยการนำกะทิมาเคี่ยวด้วยไฟอ่อน จากนั้นนำมาคั้นไว้ 1 คืน เพื่อให้เกิดการแยกชั้น โยชั้นของน้ำมันมะพร้าวจะอยู่ด้านบนสุด จากนั้นนำส่วนของน้ำมันมะพร้าวไปนึ่ง เพื่อไล่ความชื้นออกจากน้ำมันมะพร้าว เพื่อทำให้น้ำมันมะพร้าวใส ไม่เป็นไข แล้วนำไปบรรจุใส่ขวด ให้สวยงาม

ภาพที่ 8 การสร้างผลงานโครงการอาชีพ น้ำมันมะพร้าว

4) พวงกุญแจกะลา โดยนำกะลามะพร้าวมาตัดให้เป็นรูปต่างๆ แล้วนำมาขัดให้เรียบ จากนั้นนำมาเจาะรู เพื่อใส่ห่วงกุญแจ แล้วเตรียมสีให้ผูู้ซื้อเป็นผู้ระบายสี หรือตกแต่งพวงกุญแจของตนเองตามใจชอบ แล้วนำพวงกุญแจกะลามาคืออบเงาด้วยแล็กเกอร์

ภาพที่ 9 การสร้างผลงานโครงการอาชีพ พวงกุญแจกะลา

5) วุ้นมะพร้าว ซึ่งเป็นมะพร้าวน้ำหอม นำน้ำมะพร้าวและเนื้อมะพร้าวอ่อนมาใส่ผงเจลาตินใส่น้ำตาล เพื่อเพิ่มความหวาน จากนั้นนำไปใส่ถ้วย แล้วไปแช่ในตู้เย็น เพื่อให้จับตัวเป็นวุ้น

ภาพที่ 10 การสร้างผลงานโครงการอาชีพ วุ้นมะพร้าว

6) มะพร้าวแก้ว ซึ่งเป็นมะพร้าวแก้วที่เคี้ยวกับน้ำตาลมะพร้าว เพื่อให้ได้ความหอม และความหวานแบบพอดี ไม่หวานจนเกินไป แล้วนำไปใส่ห่อให้สวยงาม

ภาพที่ 11 การสร้างผลงานโครงการอาชีพ มะพร้าวแก้ว

ขั้นที่ 5 นำเสนอและอภิปราย แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ 4 เรื่อง งานฉันทมีดี เวลา 2 ชั่วโมง โดยผู้เรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานโครงการอาชีพ ที่แต่ละกลุ่มได้ดำเนินลงมือปฏิบัติตามแผนที่ได้วางไว้ โดยนำเสนอให้เพื่อนร่วมชั้น และครูผู้สอน ได้ชม เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้อภิปรายร่วมกัน ซึ่งนักเรียนแต่ละคนร่วมกันแสดงข้อคิดเห็น และร่วมกันแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นร่วมกัน เพื่อนำกลับมาปรับปรุง แก้ไขผลงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ก่อนที่จะนำผลงานไปขายจริงในงานเปิดบ้าน พ.ร.

ขั้นที่ 6 การวัดและประเมินผล แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ 5 เรื่อง หลักสี่ตลาดบ้านแพ้ว เวลา 5 ชั่วโมง โดยนักเรียนแต่ละกลุ่ม จะนำผลิตภัณฑ์ไปจำหน่ายในงานเปิดบ้านวิชาการ พ.ร. ในวันอังคารที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2561 ณ โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปลัมภ์ ภายในงานจะมีผู้เข้าร่วมงานทั้งกลุ่มผู้บริหาร คณะครู นักเรียน ทั้งจากโรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปลัมภ์ และโรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย รวมถึงคณะผู้บริหารจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 และผู้ปกครอง มาร่วมงานในครั้งนี้ นักเรียนแต่ละกลุ่มจะต้องบริหารจัดการภายในกลุ่ม เพื่อให้ได้ผลกำไรมากที่สุด จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปราย และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ถึงประสบการณ์ในการนำผลิตภัณฑ์ไปจำหน่ายในงานเปิดบ้านวิชาการ พ.ร. ในครั้งนี้

ภาพที่ 12 กิจกรรมการนำผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายเนื่องในงานเปิดบ้าน พ.ร.

ตอนที่ 4 ผลการประเมิน และปรับปรุงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปัถม์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 มีผู้วิจัย เป็นผู้สอน และเป็นผู้ประเมิน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

การประเมินหลังการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยการประเมินนักเรียน 3 ด้าน คือ 1) ทักษะอาชีพ 2) คุณลักษณะในการประกอบอาชีพ และ 3) สอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว

1. ผลการประเมินทักษะอาชีพ

การประเมินทักษะอาชีพ หลังการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว ผู้วิจัยได้ ดำเนินการประเมินทักษะอาชีพของนักเรียนจากการสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานของนักเรียน โดยใช้แบบประเมินทักษะอาชีพ ผลปรากฏดังตารางที่ 21

ตารางที่ 21 ผลการประเมินทักษะอาชีพ หลังการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว

ทักษะอาชีพ	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล	ลำดับ
1. ทักษะการสื่อสาร และมนุษยสัมพันธ์	3.10	0.55	ดี	3
2. ทักษะ กระบวนการทำงาน	3.53	0.51	ดีมาก	1
3. ทักษะ กระบวนการ แก้ปัญหา	3.50	0.51	ดีมาก	2
4. ทักษะแสวงหา ความรู้	2.90	0.55	ดี	5
5. ทักษะการจัดการ	3.00	0.79	ดี	4
รวม	3.21	0.64	ดี	

จากตารางที่ 21 ผลการประเมินทักษะอาชีพของนักเรียน หลังการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว ในภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.21$, S.D. = 0.64) ซึ่งยอมรับสมมติฐานวิจัย ข้อที่ 1 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะที่มีคะแนนสูงสุด คือ ทักษะกระบวนการทำงาน อยู่ใน

ระดับดีมาก ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 0.51) รองลงมา คือ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = 0.51) ทักษะการสื่อสารและมนุษยสัมพันธ์ อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.10$, S.D. = 0.55) ทักษะการจัดการ อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.79) และทักษะแสวงหาความรู้ อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.90$, S.D. = 0.55)

2. ผลการประเมินคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ

การประเมินคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ หลังการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการประเมินคุณลักษณะในการประกอบอาชีพของนักเรียนจากการสังเกต พฤติกรรมการปฏิบัติงานของนักเรียน โดยใช้แบบประเมินคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ ผลปรากฏดังตารางที่ 22

ตารางที่ 22 ผลการประเมินคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ หลังการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว

คุณลักษณะในการประกอบอาชีพ	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล	ลำดับ
1. ความซื่อสัตย์	2.53	0.51	ดี	4
2. ความขยันและความอดทน	2.63	0.49	ดี	2
3. ความรับผิดชอบ	2.57	0.50	ดี	3
4. ความเสียสละ	2.43	0.50	พอใช้	5
5. ระเบียบวินัย	2.20	0.41	พอใช้	6
6. ทักษะที่ดีต่ออาชีพที่ทำ	2.67	0.48	ดี	1
รวม	2.51	0.50	ดี	

จากตารางที่ 22 ผลการประเมินคุณลักษณะในการประกอบอาชีพของนักเรียน หลังการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว ในภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.51$, S.D. = 0.50) ซึ่งยอมรับสมมติฐานวิจัยข้อที่ 2 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คุณลักษณะที่มีคะแนนสูงสุด คือ ทักษะที่ดีต่ออาชีพที่ทำ อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.67$, S.D. = 0.48) รองลงมา คือ ความขยันและความอดทน อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.63$, S.D. = 0.49) ความรับผิดชอบ อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.57$,

S.D. = 0.50) ความซื่อสัตย์ อยู่ในระดับดี ($\bar{X}$ = 2.53, S.D. = 0.51) ความเสียสละ อยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X}$ = 2.43, S.D. = 0.50) และระเบียบวินัย ($\bar{X}$ = 2.20, S.D. = 0.41)

3. ผลการสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดี บ้านแพ้ว

การสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยให้นักเรียนเขียนบรรยาย ซึ่งผลการวิเคราะห์ ข้อมูล ปรากฏดังตารางที่ 23

ตารางที่ 23 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว

ความพึงพอใจของนักเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ	ลำดับ
ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน				
1. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว จัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	4.87	0.35	มากที่สุด	1
2. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามความถนัด และความสนใจของผู้เรียน	4.67	0.48	มากที่สุด	3
3. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะอาชีพ	4.77	0.50	มากที่สุด	2
4. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ	4.77	0.50	มากที่สุด	2

ตารางที่ 23 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของ
ดีบ้านแพ้ว (ต่อ)

ความพึงพอใจของนักเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ พึงพอใจ	ลำดับ
5. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดี บ้านแพ้ว ใช้เวลาในการจัดกิจกรรม เหมาะสม	4.27	0.69	มาก	4
รวม	4.67	0.55	มากที่สุด	2
ด้านสื่อประกอบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน				
6. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดี บ้านแพ้ว จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยมี การใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย	4.47	0.63	มาก	2
7. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดี บ้านแพ้ว จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยมี วิทยากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ	4.63	0.61	มากที่สุด	1
8. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดี บ้านแพ้ว จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยมี การใช้สื่อที่กระตุ้นผู้เรียนให้เกิดความ สนใจ	4.43	0.77	มาก	3
รวม	4.51	0.67	มากที่สุด	4
ด้านการวัดและประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน				
9. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดี บ้านแพ้ว จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยมี การวัดและประเมินผลที่หลากหลาย	4.57	0.57	มากที่สุด	2
10. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดี บ้านแพ้ว จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ ตนเอง เพื่อน ประชาชนชาวบ้าน ผู้ปกครองและสถานประกอบการมีส่วน ร่วมในการวัดและประเมินผล	4.63	0.61	มากที่สุด	1

ตารางที่ 23 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว (ต่อ)

ความพึงพอใจของนักเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ	ลำดับ
รวม	4.60	0.59	มากที่สุด	3
ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน				
11. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว ทำให้ผู้เรียนรู้คุณค่าของท้องถิ่นในอำเภอบ้านแพ้ว	4.90	0.31	มากที่สุด	1
12. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว ทำให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ	4.70	0.53	มากที่สุด	2
13. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะอาชีพสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้	4.70	0.65	มากที่สุด	2
รวม	4.77	0.52	มากที่สุด	1
รวมทั้งหมด	4.64	0.59	มากที่สุด	

จากตารางที่ 23 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.59) ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ในข้อที่ 3 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นลำดับที่ 1 โดยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$, S.D. = 0.52) รองลงมา คือ ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.55) ด้านการวัดและประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.59) และด้านสื่อประกอบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.67)

สำหรับรายด้านที่ 1 ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า ประเด็นที่มีความพึงพอใจมากที่สุดคือ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว จัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.35) รองลงมา คือ

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะอาชีพ และ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$, S.D. = 0.50) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามความถนัด และความสนใจของผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.48) และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.69)

รายด้านที่ 2 ด้านสื่อประกอบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประเด็นที่มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยมีวิทยากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.61) รองลงมา คือ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยมีการใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.63) และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยมีการใช้สื่อที่กระตุ้นผู้เรียนให้เกิดความสนใจ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.77)

รายด้านที่ 3 ด้านการวัดและประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประเด็นที่มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ตนเอง เพื่อน ประชาชนชาวบ้าน ผู้ปกครองและสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.61) รองลงมา คือ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยมีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.57)

และรายด้านที่ 4 ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประเด็นที่มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว ทำให้ผู้เรียนรู้คุณค่าของท้องถิ่นในอำเภอบ้านแพ้ว อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90$, S.D. = 0.31) รองลงมา คือ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว ทำให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะอาชีพ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.65)

จากคำถามปลายเปิดการสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว โดยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นหลังจากการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความสุข สนุกสนาน มีความสุขกับการเรียน ทั้งจากบุคคลในท้องถิ่น ผู้เชี่ยวชาญ รวมถึงประชาชนชาวบ้าน นอกจากนั้นยังตื่นตัวกับการได้ออกไปเรียนรู้นอกสถานที่ ไปยังแหล่งเรียนรู้ของจริง เพื่อศึกษาค้นหาความรู้เพิ่มเติมจากของจริง สถานที่จริง เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ผ่านระบบที่ช่วยเหลือเนื่อง ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับการทำงานจริงๆ ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง

ของดีบ้านแพ้ว และที่สำคัญได้เรียนรู้ถึงคุณค่าของท้องถิ่นของตัวนักเรียน ของดีประจำอำเภอบ้านแพ้ว มาสร้างเป็นอาชีพ ที่สร้างรายได้ให้กับนักเรียน โดยสามารถนำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้

ผลการปรับปรุงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ผลการนำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาไปใช้ พบว่า ยังมีประเด็นที่ควรปรับปรุง ดังนี้ 1) ด้านทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ เนื่องจากจำนวนชั่วโมงในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มี 20 ชั่วโมง และส่วนใหญ่เป็นการจัดกิจกรรมในรายวิชาชุมนุม ซึ่งมีเวลาที่ค่อนข้างจำกัดในการจัดกิจกรรม ทำให้ตัวกิจกรรมที่ส่งผลถึง ทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพของนักเรียนนั้น ไม่สามารถเกิดได้อย่างสมบูรณ์ เนื่องจากหมดเวลาเสียก่อน และเนื่องจากเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมค่อนข้างจำกัด ทำให้บาง กิจกรรมไม่สามารถจัดกิจกรรมจบได้ภายในชั่วโมงนั้น และ 2) ด้านการวัดและประเมินผลชิ้นงานของ นักเรียน ในส่วนของปราชญ์ชาวบ้าน สถานประกอบการ รวมถึงผู้ปกครองที่เข้ามามีส่วนร่วมในการ ประเมินชิ้นงานของนักเรียน ในเรื่องของเกณฑ์การประเมินชิ้นงานที่อาจจะใช้ภาษาที่ยากเกินไป ทำให้เกิดการไม่เข้าใจในการวัดและประเมินชิ้นงานของนักเรียน ซึ่งได้ทำการปรับเกณฑ์ใหม่ให้เข้าใจ ง่ายขึ้น ใช้ภาษาที่ง่ายขึ้น มีความกระชับ เพื่อให้สามารถวัดและประเมินผลชิ้นงานของนักเรียนได้ ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยใช้โครงงานเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพและคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R&D) มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปถัมภ์ 2) เพื่อพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปถัมภ์ 3) เพื่อทดลองใช้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปถัมภ์ 4) เพื่อประเมินผลและปรับปรุงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปถัมภ์ เกี่ยวกับทักษะอาชีพของนักเรียนคุณลักษณะในการประกอบอาชีพของนักเรียน และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปถัมภ์ จำนวน 305 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปถัมภ์ ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) เครื่องมือสำรวจข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ 1.1) แบบสอบถามความต้องการของนักเรียน 1.2) แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจากผู้ที่เกี่ยวข้อง 2) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองใช้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ 2.1) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว 2.2) แบบประเมินทักษะอาชีพ 2.3) แบบประเมินคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ และ 2.4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว

โดยดำเนินการเก็บข้อมูลทุกขั้นตอนด้วยตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอตามขั้นตอนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R&D) โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้ 1) การวิจัย (Research) : การศึกษา

ข้อมูลพื้นฐาน และความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา 2) การพัฒนา (Development) : การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา (ฉบับร่าง) 3) การวิจัย (Research) : การทดลอง จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา 4) การพัฒนา (Development) : การประเมินและปรับปรุงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน และความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 และผู้ที่ เกี่ยวข้องต้องการให้มีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ที่เน้นส่งเสริมทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพ และคุณลักษณะสำคัญในการประกอบอาชีพ โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นของอำเภอบ้านแพ้ว ในการสร้าง มูลค่ามาสร้างเป็นอาชีพ และสร้างรายได้ให้กับนักเรียน เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดย เน้นการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง จากประสบการณ์ตรง ผ่านแหล่งเรียนรู้ภายในท้องถิ่นของตนเองและ ประชาชนชาวบ้านในท้องถิ่น ด้วยกระบวนการกลุ่ม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน การอภิปราย โดยใช้ การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง จากตัวนักเรียนเอง เพื่อน ครูผู้สอน รวมถึงประชาชนชาวบ้านใน การประเมิน ทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย

2. ผลการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา พบว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยมีองค์ประกอบ ที่สำคัญ คือ 1) หลักการ 2) เป้าหมาย 3) แนวการจัดกิจกรรม 4) รูปแบบการจัดกิจกรรม 5) คำอธิบายรายวิชา 6) จุดประสงค์การเรียนรู้ 7) โครงสร้างการจัดกิจกรรม 8) สื่อการเรียนรู้/แหล่ง เรียนรู้ 9) การวัดและประเมินผล และ 10) แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 5 แผน ได้แก่

แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ 1 เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว แผนการจัดกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนที่ 2 เรื่อง เลือกแล้วงานฉันทัน แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ 3 เรื่อง ร่วมด้วยช่วยกัน แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ 4 เรื่อง งานฉันทันมีดี และแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ 5 เรื่อง หลักสี่ตลาดบ้านแพ้ว โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ให้ความรู้พื้นฐาน 2) เลือกรหัสข้อที่สนใจ 3) วางแผน 4) ลงมือปฏิบัติ 5) นำเสนอ และอภิปราย และ 6) การวัดและประเมินผล เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนสร้างสรรค์ผลงานผ่านโครงงาน อาชีพ ซึ่งมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการปรับระยะเวลาให้เหมาะสม กับกิจกรรม และเกณฑ์การ ประเมินชิ้นงานของนักเรียน ควรระบุให้กระชับ ใช้ภาษาที่ง่าย เพื่อให้เข้าใจง่ายในการประเมิน

3. ผลการทดลองจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษา พบว่า นักเรียนสนุกสนาน ตื่นเต้น กับการจัดกิจกรรมจากผู้เชี่ยวชาญท้องถิ่น ประชาชน ชาวบ้าน รวมถึงการศึกษาแหล่งเรียนรู้นอกสถานที่ ณ บ้านสวนเข้มชื่น เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับการ

ปลูกมะพร้าว การดูแลรักษา รวมถึงประโยชน์จากส่วนต่างๆ ของมะพร้าว นอกจากนั้นยังได้เรียนรู้เกี่ยวกับการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากมะพร้าว เพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้า ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ ความตั้งใจ และความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมต่างๆ โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยโครงงานเป็นฐานในการจัดกิจกรรม เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานโครงงานอาชีพของนักเรียน ด้วยกระบวนการกลุ่ม ที่มีการคละนักเรียนต่างระดับชั้นอยู่กลุ่มด้วยกัน ทำให้เกิดมุมมอง ความคิดเห็นที่แตกต่างกันในการทำงาน เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การอภิปรายร่วมกันในกลุ่มย่อย ทำให้เกิดองค์ความรู้ หรือแนวทางใหม่ๆ ในการทำงาน รวมถึงการบริหารงานและบุคคล ให้บรรลุเป้าหมายของแต่ละกลุ่มกำหนดไว้ โดยใช้แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 5 แผน รวมเวลา 20 ชั่วโมง ด้วยการจัดการเรียนรู้โครงงาน 6 ขั้นตอน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นที่ 1 ให้ความรู้พื้นฐาน อยู่ในแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ 1 เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว เวลา 6 ชั่วโมง พบว่า ผู้เรียนเห็นถึงความสำคัญของการประกอบอาชีพ ปัจจัยสำคัญในการประกอบอาชีพ สามารถทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย คำนวณต้นทุน-กำไรได้ นอกจากนั้นยังมีความกระตือรือร้นในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ บ้านสวนเข้มขื่น ในเรื่องของการปลูกมะพร้าว การดูแลรักษา ประโยชน์จากส่วนต่างๆ ของมะพร้าว รวมถึงการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากมะพร้าว เพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้า

ขั้นที่ 2 เลือกหัวข้อที่สนใจ อยู่ในแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ 2 เรื่อง เลือกแล้วงานฉันทัน เวลา 2 ชั่วโมง พบว่า ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเลือกหัวข้อที่สนใจ และร่วมกันศึกษาถึงความเป็นไปได้ของหัวข้อ แล้วนำเสนอหัวข้อเพื่อขอความเห็นชอบ

ขั้นที่ 3 วางแผน อยู่ในแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ 2 เรื่อง เลือกแล้วงานฉันทัน เวลา 2 ชั่วโมง พบว่า หลังจากกลุ่มไหนที่ได้หัวข้อแล้ว จากนั้นแต่ละกลุ่มร่วมกันวางแผนการทำงาน กำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน กำหนดระยะเวลาในการดำเนินโครงงาน และแบ่งหน้าที่รับผิดชอบให้กับสมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม เพื่อให้กลุ่มบรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

ขั้นที่ 4 ลงมือปฏิบัติ อยู่ในแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ 3 เรื่อง ร่วมด้วยช่วยกัน เวลา 5 ชั่วโมง พบว่า นักเรียนบางกลุ่มสามารถบริหารจัดการทั้งบุคคล และงานได้ดี จึงทำให้สามารถดำเนินงานตามแผนที่ได้วางไว้อย่างเป็นระบบ เช่น กลุ่มที่ทำน้ำมันมะพร้าว แต่บางกลุ่มก็ไม่สามารถดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ได้ เนื่องจากสมาชิกบางคนในกลุ่มไม่มีความขยัน ความรับผิดชอบ ไม่สามารถบริหารจัดการคนและงานได้ ต้องได้รับการแก้ไข การช่วยเหลือจากครูผู้สอนหรือเพื่อน เพื่อให้สามารถดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ได้

ขั้นที่ 5 นำเสนอและอภิปราย อยู่ในแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ 4 เรื่อง งานฉันทันมีดี เวลา 2 ชั่วโมง พบว่า ผู้เรียนแต่ละคนให้ความร่วมมือในการให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น และร่วมกัน

แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นร่วมกัน จากนั้นนำคำแนะนำและข้อคิดเห็นกลับมาปรับปรุง แก้ไขผลงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ขั้นที่ 6 การวัดและประเมินผล อยู่ในแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ 5 เรื่อง หลักการตลาดบ้านแพ้ว เวลา 5 ชั่วโมง พบว่า ผู้เรียนแต่ละกลุ่มมาเตรียมความพร้อมในการจัดการผลงานของตัวเอง เพื่อนำเสนอและจำหน่ายผลงานเพื่อให้ได้ผลกำไรมากที่สุด ตามกลยุทธ์และแผนการตลาดที่แต่ละกลุ่มวางไว้ ในงานเปิดบ้านวิชาการ พ.ร. ซึ่งบางกลุ่มสามารถทำการนำเสนอและจำหน่ายผลงานได้หมด ต้องมีการสั่งจองเพิ่มเติม ในขณะที่บางกลุ่มไม่สามารถจำหน่ายได้หมดตามที่วางแผนไว้ จากนั้นอภิปรายร่วมกันในชั้นเรียน และร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน รวมถึงร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการทำโครงการอาชีพในครั้งนี้

4. ผลการประเมินและปรับปรุงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา พบว่า 1) ผลการศึกษาทักษะอาชีพของนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ที่ว่า ทักษะอาชีพของนักเรียนหลังการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอยู่ในระดับดี โดยทักษะกระบวนการทำงาน เป็นทักษะที่มีคะแนนสูงสุด อยู่ในระดับดีมาก และทักษะแสวงหาความรู้ เป็นทักษะที่มีคะแนนต่ำสุด อยู่ในระดับดี 2) ผลการศึกษาคุณลักษณะในการประกอบอาชีพของนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 ที่ว่า คุณลักษณะในการประกอบอาชีพของนักเรียนอยู่ในระดับดี โดยทัศนคติที่ดีต่ออาชีพที่ทำ เป็นคุณลักษณะที่มีคะแนนสูงสุด อยู่ในระดับดี และระเบียบวินัย เป็นคุณลักษณะที่มีคะแนนต่ำสุด อยู่ในระดับพอใช้ และ 3) ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 ที่ว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับรายด้านที่ 1) ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่าประเด็นที่มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว จัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด และประเด็นที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด รายด้านที่ 2) ด้านสื่อประกอบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประเด็นที่มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยมีวิทยากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ อยู่ในระดับมากที่สุด และประเด็นที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยมีการใช้สื่อที่กระตุ้นผู้เรียนให้เกิดความสนใจ อยู่ในระดับมากที่สุด รายด้านที่ 3) ด้านการวัดและประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประเด็นที่มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ตนเอง เพื่อน ประชาชนชาวบ้าน ผู้ปกครองและสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมากที่สุด และประเด็นที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดี

บ้านแพ้ว ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะอาชีพ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้ อยู่ในระดับมากที่สุด

โดยนักเรียนชอบรูปแบบการจัดกิจกรรม เพราะเป็นสิ่งที่ เป็นประโยชน์จากกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่นักเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ฝึกนักเรียนในเรื่องของการประกอบอาชีพในอนาคต เพื่อเป็นการสร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว อย่างมีความสุข สนุกสนาน ผ่านการเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ ผ่านประสบการณ์ตรงจากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น หรือจากบุคคลในท้องถิ่น และการอภิปราย แลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในกลุ่ม กระบวนการกลุ่มผ่านระบบพี่น้อง ที่มีความหลากหลายของมุมมอง ความคิดเห็น เกิดเป็นรูปแบบการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการวัดและประเมินผล ที่เน้นการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ทั้งจากการสังเกตพฤติกรรม การประเมินชิ้นงานทั้งจากครูผู้สอน ตัวเอง เพื่อน และปราชญ์ชาวบ้าน ทำให้นักเรียนเรียนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้วด้วยความสุข มีรอยยิ้ม และมีความสุขสนุกสนาน ในการสร้างสรรค์ผลงานโครงการอาชีพ ในการส่งเสริมทักษะอาชีพและคุณลักษณะในการประกอบอาชีพของนักเรียน ได้เป็นอย่างดี

อภิปรายผลการวิจัย

จากการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา มีประเด็นที่นำมาเพื่ออภิปราย ดังนี้

1. จากผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน พบว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องและนักเรียนต้องการให้พัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว มีความคาดหวังให้นักเรียนเรียนรู้เกี่ยวกับของดีในท้องถิ่นของตนเอง ของดีประจำอำเภอบ้านแพ้ว รวมถึงทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพ และคุณลักษณะสำคัญในการประกอบอาชีพ โดยนำสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นตัวเอง ที่ผู้เรียนสนใจ ต้องการจะศึกษา เรียนรู้ มาสร้างอาชีพ เพื่อสร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว ทั้งนี้เพราะกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนเลือกที่จะเรียนตามความสนใจ ความสามารถ และความถนัดของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรตามความจำเป็น และความต้องการของผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่น และสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560: 18-19) ซึ่งผู้เรียนส่วนใหญ่สนใจที่จะศึกษา เรียนรู้ ในเรื่องของมะพร้าว ซึ่งเป็นผลไม่สร้างรายได้ประจำอำเภอบ้านแพ้ว มาสร้างอาชีพและรายได้ให้กับตนเอง โดยเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ และมีประสบการณ์ตรงผ่านแหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษา แหล่งเรียนรู้บุคคล ที่เป็นปราชญ์ชาวบ้านในชุมชนท้องถิ่นบ้านแพ้ว ซึ่งสอดคล้องกับ ขนสิทธิ์ สิทธิ์สูงเนิน (2557 : 100) ที่ได้จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความตระหนักและเห็นคุณค่า ในชุมชนของตนเอง โดยมีเป้าหมายหลักในการพัฒนาผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะ และประสบการณ์การเรียนรู้ อันนำไปสู่การเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด

ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี อันส่งผลให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553: 7) รวมถึงการส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพของผู้เรียน เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ จึงมีการจัดระบบการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับหลักสูตรเตรียมอาชีพศึกษาที่มีอยู่ในปัจจุบัน โดยคำนึงถึงความต้องการของสังคม (สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา และคณะ, 2554 : 2) โดยทักษะอาชีพเป็นทักษะสำคัญทักษะหนึ่งที่เป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคม ในการเป็นเยาวชนของชาติในศตวรรษที่ 21 ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 มาตรา 7 และมาตรา 23 ที่ให้ผู้เรียนมีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์ โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ ทักษะในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการศึกษา โดยมีจุดเน้นให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจสู่อชีพ ได้รับการศึกษาความรู้ ทักษะที่เหมาะสม เพื่อการมีงานทำในอนาคต

2. จากผลการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา พบว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่สร้างขึ้น มีความสอดคล้อง โดยมีองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้ 1) หลักการ 2) เป้าหมาย 3) แนวการจัดกิจกรรม 4) รูปแบบการจัดกิจกรรม 5) คำอธิบายรายวิชา 6) จุดประสงค์การเรียนรู้ 7) โครงสร้างการจัดกิจกรรม 8) สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้ 9) การวัดและประเมินผล และ 10) แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 5 แผน ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ 1 เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ 2 เรื่อง เลือกแล้วงานฉันทัน แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ 3 เรื่อง ร่วมด้วยช่วยกัน แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ 4 เรื่อง งานฉันทันมีดี และแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ 5 เรื่อง หลักสี่ตลาดบ้านแพ้ว โดยดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ให้ความรู้พื้นฐาน 2) เลือกรหัสที่สนใจ 3) วางแผน 4) ลงมือปฏิบัติ 5) นำเสนอและอภิปราย และ 6) การวัดและประเมินผล เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้มีทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ โดยใช้ของดีท้องถิ่นอำเภอบ้านแพ้ว ในการสร้างอาชีพให้กับผู้เรียน ทั้งนี้เป็นเพราะกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้รับการพัฒนาตามกระบวนการ ดังนี้ 1) นำผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน คือ การวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 การวิเคราะห์หลักสูตรโรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปลัมภ์ : กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การสอบความต้องการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา เกี่ยวกับรูปแบบของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว 2) วิเคราะห์เนื้อหาของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ต้องการพัฒนาให้สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่นของอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ในการนำของดีประจำอำเภอบ้านแพ้วมาสร้างเป็นอาชีพ เพื่อสร้างรายได้ให้กับตนเอง

และครอบครัว 3) แนวการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยโครงงาน มาเป็นแนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีการเชิญผู้รู้ท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้านมาให้ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ กลยุทธ์การตลาด การคำนวณบัญชี ต้นทุน กำไร ขาดทุน รวมถึงข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับมะพร้าว ซึ่งเป็นของดีประจำอำเภอบ้านแพ้ว รวมถึงการพาไปศึกษาแหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง จากการสังเกต และการลงมือปฏิบัติ จนนักเรียนเกิดองค์ความรู้ และกลับมาสร้างสรรค์ผลงานเพื่อนำไปประกอบอาชีพได้ มีการวัดและประเมินผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ทั้งจากตัวผู้เรียนเอง เพื่อน ครูผู้สอน ปราชญ์ชาวบ้าน และสถานประกอบการในการประเมินชิ้นงานของผู้เรียน ซึ่งจะเห็นได้ว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว เป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่สอดคล้องกับสภาพชุมชน และความต้องการของนักเรียน ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ บนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ ความสามารถด้านการวิเคราะห์ ทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพตามศักยภาพ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 : 51-52) ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) ในหมวดที่ 4 มาตรา 23 เกี่ยวกับการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม มีความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข นอกจากนี้ กรรณิกา ภูระหงษ์ (2547 : 24) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มุ่งหมายเพื่อสำรวจความสนใจและความถนัดของแต่ละบุคคล ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ โดยมุ่งเน้นและพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

3. ผลการทดลองจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุบลมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องความสำคัญของการประกอบอาชีพ ปัจจัยในการประกอบอาชีพให้ประสบความสำเร็จ ผลไม้ประจำอำเภอบ้านแพ้ว ประโยชน์ของส่วนต่างๆ ของต้นมะพร้าว การปลูก การดูแลรักษามะพร้าว การแปรรูปผลิตภัณฑ์มะพร้าว เพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้า การออกแบบผลิตภัณฑ์สินค้า การวางแผนกลยุทธ์การตลาด การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย และการคำนวณต้นทุน กำไร นักเรียนมีความสนใจและให้ความร่วมมือ มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมด้วยความตั้งใจ มีความสุข สนุกสนาน ด้วยกระบวนการกลุ่ม และระบบพี่นอง ทั้งนี้เพราะว่า เนื้อหาที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นเนื้อหาที่เกิดจากความสนใจ และความต้องการของนักเรียนที่จะศึกษา เรียนรู้ ค้นคว้า เพื่อนำมาใช้ในการประกอบอาชีพ รวมถึงมีการพานักเรียนไป

ศึกษาแหล่งเรียนรู้นอกสถานที่ และมีการเชิญผู้รู้ท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน มาเป็นผู้ให้ความรู้ และจัดกิจกรรมให้กับนักเรียนอีกด้วย โดยผลการประเมินทักษะอาชีพ และคุณลักษณะอาชีพของนักเรียนอยู่ในระดับดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีความน่าสนใจ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน โดยใช้ของดีท้องถิ่นประจำอำเภอบ้านแพ้ว ซึ่งเป็นของใกล้ตัวนักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดความตระหนัก และความสำคัญของของดีในท้องถิ่นตัวเอง ในการเพิ่มมูลค่าของสินค้า เพื่อสร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว ทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้น ความรับผิดชอบ และความพยายามในการทำกิจกรรมอย่างมีความสุข และสนุกสนาน ซึ่งสอดคล้องกับคาร์เตอร์ วี กู๊ด (Good 1973 : 9) และเฟรเดอริก (Frederick 1959 : 6) ในการเพิ่มพูนความรู้ และตอบสนองความสนใจของผู้เรียน โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนอยากทำในสิ่งที่นอกเหนือจากในห้องเรียน หรือกิจกรรมนอกเหนือตามที่หลักสูตรกำหนด เพื่อพัฒนาทักษะและส่งเสริมให้นักเรียนมีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้เรียนด้วยกัน เพื่อเติมเต็มศักยภาพการเรียนรู้ เพิ่มพูนความรู้และเสริมประสบการณ์ให้กับผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 : 51) และสอดคล้องกับนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ให้จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับหลักสูตรตามความจำเป็น และความต้องการของผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่น และสังคม โดยมีจุดเน้นให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจสู่อาชีพ ได้รับการศึกษาความรู้ ทักษะที่เหมาะสม เพื่อการมีงานทำในอนาคต เป็นกำลังคนที่สำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560: 18-19) ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้นั้น ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมมากที่สุด

4. ผลการประเมินทักษะอาชีพของนักเรียนและคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ พบว่านักเรียนมีทักษะอาชีพ อยู่ในระดับดี โดยทักษะกระบวนการทำงาน เป็นทักษะที่มีคะแนนสูงสุด อยู่ในระดับดีมาก และทักษะแสวงหาความรู้ เป็นทักษะที่มีคะแนนต่ำสุด อยู่ในระดับดี สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนในครั้งนี้ โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงงาน เน้นพัฒนาทักษะในการทำงานของนักเรียน จากการที่นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกัน นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง และเรียนรู้ด้วยตนเอง ในสิ่งที่ถนัด และสนใจจะศึกษา ค้นคว้า เพิ่มเติม แต่เนื่องด้วยครูผู้สอนเป็นผู้เลือกแหล่งเรียนรู้ให้นักเรียน ทำให้นักเรียนไม่ได้ใช้ทักษะในการแสวงหาความรู้เท่าที่ควร จึงควรให้นักเรียนได้มีโอกาสได้เลือกแหล่งเรียนรู้ด้วยตัวเอง เพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ ฮาร์แกรฟ (Hargrave, 2004 : Abstract) ที่พบว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยโครงงานจะช่วยกระตุ้นนักเรียนให้ประสบความสำเร็จในการทำงานได้ โดยสามารถเชื่อมโยงไปสู่ความเป็นจริงภายนอกได้ นอกจากนั้นยังมีการนำชุมชนในท้องถิ่นบ้านแพ้ว ประชาชนชาวบ้าน มามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในครั้งนี้ ส่งผลให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการประกอบอาชีพ โดยใช้ของท้องถิ่นประจำอำเภอบ้านแพ้ว ในการสร้างอาชีพให้กับตนเอง โดยผู้เรียนได้รู้จักการคิดวิเคราะห์ สามารถมองเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ และมีคุณลักษณะที่จำเป็นต่อ

การประกอบอาชีพ สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 8-9) ที่ศึกษาสภาพการจัดการเรียน การสอนวิชาอาชีพ และพบว่า การจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพนั้น จะต้อง เน้นการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาชีพเพื่อให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงจากการทำ โครงการอาชีพ และสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน โดยเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมการจัดการ เรียนการสอนในโรงเรียน

ผลการประเมินมีคุณลักษณะในการประกอบอาชีพของนักเรียนอยู่ในระดับดี โดยทัศนคติที่ดี ต่ออาชีพที่ทำ เป็นคุณลักษณะที่มีคะแนนสูงสุด อยู่ในระดับดี และระเบียบวินัย เป็นคุณลักษณะที่มี คะแนนต่ำสุด อยู่ในระดับพอใช้ สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ การจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนครั้งนี้ นักเรียนไม่ค่อยมีระเบียบวินัย ไม่รักษาเวลา ไม่มีระเบียบในการทำงาน นอกจากนั้นยังมีการนำชุมชนในท้องถิ่นบ้านแพ้ว ราษฎรชาวบ้าน มามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนในครั้งนี้ ส่งผลให้นักเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการประกอบอาชีพ โดยใช้ของ ท้องถิ่นประจำอำเภอบ้านแพ้ว ในการสร้างอาชีพให้กับตนเอง โดยนักเรียนได้รู้จักการคิดวิเคราะห์ สามารถมองเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ และมีคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ สอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 8-9) ที่ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ และพบว่า การจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพนั้น จะต้องเน้นการจัดกิจกรรม ส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาชีพเพื่อให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงจากการทำโครงการอาชีพ และ สร้างความสัมพันธ์กับชุมชน โดยเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมการจัดการเรียนการสอนใน โรงเรียน

เมื่อพิจารณาทักษะอาชีพเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะกระบวนการทำงาน เป็นทักษะที่มี คะแนนสูงสุด อยู่ในระดับดีมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่านักเรียนได้ฝึกกระบวนการทำงาน จากรูปแบบ กิจกรรมที่หลากหลาย ทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียน ทั้งรายบุคคล และกระบวนการกลุ่ม การศึกษานอกสถานที่ รวมถึงการลงมือปฏิบัติจริง เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความอยากรู้ มีความ กระตือรือร้นในการศึกษา ค้นคว้า สืบค้นข้อมูล ร่วมกันวิเคราะห์ อภิปราย และแสดงความคิดเห็น ร่วมกัน เป็นการพัฒนากระบวนการทำงานของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ฮาร์แกรฟ (Hargrave, 2004 : Abstract) ที่ให้นักเรียนเรียนรู้ผ่านกระบวนการการทำงาน เพื่อเป็นการพัฒนาความคิดและการ ปรับปรุงงานที่ได้รับมอบหมาย โดยสามารถเชื่อมโยงไปสู่ความเป็นจริงภายนอกได้ เนื่องจาก กระบวนการทำงาน ถือเป็นกระบวนการสำคัญ ซึ่งงานที่ออกมาจะมีประสิทธิภาพหรือไม่ขึ้นอยู่กับว่า มี กระบวนการทำงานที่ดีหรือไม่ ดังนั้น กระบวนการทำงาน ถือเป็นสิ่งสำคัญในการทำงานทุกประเภท รวมถึงการประกอบอาชีพ ซึ่งผู้เรียนได้มีการเรียนรู้ในเรื่องของกระบวนการทำงานผ่านกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน จากการสังเกตในการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนมีการพัฒนาในเรื่องของ กระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่อง

ผลการสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ผ่านการเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ ผ่านประสบการณ์ตรงจากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น หรือจากบุคคลในท้องถิ่น ทำให้นักเรียนเรียนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้วด้วยความสุข มีรอยยิ้ม และมีความสุขสนุกสนาน และมีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับ กิ่งกมล ปิยมาตากุล (2557 : 176) และ ธีรภรณ์ ชูชื่น (2557 : 145) พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอยู่ในระดับมาก เพราะนักเรียนส่วนใหญ่มีความสุข เพลิดเพลินในการทำกิจกรรม เนื่องจากรูปแบบของการจัดกิจกรรม เน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ เพื่อให้นักเรียนเกิดความชำนาญ จนเกิดเป็นทักษะการปฏิบัติ และทักษะการคิดสร้างสรรค์คิดค้นนักเรียนต่อไป เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่ารายด้านที่มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และด้านที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ ด้านสื่อประกอบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทั้งนี้เป็นเพราะเนื้อหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในครั้งนี้ เป็นเนื้อหาที่ได้มาจากความต้องการของผู้เรียนส่วนใหญ่ นั่นคือเรื่อง มะพร้าว ซึ่งเป็นของดีของขึ้นชื่อประจำอำเภอบ้านแพ้ว มาใช้ในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพของนักเรียนในครั้งนี้ และการใช้สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้ที่ครูผู้สอนเป็นผู้กำหนดให้ ไม่ได้ให้นักเรียนเป็นผู้กำหนดเลือกเอง ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2560: 18-19) ที่ให้จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับหลักสูตรตามความจำเป็นและความต้องการของผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่น และสังคม และชมพูนุท จาริบุรณภาพ (2547: 28-29) ที่ได้กล่าวเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมอาชีพ โดยพิจารณาความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพ เพื่อนำความรู้ที่ได้มาใช้แก้ไขปัญหาความยากจน สร้างความมั่นคงให้กับผู้เรียน และครอบครัวของผู้เรียนได้ และสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 8-9) ที่จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาอาชีพจากการทำโครงการอาชีพ และสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน โดยเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

จากการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้สรุปแนวคิดและข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยโดยมีรายละเอียด ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไปใช้

เพื่อให้สามารถนำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะบางประการเกี่ยวกับการนำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไปใช้ ดังนี้

1. จากผลการวิจัยด้านทักษะอาชีพ พบว่า นักเรียนมีทักษะแสวงหาความรู้อยู่ในระดับต่ำ ดังนั้น ควรมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ให้นักเรียนเป็นผู้เลือกแหล่งเรียนรู้ด้วยตัวเอง แทนที่จะเป็นผู้สอนจัดให้ และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ไปศึกษา ค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมผ่านห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์

2. จากผลการวิจัยด้านคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ พบว่า นักเรียนมีวินัย และความเสียสละอยู่ในระดับต่ำ ดังนั้น ควรมีการจัดกิจกรรมหรือนำแผนการจัดการเรียนรู้มาบูรณาการในการส่งเสริมนักเรียนในเรื่องของการมีวินัย และความเสียสละ ในการทำโครงการอาชีพต่อไป

3. จากผลการวิจัยด้านความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า นักเรียนมีความสุข สนุกสนาน กระตือรือร้นในการทำกิจกรรม โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงจากแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นภายนอก และการเรียนรู้จากผู้รู้ในท้องถิ่น ประชาชน ชาวบ้าน ดังนั้น โรงเรียนจึงควรส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากผู้รู้ในท้องถิ่น ประชาชน ชาวบ้าน และแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นภายนอก เพื่อให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้มากขึ้น

4. ควรมีการพัฒนาต่อยอดการสร้างผลิตภัณฑ์จากมะพร้าวให้มีความหลากหลาย เพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าสินค้า และส่งเสริมการสร้างรายได้ให้กับชุมชน

5. ควรมีการเสริมเนื้อหากิจกรรมเกี่ยวกับมะพร้าวให้มีความหลากหลายกว่านี้ และเปลี่ยนจากการที่ครูเป็นผู้กำหนดแหล่งเรียนรู้ให้ผู้เรียน ให้ผู้เรียนเป็นผู้เลือกแหล่งเรียนรู้ด้วยตนเอง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่สนใจในการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนต่อไป โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ควรมีการวิจัยและพัฒนาารูปแบบการ Mentoring and Coaching เพื่อให้ครูสามารถสร้างกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้

2. ควรมีการวิจัยและพัฒนา เพื่อส่งเสริมนักเรียนให้มีทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ โดยเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการ เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้อื่นๆ เช่น Problem-Based Learning, Inquiry-Based Learning

3. ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนที่มีพื้นฐานครอบครัวเกี่ยวกับการเกษตร และนักเรียนที่ไม่มีพื้นฐานครอบครัวเกี่ยวกับการเกษตร เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม

รายการอ้างอิง

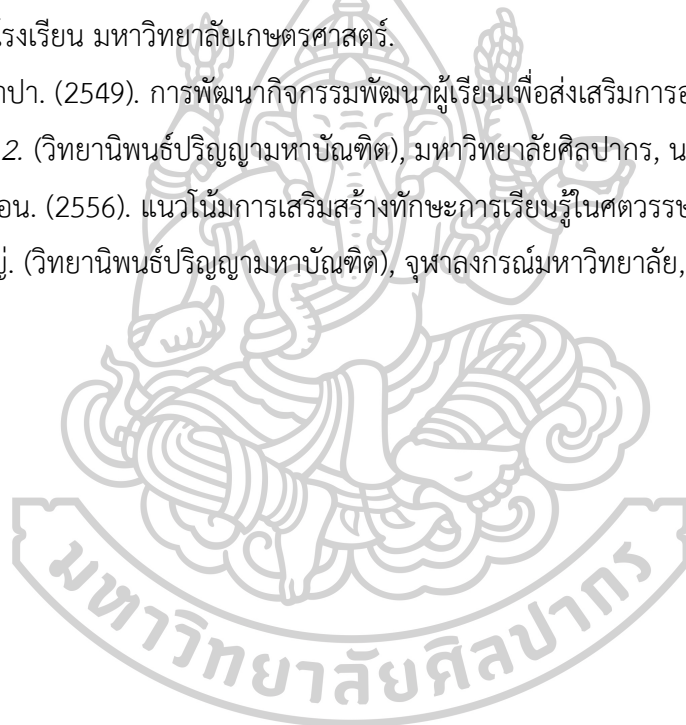
- Christine Joy BASHAM. (2011). *THE ROLE OF CAREER EDUCATION AND GUIDANCE FOR STUDENTS IN YEAR 13 AND ITS IMPLICATIONS FOR STUDENT'S CAREER DECISION MAKING*. Unitec Institute of Technology.
- Evans, R. N., Hoyt, K. B. & Mangum, G. L., (1973). *Career Education in the Middle/Junior High School*. Salt Lake City, Utah: Olympus Publishing Company.
- Frederick, R. W. (1959). *The Third Curriculum Student Activities in America Education*. New York: Appleton-Century-Crofts, Inc.,.
- Glatthorn, A. A. a. N. A. S. (1986). *Middle School/Junior High Principal's Handbook : A Practical Guide for Developing Better Schools*. New Jersey: Prentice – Hall, Inc.
- Good, C. V. (1973). *Dictionary of Education (3rd ed.)*. New York: McGraw-Hill Book Company.
- Hargerty, R. E. (1971). *An Investigation of student Activity Program in Michigan Junior High School*. Dissertation Abstracts International. 32: 2401-A.
- Hargrave, O. S. (2004). *Project-Based Learning in the classroom*. M.A.E.Dissertation Pacific Lutheran University.
- McKown, H. C. (1954). *Activities in the Elementary School*. New York: Mc Graw Hill Book Company.
- Super, D. E. (1957). *Career pattern as a basic for vocational*. New York: Harper and Brothers.
- กรรณิการ์ ภู่อะหงษ์. (2547). การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง รักษ์ท้องถิ่น สำหรับนักเรียนช่วง ชั้นที่ 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์), มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). การศึกษาสภาพความรู้ ความเข้าใจ และวิธีพัฒนาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของผู้เรียน (พิมพ์ครั้งที่ 1 ed.). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน (พิมพ์ครั้งที่ 1 ed.). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553a). แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลาง

- พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
กระทรวงศึกษาธิการ. (2553b). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ.2560-2564.
กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- กิ่งกมล ปิยมาตากุล. (2557). การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง สร้างสรรค์นาฏยลีลาอาเซียน
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์), มหาวิทยาลัยศิลปากร,
นครปฐม.
- ฉันท ชาติทอง. (2551). เทคนิคการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4 ed.). นครปฐม: เพชร
เกษมการพิมพ์.
- จันทร์เพ็ญ สุวรรณคร. (2558). กระบวนการจัดการกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้าง การใช้ทักษะชีวิต
และอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์),
มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- จิตรารัตน์ โพธิามะกะ. (2523). การจัดการเรียนเสริมหลักสูตรเกษตร. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ใจจริง บุญเรืองรอด. (2534). กิจกรรมร่วมหลักสูตร. กรุงเทพฯ: แสงสุทธิการพิมพ์.
- ฉวีวรรณ ไตรรัตน์านนท์. (2555). การพัฒนาทักษะชีวิตในกิจกรรมแนะแนวชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วย
โครงการ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์), มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- ชนสิทธิ์ สิทธิ์สูงเนิน. (2557). วิจัยวัฒนธรรม ครั้งที่ 4 การประชุมวิชาการทางวัฒนธรรมระดับชาติ.
กรุงเทพฯ: กระทรวงวัฒนธรรม.
- ชมพูนุท จารุบุรณภาพ. (2549). การติดตามผลผู้จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน: กรณีศึกษาศูนย์บริการ
การศึกษานอกโรงเรียน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์),
มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- ดำรง ประเสริฐกุล. (2542). การบริหารจัดการนักเรียน. คณะครุศาสตร์: สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.
ดุสิต โยเหลา และคณะ. (2557). การศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบ PBL ที่ได้จากโครงการสร้างชุด
ความรู้ เพื่อสร้างเสริมทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของเด็กและเยาวชน: จากประสบการณ์
ความสำเร็จของโรงเรียนไทย. กรุงเทพฯ: หจก.ทิพย์วิสุทธิ์.
- ธีราภรณ์ ชูชื่น. (2557). การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง นาฏศิลป์สร้างสรรค์ไทย-พม่าสัมพันธ์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์), มหาวิทยาลัยศิลปากร,
นครปฐม.
- พัชรี สร้อยสกุล. (2559). การพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ในเขต

- พัฒนาอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออก. มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ไพฑูริย์ นันตะสุนันท์ และวัลลภา อยู่ทอง. (2557). หลักสูตรการอาชีวศึกษาและการนำไปใช้. กรุงเทพฯ: หน่วยงานนิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- ไพโรจน์ นาคะสุวรรณ และวันนอร์ มะทา. (2528). กิจกรรมเสริมหลักสูตร. กรุงเทพฯ: อักษรบัณฑิต.
- มัทนียา ค้อมทอง. (2552). ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่มีต่อความรู้ เจตคติ และทักษะอาชีพของกลุ่มสตรี ชมรมแม่บ้านทหารอากาศ จังหวัดลพบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2558). วิจัยวิจัยทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 5 ed.). นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย ศิลปากร.
- มาเรียม นิลพันธุ์ และคณะ. (2556). การพัฒนาแนวทางประกอบการใช้กรอบแผนการจัดการศึกษา ตลอดชีวิต มุ่งสู่ความเป็นเลิศด้านอาชีพท้องถิ่น: เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ กับ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เยาวเรศ ภัคตวิจิตร. (2557). วันส่งเสริมวิชาการสู่คุณภาพการเรียนการสอน เอกสารประกอบการเสวนา ทางวิชาการ: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- รังสี ทองพันธุ์. (2551). สภาพปัญหาและผลสำเร็จการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ (การฝึกทักษะ อาชีพ) และการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน (วิสาหกิจชุมชน) ของศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนอำเภอในจังหวัดสกลนคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยราชภัฏ สกลนคร, สกลนคร.
- รัตนศรี พรหมใจรักษ์. (2555). การพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ โดยใช้กิจกรรม ค่าयरงานอาชีพและเทคโนโลยี. (รายงานการศึกษาอิสระ ปริญญา มหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัย ขอนแก่น, ขอนแก่น.
- ราตรี เสนาป่า. (2559). ผลการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน ที่มีต่อทักษะการเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน ในศตวรรษที่ 21 รายวิชาฟิสิกส์ เรื่อง งานและพลังงาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, พิษณุโลก.
- โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปลัมภ์. (2559). หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์ อุปลัมภ์ พุทธศักราช 2559. สมุทรสาคร: โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปลัมภ์.
- วรรณวีร์ บุญคุ้ม และคณะ. (2558). การพัฒนาทักษะการเรียนรู้สร้างสรรค์แบบองค์รวม สำหรับ ผู้สูงอายุในชนบทไทย: ด้านอาชีพ (รายงานการวิจัย). สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัย ศิลปากร.
- วัชรา เล่าเรียนดี. (2548). เทคนิคและยุทธวิธีการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- วัชรินทร์ โพธิ์เงิน และคณะ. (2558). การจัดการเรียนการสอนแบบโครงงานเป็นฐาน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- วิจารณ์ พานิช. (2556). การสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: ส.เจริญการพิมพ์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล. (2558). จากหลักสูตรแกนกลางสู่หลักสูตรสถานศึกษา: กระบวนทัศน์ใหม่การพัฒนา (พิมพ์ครั้งที่ 7 ed.). กรุงเทพฯ: จรัสสินทวงศ์การพิมพ์ จำกัด.
- ศูนย์บริการข้อมูลอำเภอ. (2560). ข้อมูลอำเภอบ้านแพ้ว. Retrieved from <http://www.amphoe.com/main.php>
- สาธิตา สำเภาทอง. (2553). การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยใช้ของเล่นพื้นบ้านเพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- สาธิตินี อุดมผล. (2558). การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการอาชีพ เพื่อส่งเสริมทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และคุณลักษณะด้านอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุขฎิบัณฑิต), มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- สำนักงานจังหวัดสมุทรสาคร. (2560). บรรยายสรุปจังหวัดสมุทรสาคร. สมุทรสาคร: สำนักงานจังหวัดสมุทรสาคร.
- สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (มปป). แนวทางการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21.
- สำนักแรงงานจังหวัดสมุทรสาคร. (2560). รายงานการวิเคราะห์ข้อมูลอุปสงค์และอุปทานแรงงานจังหวัดสมุทรสาคร ปี พ.ศ.2560. สมุทรสาคร: สำนักแรงงานจังหวัดสมุทรสาคร.
- สิริพันธ์ สุวรรณมรรคา และคณะ. (2554). แนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพ: ข้อค้นพบจากการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 1 ed.). กรุงเทพฯ: หจก.ศรีบูรณ คอมพิวเตอร์-การพิมพ์.
- สุขพัชรา ชิมเจริญ. (2545). การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่อง. กรุงเทพฯ: ประสานมิตร.
- สุนันท์ ศิริวรรณ. (2544). การพัฒนากิจกรรมชุมนุมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- สุพจน์ วิทลัสวิน. (2552). การพัฒนากิจกรรมเกมการศึกษาเพื่อสร้างเสริมทักษะทางสังคมในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.

- สุภัทรา จำปาเงิน. (2548). การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง การอนุรักษ์ป่าไม้ในชุมชน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- สุวิทย์ เมษินทรีย์. (2560). องค์กรต้นแบบด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืน ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง: เอกสารการสัมมนาวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุวิทย์ และอรทัย มูลคำ. (2545). 20 วิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมการเรียนรู้โดยการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (พิมพ์ครั้งที่ 3 ed.). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.
- อัคราภรณ์ วัคชาภรณ์. (2539). การศึกษาองค์ประกอบของการนิเทศที่สัมพันธ์กับคุณภาพการเรียนการสอนวิชาชีพระยะสั้นในเขตการศึกษา 5 (รายงานการวิจัย): โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษานอกโรงเรียน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อันธิกา วงษ์จำปา. (2549). การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมการอ่าน สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- เอกชัย พุทธสอน. (2556). แนวโน้มการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

ภาคผนวก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตารางที่ 24 รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

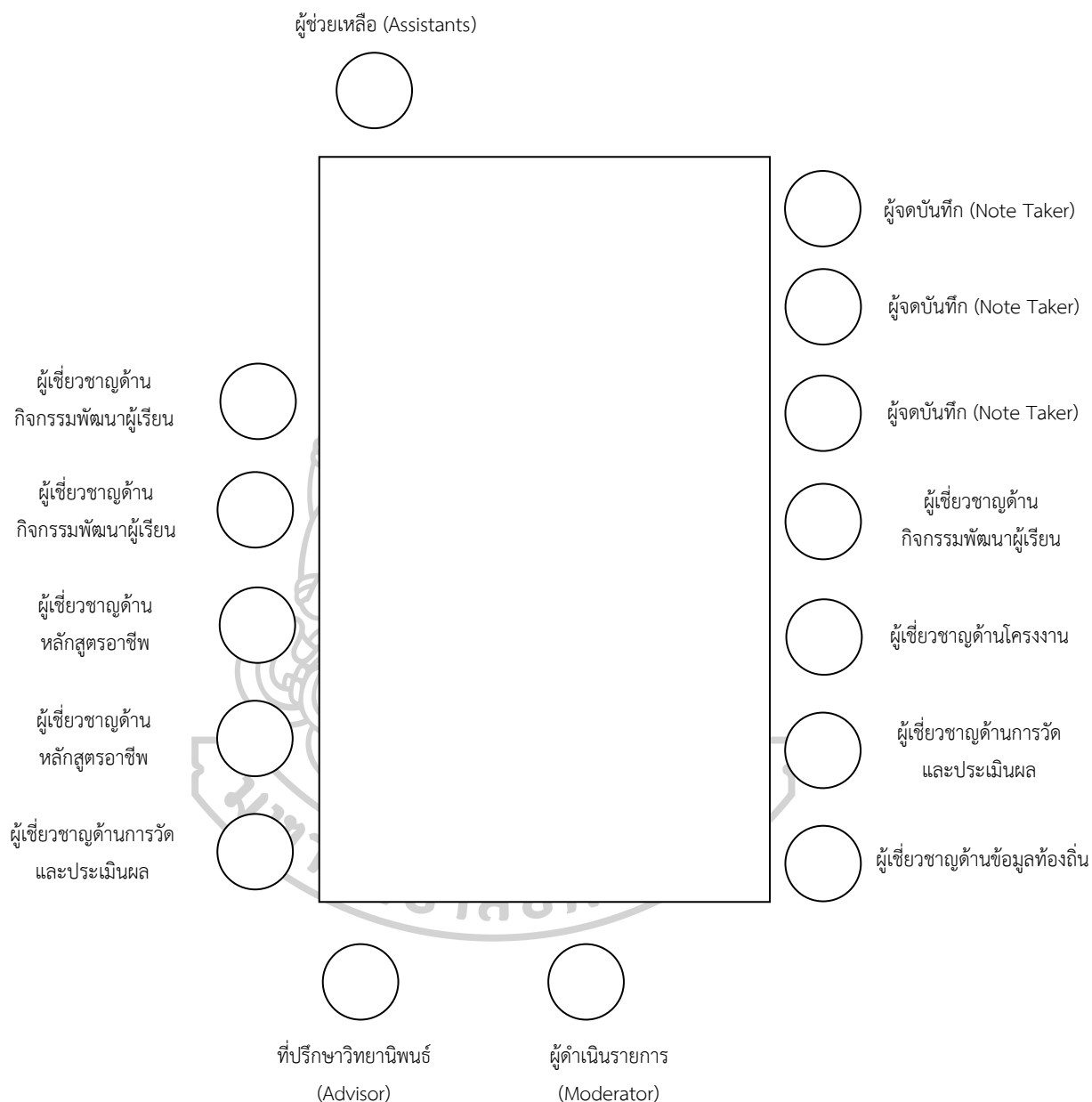
ที่	รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	ตำแหน่ง	ผู้เชี่ยวชาญด้าน
1	อาจารย์ ดร.บุญรอด ชาดิยานนท์	รองผู้อำนวยการ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย ศิลปากร ฝ่ายบริหาร	กิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน
2	ดร.จันทร์เพ็ญ สุวรรณคร	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนดอนคาวิทยา	หลักสูตรอาชีพ
3	ดร.สาลินี อุดมผล	ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด กาญจนบุรี	หลักสูตรอาชีพ
4	ดร.อรนุช มั่งมีสุขศิริ	ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัย และส่งเสริม วิจัยทางการศึกษา สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัด การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ	การวัดและ ประเมินผล
5	นางสาวอุมาภรณ์ วงศ์วิสิฐศักดิ์	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์ อุปถัมภ์	ข้อมูลท้องถิ่น

รายชื่อผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ตารางที่ 25 รายชื่อผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ที่	รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	ตำแหน่ง	ผู้เชี่ยวชาญด้าน
1	อาจารย์ ดร.บุญรอด ชาติยานนท์	รองผู้อำนวยการ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย ศิลปากร ฝาย บริหาร	กิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน
2	ดร.วิจิตรา ตะโกพร	รักษาการรองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงาน วิชาการ โรงเรียนราชินีบูรณะ	กิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน
3	อาจารย์ ดร.ดวงหทัย ไสมไชยะวงศ์	อาจารย์ สาขาวิชาการประถมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร	กิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน
4	ดร.จันทร์เพ็ญ สุวรรณคร	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนดอนคาวิทยา	หลักสูตรอาชีพ
5	ดร.สาลินี อุดมผล	ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการ ศึกษาธิการจังหวัดกาญจนบุรี	หลักสูตรอาชีพ
6	ดร.ศรินทิพย์ เด่นดวง	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย	โครงการ
7	ดร.กิตติมา ปัทมาวิไล	ครูชำนาญการ โรงเรียนสมุทรสาครวิทยาลัย	การวัดและ ประเมินผล
8	ดร.พีชญาณ์ พานะกิจ	ครูชำนาญการ โรงเรียนวัดราษฎร์รังสรรค์	การวัดและ ประเมินผล
9	นางสาวอุมาภรณ์ วงศ์ วิสิฐศักดิ์	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปลัมภ์	ข้อมูลท้องถิ่น

แผนภูมิการจัดสถานที่ในการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

แผนภูมิที่ 13 การจัดสถานที่ในการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ที่ ศธ 6806 (๕๒) / ล.กษ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

15 ธันวาคม 2560

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่ม

เรียน อาจารย์ ดร. บุญรอด อภิรักษ์พงศ์

ด้วย นายสรเดช เลิศวัฒนาวิช รหัสนประจำตัว 59253410 นักศึกษาระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชา หลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " การพัฒนา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยใช้โครงงานเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพและคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับ นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา " มีความประสงค์ ขอเชิญ ท่าน เข้าร่วมสนทนากลุ่ม วันอาทิตย์ที่ 24 ธันวาคม 2560 เวลา 09.00 น. ณ ห้องประชุมบัณฑิตภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อประกอบการ ทำวิทยานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเข้าร่วมสนทนากลุ่ม ตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย

รักษาการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
นครปฐม โทร.034-218790

ที่ ศธ 6806 (๕๕) / ส.ค.ศ.

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

15 ธันวาคม 2560

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่ม

เรียน ดร.วิจิตรา ตะโกพร

ด้วย นายสรเดช เลิศวัฒนาวัฒน์ รหัสประจำตัว 59253410 นักศึกษาระดับปริญญาโท บัณฑิตสาขาวิชา หลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " การพัฒนา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยใช้โครงงานเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพและคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา " มีความประสงค์ ขอเชิญ ท่าน เข้าร่วมสนทนากลุ่ม วันอาทิตย์ที่ 24 ธันวาคม 2560 เวลา 09.00 น. ณ ห้องประชุมบัณฑิตภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเข้าร่วมสนทนากลุ่มตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย

รักษาการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
นครปฐม โทร.034-218790

ที่ ศธ 6806 (๕๒) / ลปษ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

15 ธันวาคม 2560

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่ม

เรียน อาจารย์ ดร. ถางซัง โสมไธยวงศ์

ด้วย นายสรเดช เลิศวัฒนาวิชช รหัสประจำตัว 59253410 นักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต
สาขาวิชา หลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " การพัฒนา
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยใช้โครงงานเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพและคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับ
นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา " มีความประสงค์ ขอเชิญ ท่าน เข้าร่วมสนทนากลุ่ม วันอาทิตย์ที่ 24 ธันวาคม 2560 เวลา
09.00 น. ณ ห้องประชุมบัณฑิตภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อประกอบ
การทำวิทยานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเข้าร่วมสนทนากลุ่ม
ตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยศ ไพทยศิริธรรม)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย

รักษาการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
นครปฐม โทร.034-218790

ที่ ศธ 6806 (๕๕) / ลป/คส

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

15 ธันวาคม 2560

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่ม

เรียน ดร.จักร์เพ็ญ กุวรรณคร

ด้วย นายสรเดช เลิศวัฒนาวณิช รหัสประจำตัว 59253410 นักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต
สาขาวิชา หลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " การพัฒนา
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยใช้โครงงานเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพและคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับ
นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา " มีความประสงค์ ขอเชิญ ท่าน เข้าร่วมสนทนากลุ่ม วันอาทิตย์ที่ 24 ธันวาคม 2560 เวลา
09.00 น. ณ ห้องประชุมบัณฑิตภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อประกอบ
การทำวิทยานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเข้าร่วมสนทนากลุ่ม
ตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย

รักษาการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
นครปฐม โทร.034-218790

ที่ ศธ 6806 (๕๒) / ส.ค.ศ.

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

15 ธันวาคม 2560

เรื่อง ขออนุญาตเข้าร่วมสนทนากลุ่ม

เรียน ดร.สาธิต อุดมผล

ด้วย นายสรเดช เลิศวัฒนาวณิช รหัสประจำตัว 59253410 นักศึกษาระดับปริญญาโท บัณฑิต
สาขาวิชา หลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " การพัฒนา
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยใช้โครงงานเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพและคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับ
นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา" มีความประสงค์ ขออนุญาต ท่าน เข้าร่วมสนทนากลุ่ม วันอาทิตย์ที่ 24 ธันวาคม 2560 เวลา
09.00 น. ณ ห้องประชุมบัณฑิตภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อประกอบ
การทำวิทยานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเข้าร่วมสนทนากลุ่ม
ตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยชศ ไพวิทยศิริธรรม)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย

รักษาการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
นครปฐม โทร.034-218790

ที่ ศธ 6806 (๕๕) / ลปทศ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

15 ธันวาคม 2560

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่ม

เรียน **ดร.ศิริจันทร์ เต๋นถาว**

ด้วย นายสรเดช เลิศวัฒนาวัฒน์ รหัสประจำตัว 59253410 นักศึกษาระดับปริญญาโท บัณฑิตสาขาวิชา หลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " การพัฒนา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยใช้โครงงานเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพและคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับ นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา " มีความประสงค์ ขอเชิญ ท่าน เข้าร่วมสนทนากลุ่ม วันอาทิตย์ที่ 24 ธันวาคม 2560 เวลา 09.00 น. ณ ห้องประชุมบัณฑิตภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อประกอบ การทำวิทยานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเข้าร่วมสนทนากลุ่ม ตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย

รักษาการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
นครปฐม โทร.034-218790

ที่ ศธ 6806 (๕๔๒) / ส.ค.ม

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

15 ธันวาคม 2560

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่ม

เรียน ดร. กิตติมา ปัทมาวิไล

ด้วย นายสรเดช เลิศวัฒนาวณิช รหัสประจำตัว 59253410 นักศึกษาระดับปริญญาโท บัณฑิตสาขาวิชา หลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยใช้โครงงานเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพและคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา " มีความประสงค์ ขอเชิญ ท่าน เข้าร่วมสนทนากลุ่ม วันอาทิตย์ที่ 24 ธันวาคม 2560 เวลา 09.00 น. ณ ห้องประชุมบัณฑิตภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเข้าร่วมสนทนากลุ่มตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

๕

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยยศ ไพทยศิริธรรม)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย

รักษาการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
นครปฐม โทร.034-218790

ที่ ศธ 6806 (๕๒) / ล.ค.ม.

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

15 ธันวาคม 2560

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่ม

เรียน ดร.ไพโรจน์ นานะกิจ

ด้วย นายสรเดช เลิศวัฒนาวณิช รหัสประจำตัว 59253410 นักศึกษาระดับปริญญาโท บัณฑิต
สาขาวิชา หลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " การพัฒนา
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยใช้โครงงานเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพและคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับ
นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา " มีความประสงค์ ขอเชิญ ท่าน เข้าร่วมสนทนากลุ่ม วันอาทิตย์ที่ 24 ธันวาคม 2560 เวลา
09.00 น. ณ ห้องประชุมบัณฑิตภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อประกอบ
การทำวิทยานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเข้าร่วมสนทนากลุ่ม
ตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูริศ ไพวิทยศิริธรรม)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย

รักษาการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
นครปฐม โทร.034-218790

ที่ ศธ 6806 (๕๒) / ส.ค.ม

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

15 ธันวาคม 2560

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่ม

เรียน นางสาวอุษภรณ์ วงศ์วิไลศักดิ์

ด้วย นายสรเดช เลิศวัฒนาวัฒน์ รหัสประจำตัว 59253410 นักศึกษาระดับปริญญาโท บัณฑิต
สาขาวิชา หลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " การพัฒนา
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยใช้โครงงานเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพและคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับ
นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา " มีความประสงค์ ขอเชิญ ท่าน เข้าร่วมสนทนากลุ่ม วันอาทิตย์ที่ 24 ธันวาคม 2560 เวลา
09.00 น. ณ ห้องประชุมบัณฑิตภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อประกอบ
การทำวิทยานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเข้าร่วมสนทนากลุ่ม
ตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยศ ไพวิทยศิริธรรม)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย

รักษาการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
นครปฐม โทร.034-218790

ภาคผนวก ค

เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

1. แบบสอบถามความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
2. แบบประเมินความเหมาะสม แบบสอบถามความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
3. แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับผู้อำนวยการโรงเรียน และหัวหน้าฝ่ายวิชาการ
4. แบบประเมินความเหมาะสม แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับผู้อำนวยการโรงเรียน และหัวหน้าฝ่ายวิชาการ
5. แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ประชาชนชาวบ้าน และสถานประกอบการ
6. แบบประเมินความเหมาะสม แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ประชาชนชาวบ้าน และสถานประกอบการ

แบบสอบถามความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

เรื่อง ความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเรื่อง ของดีบ้านแพ้ว เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

<u>ตอนที่ 1</u> สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของนักเรียน	จำนวน	2	ข้อ
<u>ตอนที่ 2</u> ความต้องการเกี่ยวกับเนื้อหา กิจกรรม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	จำนวน	5	ข้อ
<u>ตอนที่ 3</u> ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	จำนวน	1	ข้อ

นายสรเดช เลิศวัฒนาวณิช
นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาหลักสูตรและการนิเทศ
ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

แบบสอบถาม
(สำหรับนักเรียน)

ตอนที่ 1 สภาพและข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

1.เพศ	☐ 1) ชาย	☐ 2) หญิง	
2.ระดับชั้น	☐ 1) ม.1	☐ 2) ม.2	☐ 3) ม.3
	☐ 4) ม.4	☐ 5) ม.5	☐ 6) ม.6

ตอนที่ 2 ความต้องการเกี่ยวกับเนื้อหากิจกรรม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1. หากโรงเรียนจัดทำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว นักเรียนต้องการเรียนรู้เรื่องอะไรบ้าง

1.1 ดอกไม้ เพื่อการส่งออก ผลไม้สร้างรายได้ (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1) กล้ายไม้	☐ 2) ส้ม
☐ 3) มะพร้าว	☐ 4) องุ่น
☐ 5) อื่นๆ (โปรดระบุ).....	

1.2 งานฝีมือภูมิปัญญาท้องถิ่น (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1) การสานกก	☐ 2) การสานเสื่อ
☐ 3) งานช่างไม้	☐ 4) การปักผ้า
☐ 5) อื่นๆ (โปรดระบุ).....	

1.3 เกษตรบ้านแพ้ว ยุคใหม่ (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1) การปลูกผักไฮโดรโปนิกส์	☐ 2) การเลี้ยงกุ้ง
☐ 3) อื่นๆ (โปรดระบุ).....	

2. นักเรียนต้องการให้จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว โดยมีวิธีดำเนินกิจกรรมอย่างไร (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) การศึกษานอกสถานที่ในชุมชน
- 2) การศึกษาจากใบความรู้ที่ครูเตรียมให้
- 3) การสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน
- 4) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยครูร่วมกับผู้รู้ท้องถิ่น

5) การจัดกิจกรรมกลุ่มและการศึกษาค้นคว้าและการปฏิบัติ

6) ครูเป็นผู้ให้ความรู้

7) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

3. นักเรียนต้องการให้ออกสารและใบงาน มีรูปแบบอย่างไร (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

1) มีการยกตัวอย่างประกอบ

2) มีรูปภาพประกอบและมีสีสันสวยงาม

3) นำเสนอเนื้อหาพอเข้าใจ ตัวหนังสืออ่านง่าย

4) มีการอธิบายขั้นตอนอย่างละเอียดทุกขั้นตอน

5) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4. นักเรียนต้องการให้มีการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว อย่างไร (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

1) การทดสอบ

2) การตรวจชิ้นงาน (ชิ้นงานของนักเรียน)

3) การสอบถาม

4) การสัมภาษณ์

5) การสังเกตพฤติกรรม

6) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

5. นักเรียนต้องการให้ใครมีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

1) ตนเอง

2) ครูผู้สอน

3) ผู้รู้ในท้องถิ่น

4) เพื่อนนักเรียน

5) ผู้ปกครอง

6) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

รายการประเมิน	ค่าความสอดคล้อง					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
<p>1.3 เกษตรบ้านแพ้ว ยุคใหม่ (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)</p> <p>1) การปลูกผักไฮโดรโปนิคส์</p> <p>2) การเลี้ยงกุ้ง</p> <p>3) อื่นๆ (โปรดระบุ).....</p>						
<p>2. นักเรียนต้องการให้จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่องของดีบ้านแพ้ว ให้มีวิธีดำเนินกิจกรรมอย่างไร (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)</p> <p>1) การศึกษานอกสถานที่ในชุมชน</p> <p>2) การศึกษาจากใบความรู้ที่ครูเตรียมให้</p> <p>3) การสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน</p> <p>4) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยครูร่วมกับผู้รู้ท้องถิ่น</p> <p>5) การจัดกิจกรรมกลุ่มและการศึกษาค้นคว้าและการปฏิบัติ</p> <p>6) ครูเป็นผู้ให้ความรู้</p> <p>7) อื่นๆ (โปรดระบุ).....</p>						
<p>3. นักเรียนต้องการให้เอกสารและใบงาน มีรูปแบบอย่างไร (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)</p> <p>1) มีการยกตัวอย่างประกอบ</p> <p>2) มีรูปภาพประกอบและมีสีสันสวยงาม</p> <p>3) นำเสนอเนื้อหาพอเข้าใจ ตัวหนังสืออ่านง่าย</p> <p>4) มีการอธิบายขั้นตอนอย่างละเอียดทุกขั้นตอน</p> <p>5) อื่นๆ (โปรดระบุ).....</p>						

รายการประเมิน	ค่าความสอดคล้อง					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
<p>4. นักเรียนต้องการให้มีการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว อย่างไร (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)</p> <p>1) การทดสอบ</p> <p>2) การตรวจชิ้นงาน (ชิ้นงานการปฏิบัติของนักเรียน)</p> <p>3) การสอบถาม</p> <p>4) การสัมภาษณ์</p> <p>5) การสังเกตพฤติกรรม</p> <p>6) อื่นๆ (โปรดระบุ).....</p>						
<p>5. นักเรียนต้องการให้ใครเป็นผู้ประเมิน (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)</p> <p>1) ตนเอง</p> <p>2) ครูผู้สอน</p> <p>3) ผู้รู้ในท้องถิ่น</p> <p>4) เพื่อนนักเรียน</p> <p>5) ผู้ปกครอง</p> <p>6) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....)</p>						

.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา (แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สำหรับผู้อำนวยการโรงเรียน และหัวหน้าฝ่ายวิชาการ)

เรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดให้คำสัมภาษณ์ตามความเป็นจริง โดยแบ่งแบบสัมภาษณ์เป็น 3 ตอน ดังนี้

<u>ตอนที่ 1</u> สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์	จำนวน 3	ข้อ
<u>ตอนที่ 2</u> ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญ และองค์ประกอบที่จำเป็นของการพัฒนา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และเนื้อหากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	จำนวน 5	ข้อ
<u>ตอนที่ 3</u> ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	จำนวน 1	ข้อ

นายสรเดช เลิศวัฒนาวณิช

นักศึกษาปริญญาโท สาขาหลักสูตรและการนิเทศ

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

แบบสัมภาษณ์
(สำหรับผู้อำนวยการโรงเรียน และหัวหน้าฝ่ายวิชาการ)

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อ-สกุล.....เพศ.....อายุ.....
2. ระดับการศึกษา.....
3. ตำแหน่งการทำงาน.....ประสบการณ์ทำงาน.....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญ และองค์ประกอบที่จำเป็นของการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และเนื้อหากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1. ท่านคิดว่าการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับของดีในบ้านแพ้ว เพื่อนำมาส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพของนักเรียน ควรมีประเด็นเรื่องใดบ้าง เพื่อให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญและความจำเป็นของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาควรมีลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ท่านคิดว่า การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพให้กับผู้เรียน ควรให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องอะไร

.....

.....

.....

.....

.....

4. ท่านคิดว่า การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว ควรมีเนื้อหา กิจกรรม และสื่อการเรียนรู้อะไรบ้าง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเชื่อมโยงสู่ชีวิตจริงได้

.....

.....

.....

.....

.....

5. ท่านคิดว่า การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว ควรมีการวัดและ ประเมินผลกิจกรรมอย่างไร จึงเหมาะสมกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

แบบประเมินความเหมาะสม ของแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สำหรับผู้อำนวยการโรงเรียน และหัวหน้าฝ่ายวิชาการ (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณา ความเหมาะสม ของแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ฉบับนี้โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “คะแนนการพิจารณา” ในแต่ละข้อความตามความคิดของท่านซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
ระดับ 3	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ค่าความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
1. ท่านคิดว่าการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับของดีในบ้านแพ้ว เพื่อนำมาส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน ควรมีประเด็นเรื่องใดบ้าง เพื่อให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญและความจำเป็นของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว						
2. ท่านคิดว่า การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพให้กับผู้เรียน ควรให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องอะไร						

รายการประเมิน	ค่าความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
3. ท่านคิดว่า การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว ควรมีเนื้อหา กิจกรรม และ สื่อการเรียนรู้อะไรบ้าง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการ เชื่อมโยงสู่ชีวิตจริงได้						
4. ท่านคิดว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ส่งเสริมให้ ผู้เรียนมีทักษะอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาควรมีลักษณะอย่างไร						
5. ท่านคิดว่า การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว ควรมีการวัดและประเมินผล กิจกรรมอย่างไร จึงเหมาะสมกับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษา						

.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว
เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
(แบบสัมภาษณ์ สำหรับผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ประชาชนชาวบ้าน
และสถานประกอบการ)

เรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว เพื่อส่งเสริม
ทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการเกี่ยวกับการ
พัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการ
ประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดให้
ข้อมูลตามความเป็นจริง โดยแบ่งแบบสัมภาษณ์เป็น 3 ตอน ดังนี้

<u>ตอนที่ 1</u> สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์	จำนวน 2	ข้อ
<u>ตอนที่ 2</u> ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญ และองค์ประกอบที่จำเป็นของการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และเนื้อหากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	จำนวน 3	ข้อ
<u>ตอนที่ 3</u> ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	จำนวน 1	ข้อ

นายสรเดช เลิศวัฒนาวัฒน์

นักศึกษาปริญญาโท สาขาหลักสูตรและการนิเทศ

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

แบบสัมภาษณ์

(สำหรับผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ปราชญ์ชาวบ้าน และสถานประกอบการ)

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อ-สกุล.....เพศ.....อายุ.....
2. อาชีพที่ทำ.....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญ และองค์ประกอบที่จำเป็นของการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และเนื้อหากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1. ท่านคิดว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ นักเรียนควรเรียนเรื่องอะไร เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่า กิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะอาชีพ ควรมีลักษณะเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

3. ท่านอยากให้นักเรียนมีพฤติกรรมอย่างไรเพื่อการประกอบอาชีพ

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

แบบประเมินความเหมาะสม ของแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรม
พัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบ
อาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สำหรับผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ประชาชน
ชุมชน (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณา ความเหมาะสม ของแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนา
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบ
อาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ฉบับนี้โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “คะแนนการ
พิจารณา” ในแต่ละข้อความตามความคิดของท่านซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
ระดับ 3	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ค่าความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
1. ท่านคิดว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ นักเรียนควรเรียนเรื่องอะไร เพื่อนำมา ประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้						
2. ท่านคิดว่า กิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมี ทักษะอาชีพ มีลักษณะเป็นอย่างไร						
3. ท่านอยากให้นักเรียนมีพฤติกรรมอย่างไร เพื่อการประกอบอาชีพ						

.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

ภาคผนวก ง
เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ที่ใช้ในการวิจัย

1. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
2. แบบประเมินทักษะอาชีพ
3. แบบประเมินคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ
4. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
5. แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ชุมนุม ของดีบ้านแพ้ว
ระดับชั้นมัธยมศึกษา
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560

จัดทำโดย
นายสรเดช เลิศวัฒนาวัฒน์

โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปถัมภ์
ตำบลยกกระบัตร อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนถือเป็นกิจกรรมสำคัญที่โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปลักษณ์ กำหนดให้จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ สำหรับผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา ตามความถนัด ความสนใจ โดยมีเป้าหมายคือการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีความรู้ มีทักษะ และคุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพ ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข อีกทั้ง ยังเป็นการสร้างให้ผู้เรียนตระหนักถึงศีลธรรม จริยธรรม และการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นในบริบทชุมชนของตนเอง

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ชุมนุมของดีบ้านแพ้ว แบ่งเป็น 5 หน่วยการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง เลือกแล้วงานฉัน หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ร่วมด้วยช่วยกัน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง งานฉันมีดี หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง หลักสี่ตลาดบ้านแพ้ว รวมทั้งหมด 5 แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่จะส่งเสริมผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเอง ตามศักยภาพ เพิ่มเติมจากกิจกรรมการเรียนรู้ ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะอาชีพ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพให้กับผู้เรียนอีกด้วย

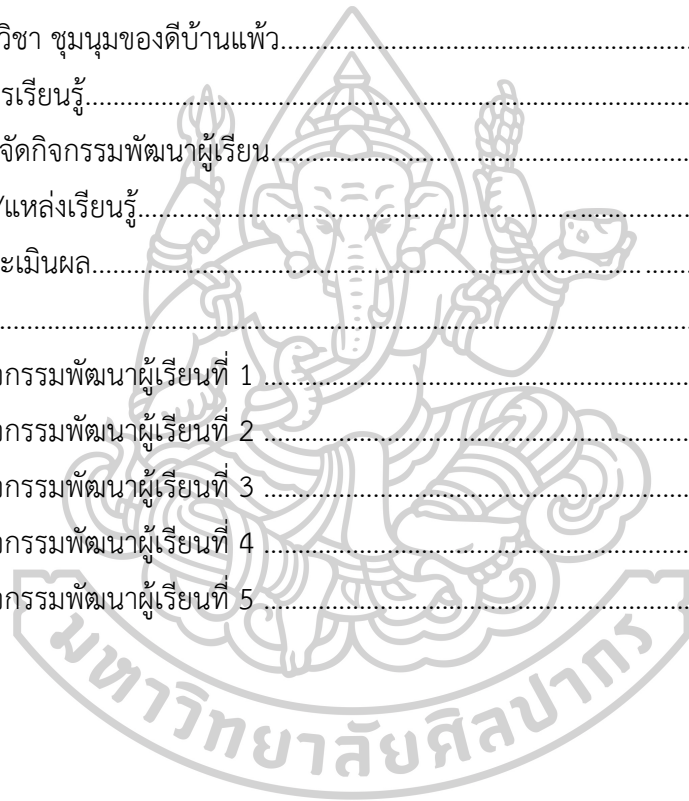

สารบัญ

หน้า

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	
หลักการ.....	4
เป้าหมาย.....	4
แนวการจัดกิจกรรม.....	5
รูปแบบการจัดกิจกรรม.....	5
คำอธิบายรายวิชา ชุมนุมของดีบ้านแพ้ว.....	7
จุดประสงค์การเรียนรู้.....	7
โครงสร้างการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	9
สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้.....	9
การวัดและประเมินผล.....	10
คำชี้แจง.....	11
แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ 1.....	15
แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ 2.....	19
แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ 3.....	27
แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ 4.....	31
แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ 5.....	34

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ชุมชุม ของดีบ้านแพ้ว

หลักการ

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีหลักการสำคัญ ดังนี้

1. มีเป้าหมายของการจัดกิจกรรมที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม และครอบคลุมผู้เรียนที่เรียนทุกคน
2. เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียน ได้พัฒนาตนเองอย่างรอบด้านเต็มศักยภาพตามความสนใจ ความถนัด ความต้องการ เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะ
3. เป็นกิจกรรมที่ปลูกฝังและส่งเสริมจิตสำนึกในการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ในลักษณะต่างๆ ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ประเพณี และวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ
4. เป็นกิจกรรมที่ยึดหลักการมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ประชาชนชาวบ้าน องค์กร และหน่วยงานอื่น มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม
5. เป็นการจัดกิจกรรมโดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน

เป้าหมาย

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมุ่งส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนใช้ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์จากการเรียนรู้ไปพัฒนาตนเองให้เกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และทักษะอาชีพ 5 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการสื่อสารและมนุษยสัมพันธ์ ทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะแสวงหาความรู้ และทักษะการจัดการ อันจะนำไปสู่คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ 6 คุณลักษณะ ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความขยันและความอดทน ความรับผิดชอบ ความเสียสละ ระเบียบวินัย และมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพที่ทำ

แนวการจัดกิจกรรม

สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษา เข้าร่วมกิจกรรม โดยมีแนวการจัดกิจกรรม ดังนี้

1. ให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมตามความสนใจ
2. ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมผ่านประสบการณ์ที่หลากหลาย ฝึกการทำงานที่สอดคล้องกับชีวิตจริง ตลอดจนสะท้อนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ของผู้เรียน
3. จัดกิจกรรมแบบรายบุคคล กิจกรรมกลุ่ม โดยให้ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการ โดยการศึกษา และแสวงหาความรู้ประกอบการจัดการอย่างเป็นระบบ เน้นกระบวนการทำงาน การสื่อสาร การมีมนุษยสัมพันธ์ และกระบวนการแก้ปัญหาในการดำเนินกิจกรรม
4. ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้แบบร่วมมือมากกว่าเน้นการแข่งขันบนพื้นฐานการปฏิบัติตามวิถีประชาธิปไตย
5. ใช้วิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ครอบคลุมกระบวนการ
6. จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่กิจกรรม

รูปแบบการจัดกิจกรรม

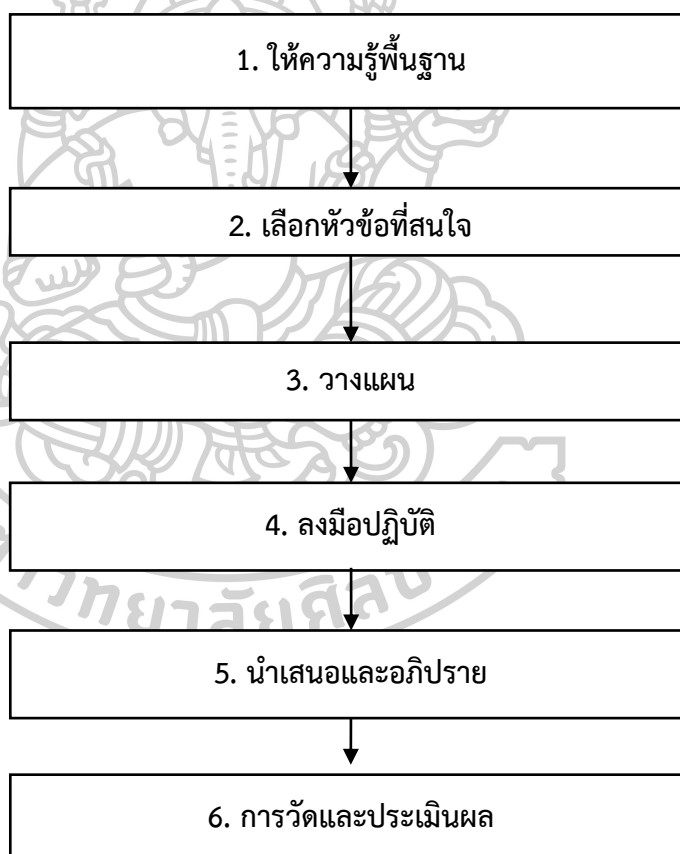
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ซึ่งมีองค์ประกอบการสอน 6 ชั้น ดังนี้

1. **ให้ความรู้พื้นฐาน** โดยครูผู้สอนเตรียมแหล่งข้อมูล เตรียมสื่อข้อมูล เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานที่ต้องการให้นักเรียนรู้ในเบื้องต้น เพื่อให้ผู้เรียนเห็นขอบเขตของการศึกษาในครั้งนี้ รวมถึงกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน ดึงดูดผู้เรียนให้เกิดความสนใจ
2. **เลือกหัวข้อที่สนใจ** ผู้เรียนแต่ละคนเลือกหัวข้อที่สนใจจะศึกษา ค้นคว้าเพิ่มเติม จากนั้นจับกลุ่มผู้เรียนที่เลือกหัวข้อเดียวกันที่สนใจ ให้อยู่ด้วยกัน แล้วร่วมกันศึกษาถึงความเป็นไปได้ของหัวข้อที่ผู้เรียนสนใจจะศึกษา ค้นคว้า จากนั้นนำเสนอหัวข้อที่สนใจต่อผู้สอน เพื่อขอความเห็นชอบ
3. **วางแผน** สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันกำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน กำหนดระยะเวลาในการดำเนินโครงงาน และแบ่งหน้าที่รับผิดชอบให้กับสมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม โดยมีผู้สอนคอยให้คำปรึกษา

4. ลงมือปฏิบัติ โดยการดำเนินการตามแผนที่แต่ละกลุ่มได้วางไว้ และร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของแต่ละกลุ่ม โดยมีผู้สอนคอยเฝ้าอำนวยความสะดวกในการลงมือปฏิบัติ

5. นำเสนอและอภิปราย ให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน โดยการนำเสนอผลงานให้เพื่อนร่วมชั้น และผู้เรียนอื่นๆ ได้ชม เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

6. การวัดและประเมินผล เป็นการประเมินผลงาน โดยการประเมินตามสภาพจริง โดยการประเมินตนเอง เพื่อน และผู้สอน และมีการให้ข้อคิดเห็นสำหรับผลงาน เพื่อนำข้อคิดเห็นกลับมาปรับปรุง แก้ไขผลงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

วิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน

คำอธิบายรายวิชา ชุมชนของดีบ้านแพ้ว
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 เวลา 20 ชั่วโมง

ศึกษา สํารวจ วิเคราะห์ เกี่ยวกับความสําคัญของการประกอบอาชีพ ปัจจัยในการประกอบอาชีพให้ประสบความสำเร็จ ผลไม้ประจำอำเภอบ้านแพ้ว ประโยชน์ของส่วนต่างๆ ของต้นมะพร้าว การปลูก การดูแลรักษามะพร้าว การแปรรูปผลิตภัณฑ์มะพร้าว เพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้า การออกแบบผลิตภัณฑ์สินค้า การวางแผนกลยุทธ์การตลาด การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย คำนวณต้นทุนกำไร

โดยการใช้ทักษะการทำโครงการ ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ ด้วยทักษะในการด้านการสื่อสาร และมนุษยสัมพันธ์ ทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะแสวงหาความรู้ และทักษะการจัดการ ก่อให้เกิดสมรรถนะสําคัญ 5 ประการ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

เพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าและความสําคัญของการประกอบอาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ ความซื่อสัตย์ ความขยันและความอดทน ความรับผิดชอบ ความเสียสละ ความประหยัดในการทำงาน และทัศนคติที่ดีต่ออาชีพที่ทำ อันนำไปสู่คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ

จุดประสงค์การเรียนรู้

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว ประกอบด้วย 3 ด้าน

1. ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain)

- 1.1 อธิบายการปลูก การดูแลรักษา และประโยชน์ของส่วนต่างๆ ของต้นมะพร้าว
- 1.2 อธิบายกลยุทธ์การตลาด การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย คำนวณต้นทุน กำไร

2. ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain)

- 2.1 ทดลองขายสินค้า
- 2.2 เกิดทักษะอาชีพ ได้แก่ ทักษะในการด้านการสื่อสารและมนุษยสัมพันธ์ ทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะแสวงหาความรู้ และทักษะการจัดการ

3. ด้านจิตพิสัย (Affective Domain)

- 3.1 เห็นคุณค่าและความสำคัญของการประกอบอาชีพ
- 3.2 มีคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความขยันและความอดทน ความรับผิดชอบ ความเสียสละ ความประหยัดในการทำงาน และทัศนคติที่ดีต่ออาชีพที่ทำ

รวม 7 จุดประสงค์การเรียนรู้

โครงสร้างการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

เนื้อหาของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

หน่วยที่	ชื่อหน่วย	จุดประสงค์การเรียนรู้ข้อที่	เวลา (ชั่วโมง)
1	ของดีบ้านแพ้ว	1.2 / 1.2	6
2	เลือกแล้วงานฉัน	2.2 / 3.2	2
3	ร่วมด้วยช่วยกัน	2.2 / 3.2	5
4	งานฉันมีดี	2.2 / 3.2	2
5	หลักสี่ตลาดบ้านแพ้ว	2.1 / 2.2 / 3.1 / 3.2	5
รวม			20

สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

1. สื่อการเรียนรู้

- 1.1 รูปภาพสวนมะพร้าว
- 1.2 วิดีทัศน์เกี่ยวกับมะพร้าว ผลไม้สร้างรายได้ประจำอำเภอบ้านแพ้ว
- 1.3 คอมพิวเตอร์
- 1.4 อินเทอร์เน็ต
- 1.5 ใบงานที่ 1 เรื่อง การปลูก การดูแลรักษา และประโยชน์ของส่วนต่างๆ ของต้นมะพร้าว
- 1.6 ใบงานที่ 2 เรื่อง แผนกลยุทธ์การตลาด การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย คำนวณต้นทุนกำไร
- 1.7 ใบงานที่ 3 เรื่อง แบบบันทึกหัวข้อและการวางแผนโครงการอาชีพ
- 1.8 อุปกรณ์-วัสดุในการทำผลงานโครงการอาชีพ
- 1.9 ผลงานโครงการอาชีพ

2. แหล่งเรียนรู้

2.1 สวนมะพร้าว

2.2 ศูนย์การเรียนรู้ผลิตภัณฑ์จากมะพร้าว

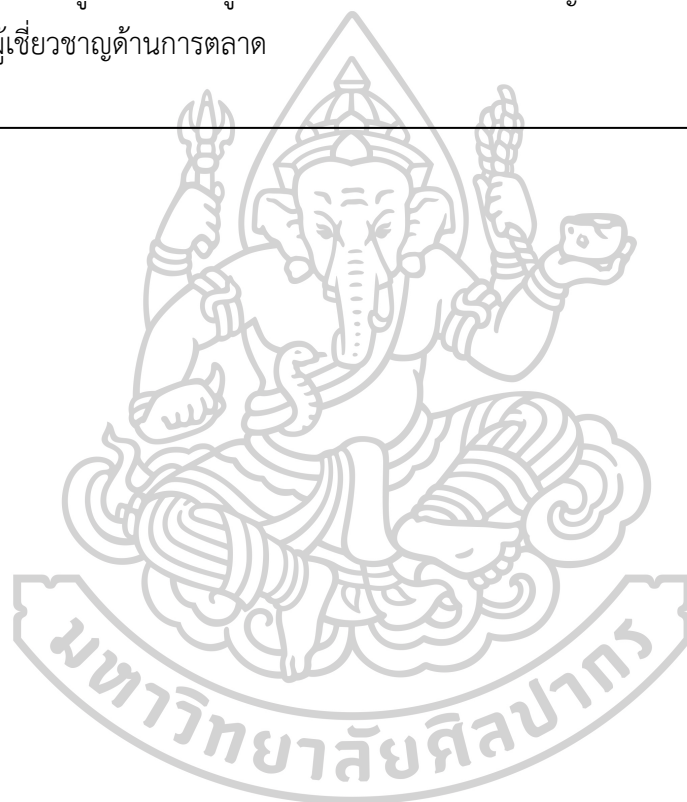
2.3 งานเปิดบ้าน พ.ร.

3. บุคคล

3.1 เจ้าของสวนมะพร้าว ปราชญ์ชาวบ้าน

3.2 เจ้าของศูนย์การเรียนรู้ผลิตภัณฑ์จากมะพร้าว ปราชญ์ชาวบ้าน

3.3 ผู้เชี่ยวชาญด้านการตลาด

การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลระหว่างเรียนและหลังเรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยการวัดมีความครอบคลุมทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ด้านพุทธิพิสัย

1.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปลูก การดูแลรักษา และประโยชน์ของส่วนต่างๆ ของต้นมะพร้าว

1.2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลยุทธ์การตลาด การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย คำนวณต้นทุน กำไร

2. ด้านทักษะพิสัย

2.1 ทักษะอาชีพ

2.2 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

3. ด้านจิตพิสัย

3.1 คุณลักษณะในการประกอบอาชีพ

3.2 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

เกณฑ์การประเมินด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย

ผ่าน	หมายถึง	ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมครบร้อยละ 80 ตามเกณฑ์ ปฏิบัติกิจกรรมและมีผลงาน/ชิ้นงานครบตามจุดประสงค์ การเรียนรู้ที่กำหนด
ไม่ผ่าน	หมายถึง	ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบร้อยละ 80 ตาม เกณฑ์ ไม่ผ่านการปฏิบัติกิจกรรม หรือมี ผลงาน/ชิ้นงาน/ คุณลักษณะไม่ครบตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด

คำชี้แจง

แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 เป็นแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้โครงงานเป็นฐาน เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมผ่านประสบการณ์ที่หลากหลาย ฝึกการทำงานที่สอดคล้องกับชีวิตจริง เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนให้ดียิ่งขึ้น เป็นแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เน้นกระบวนการทำงานร่วมกัน การสื่อสาร การมีมนุษยสัมพันธ์ และกระบวนการแก้ปัญหา รวมถึงการแสวงหาความรู้ประกอบการจัดการบริหารงานอย่างเป็นระบบ มีแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 5 แผน รวม 20 ชั่วโมง ดังนี้

แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ 1 เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว

แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ 2 เรื่อง เลือกแล้วงานฉัน

แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ 3 เรื่อง ร่วมด้วยช่วยกัน

แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ 4 เรื่อง งานฉันมีดี

แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ 5 เรื่อง หลักสี่ตลาดบ้านแพ้ว

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้โครงงานเป็นฐาน ที่จะประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย ผู้สอนต้องศึกษารูปแบบการสอน เตรียมแหล่งเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และปฐมนิเทศนักเรียนเพื่อสร้างความเข้าใจและข้อตกลงในการเรียน นักเรียนต้องศึกษาและแสวงหาความรู้ ตลอดจนสะท้อนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ของผู้เรียน ในการสร้างผลงานให้เกิดผลสำเร็จ เพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง

ตารางที่ 1 หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว

หน่วยที่	ชื่อเรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ภาระงาน/ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล	ขั้นตอนการจัดกิจกรรมโดยใช้โครงงานเป็นฐาน	ทักษะอาชีพ	คุณลักษณะในการประกอบอาชีพ	เวลา (ชั่วโมง)
1	ของดีบ้านแพ้ว	1. นักเรียนสามารถอธิบายการปลูก การดูแลรักษา และประโยชน์ของส่วนต่างๆ ของต้นมะพร้าวได้ 2. นักเรียนสามารถอธิบายกลยุทธ์การตลาด การทำบัญชี รายรับ-รายจ่าย ค่าขนส่ง ต้นทุน กำไรได้	1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับมะพร้าว ผลไม้สร้างรายได้ การปลูก 1.1 ประวัติ ความสำคัญของมะพร้าว และการปลูก การดูแลรักษา 1.2 ส่วนประกอบของมะพร้าว และส่วนต่างๆ ของต้นมะพร้าว 1.3 การนำส่วนต่างๆ ของต้นมะพร้าว และมะพร้าวไปใช้ประโยชน์ 2. การวางกลยุทธ์การตลาด การทำบัญชี รายรับ-รายจ่าย ต้นทุน กำไร	1. ใบงานที่ 1 การปลูก การดูแลรักษา และประโยชน์ของส่วนต่างๆ ของต้นมะพร้าวได้ 2. ใบงานที่ 2 แผนกลยุทธ์การตลาด การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย ค่าขนส่ง ต้นทุน กำไร	1. ตรวจใบงานที่ 1 การปลูก การดูแลรักษา และประโยชน์ของส่วนต่างๆ ของต้นมะพร้าวได้ 2. ตรวจใบงานที่ 2 แผนกลยุทธ์การตลาด การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย ค่าขนส่ง ต้นทุน กำไร	1. ให้ความรู้พื้นฐาน	1. ทักษะแสวงหาความรู้	1. ความขยันและอดทน 2. ความรับผิดชอบในการทำงาน 3. มีระเบียบวินัย	6

ตารางที่ 1 หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ของตีบ้านแพ้ว (ต่อ)

หน่วยที่	ชื่อเรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ภาระงาน/ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล	ขั้นตอนการจัดกิจกรรมโดยใช่โครงการเป็นฐาน	ทักษะอาชีพ	คุณลักษณะในการประกอบอาชีพ	เวลา (ชั่วโมง)
2	เลือกแล้วงานฉัน	1. นักเรียนสามารถกำหนดหัวข้อเรื่องของโครงการอาชีพได้อย่างเหมาะสม 2. นักเรียนสามารถวางแผนโครงการงานอาชีพได้	1. การกำหนดหัวเรื่องโครงการอาชีพ 2. การวางแผนโครงการงานอาชีพ	1. ใบงานที่ 3 แบบบันทึกหัวข้อและกรวางแผนโครงการงานอาชีพ	1. ตรวจใบงานที่ 3 แบบบันทึกหัวข้อและกรวางแผนโครงการงานอาชีพ	2. เลือกหัวข้อที่สนใจ 3. วางแผน	1. ทักษะการสื่อสารและมนุษยสัมพันธ์ 2. ทักษะการแก้ปัญหา	1. ความรับผิดชอบในการทำงาน 2. ความเสียสละ	2
3	ร่วมด้วยช่วยกัน	1. นักเรียนสามารถลงมือปฏิบัติทำโครงการงานอาชีพได้	1. การลงมือปฏิบัติดำเนินการโครงการงานอาชีพ	1. ผลงานโครงการงานอาชีพ	1. แบบประเมินผลงานโครงการงานอาชีพ	4. ลงมือปฏิบัติ	1. ทักษะกระบวนการ การ ทำงาน 2. ทักษะการ จัดการ	1. ความซื่อสัตย์ 2. ความซื่อสัตย์และอดทน 3. ความรับผิดชอบในการทำงาน	5

หน่วย ที่	ชื่อ เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ภาระงาน/ ชิ้นงาน	การจัดและ ประเมินผล	ขั้นตอนการจัด กิจกรรมโดยใช้ โครงงานเป็นฐาน	ทักษะอาชีพ	คุณลักษณะในการ ประกอบอาชีพ	เวลา (ชั่วโมง)
4	งาน ฉันทน์ มี ติ	1. นักเรียนสามารถ นำเสนอและอภิปราย โครงงานอาชีพได้	1. การนำเสนอและ อภิปรายโครงงาน อาชีพ		1. แบบสังเกต พฤติกรรม	5. นำเสนอและ อภิปราย	1. ทักษะการ สื่อสารและ มนุษยสัมพันธ์	1. ความรับผิดชอบ ในการทำงาน 2. มีทัศนคติที่ดีต่อ อาชีพที่ทำ	2
5	หลัก สี่ ตลาด บ้าน แพ้ว	1. นักเรียนสามารถ ประกอบอาชีพได้	1. การประกอบอาชีพ		1. แบบประเมิน ทักษะอาชีพ 2. แบบประเมิน คุณลักษณะด้าน อาชีพ	6. การวัดและ ประเมินผล	1. ทักษะการ สื่อสารและ มนุษยสัมพันธ์ 2. ทักษะ กระบวนการ ทำงาน 3. ทักษะการ แก้ปัญหา 4. ทักษะ แสวงหาความรู้ 5. ทักษะการ จัดการ	1. ความซื่อสัตย์ 2. ความขยันและ อดทน 3. ความรับผิดชอบ ในการทำงาน 4. ความเสียสละ 5. มีระเบียบวินัย 6. มีทัศนคติที่ดีต่อ อาชีพที่ทำ	5

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ชุมนุมของดีบ้านแพ้ว

หน่วยที่ 1 เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว

ภาคเรียนที่ 2/2560

ระดับชั้นมัธยมศึกษา

เวลาเรียน 6 ชั่วโมง

ชื่อผู้สอน นายสรเดช เลิศวัฒนาวนิช

โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปัถม์

1. สารสำคัญ

มะพร้าวถือเป็นผลไม้เศรษฐกิจที่สร้างรายได้ ประจำอำเภอบ้านแพ้ว ซึ่งอยู่ในบริเวณพื้นที่ราบริมฝั่งคลองดำเนินสะดวกที่เชื่อมต่อระหว่างแม่น้ำท่าจีนกับแม่น้ำแม่กลอง ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก โดยเฉพาะสวนมะพร้าว การปลูก การดูแลรักษา และประโยชน์ของส่วนต่างๆ ของต้นมะพร้าว ซึ่งสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้มากมาย ตั้งแต่กะลามะพร้าว มะพร้าวผลอ่อน มะพร้าวผลแก่ น้ำมะพร้าว ยอดมะพร้าว ทางมะพร้าว เปลือกมะพร้าว เป็นต้น และการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากมะพร้าวเพื่อเพิ่มมูลค่าทางสินค้า ประกอบการวางกลยุทธ์การตลาด เป็นการวางแผนการจัดการผลิตภัณฑ์สินค้า หรือบริการ (Product Strategy) ราคา (Price Strategy) ช่องทางจัดจำหน่าย (Place Strategy) การส่งเสริม (Promotion Strategy) การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย คำนวณต้นทุน กำไร เพื่อใช้ในการกำหนดราคาจำหน่ายและใช้ในการตรวจสอบผลกำไร - ขาดทุนของการดำเนินงานของผู้ประกอบการได้ตลอดเวลา

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถอธิบายการปลูก การดูแลรักษา และประโยชน์ของส่วนต่างๆ ของต้นมะพร้าวได้
2. นักเรียนสามารถอธิบายกลยุทธ์การตลาด การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย คำนวณต้นทุน กำไรได้

3. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร

4. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

5. ทักษะอาชีพ

1. ทักษะแสวงหาความรู้

6. คุณลักษณะในการประกอบอาชีพ

1. ความขยันและอดทน
2. ความรับผิดชอบในการทำงาน
3. มีระเบียบวินัย

7. กระบวนการจัดกิจกรรม โดยใช้โครงงานเป็นฐาน

ขั้นที่ 1. ขั้นให้ความรู้พื้นฐาน

1. ครูแสดงภาพสวนมะพร้าว จากนั้นให้นักเรียนตอบคำถามดังนี้
  - 1.1 นักเรียนคิดว่าชุมชนบ้านแพ้วส่วนใหญ่ประกอบอาชีพอะไรบ้าง จากมะพร้าว
  - 1.2 นักเรียนคิดว่า ทำไมบางคนจึงประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ บางคนถึงไม่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ จากนั้นให้นักเรียนอภิปรายร่วมกันในชั้นเรียน
2. นักเรียนศึกษาเรียนรู้ การวางแผนกลยุทธ์การตลาด การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย คำนวณต้นทุน กำไร ในการทำธุรกิจ จากกิจกรรมตลาดจำลอง โดยมีผู้เชี่ยวชาญด้านการตลาด เป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรม โดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ดำเนินการธุรกิจน้อย และเปิดตลาดจำลองกัน เพื่อทดลองขายกันภายในชั้นเรียน โดยให้แต่ละกลุ่มวางแผนการตลาด กำหนดราคาขาย และราคาต้นทุน จากนั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และร่วมกันอภิปรายร่วมกัน
3. ครูแสดงวีดิทัศน์ เกี่ยวกับมะพร้าว ผลไม้สร้างรายได้ประจำอำเภอบ้านแพ้ว จากนั้นใช้คำถามดังนี้
  - 3.1 จากวีดิทัศน์ นักเรียนคิดว่า มะพร้าว สามารถสร้างรายได้จากการประกอบอาชีพอย่างไรบ้าง
  - 3.2 นักเรียนคิดว่า มะพร้าวสามารถนำไปสร้างรายได้ ในรูปแบบอื่นได้อีกหรือไม่ อย่างไร
  - 3.3 นักเรียนคิดว่า นอกจากมะพร้าวแล้ว ส่วนประกอบต่างๆ ของมะพร้าว สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างไรบ้าง

4. ครูพานักเรียนไปเยี่ยมชมสวนมะพร้าว โดยมีเจ้าของสวน ปราชญ์ชาวบ้าน เป็นผู้ให้ความรู้ ข้อมูลเกี่ยวกับมะพร้าว ซึ่งเป็นผลไม้เศรษฐกิจที่สร้างรายได้ การปลูก การดูแลรักษา และประโยชน์ของส่วนต่างๆ ของต้นมะพร้าว โดยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และร่วมกันอภิปรายร่วมกัน

5. ครูพานักเรียนไปเยี่ยมชมศูนย์การเรียนรู้ผลิตภัณฑ์จากมะพร้าว โดยมีเจ้าของศูนย์การเรียนรู้ ปราชญ์ชาวบ้าน เป็นผู้ให้ความรู้ ข้อมูลเกี่ยวกับการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากมะพร้าว การออกแบบผลิตภัณฑ์ การทำธุรกิจการวางแผนกลยุทธ์การตลาด โดยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และร่วมกันอภิปรายร่วมกัน

8. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

1. รูปภาพสวนมะพร้าว
2. วิดีทัศน์เกี่ยวกับมะพร้าว ผลไม้สร้างรายได้ประจำอำเภอบ้านแพ้ว
3. สวนมะพร้าว
4. ศูนย์การเรียนรู้ผลิตภัณฑ์จากมะพร้าว
5. เจ้าของสวนมะพร้าว ปราชญ์ชาวบ้าน
6. เจ้าของศูนย์การเรียนรู้ผลิตภัณฑ์จากมะพร้าว ปราชญ์ชาวบ้าน
7. ผู้เชี่ยวชาญด้านการตลาด

9. ชิ้นงาน/ภาระงาน

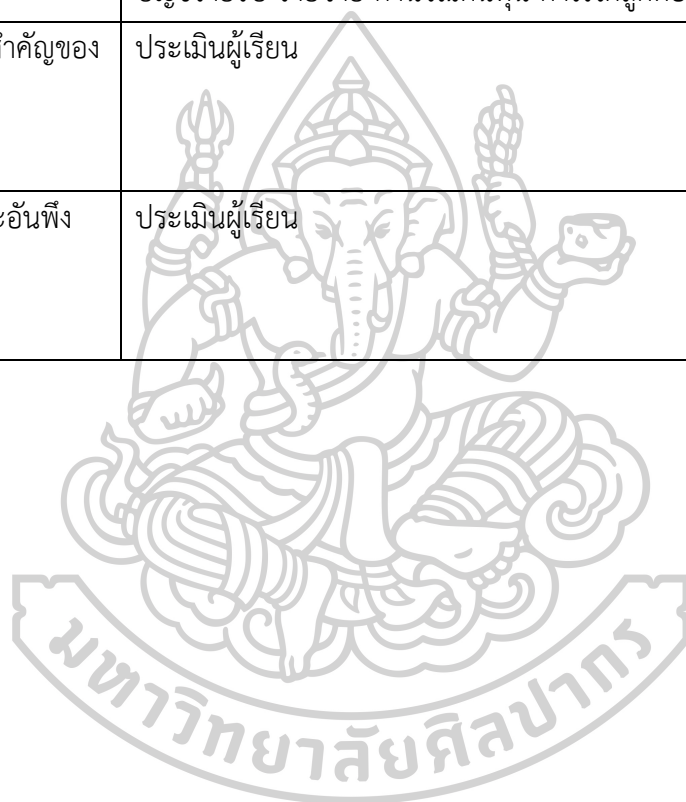
1. ใบงานที่ 1 เรื่อง การปลูก การดูแลรักษา และประโยชน์ของส่วนต่างๆ ของต้นมะพร้าว
2. ใบงานที่ 2 แผนกลยุทธ์การตลาด การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย คำนวณต้นทุน กำไร

10. การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการ	เครื่องมือ
1. นักเรียนสามารถอธิบายการปลูก การดูแลรักษา และประโยชน์ของส่วนต่างๆ ของต้นมะพร้าวได้	ตรวจใบงาน ผ่าน หมายถึง นักเรียนตอบคำถามแสดงรายละเอียดของการปลูก การดูแลรักษา และประโยชน์ของส่วนต่างๆ ของต้นมะพร้าวได้ถูกต้อง ไม่ผ่าน หมายถึง นักเรียนไม่สามารถตอบคำถามแสดงรายละเอียดของการปลูก การดูแลรักษา และประโยชน์ของส่วนต่างๆ ของต้นมะพร้าวได้ถูกต้อง	ใบงานที่ 1 เรื่อง การปลูก การดูแลรักษา และประโยชน์ของส่วนต่างๆ ของต้นมะพร้าว

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการ	เครื่องมือ
2. นักเรียนสามารถอธิบายกลยุทธ์การตลาด การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย คำนวณต้นทุน กำไรได้	<p>ตรวจใบงาน</p> <p>ผ่าน หมายถึง นักเรียนตอบคำถามแสดงรายละเอียดของกลยุทธ์การตลาด การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย คำนวณต้นทุน กำไรได้ถูกต้อง</p> <p>ไม่ผ่าน หมายถึง นักเรียนไม่สามารถตอบคำถามแสดงรายละเอียดของกลยุทธ์การตลาด การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย คำนวณต้นทุน กำไรได้ถูกต้อง</p>	<p>ใบงานที่ 2 แผนกลยุทธ์การตลาด การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย คำนวณต้นทุน กำไร</p>
3. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ประเมินผู้เรียน	แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
4. คุณลักษณะอันพึงประสงค์	ประเมินผู้เรียน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

11. บันทึกหลังการจัดกิจกรรม

11.1 ผลการจัดกิจกรรม

.....
.....
.....

11.2 ปัญหา/อุปสรรค

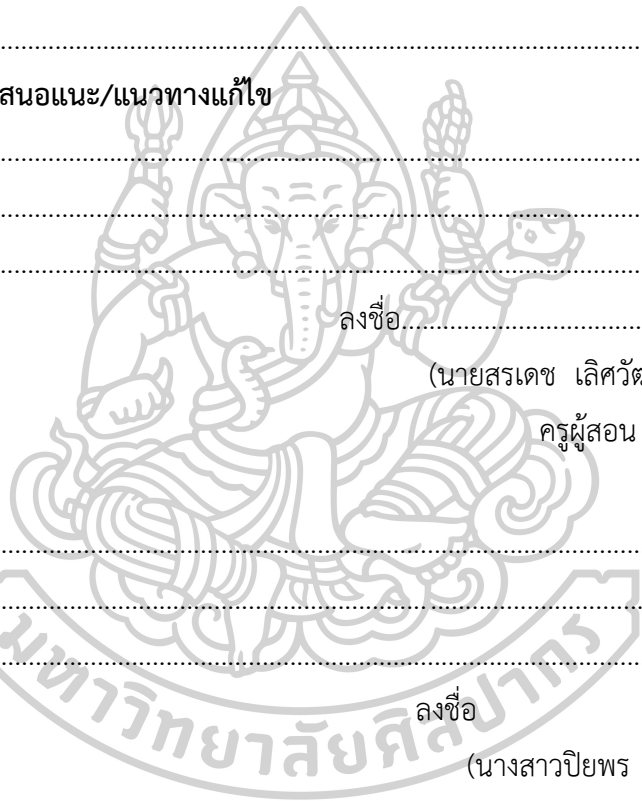
.....
.....
.....

11.3 ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....
.....
.....

ความคิดเห็น

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(นายสรเดช เลิศวัฒนาวณิช)

ครูผู้สอน

ลงชื่อ

(นางสาวปิยพร อินทร์ักษ์)

หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการ

ความคิดเห็น

.....
.....
.....

ลงชื่อ

(นางสาววรรณภา ปุจฉาการ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปถัมภ์

เกณฑ์การให้คะแนน แบบประเมินทักษะอาชีพ

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ	หมายเหตุ
1. ทักษะการสื่อสารและมนุษยสัมพันธ์ ในประเด็นต่อไปนี้ 1.1 สื่อสารระหว่างตนเองกับคนรอบข้างได้เข้าใจ 1.2 สามารถประสานงานร่วมกับบุคคลอื่นได้ 1.3 เป็นผู้ฟัง ผู้พูดที่ดีในการทำงาน 1.4 เป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดีในการทำงาน	4 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้ครบถ้วนทั้ง 4 ประเด็น 3 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้ 3 ประเด็น 2 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้เพียง 2 ประเด็น 1 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้เพียง 1 ประเด็น	
2. ทักษะกระบวนการทำงาน ในประเด็นต่อไปนี้ 2.1 มีการกำหนดเป้าหมายของงาน 2.2 มีการวางแผน 2.3 ดำเนินงานตามที่ได้วางแผนไว้ 2.4 มีการประเมินผลการทำงาน	4 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้ครบถ้วนทั้ง 4 ประเด็น 3 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้ 3 ประเด็น 2 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้เพียง 2 ประเด็น 1 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้เพียง 1 ประเด็น	
3. ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ในประเด็นต่อไปนี้ 3.1 มีการสังเกต 3.2 วิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา 3.3 หาวิธีการในการแก้ปัญหา 3.4 เลือกวิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น	4 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้ครบถ้วนทั้ง 4 ประเด็น 3 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้ 3 ประเด็น 2 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้เพียง 2 ประเด็น 1 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้เพียง 1 ประเด็น	
4. ทักษะแสวงหาความรู้ ในประเด็นต่อไปนี้ 4.1 มีการกำหนดประเด็นในการศึกษา 4.2 มีการวางแผนในการสืบค้น 4.3 ดำเนินการตามแผนที่วางไว้	4 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้ครบถ้วนทั้ง 4 ประเด็น 3 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้ 3 ประเด็น 2 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้เพียง 2 ประเด็น 1 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้เพียง 1 ประเด็น	

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ	หมายเหตุ
4.4 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการ สืบค้น แล้วนำมาสรุปผลและนำไปใช้		
5. ทักษะการจัดการ ในประเด็น ต่อไปนี้ 5.1 สามารถแบ่งหน้าที่ให้กับ สมาชิกในกลุ่มได้อย่างชัดเจน 5.2 สามารถจัดการบริหารงาน เดี่ยวได้ตรงตามแผนที่วางไว้ 5.3 สามารถจัดการบริหารงานกลุ่ม ได้ตรงตามแผนที่วางไว้ 5.4 สามารถส่งงานได้ทันตามเวลา ที่กำหนด	4 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้ครบถ้วนทั้ง 4 ประเด็น 3 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้ 3 ประเด็น 2 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้เพียง 2 ประเด็น 1 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้เพียง 1 ประเด็น	

เกณฑ์การประเมิน/ระดับคุณภาพ

17 – 20 คะแนน	หมายถึง	ทักษะอาชีพอยู่ในระดับดีมาก
13 – 16 คะแนน	หมายถึง	ทักษะอาชีพอยู่ในระดับดี
9 - 12 คะแนน	หมายถึง	ทักษะอาชีพอยู่ในระดับพอใช้
5 - 8 คะแนน	หมายถึง	ทักษะอาชีพอยู่ในระดับปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินทักษะอาชีพ

คะแนนเฉลี่ย	3.50 – 4.00	หมายถึง	มีทักษะอยู่ในระดับดีมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.50 – 3.49	หมายถึง	มีทักษะอยู่ในระดับดี
คะแนนเฉลี่ย	1.50 – 2.49	หมายถึง	มีทักษะอยู่ในระดับพอใช้
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.49	หมายถึง	มีทักษะอยู่ในระดับปรับปรุง

เกณฑ์การให้คะแนน แบบประเมินคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ	หมายเหตุ
1. มีความซื่อสัตย์ ในประเด็น ต่อไปนี้อย่างไร 1.1 พูดความจริง ไม่พูดโกหก 1.2 ยอมรับผิดเมื่อทำผิด ไม่ใส่ ร้ายความผิดให้กับผู้อื่น 1.3 ไม่ลักขโมยของหรือหยิบ ของโดยไม่ได้รับอนุญาต	3 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้ครบถ้วนทั้ง 3 ประเด็น 2 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้เพียง 2 ประเด็น 1 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้เพียง 1 ประเด็น	
2. มีความขยันและอดทน ใน ประเด็นต่อไปนี้ 2.1 มีความมุ่งมั่นในงานที่ได้ รับผิดชอบอย่างเต็มความสามารถ 2.2 ไม่ย่อท้อต่อปัญหาที่เกิดขึ้น 2.3 พร้อมเผชิญกับปัญหาที่ เกิดขึ้นทุกเมื่อ	3 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้ครบถ้วนทั้ง 3 ประเด็น 2 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้เพียง 2 ประเด็น 1 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้เพียง 1 ประเด็น	
3. มีความรับผิดชอบ ในประเด็น ต่อไปนี้ 3.1 เข้าชั้นเรียนตรงเวลา 3.2 มีการเตรียมอุปกรณ์ หรือ ทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย 3.3 ทำงานเสร็จทันตามเวลาที่ กำหนด	3 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้ครบถ้วนทั้ง 3 ประเด็น 2 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้เพียง 2 ประเด็น 1 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้เพียง 1 ประเด็น	
4. มีความเสียสละ ในประเด็น ต่อไปนี้ 4.1 รู้จักการแบ่งปันสิ่งของ ให้กับเพื่อน 4.2 รู้จักช่วยเหลือเพื่อนร่วมงาน 4.3 เห็นประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าส่วนตน	3 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้ครบถ้วนทั้ง 3 ประเด็น 2 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้เพียง 2 ประเด็น 1 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้เพียง 1 ประเด็น	

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ	หมายเหตุ
5. มีระเบียบวินัย ในประเด็น ต่อไป 5.1 ปฏิบัติตามข้อตกลงร่วมกัน ในชั้นเรียน 5.2 แต่งกายถูกต้องตาม ระเบียบของโรงเรียน 5.3 เป็นแบบอย่างที่ดีในการ ทำงานร่วมกัน	3 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้ครบถ้วนทั้ง 3 ประเด็น 2 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้เพียง 2 ประเด็น 1 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้เพียง 1 ประเด็น	
6. มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพที่ทำ ใน ประเด็นต่อไป 6.1 มีความภาคภูมิใจในงานที่ ตนเองทำ 6.2 มีความสุขในงานที่ตนเอง ทำ 6.3 มีการพัฒนาอาชีพที่ตนเอง ทำอยู่เสมอ	3 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้ครบถ้วนทั้ง 3 ประเด็น 2 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้เพียง 2 ประเด็น 1 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติได้เพียง 1 ประเด็น	

เกณฑ์การประเมิน/ระดับคุณภาพ

15 – 18	คะแนน	หมายถึง	มีคุณลักษณะในการประกอบอาชีพอยู่ในระดับดี
10 - 14	คะแนน	หมายถึง	มีคุณลักษณะในการประกอบอาชีพอยู่ในระดับพอใช้
6 - 9	คะแนน	หมายถึง	มีคุณลักษณะในการประกอบอาชีพอยู่ในระดับปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ

คะแนนเฉลี่ย	2.50 – 3.00	หมายถึง	มีคุณลักษณะอยู่ในระดับดี
คะแนนเฉลี่ย	1.50 – 2.49	หมายถึง	มีคุณลักษณะอยู่ในระดับพอใช้
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.49	หมายถึง	มีอยู่ในระดับปรับปรุง

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว
(สำหรับนักเรียน)

เรื่อง ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนวัดหลักสี่พิพัฒนราษฎร์อุปถัมภ์ เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์ต่อนักเรียนและโรงเรียน โปรดให้ข้อมูลตามความเป็นจริง ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น แบบสอบถามฉบับนี้ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

<u>ตอนที่ 1</u> สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของนักเรียน	จำนวน	2	ข้อ
<u>ตอนที่ 2</u> ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา	จำนวน	13	ข้อ
<u>ตอนที่ 3</u> ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	จำนวน	1	ข้อ

จงใส่เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องระดับความพึงพอใจของนักเรียนได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่องของดีบ้านแพ้วตามความเป็นจริง โดยความพึงพอใจระดับต่างๆ มีความหมาย ดังนี้

5	หมายถึง	พึงพอใจระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	พึงพอใจระดับมาก
3	หมายถึง	พึงพอใจระดับปานกลาง
2	หมายถึง	พึงพอใจระดับน้อย
1	หมายถึง	พึงพอใจระดับน้อยที่สุด

นายสรเดช เลิศวัฒนาวณิช
นักศึกษาปริญญาโท สาขาหลักสูตรและการนิเทศ
ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว

ตอนที่ 1 สภาพและข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

1. เพศ   1) ชาย   2) หญิง
2. ระดับชั้น   1) ม.1   2) ม.2   3) ม.3
- 4) ม.4   5) ม.5   6) ม.6

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ความพึงพอใจของนักเรียน	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
1. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว จัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน					
2. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามความถนัด และความสนใจของผู้เรียน					
3. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะอาชีพ					
4. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ					
5. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมเหมาะสม					
ด้านสื่อประกอบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
6. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยมีการใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย					
7. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยมีวิทยากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ					

ความพึงพอใจของนักเรียน	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
8. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยมีการใช้สื่อที่กระตุ้นผู้เรียนให้เกิดความสนใจ					
ด้านการวัดและประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
9. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยมีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย					
10. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ตนเอง เพื่อน ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้ปกครอง และสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล					
ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
11. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว ทำให้ผู้เรียน รู้คุณค่าของท้องถิ่นในอำเภอบ้านแพ้ว					
12. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว ทำให้ผู้เรียน เกิดคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ					
13. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว ทำให้ผู้เรียน เกิดทักษะอาชีพ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

**แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรม
พัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)**

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณา ความสอดคล้อง แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรม
พัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว ฉบับนี้โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “คะแนนการพิจารณา”
ในแต่ละข้อความตามความคิดของท่านซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

+1	หมายถึง	แน่ใจว่ามีความสอดคล้อง
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้อง
-1	หมายถึง	แน่ใจว่าไม่มีความสอดคล้อง

ข้อ	ข้อความ	คะแนนการพิจารณา			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		+1	0	-1	
ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
1	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว จัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน				
2	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามความถนัด และความสนใจของผู้เรียน				
3	ท่านคิดว่า จุดประสงค์การเรียนรู้ มีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไร				
4	ท่านคิดว่า โครงสร้างการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีความเหมาะสม สอดคล้องหรือไม่อย่างไร				
5	ท่านคิดว่า สื่อประกอบกิจกรรม การวัดและประเมินผล มีความเหมาะสม สอดคล้องหรือไม่อย่างไร				
ด้านสื่อประกอบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
6	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยมีการใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย				

ข้อ	ข้อความ	คะแนนการพิจารณา			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		+1	0	-1	
7	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยมีวิทยากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ				
8	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยมีการใช้สื่อที่กระตุ้นผู้เรียนให้เกิดความสนใจ				
ด้านการวัดและประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
9	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยมีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย				
10	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ตนเอง เพื่อน ประชาชนชาวบ้าน ผู้ปกครองและสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล				
ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
11	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว ทำให้ผู้เรียน รู้คุณค่าของท้องถิ่นในอำเภอบ้านแพ้ว				
12	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว ทำให้ผู้เรียน เกิดคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ				
13	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว ทำให้ผู้เรียน เกิดทักษะอาชีพ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้				

.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

ภาคผนวก จ
ผลการวิเคราะห์ค่าคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตารางที่ 26 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องแบบประเมินความเหมาะสมของแบบสอบถามความ
ต้องการการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สำหรับนักเรียน

ข้อ	ประเด็น	ผู้เชี่ยวชาญ					$\bar{X}$	S.D.	ความ หมาย
		1	2	3	4	5			
1	หากโรงเรียนจัดทำกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว นักเรียน ต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับอะไรบ้าง (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ) 1.1 ดอกไม้ เพื่อการส่งออก ผลไม้ สร้างรายได้ (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ) 1) กล้วยไม้ 2) ส้ม 3) มะพร้าว 4) องุ่น 5) อื่นๆ (โปรดระบุ).....	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มีความ เหมาะ สม
	1.2 งานฝีมือภูมิปัญญาท้องถิ่น (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ) 1) การสานกก 2) การสานเสื่อ 3) งานช่างไม้ 4) การปักผ้า 5) อื่นๆ (โปรดระบุ).....	5	4	5	5	5	4.80	0.45	มีความ เหมาะ สม
	1.3 เกษตรบ้านแพ้ว ยุคใหม่ (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ) 1) การปลูกผักไฮโดรโปนิกส์ 2) การเลี้ยงกุ้ง 3) อื่นๆ (โปรดระบุ).....	5	4	5	5	5	4.80	0.45	มีความ เหมาะ สม

ตารางที่ 26 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องแบบประเมินความเหมาะสมของแบบสอบถามความ
ต้องการการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สำหรับนักเรียน (ต่อ)

ข้อ	ประเด็น	ผู้เชี่ยวชาญ					$\bar{X}$	S.D.	ความ หมาย
		1	2	3	4	5			
2	<p>นักเรียนต้องการให้จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว ให้มีวิธีดำเนินกิจกรรมอย่างไร (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)</p> <p>1) การศึกษานอกสถานที่ในชุมชน</p> <p>2) การศึกษาจากใบความรู้ที่ครูเตรียมให้</p> <p>3) การสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน</p> <p>4) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยครูร่วมกับผู้รู้ท้องถิ่น</p> <p>5) การจัดกิจกรรมกลุ่มและการศึกษาค้นคว้าและการปฏิบัติ</p> <p>6) ครูเป็นผู้ให้ความรู้</p> <p>7) อื่นๆ (โปรดระบุ).....</p>	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มีความเหมาะสม
3	<p>นักเรียนต้องการให้ออกสารและใบงานมีรูปแบบอย่างไร (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)</p> <p>1) มีการยกตัวอย่างประกอบ</p> <p>2) มีรูปภาพประกอบและมีสีสันสวยงาม</p> <p>3) นำเสนอเนื้อหาพอเข้าใจ ตัวหนังสืออ่านง่าย</p> <p>4) มีการอธิบายขั้นตอนอย่างละเอียดทุกขั้นตอน</p> <p>5) อื่นๆ (โปรดระบุ).....</p>	5	4	5	5	4	4.60	0.55	มีความเหมาะสม

ตารางที่ 26 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องแบบประเมินความเหมาะสมของแบบสอบถามความ
ต้องการการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สำหรับนักเรียน (ต่อ)

ข้อ	ประเด็น	ผู้เชี่ยวชาญ					$\bar{X}$	S.D.	ความ หมาย
		1	2	3	4	5			
4	<p>นักเรียนต้องการให้มีการประเมินผล กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้าน แพ้ว อย่างไร (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)</p> <p>1) การทดสอบ 2) การตรวจชิ้นงาน (ชิ้นงานการ ปฏิบัติของนักเรียน) 3) การสอบถาม 4) การสัมภาษณ์ 5) การสังเกตพฤติกรรม 6) อื่นๆ (โปรดระบุ).....</p>	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มีความ เหมาะ สม
5	<p>นักเรียนต้องการให้ใครเป็นผู้ประเมิน (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)</p> <p>1) ตนเอง 2) ครูผู้สอน 3) ผู้รู้ในท้องถิ่น 4) เพื่อนนักเรียน 5) ผู้ปกครอง 6) อื่น ๆ (โปรดระบุ.....)</p>	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มีความ เหมาะ สม

ตารางที่ 27 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องแบบประเมินความเหมาะสมของแบบสัมภาษณ์ความคิด
เห็นการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สำหรับผู้อำนวยการโรงเรียน และหัวหน้าฝ่าย
วิชาการ

ข้อ	ประเด็น	ผู้เชี่ยวชาญ					$\bar{X}$	S.D.	ความ หมาย
		1	2	3	4	5			
1	ท่านคิดว่าการพัฒนากิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว เพื่อให้ นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับของดีในบ้าน แพ้ว เพื่อนำมาส่งเสริมทักษะอาชีพ ของนักเรียน มีความสำคัญและความ จำเป็นอย่างไร	5	5	5	4	4	4.60	0.55	มีความ เหมาะ สม
2	ท่านคิดว่า การพัฒนากิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว เพื่อ ส่งเสริมทักษะอาชีพให้กับผู้เรียน ควร ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องอะไร	5	5	5	4	4	4.60	0.55	มีความ เหมาะ สม
3	ท่านคิดว่า การพัฒนากิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว ควรมี เนื้อหา กิจกรรม และสื่อการเรียนรู้ อะไรบ้าง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการ เชื่อมโยงสู่ชีวิตจริงได้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มีความ เหมาะ สม
4	ท่านคิดว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาควรมี ลักษณะอย่างไร	5	5	4	5	4	4.60	0.55	มีความ เหมาะ สม
5	ท่านคิดว่า การพัฒนากิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว ควรมีการ วัดและประเมินผลกิจกรรมอย่างไร จึง เหมาะสมกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา	5	5	5	5	4	4.80	0.45	มีความ เหมาะ สม

ตารางที่ 27 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องแบบประเมินความเหมาะสมของแบบสัมภาษณ์ความคิด
เห็นการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สำหรับผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา และ
ปราชญ์ชุมชน

ข้อ	ประเด็น	ผู้เชี่ยวชาญ					$\bar{X}$	S.D.	ความ หมาย
		1	2	3	4	5			
1	ท่านคิดว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว เพื่อส่งเสริมทักษะ อาชีพ นักเรียนควรเรียนเรื่องอะไร	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มีความ เหมาะ สม
2	ท่านคิดว่า กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ นักเรียนมีทักษะอาชีพ มีลักษณะเป็น อย่างไร	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มีความ เหมาะ สม
2	ท่านคิดว่า นักเรียนควรจะมีลักษณะ อย่างไรในการประกอบอาชีพ	5	4	5	5	4	4.60	0.55	มีความ เหมาะ สม

ตารางที่ 28 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของประเด็นสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

ข้อ	ประเด็น	ผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง (IOC)	ความ หมาย
		1	2	3	4	5			
1	ท่านคิดว่า ส่วนนำของ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ชุมนุมของดีบ้านแพ้ว ประกอบด้วย หลักการ เป้าหมาย แนวการจัด กิจกรรม และรูปแบบการจัด กิจกรรมมีความเหมาะสม หรือไม่อย่างไร	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	มีความ สอดคล้อง
2	ท่านคิดว่า คำอธิบาย รายวิชา ชุมนุมของดีบ้าน แพ้ว มีความเหมาะสม และ สอดคล้องกับจุดประสงค์การ เรียนรู้หรือไม่อย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	มีความ สอดคล้อง
3	ท่านคิดว่า จุดประสงค์การ เรียนรู้ มีความเหมาะสม หรือไม่อย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	มีความ สอดคล้อง
4	ท่านคิดว่า โครงสร้างการจัด กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มี ความเหมาะสม สอดคล้อง หรือไม่อย่างไร	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	มีความ สอดคล้อง
5	ท่านคิดว่า สื่อประกอบ กิจกรรม การวัดและ ประเมินผล มีความ เหมาะสม สอดคล้องหรือไม่ อย่างไร	+1	+1	-1	+1	+1	3	0.60	มีความ สอดคล้อง

ตารางที่ 28 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของประเด็นสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)
(ต่อ)

ข้อ	ประเด็น	ผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง (IOC)	ความ หมาย
		1	2	3	4	5			
6	ท่านคิดว่า แผนการจัด กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ชุมชนของดีบ้านแพ้ว มี ความเหมาะสม สอดคล้อง หรือไม่อย่างไร	+1	+1	-1	+1	+1	3	0.60	มีความ สอด คล้อง
7	ท่านคิดว่า แบบประเมิน ทักษะอาชีพ มีความ เหมาะสม สอดคล้องกับ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ชุมชนของดีบ้านแพ้ว หรือไม่ อย่างไร	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	มีความ สอด คล้อง
8	ท่านคิดว่า แบบประเมิน คุณลักษณะในการประกอบ อาชีพ มีความเหมาะสม สอดคล้องกับกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน ชุมชนของดีบ้านแพ้ว หรือไม่อย่างไร	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	มีความ สอด คล้อง

ตารางที่ 29 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อ
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ข้อ	ประเด็น	ผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง (IOC)	ความ หมาย
		1	2	3	4	5			
ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน									
1	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว จัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	มีความ สอดคล้อง
2	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามความถนัด และความสนใจของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	มีความ สอดคล้อง
3	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะอาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	มีความ สอดคล้อง
4	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	มีความ สอดคล้อง
5	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมเหมาะสม	+1	+1	-1	+1	+1	3	0.60	มีความ สอดคล้อง
ด้านสื่อประกอบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน									
6	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยมีการใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	มีความ สอดคล้อง

ตารางที่ 29 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อ
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา (ต่อ)

ข้อ	ประเด็น	ผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง (IOC)	ความ หมาย
		1	2	3	4	5			
7	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว จัดกิจกรรม การเรียนรู้โดยมีวิทยากรที่มี ความรู้ ความเชี่ยวชาญ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	มีความ สอดคล้อง
8	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว จัดกิจกรรม การเรียนรู้โดยมีการใช้สื่อที่ กระตุ้นผู้เรียนให้เกิดความ สนใจ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	มีความ สอดคล้อง
ด้านการวัดและประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน									
9	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว จัดกิจกรรม การเรียนรู้โดยมีการวัดและ ประเมินผลที่หลากหลาย	+1	+1	-1	+1	+1	3	0.60	มีความ สอดคล้อง
10	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว จัดกิจกรรม การเรียนรู้โดยให้ตนเอง เพื่อน ประชาชนชาวบ้าน ผู้ปกครองและสถาน ประกอบการมีส่วนร่วมใน การวัดและประเมินผล	+1	+1	-1	+1	+1	3	0.60	มีความ สอดคล้อง

ตารางที่ 29 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อ
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา (ต่อ)

ข้อ	ประเด็น	ผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง (IOC)	ความ หมาย
		1	2	3	4	5			
ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน									
11	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว ทำให้ผู้เรียน รู้คุณค่าของท้องถิ่นในอำเภอบ้านแพ้ว	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	มีความ สอดคล้อง
12	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว ทำให้ผู้เรียน เกิดคุณลักษณะในการ ประกอบอาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	มีความ สอดคล้อง
13	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง ของดีบ้านแพ้ว ทำให้ผู้เรียน เกิดทักษะอาชีพ สามารถ นำไปประยุกต์ใช้ในการ ประกอบอาชีพได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	มีความ สอดคล้อง

ภาพประมวลการพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ ณ บ้านสวนเข้มชื่น

ภาพประมวลการพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ ณ บ้านสวนเข้มชื่น

ภาพประมวลการพานักเรียนไปศึกษาเยี่ยมชมสถานประกอบการ

ภาพประมวลกิจกรรมตลาดจำลอง

ภาพประมวลการสร้างผลงานโครงงานอาชีพ

ภาพประมวลการสร้างผลิตภัณฑ์ โครงการอาชีพ

ประมวลภาพกิจกรรมการนำผลิตภัณฑ์มาจำหน่าย
เนื่องในงานเปิดบ้าน พ.ร.

ประมวลภาพกิจกรรมการนำผลิตภัณฑ์มาจำหน่าย
เนื่องในงานเปิดบ้าน พ.ร.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	สรเดช เลิศวัฒนาวณิช
วัน เดือน ปี เกิด	26 กันยายน 2534
สถานที่เกิด	อำเภอเบตง จังหวัดยะลา
วุฒิการศึกษา	สำเร็จการศึกษาปริญญาครุศาสตรบัณฑิต เกียรตินิยมอันดับ 2 สาขา วิชาเอกวิทยาศาสตร์ทั่วไป – เทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและ การนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนาม จันทร์ จังหวัดนครปฐม
ที่อยู่ปัจจุบัน	เลขที่ 17 หมู่ 2 ตำบลยกกระบัตร อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร 74120

